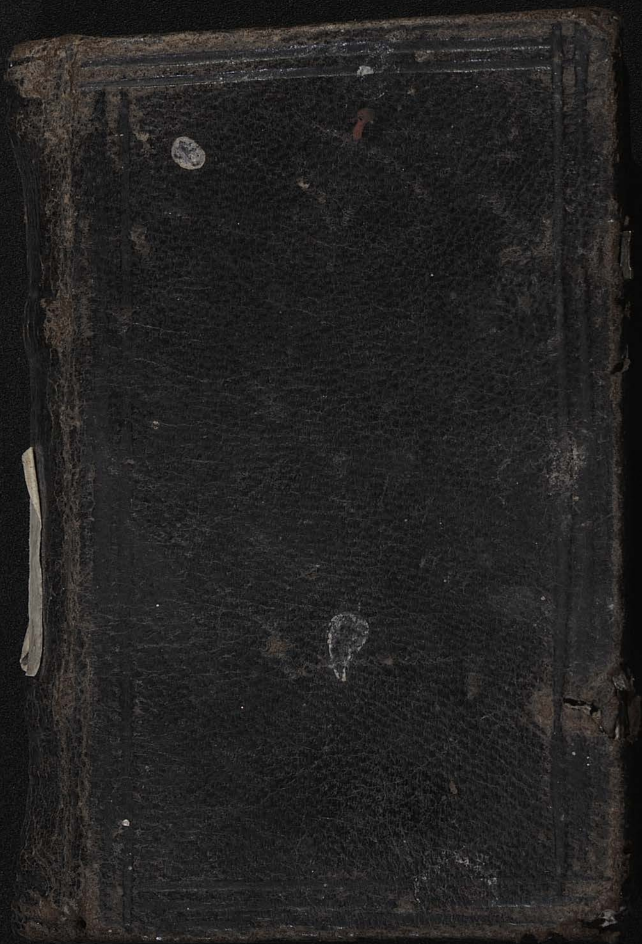

NOBILI, GENEROSO, LITTERIS NON MINVS, QVAM VIRTVTIBVS ORNATO iuueni, Hermanno à Valkenaer, Domino in Haeck, & Duijckenburch: Domino & Patrono suo Michael ab Isselt S. P. D.

INTER *omnia, quæ ab initio sapientissimus ille & potentissimus huius vniuersi Architectus condidit, Nobilis & Generose Domine, nihil post Angelos aut dignius homine, aut excellentius creatum esse, omnium & Christianorum, & Ethnicorum est sententia. De huius creaturæ dignitate dicturus B. Chrysostomus, inter cetera sic inquit: Homo est chara possessio Dei: homo cuius causa firmatum est cælum, extensum mare, fundata est terra super aquas: propter quem Sol oritur & incumbit, Luna crescit, astra mican-*

Ex varij in Matt. locis homil 27.

Ad Erem: Camald: Montis Regij ac Varsauiam

tia surgunt. Propter quem diuersa animalia quadrupedia, volatilia, & natantia: propter quem terra producit herbam, & dat cibaria in tempore suo omni animæ. Propter quem montes & colles, valles & campi: propter quem fontes & flumina, stagna & paludes: propter quem tempora & menses & anni: propter quem Angeli & Archangeli, Principatus & Potestates, Throni & Dominationes, Cherubin & Seraphin. Et quid multa loquar? propter quem vnigenitus Filius Dei sanguinem suum fudit, & genus redemit humanum. Insignis profectò laus, & quæ post Angelos nulli potest alij præterquam homini attribui creaturæ.

Psalm. 8. *Minuit enim Dominus hominem paulò minùs ab Angelis, gloria & honore coronauit eum, & constituit eum super opera mannum suarum.*

Gen. 3. *Cæterùm cùm homo tanto esset in honore, non intellexit propriam dignitatem & excellentiam: sed diuinitatem ambiens, cùm Deus esse vellet, nec*

Psal 48. *Dei mandato obtemperaret, comparatus est iumentis insipientibus, & si-*

milis

milis factus est illis. O incredibilis hominis metamorphosis: siccine repentè ex optimo pessimus factus es? ab vno extremo ad alterum sine medijs motus esse non solet: at hic nulla inueniuntur media. Per peccatum enim vnius hominis adeò totius humani generis massa corrupta est, vt nunc inter omnes creaturas, post Dæmonem, miserior homine nulla reperiatur. Factus est enim homo natura fragilis, ingenio hebes, consilio improuidus, viribus imbecillis, affectibus præceps, curis anxius, cupiditatibus furens, omnibus denique molestijs, casibus, iniurijs, & morbis obnoxius. Quæ omnia Philosophi considerantes, vitam humanam vt grauissimum tormentum exhorruerunt. Insignis ille Philosophus Anaxagoras, longioris vitæ tædio fatigatus, mortem sibi diuturna inedia consciscere voluit: & certè fecisset, nisi Pericles Atheniensis, vt si sibi viuere nollet, saltem viueret Pericli, rogasset. Sed & Silenus senex à Mida Rege captus, rogatus ab eo, quid esset homini optimi, diu silentium tenuit: Tandem adactus dicere, ait: Optimum esse nun-

quam nasci, proximum quàm ocyßimè aboleri. Quare Seneca mihi verißimè dixisse videtur: Nemo vitam acciperet, ait, si daretur scientibus. Siue enim animam inspiciamus hominis, siue corpus, vbique tantam imperfectionum, tantamq́ue malorum copiam inuenimus, vt Aristoteles hominem definire non dubitauerit, imbecillitatis exemplum, temporis spolium, fortunæ lusum, inconstantiæ imaginem, inuidiæ & calamitatis trutinam: reliquum verò pituitam & bilem. Veram, imò verißimam esse hanc Aristotelis descriptionem, multis argumentis ex ipsis humanæ vitæ circunstantijs probare possem: cæterùm cùm alij, vt Innocentius Pontifex tertius, Granatensis noster, & alij plures inter Christianos: Seneca verò inter Ethnicos de miserijs hominum integros aut libros, aut tractatus scripserint, quos & te Generose Domine, aliquando legisse, & adhuc sæpenumerò legere non dubito, his recensendis supersedebo, ne dedicatoriæ limites excedam.

Quòd si quis interrogauerit, cur amator ho-

tor hominum Deus tot ærumnis eorum vitam voluerit exagitari: multas ſanè conſilij huius cauſas deprehendet: inter quas non poſtrema illa eſt, quòd hac ratione hominum inſolentiam atque ſuperbiam reprimere, & ad humilitatis ſtudium voluit incitare. Sicut enim qui aues domi nutriunt, cùm aliquando eas auolare contigerit, vbi eas iterum ceperint, pennis nudant, vel alas præſcindunt, ne earum adminiculo fretæ iterum aufugiant: ita Dominus cùm hominem conditum cæleſtibus donis, (quæ initio conditionis ſuæ multa & præclara acceperat) elatum vidiſſet, meritò illum donis ſuis ſpoliauit, & velut implumem reliquit: ne diuinorum beneficiorum pennis ſeſe iterum in ſublime attolleret.

Ne tamen miſeriarum pondus prorſus hominem opprimeret, aut ad animi vel delirium, vel deſperationem adigeret, idem benigniſſimus Deus, qui minutiſſimis animalculis media contulit, quibus noxia ſibi fugerent, & vtilia conſequerentur, etiam hominibus remedium, quo tantas ærumnas euadere

queant, reliquit. Sed hîc magna inter Ethnicos & Christianos oritur controuersia. Philosophi namque rati naturam per se sufficientem esse ad bene, beateqúe viuendum, solam rationem constituerunt, qua sibi homo omnibus in rebus consuleret: mala omnia propulsare, bona omnia sibi posset comparare. Sed misere hîc seculi huius sapientes desipuerunt. Ratio enim, præterquam quòd per se infirma atque imbecillis est, frequenter etiam multum ex acumine & splendore amittit, quoties varijs affectibus & cupiditatibus, velut atris quibusdam nebulis, ita obscuratur, vt magis illis, quàm veritati pareat. Vbi enim cupiditas in homine dominatur, ibi exulat ratio, & caligo mentis oculis offunditur. Hinc Philosophi ipsi sæpe conati sunt rationes excogitare, quibus id quod amica caro concupiscebat, licere sibi alijs persuadebant, puram & liquidam veritatem impugnantes.

Quàm infirmum in ratione præsidium ad cætera mala corporis depellenda positum sit, illud satis argu-

mento eſt, quòd nec potentiſsimi, nec opulentiſsimi, nec ſapientiſsimi, nec eloquentiſsimi huius mundi, in quos opes ſuas natura effudiſſe videtur, miſerias huius vitæ effugere potuerunt. Teſtes ſunt Iulius Cæſar, Pompeius, Crœſus, Annibal, Alexander Magnus, Salomon, Achitophel, M. Tullius, & alij infiniti, qui præter varias ruinas, caſus & pericula in vita perpeſſa, omnes ferè aut violenta, aut infelici morte perierunt. Quis igitur aut fortunæ, aut naturæ præſidijs ita munitus erit, vt ſuis viribus tutò fidere audeat, cùm nec præſtantiſsimis viris naturæ indolem, nec feliciſsimis fortunas ſuas, nec ſapientiſsimis prudentiam ſuam tantum videat tribuiſſe, vt ab omni periculo & caſu immunes eſſent?

Aliud igitur in miſerijs & calamitatibus huius ſeculi, præter rationem, remedium nobis quærendum eſt. Et quod aliud, præter illud, quod ab optimo Rege Ioſaphat nobis demonſtratur: qui in extremis anguſtijs conſtitutus, totum ſpiritum ſuum contulit 2.Par 20

ad rogandum Deum, & dixit: Cùm ignoremus, Domine, quid facere debeamus, hoc ſolum habemus reſidui, vt oculos noſtros dirigamus ad te? Quibus verbis malorum noſtrorum remedium ſanctus Rex monſtrauit: orationis ſcilicet vocem, qua Dei miſericordiam imploramus. Oratio enim velut legatio quædam eſt, quæ à terris ad cælum tranſmiſſa, cuncta mala noſtra cæleſti medico denuntiat, vt periclitantibus opem ferat: quandoquidem ipſe eam piè petentibus pollicitus eſt, cùm
Pſal.49. ait: Inuoca me in die tribulationis, eruam te, & honorificabis me. Precatio enim ad ea omnia, quibus humana eget natura, commune remedium eſt: Latiſſimè namque inter ceteras virtutes eius vtilitas patet. Cæteræ namque virtutes aut merendi, aut ſatisfaciendi vim potiſſimùm habent: quorum illud ad gratiam & gloriam, hoc ad pœnarum remiſſionem pertinet. Precatio autem non ſolùm merendi, & ſatisfaciendi, ſed etiam impetrandi vim habet: quod illius proprium eſt. Impetrare autem non ſolùm gratiam reſpi-

cit: ſed etiam quicquid diuina miſeratio dare poteſt. Vt enim Deus in corporali hoc cœlo quaſdam conſtituit cauſas particulares, Solem verò tanquam vniuerſalem, vt qui illuminat, qui calefacit, qui anni tempora mutat, qui hominem & plantam generat: ſic in ſpiritali cœlo, quod Eccleſia eſt, præter diuerſa malorum remedia particularia, vnum inſtituit vniuerſale, Orationem ſcilicet, commune atque præcipuum noſtrorum malorum medicamentum: ad quam, quaſi ad ſacram anchoram, quoties in calamitibus conſtituti ſumus, confugere debemus. Hinc ſancti viri per orationem non modo gratiam & pœnarum remiſſionem conſecuti ſunt, ſed alius ſapientiam, alius ſoſpitatem, alius diuturniorem vitam, alius aduerſus immanes hoſtes victoriam, alius orbitatis remedium, alius lumen oculorum amiſſum, alius mortuorum remiſſionem, alius miraculorum operationem, alius denique liberationem ab inſtantibus malis. Ecce virtute orationis, inquit Auguſtinus, Hieremias confortatur in carcere,

3.Reg.3
4.Reg.2
Exod 1
1.Reg.1
Tob. 1
4.Reg.

Daniel inter leones exultat, tres pueri in fornace tripudiant: Iob in ſterquilinio nudus triumphat: paradiſum de cruce latro inuenit: Suſanna inter ſenes defenditur: Stephanus de torrente lapidum in cælum ſuſcipitur, & inter lapidantes pro Saulo exauditur.

Cùm itaque, Nobilis & Generoſe Domine, tot calamitatibus hæc vita noſtra ſiue corpus, ſiue animam, ſiue externa, quæ circa nos ſunt, intueamur, expoſita ſit, aduerſus autem hæc omnia vnicum habeamus remedium, orationem: videt N. V. quantopere ea ſit neceſſaria. Si animam conſpiciamus, caro ſemper concupiſcit aduerſus ſpiritum, & hinc perpetua virtutum & vitiorum lucta: hanc augent affectus inordinati, & perturbatiſſimum appetituum regnum. Si corpus, tot affectiones, tot lethales morbi ſunt, vt his omnium Medicorum libri pleni ſint, & creſcentibus quotidie morbis ars ipſa creſcat. Si externa conſideremus, quot naufragia, quot bella, quot terræmotus, quot eluuiones, quot ædi-

ficiorum ruinæ, quot venenorum genera, aliaq́ue ſimilia mala, quæ vitæ noſtræ inſidiantur, (vt de minoribus taceam) in mundo reperiuntur? quibus omnibus diuites nõ minùs quàm pauperes, nobiles non minùs quàm ignobiles, principes non minùs quàm ſubditi (cùm omnes ex eadem Adæ maſſa procreentur) obnoxij ſunt. Ad hanc igitur communem orationis anchoram omnes confugiant homines neceſſe eſt, ſiue Rex, ſiue aliquis ex infima plebe ſit: imò quo quis in dignitate ſublimior, eo in oratione ſit frequentior oportet: pluribus enim occupatur negotijs, quorum ſingula orationis auxilium requirunt, & pluribus periculis eius vita exponitur, quibus depellendis orationis præſidium eſt tutiſſimum. Non ignorauit hoc potentiſſimus Rex Dauid, qui inter tot regni negotia, tot aulæ curas, tantum domeſticorum ſtrepitum, nunquam orationis ſtudium intermiſit, ſed ſepties in die laudem dicebat Domino, & media Pſal.118. *nocte ſurgebat ad conſtituendum ei: imò ſemper (vt ipſe fatetur) erat laus*

Dei in ore ipsius. Sed quid Dauidem refero? Clarissimum illum Ducem, Scipionem Africanum, legimus nunquam aliquod opus arduum moliri voluisse, quin priùs à suo illo Ioue auxilium postularet, vt illi bene verteret, qua de causa multi illum Iouis filium crediderunt. Quod igitur tanti Principes, quorum alter etiam ethnicus fuit, tot circumstrepentibus negotijs secularibus fecerunt, pudor est nos Christianos minùs occupatos facere aut nolle, aut detrectare: præsertim cùm præceptum Christi habeamus, quòd semper (id est, vt Patres interpretantur, singulis diebus certis horis) orare debeamus: & quod corporibus sunt nerui, quod piscibus aqua, quod arborum radicibus humor, quod ciuitati murus, quod denique huic visibili mundo Sol est, idipsum animæ sit oratio, vt Chrysostomus disertissimis verbis in suis de Oratione libellis ostendit.

[...]icæ 18.

Sunt qui offenduntur, vel ideo ab orandi studio abhorrent, quòd interdum orationes nostras non exaudit Deus. Ceterùm si huius rei causas dili-

genter inspicerent, non hoc eos offende-ret. Interdum enim differt sua dona Deus, vt crescant orantium affectus, & desideria, vt instantiùs, & maiori cum feruore orantes maiora & ampliora accipiant. Aliquando precatio nostra comites suos non habet, sine quibus infrugifera & inanis est. Bonæ autem orationis comites sunt, mentis attentio, humilitas, fiducia, integritas vitæ, & perseuerantia: ista si adsint, fieri non potest, quin oratio vel tandem exaudiatur, modò audiri expediat. Sunt enim nonnulli, qui ea petunt, quæ non oportet, de quibus ait beatus Iacobus: Petitis, & non accipitis, eò quòd malè petatis: vt in concupiscentijs insumatis quod fit, cùm ea petimus, quæ non ad salutem animæ, sed ad cupiditatum nostrarum fomenta magis pertinent: vt sunt honores, diuitiæ, voluptates, & horum species, quæ cælestis Pater clementer negat, ne nobis delinquendi materiam præbeat. Sic enim carnis parentes filijs nocitura petentibus piè negant, quæ crudeliter concessissent. De his Augustinus sic ait:

Iacob. 4

Deus

Deus bonus tibi est, si det quod vis. Quid si malè vis? nónne erit tibi magis non dando misericors? AEger petit multa à medico: non dat medicus. Non exaudit ad voluntatem, vt exaudiat ad salutem. Ergo medicum tuum pone Deum: pete ab eo salutem, & salus tua ipse erit. Si itaque oratio nostra fuerit suis numeris omnibus absoluta: si comites suos habeat adiunctos, si de rebus fuerit nobis vtilibus, omnino exaudiatur necesse est. De Tito Imperatore, quem delitias populi Romani solent appellare, legimus, quòd in omnibus desiderijs suis obstinatissimè tenuit, ne quem sine spe dimitteret: de Galieno verò, quamuis peruersissimo, quòd nihil vnquam petenti denegaret: quantò minus Deus, qui bonitate superat omnem creaturam, nobis aliquid petentibus denegabit, cùm ipse dicat: Si vos, cùm mali sitis, nostis bona data dare filijs vestris: quantò magis Pater vester dabit spiritum bonum petentibus se? Adeamus igitur cum fiducia ad thronum gratiæ Dei, vt misericordiam consequamur.

uguſt. Pſal.

c. 11.

or. 4.

CETERVM cùm multi in arte bene precandi minùs exercitati ſint, Chriſtus cœleſtis Doctor primam nobis orandi formulam tradidit, breuem quidem, ſed abſolutiſsimam: vt quæ à nullo Chriſtiano, quantumuis rudi, deberet ignorari. Hanc alijs atque alijs interpretantibus, variæ precationes prodierunt, dum quiſque pietatem ſuam nouis affectibus, nouoqúe loquendi genere pronuntiauit, peculiaribus precibus ſingulis rebus & perſonis accommodatis. Contulit non parum ad hoc ſtudium amplificandum noſtra ætate Ludouicus Granatenſis, Hiſpanus, Ordinis Dominicani Monachus: qui diuinis ſuis, quos de rebus ſpiritualibus edidit, libellis ſparſim multas inſeruit orationes, prolixiores quidem, ſed pijs affectionibus plenas. Quæ cùm multis probarentur, varij à me typographi contenderunt, vt eas ex omnibus auctoris opuſculis, pridem à me translatis, corraderem, atque libello quodam ſeparato excudi curarem. Quod onus antequam ſuſcipere volui, ante omnia de ordine in his precibus ſeruando seriò deliberaui, vt ſin-

gulæ

gulæ preces ſuis locis, quaſi certis ſedibus continerentur: quod à paucis Neotericis obſeruatum vidi: cùm tamen preces ſine vllo ordine congeſtæ, lectorem facilè conturbent. Placuit ante omnes R. D. Simon Verrepæus, qui hac in re ceteris antecellere videtur, quòd pulcherrimum ordinem ſecutus eſt. Hunc dum nobis imitandum proponimus, nonnulla detrahere, addere quædam, & quædam capita primaria tranſponere coacti ſumus. Inuenimus enim apud Granatenſem quaſdam orationes, quæ peculiare caput exigebant: quoddam caput apud Verrepæum, cui nulla orationum Granatenſis potuit accommodari. Sed & hanc difficultatem inuenimus, quòd plurimis rebus neceſſarijs accommodatas preces Granatenſis nobis non ſuppeditaret: quare eas aut ex alijs probatiſsimis auctoribus eligere, aut ipſi nouas facere, ſuiſqúe locis accommodare debuimus. id vbique diligenter cauentes, ne à D. Verrepæo poſitas repeteremus, aut vulgares precationes, ſed ſelectiſsimas quaſque lectori traderemus.

PRO-

PROPERABAT *iam libellus hic ad finem, & patronum sibi aliquem postulabat, sub cuius auspicijs in lucem prodiret. Obtulit sese Nobilitas tua, Generose Domine, cùm alias ob causas, tum maximè ob eximiam pietatem, quæ in vtraque familia tua, paterna ac materna, iam à multis seculis mirum in modum eluxit: quod plurima in templis ac locis sacris relicta patrum monumenta testantur. Id de* VALCKENARII *testabuntur Vltraiectensium ij, quorum adhuc recens est memoria earum rerum, quæ ante Iconoclastarum exitiosam cladem passim in templis extiterunt. Nam vt* BOETBERGII *apud Neomagenses summo semper in honore fuerunt: sic apud Vltraiectenses illi: & apud vtramque gentem vtriusque familiæ grauissima patrum adhuc extat memoria. Horum pietatem, eximiasque virtutes tantum abest, vt tu obscures, quòd etiam ob singulares animi dotes, ingenijque dexteritatem, indies magis magisque illustres: & maximam maximarum rerum spem (si*

hæc

hæc ætas ad ſenilem grauitatem, atque prudentiam peruenerit) Chriſtianæ Reipublic. de te præbeas: ea enim in te iacta ſunt fundamenta, quæ nobilem & abſolutam nobis ſtructuram promittunt: eas diuitias opum largitor Deus tibi contulit, illud dedit ingenium, eamqúe generis inter Gelros auctoritatem, vt poſſis: illam etiam pietatem ac bonitatem, vt velis quàm plurimis, atque adeò toti patriæ prodeſſe. Tantùm id caue, ne in tam ſublimi poſitus felicitatis faſtigio, quæ ad virtutes ſectandas data ſunt adiumenta, vitiorum (quod in multis vidimus) fiant inſtrumenta: ætas enim illa multis periculis eſt expoſita, quæ occaſionibus ſæpe fiunt maiora: & nauis vento ſecundo, ſi vehementiùs flauerit, facilè ſubuertitur. Sed his malis medebitur optima diſciplina, quam generoſa Nobilitas tua vnà cum litteris ab optimis præceptoribus traditam imbibit: quæ ſi impietate condiatur, omnia pericula fient leuiora: ea enim, Apoſtolo teſte, Vtilis eſt ad omnia. Per illam reges regnant, & legum conditores iuſta de-

Tim 4
ou. 8.

cernunt. Per illam principes imperant, & potentes decernunt iustitiam. Cum ea sunt diuitiæ & gloria, opes superbæ & iustitia. Sine ea non modò florentissimæ familiæ, sed integra regna non raro pereunt, & euertuntur. Magnum ad pietatem adfert adiumentum oratio, qua pietas impetratur, impetrata augetur, & aucta quasi in naturam transit. Oratio igitur ab ore tuo non recedat, sed illam fac tibi familiarem, & in ea iuuenilem, sed generosam, mentem tuam quotidie exercere ne pigeat. Cuius rei perficiendæ vt N.T. maiorem habeat commoditatem, has nostras Preces, omnibus rebus accommodatas, sub tuo nomine prodire volui: nec tu dedicationem hanc aliter accipies, quàm amoris inter nos mutui pignus. Deus Opt. Ter. Maximus Nobilitatem Tuam nobis quàm diutißimè seruet incolumem. Nouiomagi Gelrorum, ipsis Nonis Septembris, Anno post Christum natum 1589.

AD LECTOREM,
De Collectoris consilio, & usu harum precationum.

PRodit iam tandem, candide Lector, Paradisus precum, Ludouici Granatensis, à multis diu desideratus. Eum ad maiorem tuam vtilitatem in 17. capita primaria distinximus: vt semper sine vlla difficultate inuenias, quod orare velis. Hoc enim vnicè curauimus, vt orare volenti nulla, quę in preces nostras venit, desit materia. Et quia Granatensis de omnibus his peculiares preces non habebat, multas ex alijs probatissimis auctoribus seligere debuimus. Auctorum nomina ad marginem adiecimus, ex quibus singulæ desumptæ sunt. Sed & si apud auctores illos etiam orationes materiæ congruentes non inuenerimus, eas ipsi nouas fecimus, & sub nomine Collectoris posuimus. Hoc autem sæpe obseruabis

Lector,

Lector, non ſemper integras, aut verbotenus orationes vel Granatenſis, vel aliorum auctorum à nobis poni, ſed ſubinde ijs aliquid vel detrahi, vel addi, aut in ijs aliquid mutari, prout tempori aut rei propoſitę expedire videbatur. Quibuſdam etiam capitibus præfationes, rectum iſtarum precum vſum explicantes, præmiſimus: & ſubinde pias admonitiones inter ipſas preces inſeruimus.

Porrò omnium capitum vſus cuique facilè *manifeſtus* erit: cùm vnumquodque ſuis rebus, perſonis, aut temporibus ſit accommodatum: exceptis meditationibus Orationis Dominicæ, capitibus etiam 7. 9. 10. quorum ſingula in ſeptem meditationes, orationes, aut gratiarum actiones diſtribuimus. Ne autem tædium eadem ſemper orandi tibi ſubrepat, ex omnibus his capitibus ſingulis diebus vnam orationem aut meditationem deſumere potes. Hoc modo ſingulis ſeptimanis ſemel orationẽ Domi-

nicam,

nicam, & totam Christi vitam percurres: semel Deo pro omnibus eius beneficijs gratias ages, & quotidie (vt oportet) pro amore Dei (in quo nostra consistit perfectio) Deum precaberis. Obseruandum etiam in capite secundo, nostram fuisse intentionem, vt istud sufficeret solenni Missæ, quæ canitur. Quòd si prolixius fit pro priuata Missa, quædam orationes possunt omitti. Illustrauimus nunc Ludouicum Granatensem quantum potuimus: tu Lector eo nunc vtere, & pro laboribus meis id quæso à te præmij feram, vt pro me infelici peccatore Deum ores, meqúe precibus tuis illi commendes.

VALE.

PRAEFATIO IN ORATIONEM DOMINICAM.

CVm quid petendum, aut quomodo orandum sit, ex nobis ipsis nesciamus, Seruator noster, pro sua bonitate, nobis formulam orandi tradidit, quam si seruemus, non est periculum, ne ab ipso audiamus; Nescitis quid petatis. *Breuis autem hæc est formula; sed absoluta, & mysterijs referta. Cùm enim omnibus velut regula exhibeatur, oportebat esse breuem, vt capi & retineri posset à pueris, à senibus, ab ægrotis, à mulierculis, ab occupatis, à rudibus, ab obliuiosis, ab ignauis. Nihilominus absoluta est; cum nihil peti possit aut debeat à Deo, quod paucis istis verbis non contineatur.* Rom. 8. Matt. 20.

Petimus hic bona omnia tam spiritualia, quàm corporalia: deprecamur etiam mala omnia: illa quatuor petitionibus prioribus, hæc tribus posterioribus. Porrò cum qui rogat bona cum spe & fiducia, quòd exoraturus sit, rogare debeat, nec quod illam in nobis generat omissum est. Nascitur enim fiducia ex consideratione duarum rerum; quòd is à quo aliquid expectamus & potest facere, & volet. Vo-

luntas in paternitate declaratur; potentia in sede cælesti. Magnam igitur fiduciam concipiamus necesse est, cùm dicimus; Pater noster, qui es in cælis. *Singulæ itaque particulæ, singula sunt expendenda verba, atque adeò litterulæ ipsæ & apices. Referta sunt mysteriorum omnia, sicuti & ipse, & vita eius, omnesque eius actiones qui dictauit.*

Plurima sunt de explicatione orationis huius à sanctis viris, à magnis ingenijs perscripta, nec tamen varietatem & multitudinem sensorum poterunt exhaurire. Pulcherrimam, & pijs affectibus plenam explicationem in hanc orationem ante paucos annos scripsit Ludouicus Granatensis, quam ex suo Memoriali vitæ Christianæ, mutatis paucis, additis & detractis quoque nonnullis, prout nostro instituto conuenire videbatur, desumptam huic libello præfiximus; rati omnino nullas in lucem preces prodire debere, quæ non ab hac salutari & planè diuina, vtpote ab ipsa Dei sapientia præscripta oratione felix, faustumq; sumerent auspicium.

DEVOTISSIMA, PIISQVE AFFECTIBVS PLENA ORATIONIS Dominicæ expoſitio, in ſeptem Meditationes, ſeu orationes diſtributa.

MEDITATIO I.

Pater noſter, qui es in cælis.

DOMINE quis in nubibus æquabitur tibi, ſimilis erit Deo in filijs Dei? Confitentur namque cæli mirabilia tua, & terra videns opera manuum tuarum obſtupeſcit. Quia facis magna, & incomprehenſibilia & mirabilia, quorum non eſt numerus. Ea namque facis opera, quibus omnis humana laus eſt inferior, quæ nullius hominis eloquentia poteſt enuntiare, nullius intellectus comprehendere. Nec mirum. Etenim par erat, vt opera tua natura quandam haberent proportionem. Cùm igitur natura tua ſis omnipotens, immenſus, incircunſcriptus, incomprehenſibils, infinitus; quid mirum, ſi illa facias opera, quæ ſi quis curioſius ſcrutari velit, ſtet attonitus, & à mentis ſuæ ſtatu dimoueatur?

Ex libr[o] ſeptim[o] Memo[ri]alis Gr[a]natenſi[s]. Pſal.88.

Iob 9.

Mirentur alij, ô Domine, quòd pugillo aquas metiris; quòd cælos palma

Eſa.40.

ponderas, quod tribus digitis molem terræ appendis, librasque in pondere montes,& colles in ſtatera. Mirentur inquam, alij opera creationis, quorum non eſt apud homines aut numerus aut ratio, aut intellectus: ego miſericordiæ tuæ
Pſal.144. opera contemplabor,& admirabor: miſericordia namque tua ſuper omnia opera tua.

Horum operum primum & principale, eſt myſterium incarnationis vnigeniti filij tui, quem ante conſtitutionem mundi prædeſtinatum, cùm temporis plenitudo veniſſet, e ſummo cælo, atque adeô è ſinu tuo in hoc mundi exilium demiſiſti, vt ex carne noſtra, & oſſibus noſtris corpus ſibi formaret; noſtram naturam aſſumeret, frater noſter ſecundùm humanitatem fieret, atque nos ſuos fratres, non quidem natura, ſed adoptione
Galat. 4. faceret. Myſterium igitur incarnationis ſemper ego venerabor, ſemper prædicabo, ſemper adorabo: per illud enim mihi beneficium collatum eſt, quo magnificentius nec in cælo, nec in terra poſſet à te poſtulari; vt ego ſcilicet filius tuus, &
Matth.6. tu meus pater eſſes. Huius rei fidem mihi
Ioan. 20. fecit filius tuus Chriſtus IESVS Dominus noſter, qui in vniuerſo Euangelij ſui contextu te patrem noſtrum appellauit.
Heb .2. Quam ob cauſam nec filius tuus confunditur fratres nos appellare, dicens; Nuntiabo nomen tuum fratribus meis.

Mirabatur Dauid bonitatem tuam, qua

in eum vtebaris, & dignitatem ad quam illum euexeras, ſtuporeque plenus exclamabat; Quis ego ſum Domine Deus, & quæ domus mea, quia adduxiſti me huc vſque? exiguum tamẽ erat, quod ille mirabatur, ſi cum eo, quod mihi in hac adoptione donaſti, conferatur Regem illum vnius prouinciæ in mundo feceras, & filios eius hæredes regni fore promiſeras: me autem filium Regis Regum, & Domini Dominantium, cui cælum & terra parent, effeciſti, nec filium tantum, ſed etiam hæredem omnium regnorum tuorum inſtituiſti. 2. Reg 7.

Cæterum cùm in hoc mundo multi ſint tituli honorum potius, quàm rei, quorum nomini effectus non reſpondet, tuque Dominus tam excelſus ſis & potens, ego tam vilis & infirmus, dubitare meritò poſſem, anne Patris illud & filij nomen, quibus te & nos dignatus es, honoris potius tituli ſint, quàm rei niſi filius tuus addidiſſet; Patrem nolite vobis vocare ſuper terram: vnus eſt enim pater veſter, qui in cælis eſt, ſignificans tantam eſſe prouidentiam & curam tuam erga nos tantum eſſe amorem, quo nos complecteris, tot & tanta beneficia, quibus nos oneras, vt ſi cum ijs conferatur, quidquid filijs à parentibus terrenis fieri poteſt, ipſi ne parentum quidem nomine digni ſint: Quis enim pater filijs ſuis tot tantaque bona præ parauit? quis filios ſuos ad tantos ho- Matt. 23.

nores vnquam euexit? quis vnquam tantos thesauros, tot laboribus & doloribus filijs suis cumulauit, quantos tu nobis vnigeniti filij tui pretioso sanguine mercatus es? tu nos captiuos redemisti, & ad supremam cæli gloriam prædestinasti, ad quàm morte vnigeniti tui nobis aditum patefecisti. Dicam igitur Domine cum Dauide; Pater meus
Psal 26. & mater mea dereliquerunt me: Dominus autem assumpsit me. Non vocabo mihi patrem super terram, sed dicam
Isa.63. cum Esaia; Tu Domine pater noster es, & Abraham nesciuit nos, & Israel non cognouit nos. Certus enim sum, quòd non derelinques me: tu enim dixisti;
Isa.49. Nunquid obliuisci potest mulier infantem suum, vt non misereatur filio vteri sui? sed & si illa oblita fuerit, ego tamen non obliuiscar tui. Ecce in manibus meis descripsi te, & muri tui coram oculis meis semper.

Cùm igitur tanta, tamque ineffabilis sit hæc tua misericordia Domine, non dubitauit filius tuus fiduciam in nobis duplicare, & licentiam dare, imò præcipere nobis, vt in posterum orantes dicamus apud te, *Pater noster, qui es in cælis*. O Regale verbum, ô verbum dulce, verbum plenum deuotionis & consolationis inæstimabilis. Quis vnquam, ô Domine mi, ausus fuisset te Patrem appellare, nisi vnigenitus Filius tuus, qui est in si-
Ioan.1. nu tuo, hanc nobis licentiam, & hoc pri-

uile-

uilegium dedisset? Quis enim es tu Deus meus, & quis sum ego, vt te patrem audeam nuncupare: Tu es qui es, & ego sum qui non sum: imò vniuersa hæc mundi machina in tuo conspectu quasi stilla situlæ, & quasi momentum stateræ est reputata.

Quid igitur magis admirandum, & quæ copiosior esse potest misericordia, quam quòd tu Deus infinitè Maiestatis, Rex Regum, Dominus Dominantium, Sanctus Sanctorum, Deus Deorum: tu Deus Angelorum gloria, & Sanctorum gaudium meus Pater esse voluisti, & me in filium tuum adoptare, qui nihil sum aliud, quàm immundum quoddam sterquilinium, vilis & contemptus vermiculus, creatura fœtore & horrore plena? O admirabilem pietatem, ô longitudinem, latitudinem, altitudinem & profunditatem diuinæ charitatis & bonitatis.

Pater noster. Ecquod mel vnquam inuentum est tam dulce, tam suaue nectar, tam odoriferum balsamum, quàm verbum hoc? Quid? ergóne te Creator mi Patrem meum appellabo? Tantáne in me erit fiducia, vt audeam te hoc nomine interpellare? O inæstimabile gaudiũ, ô dulcedo ineffabilis. Quid amplius facere potuisti tu Domine, & ego quid amplius optare? quid pretiosius desiderare potuissem, quàm te Deum meum habere Patrem? Euge quàm bene intellexit

huius gratiæ magnitudinem Euangelista cùm diceret; a Videtis qualem charitatem nobis dedit Pater, vt filij Dei nominemur & simus: quasi diceret; non fuit tibi satis dedisse nobis nomen & titulum filij, nisi etiam dares nos esse veros filios, & filiorum nobis dignitatem atque prærogatiuam donares, vt essemus certi, te Patrem nostrum esse: cùm non inueniatur pater sine filio, nec filius sine patre: ita vt nos deinceps tu Deus Pater habeas pro tuis filijs, & filius tuus pro suis fratribus, & Spiritus S. pro suis templis atque viuis sacrarijs Quæ gloria magnificentior? quæ dignitas esse potest angustior?

a 1. Ioan. 3.

Vetus est prouerbium, Dulcis odor lucri de re qualibet, & sanè, non est quicquam in mundo gratius aut suauius vtilitate: solet enim omne opus fieri tolerabile, cùm præmium eius cogitatur, & spes præmij solatium est laboris. Sed omne lucrum, omnem vtilitatem, omne præmium longè superat, Deum habere patrem, non tantum nomine, sed effectu etiam & re. Quid igitur in mundo dulcius? quid suauius: quid delectabilius hoc nomine Patris potest excogitari? Vox illa vulnerat cor, commouet interiora viscera, confortat spiritum, exhilarat animam, aperit clausos lachrymarum fontes.

Pater noster: O verbum compendiosum, ô verbum abbreuiatum quod fecit

Domi-

Dominus ſuper terram. Clamat Apoſtolus, ſe nihil ſcire, præter Chriſtum, & hunc crucifixum: nec malè; in eo namque myſterio comprehenduntur omnes ſcientiæ ad ſalutem neceſſariæ. Et ego Domine aliud nil ſcire cupio, quàm te Patrem meum; diſcere nil aliud volo, quàm quæ ſit vis gratiſſimæ illius voculæ, *Pater noſter* In hac ſententia ſtudere, in ea philoſophari, in ea die ac nocte volo meditari. huius enim vnius vocis ſcientia ad omnia mihi ſufficit. Vt enim homo propterea microcoſmus, hoc eſt, mundus minor appellatur, quia in illo ſolo inuenitur, quidquid in vniuerſa mundi machina ſpectatur à te creatum: ſic & ſcientia horum verborum ferax, & compendioſa dici poteſt, cùm in ea breuiter comprehendatur, quidquid per vniuerſum ſcripturæ corpus diffuſum eſt. Tota namque ſcriptura commodè in duas partes diuidi poteſt, ſub quarum vna petitiones, altera promiſſiones continentur: in hoc enim tota occupatur, vt petat ab homine reddi, quod Deo debetur, & facienti hoc, omne bonum viciſſim pollicetur. Vna igitur parte ſcriptura docet quid tibi. Domine, debemus; & altera. quid à te expectamus Sed quæ promiſſio dari poteſt, quæ non comprehenditur ſub nomine Patris; & quæ obedientia, quæ ſub voce filij non continetur? Quæ igitur bona, quam ſolicitudinem, curam, pro-

uidentiam & gratiam non ſperabo ab illo, qui verè pater meus eſt?

Si enim Pater meus ſis, omnino naturæ & rationi conueniens eſt, vt me ames, mihi neceſſaria tribuas, me dirigas, me iuues, me defendas, me in pretio habeas, mihi conſulas, me doceas, me hæredem inſtituas, me (cùm opus erit) vt pater caſtiges. Quis enim filius quem pater non caſtigat? Viuere igitur ſub tali patris tutela & prouidentia, conditio eſt ſuauis, ſeruitus libera, cuſtodia ſecura, timor lætus, caſtigatio mollis, paupertas opulenta, poſſeſſio diues. Patris enim eſt omnes ſolicitudines, curas & labores in ſe ſuſcipere, & fructum eorum cum filio diuidere.

Porrò ſi tu Pater Deus ſis omnipotens, omniumque rerum creatarum Dominus, quid mihi deeſſe poterit, ſi talem patrem habeam? ſcio enim quòd filij partem habent in patris poſſeſſione. Quæ tribulatio, quæ anguſtia, quæ fames, quæ nuditas, quod periculum animum meum turbare poterit, ſi te Deum meum Patrem habeam? Si inimici me perſequantur, tu me defendes; ſi bonis me temporalibus exuant, tu mihi vitæ reddes neceſſaria; ſi aliquo in dubio verſer, tu me docebis; ſi ambulauero in tenebris & in vmbra mortis, tu mihi dux eris; ſi contra me teſtimonium falſum dicatur, tu pro me reſpondebis; ſi inſurgant aduerſum me caſtra, non timebo,

quia tu pater mecum es. Quæ itaque gloria maior? quis honos ſublimior? quæ miſericordia eſſe poterit vberior? Prima dignitas quæ in rerum natura inuenitur, eſt, eſſe filium Dei per naturam; ſecunda verò, eiuſdem filium eſſe per gratiam, & quia impoſſibilè erat alios præter vnum eſſe filium Dei naturalem, ad ſecundam nos dignitatem euexiſti, faciens nos filios tuos per gratiam; cui beneficentiæ quid amplius addi poſſet ignoro.

Videmus igitur, ô benigniſſime Domine, promiſſiones tuas omnes ſimul iunctas in hac vna voce Patris reperiri: imò plura eadem ſignificari, quàm vniuerſo ſcripturæ contextu comprehenditur. Multò enim maius eſt, quòd tu Deus Pater noſter eſſe dignatus es, quàm reliqua omnia, quæ abſque hoc vno promittere nobis potuiſti. Cùm enim tu ſis Pater noſter, & nos tui filij, omnium bonorum tuorum ſumus participes, omniumque diuitiarum tuarum ſimul cum vnigenito & naturali filio tuo ſumus cohæredes.

Præterea vox illa Patris non tantùm docet, quid mihi ſperandum, ſed etiam quid mihi faciendum eſt. Si tu enim Pater meus verè ſis, ego viciſſim ero verè tuus filius, & quid hinc ſequitur, niſi me obſtrictum eſſe ad opera filij facienda: nam ſi à te officium boni patris expectem, æquum eſt, vt ego viciſſim boni

filij officium faciam. Quid igitur mihi incumbit ô pie Pater? vt te tanquam patrem diligam. tanquam patrem colam, tanquam patrem timeam, tanquam patri obediam: vt ad te tanquam ad benignissimum patrem in omni mea tribulatione recurram: in te, vt in patre fidelissimo spem omnem meam collocem. Muneris adhæc mei est honorem tuum zelare, vbicunque & quandocunque potero: eundem promouere, puro amore, puraque intentione tibi velut patri seruire, me totum in manus tuas, tanquam in manus optimi patris, commendare: omnes castigationes & correctiones tuas, quasi à carissimo patre missas patienter, & cum gaudio sustinere.

Denique omnes meas solicitudines & curas in te. vt in charissimum pàtrem conijcere. Omnia hæc nomen filij à me requirit, & quoties te patrem appello, toties horum omnium me debitorem agnosco. Quidquid igitur præcipis, quidquid in vniuersa scriptura promittis, in vna voce Patris concluditur. Valeat igitur Plato, valeat Aristoteles, valeat omnis humana Philosophia, valeat denique infinita librorum multitudo, in hoc vno vocabulo Patris verbum habeo abbreuiatum, & doctrinam compendiosam, in qua vna toto vitæ tempore studere & meditari est animus.

Noster.

Erunt autem hæc manifeſtiora, ſi ſecundùm verbum primo iungamus, dicentes, *Pater noster* Non enim voluit vnigenitus filius tuus, vt diceremus; *Pater mi*, neque in tota hac oratione meum aut tuum inuenitur, ſed noſter, noſtrum, nobis, & nos. Voluit enim omnibus hominibus dignitatis huius gloriam eſſe communem, vt omnes eſſemus per gratiam, quod ille eſt per naturam. Cùm itaque dicimus *Pater noster*, diſertis verbis fatemur omnes nos eſſe fratres, tanquam vnius, eiuſdemque Patris filios: debemus igitur ſingulos vt fratres, & te, vt vniuerſalem omnium patrem, diligere. In his itaque duobus verbis monemur amoris Dei & proximi, quo duplici amore lex & Prophetæ conſiſtunt. Quæ igitur doctrina poſſet eſſe ſublimior, vtilior, vberior, & tamen compendioſior, cum duobus vocabulis apertiſſimè doceat, quidquid ſcire ad ſalutem eſſe neceſſarium?

Denique non tantùm me docent hæc verba, quid ſcire, quid facere, quid ſperare debeo: ſed viam mihi quoque ad pœnitentiam ſternunt, portamque ſpei, peccatis meis mihi occluſam, aperiunt. Non enim deſperabo. non deſpondebo animum, ſicundiam & ſpem non abijciam, etiam ſi grauiſſime peccauero, ſi te Deum habeam Patrem, quem Apoſto-

.Cor.1. lus tuus Patrem misericordiarum, & Deum totius consolationis appellauit: sed potiùs exemplum filij prodigi imitabor, reuertar ad te Patrem meum eadem cum verecundia, eodemque cum animi affectu, quo ille reuersus est, & dicam; Luc.15. Pater mi, peccaui in te, & in cælũ ipsum, non sum iam dignus vocari filius tuus: fac me sicut vnum de mercenarijs tuis. Licet enim ego dignitatem filij amiserim; tu tamen, ô Domine, pietatem & beneuolentiam Patris non amisisti. Hæc ex intimo corde si dixero, antequam orationem meam absoluero, spero quòd aderis, occurres mihi, cadensque super collum meum, me osculo pacis osculaberis. Hæc de visceribus Patris mei mihi spes est, id omni studio aget, ne pereat filius suus: & si perierit, reuocabit illum; imò si opus fuerit, ad se trahet. Si auis pullum suum nido excidisse & periclitari viderit, non quiescit priusquam in nidum reduxerit: sed & si bestiam accedere conspiciat, circumuolitat, rostro tuetur, alis defendit, donec pullum suum liberauerit: sic & tu Pater cælestis de salute mea solicitus es; mederis meis infirmitatibus, sanas mea vulnera, & feras bestias, hoc est, cacodæmones persequeris, filiosque tuos ad nidum, & ad gremium tuum reducis: etsi offensus sis, iniuriarum tamen obliuisceris, nec quiescis, priusquam filij tui ad pœnitentiam reuertantur. Huc accidit, quod non

cessas

cessas eos iugiter admonere, ijs tanquam pius pater consulere, & si errauerint, in viam salutis reducere. Si quis lucem diei videre cupiat, non accendit lucernam, vt quærat eam: ipsa enim lux quærenti se offert, & in oculos eius influit: sic quicunque vult oculos suos in cælum leuare, & te Patrem intueri, non est quòd externum lumen adferat, sed in lumine tuo te lumen videbit, nec deerit cuiquam petenti serena lux tua, quæ se communicat omnibus. Psal. 35.

Qui es in cælis.

O cæli terræque Conditor, diffusa est gratia in labijs tuis; ideò dulciora sunt eloquia tua super mel & fauum: nectare & ambrosia dulciora sunt verba, quę præcedunt, nec minus dulcia sunt, quæ immediatè sequuntur: copiosa sunt illa, & tamen succincta; sed nec minùs copiosa sunt hæc, nec minùs succincta. Si enim tu Domine, qui Deus meus, pater meus, hæreditas mea es, in cælis habites, quid mihi cum terra? si thesaurus meus sit in cælis, quid quæro super terram? Si tu pater meus sis in cælis, ego filius tuus quid hic in mundo sum, nisi hospes & peregrinus? manentem ciuitatem in terris non habeo, sed quasi extorris solum vertens veram patriam meam quæro, ad patriam meam gemens aspiro. Psal. 18.

Sicut peregrinus qui ad patriam festinat, nullis grauatur sarcinis, sed solum

corpus secum fert: omnes eius curę & solicitudines de patria sunt, vbi domicilium & habitatio eius est: sic ego Domine qui peregrinus sum, cur non excussis omnibus huius vitæ curis & solicitudinibus, cor & omnes cogitationes meas ad te dirigo, quamdiu à te disiungor? cur nõ festinus ad te propero?

Qui es in cælis. Verbum hoc spem meam corroborat, & securiorem meam reddit absentiam. Etenim si tu Pater meus in cælis sis, ius in eosdem cælos habeo: pedem iam alterum in isto diuersorio iamdudum collocaui, cùm tu in illo habites, & verus illius sis paterfamilias. Vbi habitabunt filij, nisi vbi Pater eorum habitat: vbi erunt membra, nisi vbi caput est: vbi congregabuntur aquilæ, nisi vbi corpus reperitur? An tu Pater vnquam denegabis ei domum, cui titulum filij & hæredis non denegasti?

Qui es in cælis. Verbum hoc magnificat animam meam, & super omnia quæ creata sunt extollit. Quæ namque maior animi satietas, quæ dignitas sublimior, quæ gloria possit optari magnificentior, quam habitarę in terris, & Patrem habere in cælis, qui Rex est cæli & terrę, cuius beneficio nos etiam cęlorum Reges constituimur? O vos omnes qui gloriam & honores ambitis, quid quæritis hæc in fumo qui subitò euanescit, & in puluere quem proijcit ventus à facie terræ: Cur contemnitis honorem qui

vltro vobis offertur, vt sitis filij Regis cælestis, & gloriam huius seculi, quæ fugit insequentes, tam multo sudore quæritis? Aut igitur Christianos esse vos ostendite, & diuinos honores vltro oblatos suscipite: aut si hos negligatis, & vanos huius seculi honores tantis cum difficultatibus quærere pergatis, profectò Christiani non estis. Lætamini in Domino & exultate iusti, & gloriamini omnes recti corde, quia pretiosissimum pignus vobis in cælo repositum est, & cæli Deum Patrem habetis. Assumam, ô Domine mi, pennas vt aquila, derelinquam ima hæc, terrenarum opum sordes deseram, & in cælum ad te subuolabo: qui namque possem magni facere quæ sunt in terris, cùm institutus sim hæres omnium eorum, quæ sunt in cælis? quomodo potero me conuertere ad brutas & immundas huius mundi voluptates, terrenasque & momentaneas mundi diuitias, qui beneficio patris mei omnium cælestium opum atque regnorum possessor effectus sum? Id profectò gloriæ meæ non leuem aspergeret maculam; sed & turpius atque ignominiosum magis mihi esset, quam si Regis alicuius filius equilia purgaret, aut strigillando victum mendicaret. Psal.31.

Sed miser adhuc sum, & in calamitatibus multis adhuc viuo. differtur hæc spes, & nondum apparet quid ero. an igitur inanis sit hæc mea gloriatio? ne-

quaquam. Si primogenitus Regis, licet possessionem regni nondum adeptus est, propter ius tamen quod in regnum paternum habet, haut aliter quam Rex ipse habeatur: ego qui simile ius ex adoptione & promissione Dei viui, non ad periturum & mundanum, sed ad æternum & cæleste regnum habeo, cur me diuitem & felicem non dicam? cur de Regis nomine non gloriabor? Etsi enim hæc spes differatur, tu tamen Deus verus es in promissionibus tuis; & fœdus tuum quod pepigisti nobiscum non facies irritum: sed

Apoca 5. absterges omnem lachrymam ab oculis

7. & 22. nostris, & sedere nos tecum facies in throno tuo, regnabimusque tecum in secula seculorum, Amen.

MEDITATIO II.

Sanctificetur nomen tuum.

IGitur, ô benignissime Pater noster, cùm omnia quæ sub cælo sunt, in vsum nostrum creaueris, nos autem

Psalm. 15. in vsum (etsi bonorum nostrorum non egeas) tuum, vt scilicet tibi seruiamus, te laudemus, sic viuamus, vt nomen tuum vbique glorificetur; pulcherrimo quodam ordine quod summum est, id primò petendum esse, nos tuus docuit Filius: vt scilicet orantes dicamus; *Sanctificetur nomen tuum.* Etenim si iam in filium tuum adoptatus sim, quid mihi magis faciendum incumbit, quam vt

sancti

ſancti nominis tui gloriam vbique & ſemper promoueam: victoriam regni tui optem? & obſeruantiam tuæ voluntatis omnibus rebus anteponam? Accepta namque filij noua dignitate, quid reſtat, niſi vt ad poſſeſſionem illius procedam, quæque filio conueniunt, ea cum amore & timore, quantum datur, exequar?

Quemadmodum enim homo nuper Rex, Antiſtes, aut alterius dignitatis Prælatus electione creatus, mox dignitatis illius poſſeſſionem capit, & ea quæ ad officium ſuum pertinere videntur, incipit cogitare: ſic ego, Domine, gratia, nouæ huius dignitatis accepta, ad ipſius poſſeſſionem aſpiro: quæ officij illius ſunt meditor, paratus omnia facere, omniaque velle, quæ tanti Patris filium decent: hoc eſt, vt nomen tuum ſanctificetur, & gloria regni tui in omni tribu, & lingua, & populo fiat manifeſta; vt Maieſtas tua ab vniuerſo mundo adoretur & glorificetur. Dum enim, vt hæc fiant, quantum in me eſt, laboro atque deſidero, quid aliud ago, quàm quòd propriæ ſtudeo laudi atque vtilitati? Gloria namque patris eſt & gloria filij, vt quidam tuorum amicorum ait. Prou 17.

Porrò cùm natura ſic comparatum ſit, vt bonus filius amet patrem; amoris verò proprium ſit, amantem in rem amatam transformare, adeò vt qui amat, iam quaſi ſui oblitus non minùs quærat, ap-

petat,

petat, & concupiſcat ea, quæ illius ſunt, quem amat; quàm quæ propria ſunt: quid ego Domine totus in te per amorem transfuſus aliud velle, aut deſiderare poſſem, aut debeam, quàm quod tu ipſe vis & deſideras? Et quid tu maiori cum deſiderio quæris, quàm nominis tui gloriam? non enim eſt quidquam aut in cælo, aut in terra maiori dignum appetitu. æquum igitur, vt & ego ex totis viribus meis eandem gloriam tuam apud omnes prædicem, vbique magnificem, & totum per orbem vt celebris habeatur exoptem.

Scio mi Pater, ſcio te bonorum meorum non egere, nec meis tibi laudibus opus eſſe: nam ſi mortalium lingua taceat, omnes creaturæ vociferabuntur, gloriam tuam prædicabunt, & ſe mutuo ad laudem tui nominis exhortabuntur. Si namque Spiritus Angelicos intueamur, quid aliud agunt in cælis, quàm quòd ſine requie, ſine vlla intermiſſione te laudant, nomen tuum ſanctificant, diuinoque te Treishagio concelebrant? Si vertamus nos ad admirabilem illam cælorum compoſitionem, motuum cõcordiam. & miracula quæ in ijs conſpiciuntur, vtique Domine; Cæli enarrant gloriam tuam, & opera manuum tuarum annuntiat firmamentum. Si conſideremus pugnantem inter ſeſe elementorum concordiam, fluxum & refluxum maris, fontium ſcaturigines, perpetuos

Pſal. 18.

flumi-

fluminum decurſus, tantam arborum diuerſitatem, herbarum varietatem, tot animalium ſpecies, & tot naturæ miracula, quæ modum & numerum non habent, ſingula ſecundùm propriam virtutem naturalem, prout tibi dare placuit, quid aliud prædicant, quid aliud toti mundo annuntiant, quam nominis tui magnificentiam? omnia hæc quaſi viua voce clamant te ſolum Deum verum, Deum viuum, Deum omnipotentem: te ſolum Deum ſapientem, bonum & miſericordem; te ſolum Deum iuſtum, terribilem & admirabilem; te denique ſolum dignum, qui ſine intermiſſione lauderis, atque ſanctificeris.

Inter omnes creaturas alias homo maximè obſtrictus eſt ad ſanctificandum nomen tuum, teque magnificandum. Cùm enim ipſe ſolus inter omnes creatruas viſibiles à te acceperit aptitudines, facultatesque & perfectiones omnium rerum creatarum (vnde & microcoſmus, hoc eſt, paruus mundus appellatur) illarum autem ſingulæ ſuo modo nomen tuum ſanctificare teneantur; quid non debebit ille, qui omnia ſimul accepit, & in cuius gratiam atque vſum omnia creata ſunt, quæ in hoc viſibili mundo conſpiciuntur.

Ex toto igitur corde meo, ex totis viribus meis, ô Pater oro, opto, atque deſidero, vt nomen tuum per vniuerſum mundum ſanctificetur: vt non ſit lin-

gua, tribus, populus, ſexus, ætas & conditio hominum, quæ non conuocet cętum & conuentus faciat ad laudandum & glorificandum ſanctum nomen tuum. O Domine mi, non peto vt des mihi diuitias terræ, honores mundi, aut illecebras huius carnis; ſed tantùm oro, *Sanctificetur nomen tuum* in vniuerſo terrarum orbe. Sit hęc prima, ſit & ardentiſſima petitio mea; hæc principalis ſit mea cogitatio, hic æſtus denique ſit & impetus meorum deſideriorum. Amor enim in te omnium amorum oportet vt ſit fortiſſimus. Cumque hanc gloriam & honorem tuum optem in hoc ſeculo, da ne in meum commodum, ſed in tuā optem gloriam; vtque beatos iudicem omnes regni tui ciues & incolas: ipſi enim te laudant, te glorificant, tibi benedicunt per omnia ſecula ſeculorum, Amen,

MEDITATIO III.

Adueniat regnum tuum.

VIdes, ô Pater, vides multos Tyrannos & Dominos inter nos regnare, nobiſque Dominari: Hic Diabolus premit cum ſua ſuperbia, illic mundus cum ſua pompa infeſtat: caro cum ſuis blanditijs & delitijs nos ſolicitat, propria voluntas cum ſuis appetitibus nos oppugnat. Omnes iſti crudeliſſimi Tyranni ſuam in nobis tyrannidem exercent, tuo regno vim inferre, & iuriſdictionem

tuam

m vbique minuere conantur; id vnice
orantes, vt ſua voluntas in nobis fiat,
ı tua: vt ſecundùm leges & præſcri-
regni ſui, non tui viuamus.
Exurge igitur ô cæleſtis Rex, & hanc
xian corrige: inuerſum hunc ordi-
n conuerte, & ne patiaris, vt crudelis
c tyrannis in tuo regno præualeat,
nobis dominetur Eijciantur iſti Ty-
ıni, diſſipentur inimici tui, & à tua
eſentia fugiant omnes, qui te oderunt.
pera tu nobis Domine, tu rege nos,
ptrum tuum & regnum tuum inter
s tantùm agnoſcatur. Voluntas tua ſit
ſtra lux, & verbum tuum lumen pe-
m noſtrorum; præceptum tuum no-
ı ſit exultatio, iuſtificationes tuæ
ſtræ ſint diuitiæ, atque aſperrima quæ-
: pro nomine tuo pati noſtra ſit glo-

Rege nos Domine tua prouidentia, de-
de nos tua dextera, duc nos tuo Spi-
ı, doce nos tuo verbo: tuis nos legi-
moderare, tuis nos beneficijs dita,
ſericordi nos manu tua caſtiga. Fac
mine mi, ne poſt hac caro, mundus,
olus aut propria voluntas vllum in
ɔis locum inueniat Longè fac Princi-
ı mundi huius à nobis: tu ſolus in
ɔis Dominare, tu ſolus nobis impera,
olus habita in anima noſtra, & re-
ım tuum totum cor noſtrum occupet
ſolus eſto lumen intellectus noſtri,
efectio voluntatis noſtræ: te ſolum

quæ-

quærat, te solum petat, te solum deside-
ret anima nostra. Et quid plura comme-
moro? cur singula percurro? *Adueniat re-*
gnum tuum, & sufficit nobis.

Da mihi, ô Pater, tuam gratiam, ne i
posterum aliquid cogitem, quæram, de-
siderem, præter regnum tuum. id solu
mihi sufficiat, id nocte dieque solici
quæram, in eo sit omnis mea conuersa-
tio. Tu Pater solus bonus es, tu solus pul-
cher, tu solus amabilis, tu solus anima-
rum nostrarum sponsus es: ideoque t
solus regna, tu solus impera, tu solus do-
minare, tu solus voluntatem meam di-
rige, tu solus Rex meus esto, & ego fide-
lis tuus subditus. Pectus meum in te so-
lo recreetur, cor meum in te solo qui-
escat, anima mea te solo repleatur: Con-
cede Pater, vt ad te solum curram, qui
vltimus finis meus, centrum & regnu
meum, in quo animæ puræ & sanctæ si-
ne fine suauiter requiescunt.

Adueniat regnum tuum, quod finis e
& complementum nostræ spei, commu-
nisque omnium nostrorum desiderio-
rum portus: in quo videbimus te Rege
& Patrem nostrum in tua pulchritud-
ne, in quo conspectu tuo sine termin
fruemur. Ecquod enim magis pro-
prium, magisque naturale potest esse fi-
liorum desiderium, quàm velle vide
patrem suum in regno & Maiestate su
Mi Deus, quando veniet ille dies? & ho-
ra illa, quando tandem aderit? quand

lucem tuam videbo? quando veniam & apparebo ante conſpectum tuum? Aureum illud palatium quando videbo? quando, inquam, videbo hortos tuos æternis floribus conſitos? fontes ſalientes in vitam æternam? portas & muros ex gemmis lapidibuſque pretioſis extructos? choros illos Angelorum & Virginum quæ ſequuntur Agnum immaculatum quocunque ierit? Cantores, phonaſcos & pſaltrias, quæ perpetuis carminibus & hymnis celebrant, laudantque ſummum Regem atque communem omnium Patrem, quando præſens audiam?

O Hreruſalem mater noſtra, quando ab hoc exilio reuerſus in te totus recipiar? quando erit illa dies, in qua ad tua limina vocabor? quando videbo muros tuos ex iaſpide & hyacintho elaboratos? quando audiam voces & concentus canentium & laudantium te in te? Pſal.81. Quàm dilecta tabernacula tua Domine virtutum, concupiſcit & deficit anima Pſal.41. mea in atria Domini. Quemadmodum deſiderat ceruus ad fontes aquarum, ita deſiderat anima mea ad te Deus. Hoc naturale filiorum eſt deſiderium; & proprietas aquarum ſalientium in vitam æternam, eleuantium corda hominum è terris in cælum: Hæc eſt aqua illa, de qua ſingularis amator tuus, ô Pater, Beatus Ignatius, cùm ad martyrium duceretur, ait; Amor meus crucifixus eſt, nec in Ignatius Epiſt.12. ad Rom.

me ignis eſt, qui quippiam amet: ſed aqua viua, quæ exilit in me, mihiq́ue intrinſecus ait; Veni ad Patrem.

Hic eſt ille communis Pater omnium, quem deſideramus, & ad quem aſpiramus in hoc exilio, clamantes & dicentes, *Adueniat regnum tuum*: quem cognoſcere eſt vita æterna, quem videre eſt ipſa beatitudo, quam vt nobis pro tua ineffabili miſericordia largiri digneris, ô Pater, ſupplices precamur omnes, per filium tuum ſuper omnia benedictum, Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

MEDITATIO IV.

Fiat voluntas tua, ſicut in cælo & in terra.

Rom. 8 Pſal. 113.

VOluntati tuæ quis reſiſtet, ô Pater? Omnia enim feciſti quæ voluiſti, & tamen in nobis voluntatem deprehendimus tam peruerſam, vt tuæ voluntati ſæpe reluctetur. Sol, Luna, & ſtellæ; mare & omnia elementa, quicquid creatum eſt, tuæ paret voluntati: ſoli nos homines rationis participes non obtemperamus. *Fiat* igitur, ô Domine, *voluntas tua in terra*, in nobis, inquam, qui nihil niſi cinis & terra ſumus, *ſicut ea fit in cælo*, & Spiritibus illis cæleſtibus, qui ad nutum tuum dicto ſunt audientes. Et quæ voluntas tua eſt ô Pater?

Hæc eſt voluntas Patris, inquit glorioſus ille tuus martyr, quam Chriſtus Vnigenitus filius tuus & docuit & fecit: Humilitas in conuerſatione, ſtabilitas in fide, verecundia in verbis, in factis iuſtitia, in operibus miſericordia, in moribus diſciplina; iniuriam facere non noſſe, & factam tolerare poſſe; cum fratribus pacem tenere, Deum toto corde diligere, amare in illo quod Pater eſt. timere in illo quod Deus eſt; Chriſto nihil præponere, quia nec nobis ille quicquam præpoſuit; charitati eius inſeparabiliter adhærere, cruci eius fortiter & viriliter aſſiſtere: quando de eius nomine & honore certamen eſt, exhibere in ſermone conſtantiam, qua confitemur; in quæſtione fiduciam, qua congredimur: in morte patientiam, qua coronamur.

Cyprian. in Orat. Domi-nic.

Quæ ſit voluntas Dei.

Vnam in te agnoſcimus voluntatem tantùm, ſed duos habet illa reſpectus: aut enim refertur ad illa, quæ tu ab æterno infallibiliter fieri diſpoſuiſti; aut ad illa, quæ monuiſti, præcepiſti, conſuluiſti, & prohibuiſti. illam beneplaciti, hanc ſigni appellamus: illi reſiſtere poteſt nemo in hac libertatem arbitrij reliquiſti. Hinc eſt quod voluntas tua ſæpe in nobis non fit, & tu de nobis conquereris, dicens; Quoties volui, & noluiſti?

Duplex voluntas Dei.

Hoc igitur, ô Domine, peto, hoc deſidero, hoc ſolum quæro; vt in me, & per me, vtraque tua voluntas fiat: illa, vt ni- Matt. 13.

hil mihi diſpliceat eorum quæ ab æterno mecum facere decreuiſti, ſiue læta ſint, ſiue triſtitia: hæc, vt ego nihil faciam pręceptis & monitis cõtrarium tuis, ſed quæ tibi placent, in ea vbique incumbam, licet voluntati meæ ſæpe contraria. Non enim cupio, vt poſthac aliquid fiat ſecundùm optionem vel appetitum meum, neque ea quæ mihi iucunda ſunt & grata volo quærere. Nolo, inquam, agere quod ſuadet affectus erga cognatos & amicos, nolo aures præbere mundo, non quid caro & ſanguis hortetur audiam. Da vt non diſcutiam poſthac, quid honorabile, quid ignominioſum, quid facile, quid difficile, quid dulce eſt, quid amarum: ſed in eo ſolo omnis mea ſit voluntas, tuam voluntatem vt faciam. Illud opus me tantùm lætificet, illud ſolum ſuaue ſit mihi, in eo ſolo ſit omnis animæ meæ conſolatio. In omni cogitatione, verbo & opere non alius mihi pręfixus ſit ſcopus niſi tua voluntas. Da me ſolum id velle & poſſe facere, quod tuæ conueniens eſt Maieſtati.

Verè Domine, ſi etiam in minutiſſimas partes totus eſſem diſcrependus, idque pro gloria & amore, qui tibi debetur, id mihi iucundius eſſe deberet, quam ſi cunctis mundi fruerer voluptatibus niſi fortè voluptates illæ in maiorem tui nominis gloriam redundarent. Non enim voluptates propter voluptates, ſed propter obſequium & cultum tuum, ſi

ita volueris, appetam quoniam non vt mea, ſed vt tua voluntas fiat petere me præcepiſti. Nihil mihi ſit dulcius, nihil amabilius, nihil iucundius, quam vt totus amore tui liqueſiam. Hæc mihi ſit ſumma delectatio, aliquid durum & aſperum pro honore tuo tolerare. Illud enim eſt gaudium Angelorum, deſiderium Sanctorum, exultatio iuſtorum, tibi ſcilicet perfectè ſeruire, tuæ voluntati in omnibus conformes fieri, & quidquid agunt ad tuum ſemper honorem dirigere.

Scio Domine mi, ſcio Angelos & Sanctorum animas in cælis magis ob gloriam & magnificentiam nominis tui, quàm ob propriam exultare: magis ob excellentiam honoris tui, quam ob ſuam tripudiare: & ſic voluntatem eorum tuæ voluntati commixtam eſſe, vt in omnibus; & per omnia tuæ voluntati ſatisfiat. Vt igitur in cælo, Pater, ſic & in terra voluntas tua fiat: eam cum maximo cordis feruore & iubilo ſequamur per gloriam, & ignobilitatem, & infamiam & bonam famam, per aduerſa & proſpera, aliorum omnium voluntates, blanditias, minas, & promiſſiones contemnentes. Etſi enim voluntas noſtra mala ſit & peruerſa, tamen vt virgultum minus frugiferum & arbor fertilis cum conſeruntur, vna arbor fructuoſa fieri conſueuit, ſic & nos, ſi voluntatem noſtram ſterilem & longè à tua diuerſam tuæ frugi-

feræ inferamus, vna fiet voluntas, eaque bona, & bonorum operum ferax. Ad insitionem autem hanc, ô Pater tui Spiritus gratia requiritur: contraria namque contrarijs misceri, non nisi vi quadam supernaturali accedente possunt. Da mihi ergo Pater Spiritum sanctum tuum, qui doceat me facere voluntatem tuam, qui det legem tuam in visceribus meis, & scribat eam in corde meo; qui cæcam voluntatem meam dirigat, intellectum eius ducem illuminet, cor durum emolliat, appetituum ardores cælesti rore aspergat, & naturam infirmam sanet atque corroboret, ne posthac difficile mihi sit aut arduum abnegare meipsum, tollere crucem meam, & sequi te. Tu enim solus es noster Deus, tu solus noster Pater, tu solus Rex Regum, & Dominus Dominantium: tibi debetur omnis obedientia, reuerentiaq́; honos & gloria in secula seculorum, Amen.

Hier.3.

MEDITATIO V.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

QVis vel mediocriter à te doctus, Pater, quis styli tui non ignarus te nó facillimè videt huius tam cõcinnæ atque perfectæ orationis magistrum & doctorem esse? Vt enim cætera prætercam, solus petitionum pulcherrimus ordo id manifestissimum facit. Quid enim

feruentiori cum desiderio filij possent optare, quam ante omnia honorem & nomen bonum patris? denique prosperitatem eius regni vel possessionis? tertio loco paternæ voluntatis obseruantiam? Porrò quid magis proprium & quid vsitatius est filijs adhuc paruulis, quam à patre panem petere: Verbum hoc toties ab illis repetitur, quoties esuriunt: tum enim obsecrant eum voce lachrymabili, tunc ploratu & fletu paterna viscera mouent, & panem ipsis distribuat.

Igitur, ô Pater cælestis, ego filius tuus ætate quidem prouectior, sed meritis adhuc paruulus, famelicus, & multis necessitatibus circumuentus, ea cum libertate atque fiducia, qua pueri solent à suis parentibus, à te panem, hoc est, ad vitæ huius sustentationem quæ necessaria sunt, flagito.

Cæterum quia in me duas substantias deprehendo, corporalem vnam, alteram spiritualem, panem peto pro vtraque: pro corporali terrenum, pro spirituali cælestem: panem, inquam, Angelorum, qui tanquam creaturæ spirituales nō alio viuunt nutrimento, quàm teipso; qui cibus es spiritualium substantiarum. Quare & ego, ô Pater cælestis, qui hactenus sedi in AEgypto, inter putridas carnium ollas; in medijs mundi voluptatibus, omne iam despiciens pabulum bestiarum, ad te suspiro; à te panem Angelorum, qui de cælo venit, sup-

plex peto. Hunc quæro, hunc volo, ad illum totus famelicus anhelo. O amor inæstimabilis, ô misericordia inaudita: Deus Deorum, Dominus Dominantium, præmium Sanctorum, gaudium Angelorum, Verbum Patris, Sapientia æterna, lux mundi, Sol cæli, & conditor vniuersorum factus est cibus viatorum, factus est cibus hominum. Quid amplius optare, quid magnificentius possemus desiderare?

Valete igitur porcorum siliquæ, valete mundi voluptates, cibus non hominum, sed bestiarum; aliud mihi reseratum est promptuarium: introduxit me Rex in cellaria sua: Verus Melchisedech protulit mihi panem & vinum, panem Asar præbens delitias Regibus, & vinum germinans virgines: cibum prætiosum, delectabilem, & salutiferum: quem etsi non semper audeam sumere sacramentaliter, spiritualiter tamen sumere semper debeo. Cùm itaque, ô bone Iesu, tu mihi datus sis in edulium, nauseat anima mea cum delitias mundi cogitat: te namque solum manducare cupio, nullius rei præter te me appetitus incessat. Si namque solus odor tuus mundum vniuersum refocillet, quid non faciet gustus: quid non refectio qua te comedentes exhilaras? Sed, ô Domine, qui fit vt manducantium te corda non liquefiant à tua præsentia? quî fit, vt quoties ad te accedo, anima mea nimio amore tui in

Cant.5. Gen.14. Gen.47. Zach.9.

te tota non transferatur? à te abſorbeatur adeò, vt omnium rerum, imò meiipſius obliuiſcar? Si res terrenæ, quid res ipſas dico? ſi earum imagines & figuræ tantùm adeò nonnunquam cor meum ad ſe rapiant, vt planè me tui faciant immemorem: cur non eandem in me vim habet realis tua præſentia, vt quoties ad eam accedo, ſic alteretur cor meum, & amore tui incaleſcat, vt mundi, & quæ in eo ſunt obliuiſcar?

Da igitur nobis hodie, ô cæleſtis Pater, panem iſtum, vt comedamus eum nunc ſub ſpeciebus velatum, & in futuro ſeculo nudum omni detracta ſpecie & ænigmate. Memento Pater, Filium tuum Vnigenitum panem hunc vocare quotidianum & præcepiſſe, vt hodie peteremus. Dic mihi, ô bone Ieſu, ô coheres & frater noſter, cur tam anxiè & ſolicitè voluiſti nobis adeſſe, vt præceperis nos hodie te petere, & non vſque in craſtinum expectare; Quid boni in nobis reperiſti, quæ cauſa amoris tam flagrantis, vt vnum diem non velis expectare? Si amor ille quo nos complecteris ſic vrgeat, vt hanc morulam non feras, & aduentum noſtrum ne tantillo temporis differri velis, ſed confeſtim, & iugiter nobiſcum eſſe cupias, cum tibi nullum in eo poſitum ſit commodum; quantò magis ſolicitos oportet eſſe nos, qui miſerrimi ſumus vermiculi, qui ſine te nec eſſe, nec ſpirare poſſumus, vt tibi

iungamur semper, tibi adhæreamus iugi-ter, ad te veniamus quolibet momento vt qui summum bonum es, speculum si-ne macula, & gaudium Angelorum.

Sed optime inter nos, ô bone Iesu conuenit: Tu conuentum hunc differre non vis, & nos prorogare non cupimus: tu vis, vt panem hunc petamus hodie, & non cras: ecce venimus, ecce hodie peti-mus, hodie nos gratiam illam accepturos confidimus. Nam si hodie petamus & non obtinuerimus, inutilis esset tua doctrina, nec sibi constaret. Cùm igitur nos hodie te possidere cupiamus, & tu a nos hodie venire petas, veni ô Domine & in animas nostras illabere.

Da ô cælestis Pater, vt sicut tu totus inflammatus es amore nostri, sic nos vicis-sim amore tuo ardeamus, & idem pon-dus quod te deprimit ad nos, vicissim nos eleuet ad te. Concede vt sublatis omni-bus impedimentis te anima mea tam te-nerè diligat, vt in amplexibus tuis defi-ciat, & nimia dulcedine tua inescata quasi deliquium patiatur: Et quia vis vt te petamus quotidie, da nos semper te-cum esse, nec patere, vt à te, qui cibus es delicatissimus, & animarum nostrarum Sponsus amantissimus, vnquam diuella-mur, Amen.

MEDITATIO VI.

Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

O Bo-

O Bone IESV, tu licet benignè me admodum & liberaliter cumque magna instantia ad mensam tuam inuites, panemque illum quotidianum offeras, vereor tamen ad te accedere. Timeo venire ad conuiuium Hester, ne mihi accidat, quod Aman euenit, qui inuitatus ab illa, paulò pòst suspendio necatus est, delicto id eius exigente. Scio, Domine, hanc non esse tuam intentionem, conscientia tamen me reprehendit, facitque vt malam in me dispositionem metuam: idque propter multitudinem peccatorum meorum, quæ super numerum arenæ maris multiplicata sunt. Quis enim vnquam subducere poterit calculum vanarum mearum cogitationum? mala opera mea & otiosa verba mea quis numerabit? Vix enim iusti suam, vt decet, linguam nôrunt refrenare: sed nec criminum transgressionis & omissionis vllus est numerus. Quid igitur faciam Domine, positus in hoc certamine? Tu quidem ad mensam tuam me inuitas, & fames suadet, imò vrget vt accedam, sed sentio tantam meorum peccatorum multitudinem, vt me retrahant, animumque despondere faciant. Quia verò mihi licentiam tribuisti, te patrem vt appellem, venio ad te corde contrito, & dolore pleno: venio cum pudore & affectu filij, petens peccatorum remissionem, quæ meritò debitorum Hest 7.

nomine veniunt appellanda. Debemus enim celcitudini tuæ venerationem, debemus paternitati obedientiam & obsequium, bonitati beneuolentiam, vt amantem redamemus; debemus pro beneficijs atque amplissimis muneribus gratitudinem; debemus veraci fidem, optimo atque potentissimo fiduciam. Hæc quoties non præstamus quum res poscit (& poscit quam creberrimè) debitum non dissoluimus, sed alienum detinemus.

Præterea qui vsurpat aut detinet sibi, quod alterius est, inuito domino, is debitor illius est: cùm autem nos tui simus, omniaque nostra in cultum & obsequium tuum expendere debeamus, id non tantùm non facimus; sed eadem in omnibus, & cum omnibus te offendimus: & facultates nobis datas à te, vt earum opera tibi seruiamus, in arma, quibus te oppugnamus sæpe conuertimus; ideoque honoris tui, quem tibi denegauimus, nos debitores agnoscimus.

Sed, ô Domine, *dimitte nobis debita nostra*: tu namque præcipis nobis, vt eorum remissionem petamus: O admirandam Domini clementiam: nos peccamus, tu peccantes vocas; nos te despicimus, & tu oculis benignis aspicis; nos tuam Maiestatem ad iram prouocauimus, eam vilibus huius seculi rebus postponentes; tu tantùm non castigas, sed vltro vt indulgentiam petamus iubes, &

cùm tu læſus ſis, pacem tamen offers & reconciliationem. Hanc miſericordiam, ô Pater, peccantibus Angelicis Spiritibus non exhibuiſti: illi enim in ſuis iniquitatibus remanent, & remanebunt ſemper, quamdiu tu Deus eris Deus.

Sed, ô Pater, ſiccine dimittes nobis debita noſtra gratis, & ſine vlla commutatione. Gratis vtique, & non gratis: Non gratis; quia etſi miſericordia prompta ſit ad remittendum, iuſtitia tamen ſibi vult ſatisfieri: gratis verò, quia idipſum quo iuſtitiæ ſatisfacimus, tu nobis gratis propinaſti: theſaurum ſcilicet immenſum & incomparabilem, quem Vnigenitus tuus filius triginta tribus annis nobis theſaurizauit, & ad quem ſanguine ſuo nobis aditum patefecit. Hunc theſaurum offerimus tibi Pater, inde tibi ſume quantum placet. hauritur, non exhauritur; erogatur, non minuitur: eius merita noſtra ſunt, eius ſatisfactio noſtra eſt, & eius ſanguis noſtrum eſt pretium. Oramus igitur Domine, vt ſanguine & meritis filij tui placatus ad delicta noſtra conniueas; quæ ſi ad examen volueris reuocare, nullus vel iuſtitiæ tuæ manſuetudinem, nedum ſeueritatem ſuſtinebit. Subueniat nobis tua miſericordia, quos multorum eſſe iam à iuſtitia ſcelerum damnatos agnoſcimus. Purga nos igne fauoris tui, repone nos in gratiam, reconciliare nobis, *dimitte nobis debita noſtra.*

Sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. O felix offensa, ô beatum debitum, quod postquam à nobis dimissum est, in iudicium pro nobis adducere possumus, & quasi causam allegare, cur iudex nos debeat absoluere. Cùm lædimur ab alijs cogitatione, verbo, consilio, opere, exemplo; in fortunis; in corpore, in animo, in amicis, in existimatione, non contristemur: sed gaudeamus potiùs, & lætemur; dum enim nos istas iniurias dimittimus, Deus vicissim dimittit nobis iniurias nostras, quibus illum lacessiuimus: Et quæ hæc est commutatio? Quantulum est quod à me poscitur, & quantum ego posco: quantulum quod ego do, & quantum quod recipio? Accipio thesauros immensos, do nummulum. Ego peccaui in te summum Deum; frater meus peccauit in me, lutum, & puluerem platearum. Ego à te Deo meo veniam peto, tu vt fratri veniam dem iubes. Accipe igitur, ô Pater, lutum pro auro, stipulam pro margarita. *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* O summe Iudex, & Aduocate noster Iesu Christe, da mihi mitem animum, vt debitores meos non ad reposcendum debitum agnoscam, sed ad re-
Matt.18. mittendum, vt cum veneris ad iudicandum; mitius mecum, quàm cum illo, qui conseruo suo debitum dimittere nolebat, sed in carcerem detrusit, agatur, Amen.

MEDITATIO VII.

Et ne nos inducas in tentationem.

SEd quid proderit mihi Domine, si dimittantur mihi debita antiqua; & denuò noua contraxero? quid proderit me lauari à mortuis, si mortuum denuò tetigero? Igitur, ô Domine, si permiseris nos tentari, vt humiliemur, vt exerceamur, ne fides in nobis languescat, & emoriatur, vt patientia nostra manifestetur, vt corona nostra augeatur, denique vt in medijs tentationibus constituti, varijsque tribulationibus & casibus attriti ad te Patrem nostrum recurramus saltem ne sinas nos à tentationibus vinci, vt vel faciamus malum, vel, quod proximum est, non faciamus bonum. Tanta est nostra fragilitas, vt non possimus non cadere sine tua gratia: non possimus perseuerare, sine singulari tuo auxilio: datur enim multis gratia, sed non omnibus perseuerantia.

Magnum, atrox & horrendum prælium instructum est contra nos: Caro inimica domestica, assidua, & familaris pellicit nos suauitate, terret asperitate, non titillationes & voluptates, nunc cruciatus & dolores parturit. Mundus illusor & impostor, mendax & proditor scenam suam sensibus nostris subinde ostentat, commodis & incommodis permixtam. Dęmon crudelis, fortis, astu-

tus, & in impugnando exercitatiſſimus ruditati ac fragilitati noſtræ innumeris dolis atque artibus tendit inſidias. Pandit latiſſimè quoque verſum ſua retia, & indagine nos circuncludit, in hoc totus, vt abs te abſcedamus, à bono ad malum, à ſalute ad pernitiem, à vita ad mortem.

In medio igitur tot hoſtium conſtitutus, inter tot carnis appetitus, tot ſpiritus infeſtationes, ſolus & inermis relictus quid faciam Domine, ſi tu me deſeras? Quid faciet innocens ouicula inter tot lupos derelicta: quid creatura infirma inter tot potentiſſimorum hoſtium agmina? quid faciam, Domine? non inuenio effugium, non remedium aliud, quàm vt te inuocem, ad te ſicut pullus hirundinis clamem, gemam ſicut columba? Quid faciam, niſi vt oculos meos leuem in montes, vnde veniet auxilium mihi? Pſal. 120.

Ad te igitur oculos meos tollo, qui habitas in cælis; ad te leuo animam meam Deus meus, in te ſpero, ne confundar in æternum. intende in adiutorium meum, veni, & noli tardare, Vſquequo Domine obliuiſceris me in finem? vſquequo auertes faciem tuam à me? Vſquequo exaltabitur inimicus meus ſuper me? Quot ſunt dies ſerui tui, quando facies de perſequentibus me iudicium? Ne ſinas nos deuenire in tentationem, aut ſi omnino vt manum

Pſal. 12.

Pſal. 118.

con-

conferamus ftet fententia, ne difcedas latum à nobis pilum: accende in noftris mentibus lumen tuum, vt inimici quò pertineant infidiæ cernamus. Suggere vires, ne nos robore fuo profternat. Auge in rebus lætis conftantiam, in triftibus fortitudinem.

Infelix ego homo, quis me liberabit à tot infidijs, laqueis, dolis, & artibus inimicorum? quando liber ero, Domine, ab omni tentatione? quando perueniam ad te, vbi nullus premit hoftis, nulla folicitat tentatio? Quando erit, vt nemo amplius me poterit à te feparare? Quando rebus omnibus huius feculi, imo mihi ipfi mortuus ero, vt expeditius curram ad te? Quando erit, vt omnium rerum oblitus, te, & quæ tua funt tantùm recogitem? Quando tandem omnia, quæ tu non es, mihi fordebunt? Quando tuus ero ex animo & voluntate, qui tuus fum ex iure & iuftitia.

O Pater mifericordiarum & Deus totius confolationis, da mihi gratiam, vt mortuis omnibus meis paffionibus, moriar etiam mihi, & inimicis meis; tibi autem foli viuam. O pater, ô Rex, ô Domine, ô fummum bonum meum, & centrum animæ meæ, da vt habitem in te, quiefcam in te, latitem in foraminibus petræ, & in cauernis maceriæ, ne miluus me comprehendat, aut accipiter Diabolus me deuoret. 2.Cor.1. Cant.2.

Sed libera nos à malo.

Mala, ô Pater, in hoc æui decursû multa sunt; sed ea hoc præcipuè nomine consignanda sunt, quæ adeò vrgent corpus; ac præmunt, vt à recordatione tui nos abripiant Huiusce generis sunt necessitates quotidianæ, fames, sitis, nuditas, æstus, algor: tum morbi & cruciatus corporis, vel in nobis, vel in rebus voluntatis nexu nobiscum coniunctis. Ad hæc animi motus concitati & perturbati, & diuersæ passiones, quæ regnant in membris nostris: tenebræ quoque & cæcitates mentis. Sed & is, qui tibi perpetuò aduersatur Dæmon malus est. qui & robustissimus est, & callidissimus. Sed si nec aperta vi, nec dolis aliquid proficiat, vniuersam suam officinam terroris explicat: infert fortunis, amicis, corporibus nostris damna, agit, rapit, trahit, diuexat. Libera nos Pater à praui huius sæuo dominatu, & tyrannide, quam propter peccatum nostrum incurrimus: auerte immanem illius truculentiam à capitibus nostris, & oppugnationem, cui tantoperè sumus impares Libera nos Pater ab omnibus malis animi & corporis, quæ violentia sui vel contrahunt animum, vel auertunt, vel opprimunt; vt tua benignitate liberi hæreditatem cælestis regni, sanguine filij tui nobis etiam filijs tuis partam perpetuò possideamus, & inter Angelicos choros, beatosque

Spiritus cæleſtibus delitijs ſemper fruamur; patrocinante nobis benignitate atque gratia Ieſu Chriſti, Seruatoris noſtri, cui & tibi Patri noſtro, cum Spiritu ſancto imperium, gloria, & honor nunc & in omnia ſecula, Amen.

CONCLVSIO, VEL.

Precatio Dominicæ orationi ſubijcienda.

EN Pater amantiſſime, functa eſt infans noſtra ratio ſuo munere, quoad eius facere potuit, exprimendo verba, quæ Vnigenitus filius tuus nos docuit: nunc vniuerſum ad te deſiderium ſemel & ſimul ſine verbis effundimus, vt tuo nutu approbes, quæ abs te nobis euenire petimus. Omnia iſta beneficia, gratias iſtas omnes, ô Pater hactenus commemoratas vt nobis benignus largiaris ſupplices oramus, non indignitatem noſtram, ſed dignitatem Ieſu Chriſti filij tui vnigeniti intuitus: ille enim noſter eſt Aduocatus, Sacerdos, Sacrificium & Patronus coram te. Non enim in iuſtificationibus noſtris proſternimus preces ante faciē tuā, vt ait Propheta, ſed in miſe- Dan.9. rationibus tuis multis, & in meritis filij tui Domini noſtri. Quicquid enim ille fecit & paſſus eſt, id totum nobis donauit, id totum nobis fecit & paſſus eſt. Per illū itaque oramus te, vt his precibus noſtris annuas. Per eū creaſti omnia, & per eum reſtituiſti, quæ iam erant perdita. Per eum

creasti hominem ad imaginem & similitudinem tuam, & ad eandem imaginem hominem per illum reformasti. Ille fundamentum est nostræ essentiæ, ille fundamentum nostræ iustitiæ, nostrorumque meritorum causa. Ille apud te noster est Intercessor, ille Aduocatus, & robur nostræ spei.

Quicquid ergo hactenus à nobis petitum est, ô cælestis Pater, id omne per Filium tuum petimus; quod enim non debetur nostræ iustitiæ, id debetur illius meritis. Si in nobis nihil boni inueneris, ecce in illo nihil inuenies mali. Si in nobis nulla sunt merita, ecce in illo meritorum nec pretium est, nec numerus. Per eum igitur te oramus, per eum tibi supplicamus; honora illum in nobis: quod enim nobis tribuis, hoc ipsum tribuis illi: quidquid enim datur membris, id omne redundat in caput cuius membra sunt.

Fatemur quidem, ô Pater, fatemur, inquam, paupertatem nostram, vt qui nihil habemus ex nobis, quod tibi offeramus: ne tamen vacui in conspectum tuum veniamus (id enim in lege tua prohibes) ecce immolamus tibi Vnigenitum filium tuum, cum omnibus eius laboribus & doloribus, plagis & liuoribus: quidquid fecit, & quidquid pertulit ex illo momento, quo primùm in lucem effusus est, vsque ad extremum spiritum, quem in cruce moriens emi-

Exod. 23.

sit,

it,id omne tibi offerimus: nos enim hoium omnium ſumus participes, noſtra hæc omnia ſunt, nobis hæc ille fecit, nobis pertulit.

Hac oblatione, hoc ſacrificio & his meritis freti ad te venimus, & miſericordiam à te per modum iuſtitiæ petimus: nam ſi filium tuum reſpexeris, iuſtitia eſt: ſi nos intuearis, miſericordia.

Sed & aliud eſt quod fiduciam nobis auget, ſpem erigit, animum addit; quia ſcilicet non ex humana præſumptione, aut perfrictæ frontis audacia venimus ad te, & petimus hæc tam magna: ſed venimus miſſi à proprio filio tuo: ille enim iubet nos ad thronum tuum accedere, & in nomine ſuo petere, quicquid
ad vtramque vitam nobis eſt neceſſa- Matth.6.
rium: nec tantùm hoc iubet, ſed ipſe miſit in os noſtrum verba ad hoc conuenientia; ipſe tradidit nobis phraſes tibi cognitas, & familiares, quas vſque huc recitauimus. Agnoſce illas Domine; eſt enim ſtylus filij tui, ſunt verba, quæ ille nobis reliquit ad noſtram ſalutem promerendam. Recordare Pater mulieris il-
lius Thecuitæ, quæ à Dauide veniam de- 2.Reg.14
licti filio illius Abſaloni impetrauit mox, vt intellexit Rex, quòd veniret ab exercitûs Principe Ioab emiſſa: quam gratiam Ioab interpretatus eſt ſibi, non mulieri factam eſſe. Sic ego Domine mittor ab Vnigenito filio tuo; ille eſt

qui

qui posuit mihi hæc verba in ore meo, ille est qui te orat per me, & pro me: quod mihi tribuis, hoc illi tribuis, ille tibi gratiarum referet actionem.

Luc. 16. Memento Domine quòd non damnasti, sed commendasti iniquum bonorum tuorum dispensatorem, qui de tuis bonis sibi fecerat amicos: & inuidere mihi noli quod ego omnium hominum pauperrimus, qui opes tuas malè expendi, easque dilapidaui, accedo ad filium tuum, illi me reconcilio, eius patrocinio me submitto, vt in hoc necessitatis tempore me in sua tabernacula recipiat, eius me merita protegant. Scio enim periculosum

Gen. 44. esse in conspectum tuum venire, sine spirituali fratre nostro Beniamin; hoc est Vnigenito Filio tuo; Ecce igitur illum, ecce adducimus eum nobiscum, & offerimus eum tibi, vt eius intercessione benignè à te audiamur.

Et tu Vnigenite Fili Dei, qui etiam filius hominis es, extende super nos brachium tuum: tu enim es noster protector, & tuo pallio nostram tege nuditatem, tuis opibus nostram subleua paupertatem, & ne repellas à tua gratia, quos naturæ tuæ fecisti fratres & socios: Qui viuis & regnas cum Patre & sancto Spiritu in secula seculorum, Amen.

CAPV

CAPVT PRIMVM, CONTINENS PRECATIONES QVOTIDIANAS certis horis diei & noctis fere adaptatas.

ADMONITIO matutina.

Non est eò fabricata nox, inquit Chrysostomus, vt eã totã dormiendo trãsigere debeamus, & vt eã otiosam degamus: præsertim cùm multi propter humana cõmoda laudabiliter laborent. In Ecclesia quoque consueuerunt eius ministri media nocte cõsurgere ad Deũ laudãdum Ita & tu te gerere debes, & contemplari stellarũ choros, laudantes factorem suũ. Cùm cæteri somno vacant, tu interdũ vigilabis, flebis & orabis, tibiq; propones illud; Laboraui in gemitu meo, laudabo per singulas noctes lectum meum. *Quemadmodũ enim vtilissimus & nocturnus ros ad contemperandum diei æstum; ita lachrymæ nocturnæ vtilissimæ sunt ad emendandas diurnas concupiscentias, & vt nox ea componat, quæ interdiu perturbata sunt, & malè acta. Christus in die prædicabat, & docebat, per noctem verò in somnis in oratione erat, in monte, inter feras, & in solitudine.*

Hom. 26. in Acta Apost.

Psalm. 6.

Simile.

Lucæ 6.

Vide Granat.lib.2 de orat. & meditat ca. 14.
Sap.16.
Exod.16.
Eccli.30.

Qui media nocte surgere non possun[t] operam dent. vt paululum ante ortum S[o]lis surgant, vti monet Sapiens; Quoniam inqu[it], oportet præuenire Solem ad benedictionem tuam, & ad orientē lucis te odorare. *Mane collegerunt filij Israel delicatum illud manna, habens in se omnis saporis suauitatem. Et de iusto dicitur,* quòd cor suum tradit ad vigilandum diluculò ad Dominum, qui fecit eum, & in conspectu Altissimi deprecabitur.

Ad surgendũ maturiùs multum proderit breuis cœna, durus lectus, & subinde in vestibus dormire; hæc enim somniũ faciunt breuiorē, & tempus orationis longius. Ecõtrario cum cœna est longa, Lectusq́; mollis, difficilè somnus relinquit nos: cùm enim multũ est digerendũ, multum est dormiendũ, & lectus mollior difficilius relinquitur.

Consule Granat. lib.4. de Orat. & Meditat. in procemio.

Statim verò vbi expergisceris, occlude portam omnibus cogitationibus prophanis; & ante omnia Dominus noster admittatur: offer ei primitias diei, & cum ei colloquens, hæc tria obseruabis:

Primò gratias ages illi ꝑ quieta nocte illa tibi concessa, & ꝙ liberauit te ab omnibus illusionibus, laqueisq́; inimici: ꝑ alijs etiã omnibus beneficijs creationis, cõseruationis, vocationis, & redēptionis: quòd bonas inspirationes tibi instillauit, ꝙ libera-

uit

uit te ab omni malo; quòd tanto tempore tanta cum patientia & misericordia te ad pœnitentiam expectauit.

Deinde offer illi temetipsũ & omnia tua; quidquid eo die facies, quidqd patieris; vt ipse omnia pro bona volũtate sua disponat.

Tertiò pete gratiam, ne quid illo die cõmittas diuinæ voluntati contrarium: ora vt det tibi auxilium, quo peccatis magis tibi familiaribus, & ad quæ natura propendens, queas resistere, firmoq; & immobili proposito te corroboret.

CVM EXPERGISSIMVR.

Pater Deus, qui dixisti in principio, Fiat lux: & facta est; illumina oculos meos, ne vnquam obdormiam in morte: ne quando dicat inimicus meus, Præualui aduersus eam. I. *Collector.* Psal.12.

Fili Deus, lumen de lumine, lux maxima & verissima, vnde lux ista nascitur solis diei; lux lucens in tenebris, illuminansque omnem hominem venientem in hunc mundum, pelle à me omnes tenebras ignorantiæ, & da mihi intellectum, vt in te, & per te videam atque cognoscam Patrem, quem noscere viuere, & cui seruire regnare est. Ioan.1.

Spiritus sancte Deus, ignis illuminans pariter & calefaciens; accende in me lumen tuum, vt fallaces huius mundi delitias & vera cælorum gaudia cognoscam: Illustra mentem meam, vt cer-

nam quantum bonum inimicus noster solicitet nos leuissima vmbra commutare. Da vt quæ tua sunt tantum videam, cæcus ad reliqua. Infunde quoque in mentem meam charitatis tuæ donum, vt spretis his transitorijs iugi desiderio ad ea, quæ sempiterna sunt anhelem.

Sancta Trinitas, vnus Deus, ✠ defende me hodie ab omni impetu Diaboli: ✠ Custodi me hodie ab omni peccato: ✠ & à subitanea & improuisa morte hodie me protege. Esto mihi in tribulatione solatium, in tentatione præsidium, in morte iucundum animæ meæ receptaculum.

Excitasti ô Deus corpus somno consopitum, oro te, vt animum quoque meum à somno peccatorum & tenebris mundi huius liberes; quodque ex somno ad vigiliam reuocasti, post mortem reddas vitæ: est enim somnus tibi,
Apoc. 7. quæ nobis mors est. Tibi benedictio, & claritas, & sapientia, & gratiarum actio, honor, virtus, & fortitudo in secula seculorum, Amen.

CVM SVRGIMVS.

2.

Ephes. 5. SVrge, ô anima mea, quæ dormis, exsurge à mortuis, & illucescet tibi
Esa. 52. Christus. Surge ô filia Sion, ô anima mea Christi sanguine redempta, excutere de puluere peccatorum, & sede in pace Christi meritis tibi conciliata.

Ex precibus diur- Christe generis humani patrone in-

dul-

dulgentissime, vt graue hoc onus corpo- nis Ludouici Viuis.
ris mei tuo beneficio erigis, ita & animos
nostros ad cognitionem amoremque e-
uehe tuæ sublimitatis, sit & corpus so-
cium atque administrum pietatis animæ
in hac vita, quo sit & in altera illa vita
particeps beatitudinis sempiternæ; vbi tu
viuis & regnas cum Deo Patre & Spiritu
sancto in secula seculorum, Amen.

GRATIARVM ACTIO PRO custodia præcedentis noctis, vnà cum oratione qua petimus vt nos Deus simili cura eo die tueatur. 3.

OMnipotens æterne Domine, Pater Domini nostri Iesu Christi, te laudo, tibi benedico, & ex toto pectore gratias ago, quod pro immensa tua bonitate me hac nocte paterna tua prouidentia custodiuisti: quòd mihi adesse voluisti, vt te præsente Diabolus propius accedere non auderet; quod ab omni malo tam animæ, quàm corporis me protexisti; quòd me profundo sopitum somno sanctorum Angelorum præsidio quasi muro inexpugnabili, aduersus omnes insidias & machinationes antiqui illius Satanæ, qui nullis nocendi nobis opportunitatibus indormit, circumuallasti: quòd denique me à somno, vera mortis imagine, ne in peccatorum meorum tenebris præfo- *Collector.*

caret, ſuauiter excitaſti, vt ſpatium & tempus vel tandem feriò pœnitendi mihi ſuppeteret.

.Cor.1. Sed & nunc tibi, ô Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis, ſupplico, quin & ex toto corde precor, vt me etiam hoc die in paternam tuam tutelam aſſumas, oculis tuæ miſericordiæ me obſerues, in viam mandatorum tuorum me dirigas, atque ijs me ſancti Spiritûs chariſmatibus dones, quorum præſidio hunc itidem diem ad laudem & gloriam diuini tui nominis, ad proximorum vtilitatem, & animæ meæ ſalutem auſpicari, traducere & finire poſſim; vbique & in omnibus ſatagens, ne vſquam deſim officio meo, ſed vocationi meæ, in qua vocatus ſum, per omnia ſatisfaciam.

Cuſtodi me Domine ab omni peccato, carnem meam & ſanguinem meum ad omnem iniquitatem propenſum, veteris illius Adami amicum & miniſtrum refrena: ardorem cupiditatis, quæ in membris meis dominatur, rore tui Spiritûs refrigera, ne hodie vſquam impingam in vllum peccatum, tuamq́ue in me iram & indignattionem prouocem. Da, pie pater, da benigne Deus, vt quod reliquum eſt vitæ meæ in timore & amore tui tranſigam.

Dirige hodie cor & corpus meum, ſenſus, ſermones & actus meos in lege tua, & in operibus mandatorum tuorum.

Auerte cor meum ab omnibus rebus transitorijs, & ad æternas conuerte, vt spretis huius seculi diuitijs atque delitijs ad regnum tuum semper aspirem Constringe & cohibe potentiam Diaboli, veteris & iurati hostis nostri, vt licet quasi Leo rugiens circumeat, quærens quem deuoret, me tamen lædere, aut mihi obesse non possit. Sed quia nulla mea sunt merita, ob quæ dignus sum exaudiri: ecce adduco mecum vnigenitum filium tuum, qui est propitiatio pro peccatis meis. In huius faciem respice, ô piè Pater, & propter iustitiam filij, parce peccatis famuli: concede mihi ex misericordia, quod non debetur ex iustitia. Qui viuis & regnas Deus per omnia secula seculorum, Amen.

EXERCITIVM *matutinum.*

Ex Granatensis libro VI. Memorialis desumptum, & in quatuor partes diuisum. Quarum prima est beneficiorum Dei commemoratio. Secunda, gratiarum actio. Tertia, suijpsius oblatio. Quarta, nouorum beneficiorum petitio.

PRÆFATIO.

M*Atutinũ vel nocturnũ tempus precandi officio maximè accõmodatum est. Quare Propheta*, Consurge, *inquit*, in nocte in principio vigiliarum, & effunde sicut aquam cor tuũ ante Dominum. Thren.:

nũ. *tũc enim oẽs animæ nostræ potẽtiæ sunt alacriores & ad officiũ hoc magis præparatæ. Visus est magis collectus, stomachus leuis, caput somno refocillatũ, cor ab omnib⁹ imaginationibus liberũ, tẽpus quietũ, locus solus, & à salutationibus amicorum magis imperturbatus. Manè in descensu roris cælestis decidit etiã gratia Spiritus sancti in corda eorũ, qui de Deo meditantur: Manè igitur diutius, quàm alijs diei temporibus cum Deo colloquẽdum est: manè potissimũ salutis nostræ tractanda sunt negotia.*

Subiecimus igitur oratioẽ sequentẽ prolixam per se, sed quã extendere, vel cõtrahere pro voto licebit. Eius partes sunt quatuor. Cõmemoratio scilicet beneficiorũ Dei, Gratiarũ actio, Oblatio, & Petitio. In gratiarũ actione si longior esse velis, poteris totum Canticũ trium puerorũ, & eo absoluto oẽs choros Angelorum, Sanctorumq́ ordines percurrere, in singulis versibus repe-
Dan. 3. *tẽs;* Laudate & superexaltate eum in secula. *Mirã enim habent ista verba energiam, in cordibus eorũ, qui Deum diligunt. In petitione omnia postulare potes, quæ ad vtramque vitam corporalem & spiritualem sunt necessaria. Primam & tertiam partem cuiusque arbitrio relinquimus.*

4. BENEFICIORVM COMmemoratio.

Deus

DEus, Deus meus ad te de luce vigilo, dicit sanctus ille tuus Propheta; & paulo post addit; Sic memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te, quia fuisti adiutor meus. Et ego, Domine mi, cum eodem hoc Rege sancto vigilare cupio. Hoc initium sit mearum occupationum: hanc meam cogitationem exordium diei excipiat: Huc enim adigunt me debita quibus tibi obligatus sum, hic finis est meæ creationis. vt enim te laudem, glorificem, magnificem, & nomen tuum sanctificem conditus sum. Tu enim principium es & finis omnium rerum, principium dico sine principio, & sine fine finis. Quemadmodum enim nemo vnquam potuit aliquid creare sine te, ita creari non potuit aliquid per alium, quam per te: vt omnia tibi seruirent, te laudarent, & gloriam tuam prædicarent. Psal.62.

Tu es vniuersalis omnium bonorum largitor, cùm nullum bonum inueniatur naturæ vel gratiæ, corporis vel animæ, quod à te, qui fons es omnium bonorum, non trahit originem: tu es pelagus omnium perfectionum, omnis magnitudinis abyssus; infinitæ misericordiæ atque bonitatis Oceanus; incomparabilis pulchritudinis imago. Tu es Deus Deorum, Sanctus Sanctorum, Rex Regum, Dominus Dominantium, causa causarum, ens entium, vita vi-

uentium, ordo Vniuerſi, pulchritudo mundi, gloria cæli.

Tu es Creator meus, qui me de nihilo creaſti ad imaginem & ſimilitudinem tuam. Tu es meus Conſeruator, qui me tua prouidentia conſeruas, ne in nihilum recidam. Tu es meus Sanctificator, qui me per gratiam tuam ad ea, quæ diuina ſunt, extollis. Tu es meus glorificator, qui me vt tua gloria ſine fine fruar condidiſti. Tu meus es defenſor, adiutor, paſtor, benefactor. Tu meus es Rex, meus Dominus, meus Pater, meus Sponſus; Tu es centrum animæ meæ, vltimus finis meus, in quo vno conſiſtit omnis mea felicitas, beatitudo, vitæque meæ vltima perfectio. Quid multis? tu mihi omnia in omnibus es, quatenus Deus es.

Quatenus verò homo es, tu meus Redemptor es, Saluator & liberator. Tu es, Apoſtolo teſte, mea ſapientia, mea iuſtitia, mea iuſtificatio, mea redem- .Cor.3.
ptio, meum ſacrificium, meus agnus, meus ſacerdos, meus aduocatus, meus interceſſor, meus doctor, meum exemplum, mea fortitudo, mea conſolatio. Tu es vniuerſalis omnium vulnerum & infirmitatum mearum medicus: tu ſanaſti meam ſuperbiam tua humilitate; meam auaritiam tua paupertate; meas voluptates tuis doloribus; meam iram tua manſuetudine; meam inuidiam tua charitate; meam gulam tuo

felle & aceto, quod amore mei bibisti; pigritiam meam tua diligentia, & immensis pro me exantlatis laboribus.

Tu pro me ieiunasti, huc illuc discurristi, sudasti, vigilasti, orasti, lachrymatus es, in exilium eiectus, persecutiones passus, derisus, subsannatus, consputus, flagellatus, spinis coronatus, crucifixus, plus cæteris hominibus huius mundi afflictus, & tamen mortuus es.

GRATIARVM ACTIO.

OMnia hæc Domine beneficia tua sunt, pro quibus omnibus tibi gratiás agere debeo: imò causæ sunt iustissimæ, ob quas meipsum tibi debeo, & vincula quibus me comprehensum & ligatum tenes. Quid retribuam tibi Domine pro omnibus quæ retribuisti mihi? quo munere, aut quibus obsequijs tantas gratias mihi exhibitas compensabo? Credo equidem quòd etsi omnia corda hominum solus haberem, & ex ijs omnibus te solùm amarem, non possem ne minimum tibi debitum reddere: quomodo igitur pro tot, & tantis tibi satisfaciam? quomodo negare tibi potero illud cor vnum, quod habeo pro omnibus, cùm tantundem tibi debeam pro singulis tuis in me beneficijs? Quid dicam Domine mi? Quid faciam? Non enim ego solus sufficiens sum, pro tanta beneficiorum multitudine dignas tibi gratias agere. Sed scio quid faciam. In- Psal. 115.

uocabo omnes creaturas, quæ ſunt in cælo, & in terra; petamque vt mihi aſſiſtant, tuasque mecum laudes decantare non grauentur, communemque me glorificare Dominum adiuuent. Cantemus igitur canticum quod cecinerunt
Dan. 3. tres pueri in ardenti fornace Babylonis, dicentes; Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate & ſuperexaltate eum in ſecula. Benedicite angeli Domini Domino, laudate & ſuperexaltate eum in ſecula. Benedicite cæli Domino, laudate & ſuperexaltate eum in ſecula. Benedicite aquæ omnes, quæ ſuper cælos ſunt Domino, laudate & ſuperexaltate eum in ſecula, &c.

SVIIPSIVS OBLATIO.

HAs omnes laudes atque benedictiones tibi debeo, Pater, ſed & maiora multo tibi debentur. Nam ſi rem propius inſpexero, non tantum mea, ſed & meipſum tibi debebo. Si enim in India homo hominem rubro emat pileo, emptuſque tam vili pretio eum in modum totus tranſeat in ius & poteſtatem emptoris, vt nec temporis momenti, nec teruntij maneat dominus, ſed & ſæpe à domino ſuo in vincula conijciatur, flagelletur, fuſtibus cædatur, & pro libidine emptoris tractetur: quid de me fiet Domine? Ego tuus ſum, & quidem totus, nec vno titulo vel nomine, ſed infinitis. Tu me creaſti, tu

me

me non rubro pileo, sed pretioso tuo sanguine mercatus es; tu me in omnibus & singulis vitæ meæ momentis conseruasti; sine te namque vel manum, vel pedem mouere non possum; spirare nec respirare absque te mihi datum est, nec quidquam aliud agere. qua igitur fronte tuum in me dominium recusabo? quomodo potero tibi negare quod tuum est? quo iure potero libertatem mihi arrogare, aut qua impudentia velle secundùm proprium beneplacitum, iugo Domini mei abiecto, viuere, cum ex tot causis tuus sim atque me totum tibi debeam?

Humiliter igitur agnoscens tuum in me dominium, ecce me totum tibi offero, me totum tibi in perpetuum seruum & mancipium trado: nec tantùm me tibi offero, sed & omnia mea; quidquid hodie aut in reliqua vita mea cogitabo, dicam, aut faciam; cum omnibus ijs, quæ mihi propter te quocunque tempore venient perferenda: adeò vt in posterum nec comedam, nec bibam, nec dormiam, nec quicquam simile faciam, cuius finis non erit honor & sanctissimi tui nominis gloria.

Iterum dico, Domine immolo tibi memetipsum, ne posthac sim meus, sed tuus: non viuam ampliùs secundùm meam voluntatem, non laborabo mihi, non quæram me; sed in omnibus, & per omnia quæram te, tuæ parebo

voluntati, atque in tuo aſſiduus ero obſequio. Quòd ſi quandoque contrarium fecero, furem me dicam, & alieni raptorem: obſequium namq; & obedientiam, quæ tibi tot titulis, & tam multiplici iure debetur, tibi denegatam & ſuffuratam mihi vſurpabo.

NOVORVM BENEFIciorum petitio.

SEd quia tale debitum reddere non poſſum ſine tua gratia, oro te Domine, vt in hoc me iuues, & crees in me cor nouum, quod ne momentum temporis ſuum eſſe iudicet; ſed perijſſe putet, quidquid tuo non impenditur obſequio atque cultui. Da mihi voluntatem, cui nihil æquè in deſiderio ſit, atque obſeruare diuina mandata tua, tuæque voluntati obtemperare: largire intellectum, qui in lege tua meditetur die ac nocte, cum memoria, quæ tui nunquam obliuiſcatur.

Præterea Domine, tribue frænum linguæ meæ, & cuſtodiam oculis meis: Concede mihi puritatem cordis, aſperitatem carnis, mortificationem omnium appetituum, animæque perturbationum Da mihi denique profundam humilitatem cordis, & cum ea patientiam, obedientiam, manſuetudinem, caſtitatem, veram diſcretionem: adde paupertatem ſpiritûs, feruentem honoris tui zelum, amorem proximi, & ſin-

ceram in tribulationibus illius compaſſionem. Qui viuis & regnas in ſecula ſeculorum, Amen.

FINIS ISTIVS EXERCITII.

AD ANGELVM *custodem.*

5.

QVantum, ô fideliſſimè cuſtos corporis & animæ meæ, debeo communi noſtro Domino & parenti, qui te mihi dedit, vt duceres videns cæcum, ſapiens ſtultum, fortis imbecillem, gnarus viæ ignarum, & quidem inter tot pericula & præcipitia? O quoties me diſcriminibus exemiſti, quoties in pernitiem ruentem ſeruaſti? tu præcedis me, tu cuſtodis me in via, tu introduces me in locum quem præparauit mihi Dominus: tu in manibus tuis portas me, ſicut frater natu maior infantulum fratrem in vlnis geſtat, vt ab omni me peccatorum offendiculo eripias. Pro his omnibus hactenus mihi præſtitis beneficijs maximas ago tibi gratias, & vehementer peto atque obteſtor, vt ſeruare me pergas, ac perſeueres; abducas à malo, retrahas ad bonum. Coge nolentem, adiuua volentem, impelle euntem Denique ſic ducito, vt tandem ad beatitudinem perducas, qua tu ſemper iam frueris; vt quemadmodum hîc vel pupillus fui tuus, vel cliens, ſim illic conciuis & ſocius, gaudeasque cre-

Ex Ludo uico V uc.

Exod. 2

ditum, commiſſumque tuæ curæ tam feliciportui appuliſſe.

6. COMMENDATIO MATVTINA, *qua poſt nos omnes Chriſti fideles Deo commendamus.*

Granatẽſis lib. 5. Memorialis.

ADoro, benedico, & glorifico te, ô ſancta Trinitas, omnipotens Deus, Pater, Fili, & Spiritus ſancte. Ecce me tuæ diuinæ Maieſtati offero, & me tuæ ſanctiſſimæ atq; irreuocabili voluntati trado. Oro te, Domine, tolle à me, & ab omnibus fidelibus Chriſtianis, quicquid tibi diſplicet: redde quod gratum eſt in oculis tuis, & fac vt tales efficiamur, quales nos eſſe præcipis.

Commendo tibi patrem, matrem, fratres, ſorores, filios, cognatos, benefactores, amicos, familiares & vicinos, omneſque illos qui ſe meis orationibus commendârunt, aut pro quibus orare debeo. Commendo tibi Sanctam tuam Eccleſiam Catholicam, fac, Domine, vt omnes & ſinguli te cognoſcant, omnes te colant, omnes te diligant, & viciſſim à te diligantur. Reduc errantes in viam, hæreſes deſtrue; omnes ad veram & ſinceram fidem conuertantur, qui non habent ſancti tui nominis cognitionem. Dona nobis pacem, & nos in illa conſerua. In omnibus tamen tua, non noſtra voluntas fiat. Conſolare & iuua omnes qui ſunt in tribulatione, quique in miſerijs, tentationibus, per-

turba-

turbationibus, & afflictionibus tam spiritualibus, quam carnalibus vitam ducunt. Denique omnes creaturas tuæ protectioni commendo, & viuis tribuas gratiam, & defunctis requiem sempiternam, Amen.

AD OMNES SANCTOS. 7.

Granatēsis ibidē. Ad B. Virginem.

SAlue candidum & pulcherrimum formosi veris lilium sanctissima Virgo Maria. Salue rosa diuinæ suauitatis odorifera. Salue noua viola plena cælesti gratia, plena venustate, de qua nasci voluit & lactari paruulus Iesus Christus Dei filius, Rex cælorum inclytus, splendor paternæ gloriæ, & figura eius substantiæ. Impetra, ô Domina mea, mihi ab vnigenito Filio tuo omne quod noueris animæ meæ necessarium. Adiuua pia Mater fragilitatem meam; adesto mihi hodie in omnibus calamitatibus, tentationibus & periculis meis: præcipuè verò in hora mortis mihi assiste, opem fer, nec à me discede; vt per auxilium & patrocinium tuum securus esse merear in vltimo illo & periculoso certamine.

Ad omnes Angelos.

O BEATI Spiritus Angelici, qui suauissima melodia communem glorificatis Dominum, & de eius præsentia semper gaudetis, miseremini mei. Et tu præsertim sanctissime Angele, Custos animæ meæ, & corporis mei, cui speciali mandato Dei commendatus sum, oro te, fideliter & diligenter

Ad Angelum custodē.

offi-

officium tuum fac, meque hodie ab omni malo visibili & inuisibili custodi, tuere, protege.

Ad omnes Sanctos.

O omnes Sancti & Sanctæ Dei, qui iam transistis turbulentum huius mortalitatis pelagus, & peruenistis ad portum perpetuæ tranquillitatis, securitatis & pacis; quique iam meruistis cælestium gaudiorum consortes fieri: securi estis de vobis, soliciti estote de nobis; procuratores & aduocati mei esse ne dedignemini. Orate Dominum pro me, vt vestris orationibus & meritis nunc gratiam impetrem, & in hora mortis salua naue, & integris mercibus securo perpetuæ gloriæ portui detur appellere: vbi vos cum Deo sine fine regnatis, Amen.

ANTEQVAM DOMO EGREdiaris, admonitio.

IN publicum processurus memento te in mundum esse venturum. Et quid est mundus, nisi silua periculis mille obnoxia, & saltus spiritualium venatorum indagine cinctus, tot habens tendicula, quot vias; tot retia, quot homines; tot casses, quot sensuum obiecta; tot plagas, quot studia; tot sagenas, quot negotia. Vis esse tutus ab istis laqueis? vis, si non melior & sanctior saltem non deterior domum reuerti, quàm exieras, pijs orationibus pectus tuum muniatur. Oratio sit tibi galea, ora-

tio sit

tio, sit tibi clypeus, in oratione tuum inue nies præsidium. Vtere itaque hac aut simili precatione.

ORATIO EXEVNTIS domo. 8.

OMnipotens æterne Deus, qui es via, vita & veritas, ecce inter tot laqueos à Dæmone, & mundo eius ministro extensos mihi gradiendum est; sed & stimulos lubricæ carnis meæ circumfero, fieri non potest vt illæsus vel anima vel cotpore inter tot voragines & præcipitia, quæ malus ille hostis fabricatus est nobis per peccatum exoculatis, ambulem, nisi tu manum porrigas. Duc igitur me certissime & fidelissime dux, aperi oculos meos, & deduc me per regiam viam, vt nèque ad sinistram, neque ad dextram declinem. Vias tuas demonstra mihi, & semitas tuas edoce me. Rectos fac cursus meos, & itinera mea dirige in pace: Domine in tua iustitia deduc me: propter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meam. Qui sanctis hominibus mittis Angelos custodes, à quibus tanquam imbecilliores filij à filijs natu grandioribus & magis validis ducantur: qui Tobiæ probi patris filio modestissimo iter ingressuro Raphaelem ministrum tuum misisti viæ comitem; mihi virtute quidem Tobiæ longè inferiori, sed bonitate tua confisò mitte sanctum Ange-

Collector — Psal. 24. — Prou. 4. — Psalm. 5

lum tuum, qui me nunc per vias tibi gratas deducat, & tandem ad æternæ vitæ portum perducat. In nomine Patris ✠ & Filij ✠ & Spiritus ✠ ſancti, Amen.

9. *INGREDIENS ALIquot iter.*

Ex Breuiario Romano.

DEus qui Abraham puerum tuum de Vr Chaldæorum eductum per omnes ſuæ peregrinationis vias illæſum cuſtodiſti, quæſumus vt nos famulos tuos cuſtodire digneris. Eſto nobis Domine in procinctu ſuffragium, in via ſolatium, in æſtu vmbraculum, in pluuia & frigore indumentum, in laſſitudine vehiculum, in aduerſitate præſidium, in lubrico baculus, in naufragio portus; vt te duce, quo tendimus, proſpere perueniamus, & demum incolumes ad propria redeamus: Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen

10. *ORATIO ANTE concionem.*

DOmine Ieſu Chriſte, qui è ſinu Patris in hunc mundum doctor veniſti, vt miſeris mortalibus voluntatem Patris annuntiares, & viam ſalutis eos doceres; ecce ad verbum tuum audiendum accedo, & iam antea tot annis acceſſi, ſed (heu) exiguo cum fructu animæ meæ Acceſſi ad lumen, & non ſum illuminatus; ad panem vitæ, & ecce fame morior; ad ignem, & frigore contabeſco;

bescо; ad medicamentum, & variorum vitiorum morbis opprimor. Imber diuinorum eloquiorum tuorum in terram meam sine intermissione cadit, & tamen nil nisi spinas & tribulos hactenus protulit. Quid multis? dies, menses & anni prætereunt, & ego in eodem statu peccatorum permaneo.

Magnum beneficium est, ô Domine, quòd semen diuini verbi nobis reliquisti, alioquin sicut Sodoma, & sicut Gomorrha essemus: magnum quoque beneficium, quòd mittis operarios in vineam tuam; quòd doctores & concionatores nobis catholicos relinquis, sed frustra docent illi foris, nisi tu moueas intus. Obsecro itaque, ô pie Iesu, aperi aures cordis mei, vt quod per aures carnis instillatur, ad medullas vsque spiritus penetret, ibique salutares effectus operetur, ne verbum tuum vacuum ad te reuertatur.

Da inquam, Domine, ne quod in me hac hora incidet semen præfocetur sentibus curarum huius seculi; ne exarescat siti & defectu roris sancti Spiritûs in tempore tribulationis; ne diripiatur ab auibus cæli: sed sancti Spiritûs calore & operatione confotum germinet in terra bona, & æternæ vitæ fructum proferat, vt te cognoscam, diligam, & laudem laude perpetua, qui es laudabilis & gloriosus in secula, Amen.

Audiant hæc qui in concionibus fabulantur, dormiunt, animo tractant quæ foris sunt.

Origenes in Exodum.

Videte fratres ne fortè effluant quæ dicũtur, & pereant. Volo vos admonere religionis vestræ exemplis. Nostis qui diuinis mysterijs interesse consueuistis, quomodo cùm suscipitis corpus Domini, cũ omni cautela & veneratione seruatis, ne ex eo parũ aliquid decidat, ne cõsecrati muneris aliquid dilabatur. Reos enim vos creditis (& rectè creditis) si quid inde per negligẽtiam decidat. Quòd si circa corpus eius conseruandũ tanta vtimini cautela (& meritò vtimini) quomodo putatis minoris esse piaculũ verbum Dei neglexisse quàm corpus eius?

II.

ORATIO POST Concionem.

Ioannes Faber.

DOmine Iesu Christe, æterne Saluator, gratias tibi ago, quod cibo verbi tui me pauisti, & abundè refecisti: oro te, vt apud me sit efficax & salutaris tui verbi perceptio, ne sine fructu depereat sementis illa cælestis. Custodi cor meum, & circunda sepimento gratiæ tuæ, & per sanctos Angelos tuos prohibe, ne auis infernalis ex corde meo auellat: sed pectus meum tibi præpara, vt verbum tuum conseruet, & veluti recens memoriæ inhæreat meæ.

Esa. 55.

Tu es qui dixisti per Prophetam tuum: Verbum quod egreditur de ore meo, non reuertetur ad me vacuum: sed pro-

ſperabitur in his, ad quæ niſi illud. Eia Domine proſperetur verbum ex ore miniſtri tui iam auditum in me; da vires, vt vita mea doctrinæ iam perceptæ reſpondeat: da incrementum verbo tuo, ô cæleſtis Agricola, vt in me augeatur & creſcat, vt ſancto tuo elogio non tantùm ad cognitionem tuæ voluntatis perducar; ſed etiam impleam & exequar quod iubes & vis; & ſic perſeuerem vſque in finem, donec perueniam ad regnum tuum cæleſte & ſempiternum, Amen.

12.

CVM QVOD OPVS *aggredimur.*

Collector.

NOs in obſcuriſſimam caliginem Protoplaſtorum noſtrorum præuaricatione deturbati, ô fons æternæ Sapientiæ, ignoramus quid tibi placeat, quid non; & quid nobis expediat, quid obſit. Ego nihilominus, ô benigne & miſericors Deus, hoc opus arduum, ſi vires meas; leue & facile, ſi ad opem tuam aſpexero, nunc aggredior, neſcius an hoc à me fieri velis, an item mihi profuturum, an verò obfuturum ſit. O ſplendor diuinæ maieſtatis, ô candor paternæ gloriæ, ô dator munerum, deſcendant quæſo cælitus in me tuæ gratiæ ſtillicidia, vt hîc voluntatem tuam cognoſcam.

Ad te igitur, ô in altiſſimis habitans, Deus, & Pater omnipotens, corde humili,

mili, affectu pio, oratione deuota confugio; tuum in hoc opere inchoando suffragium flagito. Intelligis enim tu profunditatem ignorantiæ meæ, virtutum inopiam, bene agendi inertiam, morumque meorum deformitatem maximam, quæ vniuersa ad huiusmodi peragendum opus efficiunt me indignum. Da mihi ergo sapientiam sedium tuarum assistricem: mitte illam de cælis sanctis tuis, vt mecum sit, & mecum laboret. Confirma me Domine Deus Israel, & respice in hac hora ad opera manuum mearum; tribue mihi robur, fer opem, da auxilium, ne in hoc opere perficiendo malignus me Spiritus impediat; peruersorum hominum oblocutiones ab eo me reuocent; ipse alibi peccem, aut ante operis finem deficiam: sed de tanto moderatore & rectore omnia ritè instituam & peragam. Iesu Christo mediatore, qui est Deus in secula benedictus, Amen.

Sap. 1.

Iudic. 13.

REGVLÆ QVÆDAM PRVdentiæ in rerum agendarum deliberationibus obseruandæ.

I. *Negotia nostra Domino Deo commendemus.* Deprecare Deum, *inquit Sapiens*, vt dirigat in veritate viam tuam; Ante omnia opera tua præcedat verbum verax, & ante omnem actum tuum consilium stabile.

Granatēsis lib. 2. Ducis peccat. parte 2. Eccl. 37.

II. *Perpendamus summa cum diligentia*

non tantùm ſubſtantiam operis, ſed ſingulas etiam eius circumſtantias; vna enim circunſtantia, ſi inconueniens ſit, bonitatem totius operis nonnunquam euertit.

III. Conſulamus alios & cum aliis conferamus, quæ ſunt agenda. Sint autem huiuſmodi conſiliarij numero quidem pauci, fide verò probatiſſimi. Et ſi plures cōſulantur, determinatio tamen penes paucos ſit.

IV. Deliberationi iuſtum temporis ſpatiū detur, vt temporis diuturnitate, & conuerſationis longitudine hi, quorum conſiliis vtimur, an boni ſint, an mali, cognoſcantur: ſed & eorum ſententiæ propiùs examinentur & probentur.

V. Quatuor nouercæ veræ prudentiæ diligenter euitentur; quæ ſunt præcipitatio, affect⁹, pertinacia, vana ineptia. Præcipitatio namq; non deliberat, affectus excæcat, pertinacia bonis conſiliis portā occludit, & vana ineptia quamcumq; deliberationem ingreditur, eam ſine fructu diſſoluit.

VI. Extrema fugiamus: Virtus enim & veritas mediū tenēt. Nunquā igitur omnia ſimul ſunt reprehēdenda, nunquam omnia ſimul probāda nunquā omnia negare, nūquam omnia credere, nunquam omnia nō credere debemus: nūquam ob delictū paucorū damnandi multi, nunquam ob ſanctitatem aliquorum omnes iuſtificandi ſunt.

Valet hæc regula in Ethicis, non in dogmaticis.

VII. *In æstimandis rebus non semper ad antiquitatem est respiciendum: multa namque longo iam tempore pessimè vsurpata sunt, & multa quæ optima, non ita pridem inuenta sunt.*

VIII. *Figuris & rerum apparentijs ne decipiamur cauendum est: non enim omne quod fulget aurum est, nec bonum omne, quod bonitatis habet speciem.*

13.

GRATIARVM ACTIO opere iam perfecto.

Collector.

Apoc. 1. Ioan. 1.

HVmani generis Redemptor, ò dulcissime Domine Iesu Christe, qui es α & ω, principium & finis, per quem facta sunt omnia, & sine quo factum est nihil, qui pensas vota, coronas merita, & confers præmia; tibi gratias ago, quòd opus te præueniente inceptum tandem te cooperante absolui. Tuum nunc est, ô bone Iesu, valorum eius ponderare: si quid in eo peccatum, id omne meum est: si quid oculis tuæ Maiestatis gratum, id omne tibi acceptum fero. In peccatis namque concepti, in peccatis nati, & in peccatis enutriti, quid aliud nisi peccare possumus? & bonum quomodo operabimur, nisi tu dederis Domine? Reliquum nunc est, Domine, vt qua misericordia opus hoc mecum operatus es, eadem nunc ad optatum scopum & finem dirigas, ne fructus illius mihi vel proximo pereat.

Quòd ſi pro ſingulis tuis erga nos beneficijs gratias tibi eſſemus acturi, beneficentiſſime Ieſu, toto eſſet in eo vno vita noſtra conſumenda, vt nulla alia de re conueniret nos cogitare: nunc autem alio ſubinde nos vocat noſtrum officium, aliud exigit noſtra vocatio; noua tamen tua beneficia noua ſemper gratiarum actione ſunt excipienda. Quare & ego pro eo quòd tam fideliter in me, & per me, licet vile & indignum inſtrumentum tuum, hoc opus operatus es, tibi benedico, te laudo, te glorifico.

Sed & da mihi, Domine, non tam gratias tibi agere, quàm habere: hoc eſt, benignitatis & munificentiæ tuæ erga me continenter recordari, vt cùm me experiare non ingratum, pergas dona tua in me augere, quouſque per hæc tua perueniam ad te fontem bonorum omnium perennem & totius beatitudinis, Amen.

CVM NOS AD STVdium paramus. 14.

Collector

NOs quotquot ſumus, naturæ quodam occulto inſtinctu ſcire deſideramus? ſed adeò denſis in tenebris verſamur, vt nedum quæ oportet, ſed & quomodo ſcire oportet, ignoremus. Primi namque peccati pœna eſt, quòd lux iſta naturalis, qua in ſtatu innocentiæ noſtræ intellectus illuminabatur,

nunc extincta ſit, & nos quaſi cæci palpemus parietem & quaſi abſque oculis attractemus.

Ad te igitur ô in altiſſimis habitans, & in paterno gremio reſidens Sapientia recurro, illumina quæſo mentem meam, & cor docile tribue, vt veritatem, quæ tu ipſe es, cognoſcam, ſequar & teneam. Scire quidem appeto, quia legi, te repellere eos qui ſcientiam repellunt: legi, quod qui docti ſunt fulgebunt quaſi ſplendor firmamenti, & quid ad iuſtitiam erudiunt multos quaſi ſtellæ in perpetuas æternitates: ſed quia neſcio quomodo ſcire oportet, tu quæſo modum & ordinem monſtra, da vt id prius diſcam quod maturius eſt ad ſalutem, id ardentius quod vehementius eſt ad amorem. Da ne ſcire cupiam ad inanem gloriam, non ad curioſitatem, non turpis quæſtus gratia, ſed tantùm ad ædificationem cum propriam, tum etiam proximi.

Tu ô Creator omnium, ô meridiana lux, ô electorum merces, tu ſcis profunditatem ignorantiæ meæ; ſermonis mei imperitia, virtutum inopia, bonaque & ſalutaria diſcendi inertia à te non eſt abſcondita. Veruntamen ô increata Sapientia, quæ ad libitum tuum de impio iuſtum, & de ignaro repentè & ſine mora doctum facis, emitte de ſede Maieſtatis tuæ lucem & veritatem tuam, vt illuminet tenebras meas, tribuatque

mihi licet indigno castorum tuorum eloquiorum intelligentiam. Fac me sapientiorem & meliorem, vt in alios quoque de isto tuo lumine transfundam quod mihi impartiris. Nihil industriæ, nihil solertię, nihil ingenio meo tribuo, (scio enim omnes qui rectè sapiunt, te docente sapere) sed abs te expecto, vt aperias mihi thesauros sapientiæ tuæ.

Adesto, adesto igitur ô splendor diuinæ Maiestatis, ô candor paternæ gloriæ, ô dator munerum, adesto precor mihi, & de altitudine sedium tuarum illabere micanti lumine gratiæ tuæ in cor serui tui, reuela mihi incerta & occulta sapientiæ tuæ, vt te solo intus docente intelligam non quæ carnis suadet prudentia, sed quæ cælestis probat sapientia: intelligam autem ad sobrietatem, & ne dum alios bonos reddam, memetipsum arrogantem & malum faciam; sed primum ad meam vtilitatem, quidquid mihi à te datum fuerit, conuertam; deinde à me in proximum dimanet: vt beneficio huius imperfectæ scientiæ, tandem perueniam ad contemplationem perfectissimæ Sapientiæ, quæ tu ipse es, qui viuis & regnas Deus per omnia secula seculorum, Amen.

CVM HORÆ SIGNVM auditur. 15.

BEnedicta sit hora, in qua Dominus meus Iesus Christus natus & mor- Granat. in præfa. lib. 4. de

tuus est pro nobis. O Domine in hora mortis memento mei, Amen.

Deinde cogita, quomodo vita tua iam hora breuior est, quàm ante fuit; & sic telam tuam paulatim abrumpi.

Orat.& Meditat. 16.

ORATIO ANTEQVAM *cibum sumamus.*

Ludouic Viues in precibus diuinis.

ADmirandum mysterium operis tui est, ô fabricator & rector mundi, vt cibis istis hominum & animantium vitas sustentes. Profectò non est in pane atque obsonijs ea potentia; sed in voluptate & verbo tuo; quo vno viuunt & consistunt omnia. Tum & illud quantum est, te in annos singulos sufficere vnde tot animantibus alendis sit satis. Quod sanctus Propheta tuus in enarratione laudum tuarum dixit; Spectare ad te omnia, vt tu des illis escam in tempore opportuno. Aperis tu manum tuam, & imples omne animal benedictione. Hæc sunt mirabilia omnipotentiæ tuæ opera. Rogamus te Princeps & Pater munificentissime, vt qui vitam nostris corporibus subministras cibis per verbum tuum; animos quoque nostros gratia per idem verbum tuum viuifices.

Psal.144.

Fac nobis adsit auxilium tuum, ne prauè abutamur ijs, quæ tu ad nostros rectos vsus condidisti: non te amemus, quia tu illa das; sed illa diligamus, quia veniunt abs te, & ad tempus nobis sunt

neces-

necessaria reuertentibus ad te Sobriè, purè, moderatè, sanctè versemur inter tua dona, qui es talis, ne quæ tu largiris nobis tanquam medicinam vitæ corporeæ, nos in venenum conuertamus mortis animę. Quin potiùs rectè ea sumendo & animo grato, fiant nobis corpori atque animæ salutaria; vt digni simus, quos meritò tanquàm Pater charissimos filios saluberrimis alimentis enutrias, donec ad perfectionem illam ventum sit filij tui Iesu Christi, in quo mortale hoc induet immortalitatem, nec amplius alimonia indigebimus, facti vnum cum te ipso, qui es benedictus in sęcula, Amen.

PRÆCEPTA INTER *edendum seruanda.*

Ecclesiastici 31. capite.

Vtere quasi homo frugi quæ apponuntur, vt non cum manducas odio habearis. Cessa prior causa disciplinæ, & noli nimius esse, ne fortè offendas Et si in medio multorum sedisti, prior illis ne extẽdas manum tuam, ne prior poscas bibere.

Ex Granatens. Ducis peccat. libro 2. parte 2.

Bernardus in Epistolis.

Obseruandus est cibi modus & tempus, quantitas & qualitas; fugienda quoque sunt superflua & adulterina condimenta. Obseruandus est modus, vt non effundat, qui comedit animam suam super omnem cibum. Tempus, ne ante horam: Qualitas,

quibus utitur communitas fraternitatis; excepta causa manifestæ infirmitatis.

Gregorius libro 5. Moralium.

Abstinentia est quæ edendi horam non præuenit, ut fecit Ionathas in fauo mellis: non lautiora quærit edere, ut Israëlitæ in deserto: non accuratiùs parare, ut filij Heli in Silo: non ad superfluitatem, ut Sodomitæ: non vile quodlibet, ut Esau edulium in fame concupiuit.

Epictetes Philosophus.

In conuiuijs memento duos tibi hospites nutriendos, corpus & animam: & quidquid in corpus contuleris, id statim effundi; quòd autem in animã, perpetuò seruari.

Anacharsis Philosophus.

Primum poculum quod infunditur sanitatis est; alterum voluptatis; tertium iniuriæ; quartum insaniæ.

Hieronymus in Epist ad Furiam.

Parcus cibus & venter semper esuriens triduanis ieiunijs præfertur; & melius est quotidiè parum, quàm semel satis superfluè. Pluuia illa optima est, quæ sensim descendit in terram. Subitus & nimius imber in præceps arua subuertit. Plura vide apud Granatensem loco citato & lib. 3. de Oratione & Meditatione parte 2.

17. ORATIO POST *sumptum cibum.*

Collector.

DVplicem edacitatem, ô beneficentissime & liberalissime Pater in membris nostris sentimus: hinc calor naturalis quotidie consumit aliquid de corporis nostri substantia; illinc non naturalis, sed noxia concupiscentia aliquid absumit eius, quæ in animabus nostris te largiente nobis est, iustitiæ. Si corpus, Domine, corporeis cibis non repares, & quotidie fulcias, moritur, & quæ in eo est, vita naturalis extinguitur: Animam autem nisi quotidie noua gratia reficias, infirmatur primò, & moritur tandem, non morte huius temporis, sed æterni. Vt enim duplex est nostra substantia, ita duplex nobis alimentum est necessarium Oramus itaque Domine, vt panem des corpori quotidianum; oramus etiam, vt animæ des gratiam quotidianam: illo corroboratur corpus, hac impinguatur anima: illo viuimus, hac beate viuimus.

Corporalem vitam filiorum tuorum, ô piè Pater, corporalibus cibis nunc refecisti; rogamus vt eadem beneficentia spiritualem in nobis vitam, micis de tuæ misericordiæ mensa cadentibus etiam nunc reficias, & gratia tua mortem animarum nostrarum arceas. Multum quidem pro æuo hoc debemus tibi, & quoniam id muneribus tuis prorogas, habemus atque agimus tibi gratias. Sed hæc modo via est ad æternam

illam, quam obſecramus te per mortem Vnigeniti Flij tui, vt beneficio quoque tuo immortali beatitudine dones. Hic pro re temporali quidem gratias agimus, ſed temporarias, videlicet vt poſſumus; illic pro æterna agemus
Pſal.16. æternas. Tunc enim verè ſatiabimur, cùm apparuerit gloria tua, quam dabis nobis per Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum & cum Spiritu ſancto viuit & regnat in ſecula ſeculorum, Amen.

18. *IN OCCASV SOLIS MENtis ad Deum eleuatio.*

Prou.8. DOmine, iuſtorum ſemita quaſi lux ſplendens procedit,& creſcit vſque
Pſalm.8. ad perfectum diem æternitatis: Impij autem neſcierunt, neque intellexerunt; in tenebris ambulant; de tenebris interioribus mentis ad exteriores inferni tenebras ibunt. O miſeros igitur, & ter quaterque miſeros, quibus ſol ille tuus occidit: ille, inquam, ſol, qui ſanctis tuis nunquam eſt occiduus, meridianus ſemper, ſerenus ac fulgens. Grauis nox etiam in meridie incubat illorum mentibus qui abs te diſcedunt. Expectant lu-
Eſa.59. cem, & ecce tenebræ; ſplendorem, & in tenebris ambulant. Palpant ſicut cæci parietem, & quaſi abſque oculis attrectant: impingunt meridie quaſi in tenebris, in caliginoſis quaſi mortui. At ijs qui tecum verſantur, nunquam

non dies eſt lucidiſſima. habet hic ſol æthereus vices ſuas, oritur, occidit, accedit ad nos, & recedit: ſed tu, Domine, ſi te verè diligamus, vices nullas habes, oriris ſemper, occidis nunquam: accedis ad nos, & manes nobiſcum vſque ad conſummationem ſeculi. O Oriens ex alto, illuminare mihi qui in tenebris ſedeo, & in vmbra mortis O ſplendor Patris, ô Sol æterne, illumina tenebras meas interiores ne poſt hanc vitam rapiar ad exteriores. O pijſſime, ô dulciſſime Ieſu, mane mecum, quoniam adueſperaſcit, & inclinata eſt iam dies. Quamdiu enim præſentia tua fruimur, in luce & claritate verſamur: ſi verò à nobis receſſeris, quid lætum, quid non triſte nobis atque funeſtum eſſe queat? Cùm te præſentem habemus, tua dulcedine paſcimur, tua familiaritate fruimur, inter humeros tuos requieſcimus, internis tecum colloquijs oblectamur, à terrenis curis & cupiditatibus liberi, te ſummum bonum noſtrum ducimus; tecum habitamus, tecum viuimus. Omnia hæc bona pereunt nobis, ſi tu, ô æterna lux, nobis occidas. Mane igitur nobiſcum Domine, obicemque peccatorum à nobis remoue, quo ſit ſemper in noſtris pectoribus dies. Mane nobiſcum Domine.

Matt. 28

Lucæ 1

Luc. 24.

AD PRECES VESPERTINAS ADMONITIO.

Granatẽsis lib.2. de Orat. & Medit. cap.9.

Memento sæpissimè cõmendari in lege duo sacrificia quotidiana, matutinũ & vespertinũ, q̃ etiam omnis Christianus debet spiritualiter offerre, ijs tẽporibus abstrahens sese ab externis occupationibus ut vacet internis & diuinis. Quẽadmodũ enim bis vacamꝰ in die corporis refectioni, in prandio scilicet, atq; in cœna: sic etiã bis vt minimũ animæ refectioni vacandũ est, cùm hæc non minoris imò multo maioris sit dignitatis, quàm corpus nec minùs ei suus cibus est necessarius, quàm corpori suus.

Orationi matutinæ mul ũ proderit, si homo antequam sese ad somnũ componat aliquamdiu orauerit; manè namq; inueniet in corde suo fructum eius sementis, quam vesperi fecerat: quemadmodum is qui vesperi carbones igne tegit, vt tanto faciliùs postridie focũ struat, & rogum accendat.

Antequam igitur lectum intras, hæc præmittantur: Examen conscientiæ, Gratiarũ actio, Petitio, seu commendatio.

1. Homo priusq̃ somne se tradat, cõsciẽtiam suam diligenti scrutinio discutiat, videatq; quid opere, quid verbo, q̃d cogitatione vel alio quocunq; modo illo die peccauit. Primò an lingua lapsus sit, an mentitus, an creaturas Dei Dæmonio vouerit, an blasphemias, diras, calũnias, & detractiones locutꝰ fuerit; an inhonesta, an otiosa verba ꝓtulerit.

Secundò quã cũ diligentia malis cogitationibus restiterit; an in ijs aliquãdiu hæserit, an ijs sese oblectauerit, an eas seriò & instar ignis infernalis scintillas à se reiecerit. Tertiò ꝑpẽdat quomodo illo die sensus exteriores custodierit, percipuè visum & auditũ Quartò, recogitet quibuscũ eo die cõuersatus sit quid cũ ijs tractauerit, quid apud illos locutus sit, & nũ eos destruxerit seu offenderit potiùs q̃ ædificauit. Vltimò, examinet opera sua tã cõmissa, quã omissa, cõsideret quomodo tẽpus & horas illius diei collocauerit, an vocationi seu satisfecerit; an quæ dom⁹ & familiæ sunt rectè curauerit, &c Probatur hoc consiliũ à multis Sãctis. Vide Eusebiũ Emissenũ homilia 9. ad Monachos Et à Philosophis Ethnicis. vide Senecam lib 3. de ira ad Nouatum, cap 36.

Pythagoræ dictum.

Neque somnum in mollibus oculis suscipe, antequam diurnorum operum ter vnũ quodque percurras. Quo transgressus sum? quid feci? quòd mihi decens perfectum non est? incipiens à primo, percurre, & qui mala operatus es, dole; qui bona, lætare. Hæc labora, hæc meditare.

Quomodo examinanda est conscientia; vide apud Bernardum lib. Meditat. cap 5.

Postquã conscientiã hoc modo examinasti, statue ante oculos tuos omnia peccata

quæ die illo commisisti, eaque Domino cum amaritudine cordis confitere, veniamquê postula hac vel simili oratione.

19. CONFESSIO *vespertina.*

Ex diuersis.

COnfiteor tibi peccata mea æterne Pontifex, sanctorum minister, & veri tabernaculi sacerdos, qui semel in anno huius seculi in mystica sancta intrasti, & sanctum atque immaculatum agnum proprij corporis tui ad hostiam dedisti, pro peccatis nostris: Tibi confiteor, quia debitor tibi sum. Non solum decem millia talenta delictorum meorum, sed totius vitæ meæ rationem reddere debeo: quia in omni vita mea nullum mandatum tuum perfectè à me custoditum scio, in quo ego sermone, visu, auditu, gustu, opere, cogitatione, suasione, aut consensu non deliqui. Sed nunc, Domine, præuenio faciem tuam in confessione, & in conspectu Angelorum & Sanctorum tuorum omnium confiteor tibi omnia peccata, quibus hoc die Maiestatem tuam offendi, præsertim hæc; *Hîc recitentur, si quæ sint, grauiora.* Nec tantùm hæc, sed & omnia alia confiteor, quæcunque ab infantia mea vsque in hanc horam commisi, scienter vel ignoranter, in factis, in verbis, in cogitationibus & omissionibus. Qui & summatim tibi malam arborem cordis mei expono, cum omnibus suis radi-

cum fibris, folijs, fructibus; & cum omnibus suis deformitatibus, tuberibus & carie, cuiusmodi omnia tibi nota sunt. Nam perspicis non minus interiores cupiditates, dubitationes prouidentiæ negationes, quam crassa hæc externa, quæ in sermone & factis perperam admittimus

Proinde, ô clementissime Pater, pro modulo imbecillitatis meæ te oro (quãquam admodum inidoneus sim ad orandum) da veniam erratis, ignosce delinquenti, & obliuiscere omnium peccatorum meorum, cum quæ hoc die commisi, tum etiam quorumcunque me ab infantia mea rerum nosti. Cor quoque meum planè lapideum benignè circuncide, pro vetere hoc aliud nouum crea, nouoque spiritu affice, succo cęlestis gratiæ ac fontibus spiritualium aquarum irriga, quo internum venenum, & succus carnis noxius exsiccetur, veteris hominis consuetudo vertatur, & cor meum non semper tribulos & spinas ad materiam ignis, sed fructus spirituales in iustitia ac sanctitate ad vitam æternam posthac proferat, Amen.

ADMONITIO.

Granat. lib. 2. de Orat. & Meditat.

HVic examini Conscientiæ addatur specialis aliqua pœnitentia, secundùm peccati qualitatem, vt in posterum tanto diligentiùs te à peccato simili abstineas.

Firmum quoque propositum fiat, singulis septimanis velle te vt minimum vnum peccatum superare, & ab illo dissuescere.

Si subinde per diem cadas, caue desperes: sed si millies vno die cecideris, millies eodem resurge, sperans in ineffabili misericordia Dei.

Si quæ passiones adeò duræ sint, & familiares, vt insuperabiles videantur, noli animũ abijcere: sæpe enim post aliquot annos citò vincitur, quod lõgo tẽpore vinci nõ potuit, vt constet homini, vnde sit victoria.

Deinde age Deo gratias, quòd illò die te custodiuit ab omni malo, tam corporis, quam animæ. & dic:

20. *GRATIARVM ACTIO Vespertina.*

Collector. ECce, Domine, tot & tanta sunt delicta mea, quibus tuam hodie Maiestatem offendi; & tempus quod mihi ad agendam pœnitentiam dederas, tam inutiliter consumpsi; immemor diem hunc vitæ meæ postremum esse potuisse; noua veteribus peccata cumulans, & in conspectu tuo, qui vides omnia, absque vllo timore, haud aliter, quam in conspectu idoli alicuius ambulans: Quapropter dignus eram quem terra dehisceret, & quem infernus absorberet. Sed quod funestum hoc supplicium me non inuoluit, infinitæ misericordiæ

tuæ labijs & corde, & omni qua possum virtute gratias ago.

Tu namque, ò Domine, me hodie ab omni infortunio corporis & animæ clementer conseruasti; nullum enim in orbe malum est, corporale vel spirituale, quod hodie mihi accidere non potuisset. Nam quod in alium hominem cadere potest, in me cur cadere non posset? Si enim ille filius Adæ sit, & ego sum: si ille in originali peccato conceptus, & ego sum: si ille peccatis actualibus obnoxius, & ego: si eius corpus ex humoribus atque elementis pugnantibus formatum sit, & meum est. Si ergo ille hodie cæcus factus sit, cur non & ego excæcari potuissem? si contractus, si synte&ticus, si phthisicus, lymphaticus, dysentericus, lienosus, paralyticus factus hodie sit alter, cur & ego factus non sum? si hic aqua perierit, ille igne, iste morte inopinata & subitanea extinctus sit, cur non sum & ego, qui in eadem eram cum illo damnatione? cur Domine? cur, inquam, nisi quia tua, ô clementissime Domine, gratia me conseruauit, tua me protexit misericordia? Quòd igitur incolumis, quod sano & robusto sum corpore, tibi acceptum fero, & immensas tibi gratias ago.

Pares, imò etiam maiores tibi gratias ago, mi Pater, quòd non minus animam meam à vitijs, quàm corpus à mor-

bis

Augusti. in Soliloq. cap. 15.

bis & infortunijs hodie conseruasti: quòd cæcam illuminasti, & per viam mandatorum tuorum deduxisti; cadentem erexisti; stantem, ne caderet, sustinuisti. Quod misericordia tua præuenit me, liberans me ab omnibus malis, saluans à præteritis, suscitans à pręsentibus, & muniens à futuris: præcidens etiam ante me laqueos peccatorum, tollens occasiones & causas; qui nisi tu hoc & illud mihi fecisses, ego omnia peccata mundi fecissem: quoniam scio Domine, quòd nullum peccatum est, quod vnquam fecerit homo, quod non facere possit alter homo, si Creator desit, quo factus est homo. Sed quod non facerem, tu fecisti: quòd abstinerem, tu iussisti: & quod tibi crederem, gratiam tu infudisti. Tu namque, Domine, regebas me tibi, seruabas me tibi, & mihi: vt adulterium & omne aliud peccatum non committerem, gratiam & lumen per Iesum Christum filium tuum donasti; tibi laus, tibi gratia, tibi gloria in secula seculorum, Amen.

Tandem Deo te commenda.

21. *NOCTVRNA PRECATIO, qua iturus cubitum Deo te commendabis.*

Ioannes Faber.

DOmine IESV Christe Deus & Redemptor meus: Quandoquidem miseris mortalibus placidum noctis tempus ad quietem & refectionem

infirmi corporis condidisti, atque ordinasti; Te oro, vt in hac nocte animam meam peccatis grauatam, in te, ô Deus, qui es vera & æterna requies, munitam vera pace custodias, & serues ab omnibus inimici Diaboli insidijs, & ab omnibus noxijs eius incursionibus; defendas sensus & cogitationes meas, & omnia quæ facio, in quibus cesso, secundùm tuam voluntatem ordines ac dirigas, ne in tenebris deprauati huius mundi, à Principe eiusdem Diabolo superatus in anxietatem, tentationem & pernitiosos laqueos inducar: sed perfice in me veram tranquillitatem, & constantem puritatem in mea conscientia. Da etiam, mitissime Iesu, corpori meo, multis delictis contaminato, per noctem hanc, & alio quouis tempore talem quietem, vt nunquam à te, æterna tranquillitate, discedam, neque te deseram; aut ex tepore & desidia inertis meæ carnis tui obliuiscar, & si in perpetuam irrequietæ molestiæ agitationem & damnationem detrudar.

Quapropter, ô æterne ac clementissime Domine, spiritum tuum in manus tuas commendo. Tu enim, pijssime noster liberator, in ligno crucis nos redemisti. Ne sinas, ô Deus, spiritum meum in peccatis obdormire, & languescere, ne in mortem sempiternam sepeliar. Sed euigila super me, pro custodia mea excuba Pastor fidelissime, ne permittas vt

auxi-

Psal.16. auxilio tuo destitutus in peccatorum voraginem dilabar. Sub vmbra alarum tuarum me protege, ne patiaris me vltra iustum & necessarium tempus somno opprimi; sed tempestiuè me suscita; vt sic expergefactus ad tuam laudem & seruitia tua alacris accedam, vt de te cogitem, & tuo præsenti excitatus numine, opera iustitiæ perficiam, regnum tuum cæleste toto ex corde quęram, vt tandem per te, & tecum, & in te ad æternam lucem & requiem cælestem possim peruenire, Amen.

22. *ALIA ORATIO ANTE somnum D. Ephram.*

Seuerus Patriarcha Alexand. in precibus Syrorum.

TRibue mihi Domine, vt ego vigilans vigilanter in conspectu tuo consistam; & quoties dormire mihi contingat, sit sine peccato somnus meus: si vero in excitatione mei quicquam iniqui admisero, per gratiam tuam Domine mi veniam tribue; & in dormitione mea si peccauero, sit clementia tua condonatrix, & per depressionis tuæ Crucifixum quietis somnum mihi dato, meque à malis somnijs, fœdisque imaginationibus liberato, & in somnum tranquillitate plenum tota nocte me inducito; ne dominentur in me mala, & cogitationes peruersitate plenæ. Angelum lucis da mihi, qui omnia membra mea custodiat, & ab execranda concupiscentia libera me, per corpus illud viuum,

quod

* quod pro me traditum eſt. Cubitum eam, & in quiete dormiam, ſanguiſque tuus ſit cuſtos meus, animęque meæ, quę tua imago eſt. Confer libertatem figmento tuo, & corpus quod effinxerunt manus tuæ protegat dextera tua, & circunda me muro miſericordiarum, tanquam acceptabili præſidio, & clauſione; vt cùm quieuerit ac dormierit corpus à virtute tua cuſtodiatur, & veluti ſuffitus aromatum ſit ſomnus coram Maieſtate tua: nec accedat Malus ad cubile meum, interceſſione illius, quæ te peperit. Audiam & exequar voluntatem tuam Domine mi, qui noctem quoque cumulas tranquillitate iuſtitiæ IESV Chriſti redemptoris noſtri; quia tu es lux vera, & in luce habitat gloria tua, & filij lucis te adorant in luce commorantem. IESVS Verbum Deus ad vitam, defunctos per Crucem tuam conſerua, parce propter miſericordiam tuam: atque tibi Patrique tuo, qui te miſit, & Spiritu ſancto laus detur in tempore, Amen.

* quod comedi, habet textus.

ADMONITIO.

INgrediẽs lectũ ſigna te ſignaculo S. Crucis, & cõpone te ad modũ, quo iacebis in ſepulchro, lectum tumulo cõparans & meditare paululum quis erit ſitus & figura, ꝗ corpus tuũ in tumulo cõputreſcens habebit. recita quoddam reſpõſorium, aut orationẽ Dominicã, cũ ſalutatione Angelica, quem

Granat. in præfa. lib. 4. de Orat. & Meditat.

admo-

admodum ad ſepulchra mortuorum fieri conſueuit.

Idem lib. 2. de Oration. & Medit. cap. 14.

Optimè factus eſt homo, ſi quotidie cubitũ ierit cum ſancta cogitatione: quemadmodũ enim is qui veſperi carbones cineribus tegit, vt ignis manè in promptu ſit: ſic manè facilè inuenit affectũ orãdi, qui veſperi cũ oratione, aut pia cogitatione indormit.

Quotieſcunque nocte expergiſceris, cor ad Deum eleua, dicendo; Gloria Patri & Filio, &c. *aut alium pium verſiculum. Multum enim hoc prodeſt ad fugandas illuſiones Dæmonis, malaſquè cogitationes: ſolet enim Dæmon nocte hominem magis quàm alio tempore infeſtare. In ſanctum Dauidis lectulum, ait Hieronymus, quem ille per ſingulas noctes lachrymis ſuis rigabat, Diabolus cum omni voluptatum ſuarum pompa acceſſum habuit.*

ORATIONES IACVLATORIAE SEMPER IN promptu habendæ.

SEmper orandum eſſe monet Chriſtus, monet Apoſtolus, monent & ſancti Patres. Sed cum id ore ſimul & corde ab homine tot, tantiſquè neceſſitatibus circumuento difficulter fieri queat, eum ſemper orare dicunt nonnulli, qui cor ſemper ad Dominum habet eleuatum. Vtiliſſimum igitur eſt interdiu noctuquè cor ſæpe ſuccin-

ctis

ctis oratiunculis, quas iaculatorias vocāt, ad diuinæ Maiestatis memoriam excitare. Hoc olim Patres fecisse, ait D. Augustinus; Fratres, inquit, in Ægypto crebras quidem orationes habent, sed eas breuissimas & raptim quodammodo iaculatas, ne illa vigilantia erecta (quæ oranti plurimum necessaria est) per productiores moras euanescat. De vsu atque vtilitate harum orationum consule Lod. Granat. lib. 2 de Orat. & Meditat. cap. 8. Nos in gratiam piorum aliquot huiusmodi oratiunculas ex diuersis collectas, hoc loco posuimus. Epist. ad Probam.

Quando surgendum est, præparandus est animus ad deuotionem, ita vt feruenter exilias de lecto, & corpore discusso, gratias diuinæ misericordiæ agas, pro quiete indulta, pro custodia & protectione Angelica: deinde veniens ad Ecclesiam, pone manum tuam super ostium, & dic; Expectate hic cogitationes malæ, intentiones & effectus cordis, & appetitus carnis: Tu autem anima mea intra in gaudium Domini Dei tui, vt videas voluntatem Domini, & visites templum eius. *Sicque veniens ad crucem dic :* Adoramus te Christe & benedicimus tibi. Bernardus in sua doctrina circa finē operum. Psal. 26.

Cùm aliquod opus aggredieris.

Deus in adiutorium meum intende, Domiue ad adiuudāum me festina. *Hic versus in collationibus Patrum frequēs est.* Psal. 69.

EX

EX THOMAE A CAMPIS

Hospitali pauperum Cap. 18.

Cùm repentinus timor irruit.

Psal. 60. Esto nobis Domine turris fortitudinis à facie inimici.

Si caro putrida stimulet.

Psal. 118. Confige timore tuo carnes meas; à iudicijs enim tuis timui

Si praua suspicio influat.

Psal. 50. Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Si mala tristitia te premat.

Psal. 50. Redde mihi lætitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me.

Si vana gloria inflet.

Psal. 113. Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam.

Si desperatio molestet.

Psal. 70. Spes mea Dominus à iuuentute mea; de ventre matris meæ tu es protector meus.

Si tædium mentem occupet.

Psal. 118. Adiuua me & saluus ero, & meditabor in iustificationibus tuis semper.

Si acedia impugnet.

Psal. 79. Excita Domine potentiam tuam & veni; confirma me in verbis tuis, ne deficiam in via.

Si labor aggrauet,

Psal. 24. Vide humilitatem meam, & laborem meum, & dimitte vniuersa delicta mea.

Si ira-

Si iracundia perturbet.

Da patientiã Domine, & pacem seruo tuo, ne perdam coronam animæ meæ in cælo: Tu enim dixisti; In patientia vestra possidebitis animas vestras. Luc.21.

Si appetitus honoris & altior status te alliceat.

Inclina cor meum Deus in testimonia tua, & non in auaritiam. Auerte oculos meos ne videant vanitatem, in via tua viuifica me. Psal.118.

Si gula te solicitet.

Regnum Dei non est esca & potus, sed pax & gaudium in Spiritu sancto: Spiritus est qui viuificat, caro non prodest quicquam. Rom.14. Ioan.6.

Si maligna cogitatio obrepet.

Cujus est imago hæc & superscriptio? Et audiens, quia Cæsaris est, hoc est, principis huius mundi Diaboli, dic; Pecunia tua tecum sit in perditionem: Iam ostium clausum est, & Dominus hic Pascha manducat, non vacat mihi aperire tibi. Bernardus loco citato. Matt.22. Act.8.

Si aliquod beneficium Dei occurrat.

Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? quantum debes anima mea & conuersus ad Angelos dic: Venite audite & narrabo omnes qui timetis Deum, quanta fecit animæ meæ. Et ad ipsum Deum deflectens oculis; Verè, inquies, Domine misericordia tua magna est super me. Psal.115. Psal.85.

In gra-

In graui aliqua persecutione.

Psal.34. Iudica Domine nocentes me, expugna impugnantes me. Apprehende arma & scutum, & exurge in adiutorium mihi.

Cùm videris à Deo derelictus.

Psal 9. Vt quid Domine recessisti longè: despice in opportunitatibus, in tribulatione? Luc.24. Mane nobiscum Domine, quoniam aduesperascit.

Contra detractores.

Psalm.11. Saluum me fac Domine, quoniam defecit sanctus: quoniam diminutæ sunt veritates à filijs hominum: Disperdat Dominus vniuersa labia dolosa, & linguam magniloquam.

Pro inimicis.

Act.7. Domine ne statuas illis hoc peccatum, quia nesciunt quid faciunt.

Cùm ad studium nos paramus.

Psal.118. Benedictus es Domine, doce me facere voluntatem tuam; Reuela oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tua.

Ex Granatensi,

Lib.2.de Orat.& Medit. cap 8. *Poterit homo nonnunquam cor eleuare per affectum pœnitentiæ, his verbis.* Psal.50. Auerte faciem tuam à peccatis meis, Domine, & omnes iniquitates meas dele. Cor mundum in me crea Deus, & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Aliquando cum affectu gratitudinis.

Ben

Benedic anima mea Domino, & noli obliuisci omnes retributiones eius. Psal. 102.

Nonnunquam cum affectu amoris.

Diligam te Domine fortitudo mea, Dominus firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus. Deus meus, adiutor meus, & sperabo in eum. Psal.17.
Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. Sitiuit anima mea ad Deum fontem viuum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei mei: Fuerunt mihi lachrymæ meæ panes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie; Vbi est Deus tuus? Psal.41.

Subinde amore beatitudinis æternæ inflammatus dicat;

Quàm dilecta tabernacula tua Domine Deus virtutum? concipiscit & deficit anima mea in atria Domini. Psal.83.

Patribus in AEgypto familiare erat quod sequitur.

Hieron. in Epist, Psalm.5.

Quis mihi dabit pennas sicut columbæ,& volabo & requiescam?

Plures huiusmodi oratiunculas, & ad pietatem stimulos passim obseruabit orationis studiosus per semetipsum, in Psalmis, cæterisqúe sacrarum Scripturarum libris. Sufficit ex plurimis pauca posuisse.

CAPVT SECVNDVM, CONTINENS ORATIONES LITVRGICAS, QVAE sub sacrificio Missæ legendæ sunt.

QVANTA CVM REVERENTIA in templo versari debeamus, ex concione Alphonsi Villegæ de dedicatione templi S. Saluatoris Romæ.

SI tēplū Salomonis tanto in honore & reuerētia habebatur in quo erat Arca Domini, quāto in honore habēdum est tēplū, vbi est ipse Dominꝰ, videlicet in sanctissimo Sacramento Eucharistiæ, verè & realiter & substātialiter? vbi iā nō immolatur sāguis hircorū & taurorū sed pretiosissimus Christi sanguis, q effusus est in ara Crucis? vbi Christus sese obtulit hostiā viuā æterno Patri pro redēptione humani generis? Quod etiā repræsentat Sacerdos quoties Missā celebrat. Hic etiā sunt in ecclesia nostra sanctissima Sacramenta, à Christo instituta, quibꝰ curātur animæ nostræ infirmitates. Siquidem vt aliquis robustus sit Christi miles, & intrepidè atque impauidè eius sanctissimū nomē vbique profiteatur datur illi sanctissimū Cōfirmationis sacra-

men-

mentũ. Insuper ad locupletãdam animam, & insigniendam pretiosissimis ornamentis & donis spiritualibus, ministratur sacratissimum Eucharistiæ sacramentum. Alijs etiã, vt copulẽtur sanctè inter se, ministratur sacramentũ Matrimonij: illis autẽ qui vulnerati veniunt ex militia spirituali, & varijs sauciati vulneribus, ministratur sanctissimum Pœnitentiæ sacramentum. Vnde constat esse ecclesiam sanctissimam apothecam quãdam, & pharmacopolium medicinæ spiritualis, & salubrium remediorum ad languores varios sanandos.

Est insuper ecclesia, in qua continentur pretiosissimi Christi thesauri: in ea enim condonantur delicta: in ea dantur Spiritûs sancti dona; in ea sunt magis meritoria orationes fidelium, atq; faciliùs impetrant, quod petunt: in ea siquidẽ est scala illa Iacob, per quam ascendunt Angeli & descendunt, offerentes preces nostras Domino, & perferentes ad nos cælestes consolationes in hac etiam ecclesia sanctissima prædicatur Christi Euangelium, docetur obseruatio mandatorum Dei, laudantur virtutes, reprehenduntur vitia. Vnde fit vt alij compungantur, alij timeant, alij ad virtutem & Dei amorem vehementiùs incitentur.

In ecclesia fidelis anima cum Deo conuersatur, Deum laudat, Deum orat, à Deo

beneficia multa accipit. In Ecclesia assistũt S. Angeli; ibi reperitur cælestis curia, ibi
Matt 28. *Deus adest, ibi pollicitus est se adfuturum vsque ad consummationem seculi.*

Quare sacra tẽpla summo prosequamur honore, salutareq; illud Prophetæ cõsilium diligenter obseruemus, qui Psal. 92. inquit & monet admirabili, maximoq; honore afficiendum esse templum Domini in vniuersa terra. Dedecet igitur in eo omnis strepitus, omnis murmuratio, omnis impura actio, & denique qualibet etiam inanis & vana cogitatio: sed quæcunque in eo tractabimus sint ad honorẽ Dei: vnde fiet, vt amplissima à Domino beneficia consequamur, & eius misericordiam impetremus.

1. *MEDITATIO, QVA MENtem ad deuotionem & reuerentiam erga tremendum Missæ sacrificium præparamus.*

Ex diuersis. QVid agis anima mea? quò vadis? solue calceamentum de pedibus tuis: locus enim in quo stas sanctus est, expecta modicum & videbis hîc visionem magnam: expecta modicum & faciet hîc Deus magna & inscrutabilia & mirabilia absque numero: expecta modicum & aperientur cæli, mirabuntur Angeli, sancti laudabunt, iusti exaltabunt, captiui visitabuntur, compediti soluen-

uentur, infernus vlulabit, ſanctaque in ſpiritu mater eccleſia lætabitur

Immolabitur enim hîc ſacrificium, quo nullum maius, nullum vtilius, nullum amabilius, nullum oculis diuinæ Maieſtatis gratius: oblatio quæ honorem Deo, Angelis contubernium, exulibus cælum, religioni cultum, iuſtitiæ debitum, normam ſanctitati, obedientiam legi, gentibus fidem, lętitiam mundo, credentibus gaudium, vnitatem populis, ſacramentis legalibus finem, initium gratiæ, virtuti robur, hominibus pacem, lucem mentibus, ſpem laborantibus, peruenienribus tribuit ſpeciem. Nempe dolores mediatoris noſtri, irrogata conuicia, excepta flagella, aceti & fellis pocula, clauorum & lanceę vulnera ex rediuiua ſacrificij huius celebratione memorantur.

Offertur æterno Patri nati aſſumpta humanitas, quatenus agnoſcat ipſe quē genuit, quemque pro hominum ſalute miſit in terras, vt interuentione ipſius delinquentibus veniam, lapſis manum, & iuſtificatis præroget vitam. Clamat idem Redemptor ad Patrem, corporales ſuas cicatrices oſtendens, quatenus ab æternis ſupplicijs ſua homines interpellatione cuſtodiat.

Hæc omnia, ô anima mea, hoc loco, & quidem hac hora fient, quorum omnium ſpectatrix eſſe poteris, ſi fide vera & ſincera hîc aſtiteris. Qua igitur venera-

tione, qua reuerentia, qua humanitate tantis interesse debebis mysterijs? Quid enim mirabilius, quàm videre Dominum tantæ Maiestatis, cuius sedes cælum est, & cuius scabellum terra; cui astant omnes Seraphin, cui ministrant Angeli & omnes creaturæ famulantur, hunc iterum de cælo descendere in hanc vallem lachrymarum? habitare nobiscum? in templis præsentem esse, vt sua præsentia nostram adiuuet deuotionem, nostris adstet lachrymis, nostras audiat orationes.

Non erat aliud quod datum erat Iudæis in arca fœderis, quàm vmbra huius beneficij: & tamen adeò miratus est illud Salomon, vt dixerit: Ergóne putandum est quòd verè Deus habitet cum hominibus super terram? si enim cælum & cæli cælorum te capere non possunt, quantò magis domus hæc quam ædificaui: O magnæ venerationis mysterium, ô beneficium inæstimabili gratitudine recolendum. O Domine mi, si homo nosset pretium & dignitatem tuorum beneficiorum ponderare, quantas tibi gratias redderet? quam prompto tibi animo seruiret? Sed nescio quî fiat Domine, vt adeò cæcutiamus te stantem in medio nostrũ quòd non cognouimus.

.Reg.8.

Si namque nos domum tuam, & quis est, qui inter nos stat, cognosceremus, ô quanta cum reuerentia in conspectum tuum veniremus? quanta cum fiducia

pre-

preces tibi noſtras offerremus? quanta cum alacritate loca ſacra viſitaremus? quanta denique cum deuotione templa tua Domine frequentaremus? Si templum eminus conſpiceremus, inclinare capita noſtra, eique reuerentiam exhibere deberemus: non enim minoris dignitatis eſt templum materiale, quàm cælum empyreum; cum vtrumque eundem habeat in ſe præſentem Dominum.

Quis mihi dabit lachrymas, vt defleam eorum impietatem, religioniſque contemptum, qui ſub auguſto hoc, & ſtupendo Miſſæ ſacrificio, aut in templis deambulant, aut fabulantur, aut negotia tractant externa, aut dormitant, aut foris mente vagantur. Quî fit Domine, vt cum bos agnoſcat poſſeſſorem ſuum, & aſinus præſepe domini ſui, homo te nō cognoſcat, nec vnquā recte cognouit? Venisti in mundum, & mundus te non cognouit; nunc iterum in mundo es, & necdum mundus te agnoſcit. Nos miſeri Iudæos condemnamus, quòd te in medio illorum ſtantem non cognouerunt, eò quòd formam hominis habebas, & nobis ignoſcimus, quòd idem facimus, eò quòd ſub panis forma latitas. Eſa. 1. Ioan. 1.

At tu, ô anima mea, non quod alij faciunt, ſed quod tui muneris eſt facito. Eleuare, eleuare, conſurge anima mea: ſolue vincla colli tui captiua filia Sion; ſanctificare & eſto parata, modo enim veniet Dominator Dominus, &

Emanuel nomen illi. ſtillabunt montes confeſtim dulcedinem, & colles fluent lac & mel. Videbis mox cælos aperiri, & Sponſum procedere de thalamo ſuo: videbis Verbum fieri carnem, & habitare in te. Occurre illi cum reuerentia magna, humilitate profunda, & puritate perfecta: præſtolare aduentum eius in ſpe & ſilentio, in precibus & deſiderijs, donec hæc omnia perficiantur in te, & in omnibus Chriſti fidelibus.

2. *Generalis ante Miſſam peccatorum Confeſſio.*

Ioannes Faber.

INter miſeros peccatores ego longè miſerrimus confiteor Deo Patri meo cæleſti, & Ieſu Chriſto Domino Redemptori & Saluatori meo; Mariæ Deiparæ Virgini, & omnibus Sanctis, quòd ſæpe & multum peccaui, & heu mihi grauiter deliqui contra Dominum Deum meum incredulitate & diffidentia; nec diuinam Maieſtatem, vt debui, ſupra omnia amaui. Deinde & proximum meum non ex animo vt meipſum; ſed multa aduerſus eum iniqua machinatus ſum, & perpetraui. Denique ex diuinis præceptis ne vnum quidem vt par fuit obſeruaui, ſed voluntati & mandatis illius reluctatus ſum. Agnoſco me reum, & culpam meam ipſe profero, quod plurimum deliqui prauis cogitationibus, verbis inquinatis, & impijs operibus: ſiue ea crimina ſint mortalia, quotidiana, occul-

ta, siue manifesta; scienter & ignoranter commissa, contra Dei cultum atque amorem, & contra proximi dilectionem: quemadmodum tu, ô Deus omnipotens, in misero me peccatore agnoscis: ego autem vitijs excęcatus nec videre, nec agnoscere possum.

Hæc omnia summatim colligo, & singulis excussis omnium me dico reum, nec aliud possum, quàm deprecari. Te igitur oro æterne & misericors Deus, sis propitius mihi deplorato peccatori propter diuinam tuam gratiam & perennem misericordiam, per filium tuum dilectum Iesum Christum Dominum & Saluatorem nostrum, Amen.

Ad Missæ Introitum. 3.

NOn discędimus à te Domine, viuificabis nos, & nomen tuum inuocabimus. Psal. 79.
Memento nostri Domine, in beneplacito populi tui, visita nos in salutari tuo. Psal. 105.
Ex desiderio magno clamamus & vociferamur cum patribus nostris; Rorate cæli desuper, & nubes pluant iustum: aperiatur terra, & germinet Saluatorem. Esa. 45.
Emitte agnum Domine Dominatorem terræ: ostende nobis Domine misericordiam tuam, & salutare tuum da nobis. Esa. 16. Psal. 84.
Sedenti super throno & Agno benedictio, & honor, & gloria, & potestas in secula seculorum, Amen. Apoc. 5.
Non discedimus à te Domine, viuificabis nos, & nomen tuum inuocabimus

4.

Ad Kyrie eleison, & Gloria in excelsis.

Ex Granatens. lib. 5. Memorialis.

BEnigne Pater, pie Pater, & misericors Pater, miserere mei. In remissionem omnium meorum, totiusque mundi peccatorum, offero tibi vitam, passionem & mortem vnigeniti Filij tui. Offero tibi quidquid in hoc mundo fecit & passus est, pro nostra salute. Offero tibi omnia merita dulcissimæ Matris illius, omniumque Sanctorum, vt illorum amore mihi ignoscas, miserearis mei, & æternam vitam mihi largiaris.

Pie Iesu, Redemptor mi, miserere mei Gratias tibi ago pro infinita miserationum tuarum multitudine, proque gratijs tuis, quæ numerum non habent, quas contulisti, & confers quotidie in me miserum peccatorem. Oro te clementissime Domine, fac me omnium meritorum tuorum participem, vt tibi concorporatus, & virtute huius sacrificij vnum quid tecum effectus, tibi per amorem & imitationem sanctissimæ viæ tuæ vbique conformis viuam, teque, vt palmes in vite, frui merear, qui es vera vitis, & omnium fidelium vita.

Spiritus sancte, Consolator optime adiuue me Domine mi, commendo tibi animam meam, corpus meum, & omnia quæ mea sunt. In manus tuas commendo progressum & finem vitæ meæ. Da mihi vt illam in tuo cultu & obsequio

tran-

transfigam, veram agens meorum peccatorum pœnitentiam: priusquam anima mea ex hoc corporis migret ergastulo. Cæcus & infirmus ego facilè in laqueos affectionum mearum incido; erro facilè; facilè decipior: ideo me tibi commendo, & tuæ protectioni me submitto. Ah Domine pauperem hunc & nudum famulum tuum defenda, custodi illum ab omni malo. Illumina intellectum meum, rege corpus, moderare animum, conforta spiritum, vt vincat omnes affectus cordis inordinatos. Da fidem certam, spem firmam, & puram perfectamque charitatem. Fac vt cum dulcedine te diligam, & in omni loco atque tempore tuæ voluntati satisfaciam, Amen.

Ad Collectam. 6.

DOmine Deus omnipotens, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis: gratias tibi ago infinitas, quia nobis animum addidisti, vt iam ausimus à te misericordiam flagitare. Dixisti enim per vnigenitum tuum; Petite, & accipietis; querite, & inuenietis; pulsate, & aperietur vobis

Ex lib. 5. Memorialis Granatensis.

Matth 7.

Age igitur Domine, si tu is sis, qui me vocas, qui me inuitas, qui expandis brachia tua vt ad te curramus, cur non speremus te nos recepturos? Longè alio loco res apud te sunt, quam apud homines, qui cum dant, depauperantur, & ideo ferè semper inuiti rogantur. Non sic apud

te Domine, non ſic, quia quemadmodum tibi nihil decedit, cùm omnia largiris; ſic etiam iniquo non fers animo, cùm rogaris: ideoque petere à te miſericordiam, non eſt importunitas, ſed obedientia. Tu enim, vt te petamus, præcipis: orare namque te, honorare eſt, & te glorificare. Cùm aliquid à te petimus, profitemur te Deum, te vniuerſalem Dominum, te donatorem omnium, à quo peti debent omnia, cùm nemo præter te det omnia. Imò tu ipſe hoc ſacrificij genus tibi offerri præcepiſti, dicens; Immola Deo ſacrificium laudis; & redde Altiſſimo vota tuo. &; Inuoca me in die tribulationis, eruam te, & honorificabis me.

Pſal. 49.

Hac fiducia fretus ad thronum tuę miſericordiæ venio, orans vt mihi tribuas peccatorum meorum remiſſionem, veram contritionem & pœnitentiam. Deinde vt tua gratia mihi denuò iuſtificato des gratiam, ne te in poſterum rurſus offendam, ſiue ijs peccatis quæ mihi hactenus familiaria fuerunt, ſiue alijs quibuſcunque. Ante omnia verò gratiam & auxilium tuum peto, quo poſſim carnem meam in ſeruitutem redigere, linguam refrænare, appetitus mortificare, diſperſas imaginationis cogitationes colligere: vt ſic totus reformatus & renouatus, merear eſſe viuum tibi templum, & gratum in quo moreris habitaculum.

Largire quoque virtutes illas, quibus habitaculum iſtud non ſolùm purgetur;

ſed

ſed etiam ornetur; vt ſunt nominis tui ſanctiſſimi timor, inuicta ſpes, profunda humilitas, inſuperabilis patientia, prudens diſcretio, paupertas ſpiritûs, perfecta obedientia, immota fortitudo, & diligentia in omnibus, quæ ad tuum obſequium & cultum pertinent: ante omnia verò ardentiſſima charitas, tam erga te, quam erga proximum. Da denique, ô Domine, vt in his omnibus in finem vſque perſeuerem, vt te auctore, promotore & conſummatore ſalutis meæ, tandem perueniam, vbi tu viuis cum Filio & Spiritu ſancto per omnia ſecula ſeculorum, Amen.

Ad Epiſtolam. 6.

DOmine Deus Pater cæleſtis, qui nō videris niſi à mundis cordibus, inueſtigaui legendo, meditando queſiui quomodo haberi poſſit cordis munditia, vt ea mediante vel media ex parte poſſem te cognoſcere. Quærebam vultum tuum Domine, & diu meditatus ſum in corde meo, & in meditatione mea exardeſcit ignis, & deſiderium amplius cognoſcendi te creſcit, dum panem ſacræ ſcripturæ frangis mihi, & in fractione panis, in qua cognitus es, quantò plus te cognoſco, tantò plus te cognoſcere deſidero: non iam in cortice literæ, ſed in ſenſu experientiæ. Nec hoc peto propter merita mea, ſed pro tua miſericordia. Fateor enim quòd indignus &

Auguſti in libro de ſcala Paradiſi.

peccator sum, sed & catelli edunt de micis, quæ cadunt de mensa dominorum suoum. Da mihi Domine arrham hæreditatis tuæ futuræ, saltem guttam cælestis pluuiæ, qua refrigerem sitim meam, quia amore ardeo, Amen.

Ad Graduale, & Tractum, si legatur.

7. B. Martyr Cyprianus.

DEus Pater Domini nostri Iesu Christi filij tui, Deus Patriarcharum, Deus Prophetarum, Deus Apostolorum, Deus Martyrum, Deus Virginum, Deus omnium credentium. Te deprecor Pater Maiestatis, qui in fine temporis misertus es nostri, mittens nobis Iesum Christum filium tuum, Dominum Deum Saluatorem nostrum, natum ex Maria virgine de Spiritu sancto, annuntiante Gabriele Angelo; per quem nos liberasti de periculo mortis imminentis.

Te rogo, Domine, subueni mihi, noli me secundùm actus meos iudicare: non enim parui præceptis tuis, sed exomologesin facientis ante conspectum tuum pro vniuersis peccatis meis, qui es amator pœnitentiæ, miserere mei. Et vt Dauid orat. Domine, propter nomen tuum dele peccata mea: Ita & ego deprecor Maiestatem tuam, dele vniuersa peccata mea.

Fac vt fide illibata, mente incorrupta, deuotione robusta, dilectione & operatione cõtinua in ecclesia tua sancta persistam, & libera me ab igne & pœna per-

enni, & ab omni tormento, quod parasti iniquis, per bonum & benedictum Iesum Saluatorem nostrum, per quem tibi laus, honor, virtus, & gloria, in secula seculorum, Amen.

Ad Alleluia, si legatur. 8.

GRatias agimus tibi Domine Deus noster omnipotens, qui es, & qui eras, & qui venturus es: quia accepisti virtutem tuam magnam, & regnasti. Apoc.11.

Dignus es Domine Deus noster accipere gloriam, & honorem, & virtutem: quia tu creasti omnia, & propter voluntatem tuam erant & creata sunt. Apoc.4.

Ad Prosam vel Sequentiam, si legatur. 9.

OMnipotens æterne Deus, tibi sancti & humiles corde, tibi spiritus & animæ iustorum, tibi omnes superni ciues, & cuncti beatorum Spirituum Ordines gloriam & honorem suppliciter adorantes concinunt sine fine. Laudant te Domine illi superni ciues magnificè & honorabiliter. Laudat te homo magna portio creaturæ tuæ. Sed & ego peccator homuncio desiderio magno cupio te laudare, amare te opto amore præcipuo. Deus meus, vita mea, fortitudo mea, & laudatio mea, dignare me laudare te. Da mihi lumen in corde, verbum in ore, vt cor meum meditetur gloriam tuam, & lingua mea tota die cantet laudes tuas. Sed quia non est pulchra laus in ore Ex Aug. Meditat. cap.33.

pecca-

peccatoris, & quia vir pollutis labijs ego ſum, munda obſecro cor meum ab omni inquinamento: ſanctifica me ſanctificator omnipotens interiùs & exteriùs, & fac me dignum laudibus tuis. Suſcipe benignè & laudabiliter de manu cordis, & de mentis amore, ſuſcipe ſacrificium labiorum meorum, fiatque acceptabile in conſpectu tuo, & aſcendat ad te in odorem ſuauitatis. Memoria tua ſancta, & dulcedo tua beatiſſima poſſideat totam animam meã, atq; in inuiſibilium amorem rapiat eam. Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

10 oannes aber in recat. hriſti.

Ad Euangelium.

MItiſſime Domine Ieſu Chriſte, tu ex mera atque ſingulari gratia & miſericordia voluntatem Patris tui nobis oſtendiſti & reuelaſti: Apoſtolis etiam commendaſti, vt Euangelium vulgo prædicarent ad conſolationem & ſalutem hominum: eſt enim virtus Dei, quæ animas noſtras conſeruare poteſt in æterna patria; eſt viuus panis & confortatio noſtri ſpiritûs, eſt gladius quo truculentum & infernalem hoſtem reprimeret ſuperare poſſumus; & directio pedum noſtrorum in via recta; eſt validiſſimus malleus, qui ſcopulos & rupes conterit; eſt ignis ardens, qui ſpiritum in amore Dei accendit.

Docet nos per fidem cognoſcere, per charitatem tuam præcepta cuſtodire, per

ſpem

ſpem promiſſiones tuas gratioſas patienter expectare, per timorem ſincerum ad comminationes tuas contremiſcere. Eſt lex perfectorum, vera libertas ſpiritûs & vitæ. Abſque hac ſumus veluti Sodomæ & Gomorrhæ incolæ: hoc ſi deſtituamur, neceſſe eſt vt anima noſtra fame moriatur.

Quapropter oro te ô mitis Saluator, illumina cor meum, patefac & aperi aures meas internas gratia Spiritus ſancti, vt verbum tuum humili corde audiam, in obedientia ſpiritûs percipiam; & vt tandem fructus largos proferat in patientia; vt intellectus meus in veritate inſtruatur ad facienda bona, & vitanda atque fugienda mala: vt per me honor tuus & gloria propagetur; anima mea ſalutem conſequatur; hoſtis diabolus deuictus proſternatur; vt inculpatus ad tribunal iudicij tui veniam; æternaque felicitate per te potiar, Amen.

Ad Symbolum. II. *Collector.*

OMnipotens æterne Deus, miſer & infelix ego peccator ad te venio, vt hodie coram diuina tua Maieſtate renouem pactum baptiſmale, repetamque fidem tibi in baptiſmo datam & promiſſam. Credo igitur corde & ore confiteor omnia, quæ Chriſtus Ieſus dilectiſſimus filius tuus, & ſponſa illius Eccleſia, inſtinctu Spiritûs ſancti edocta, mihi credenda propoſuerunt, ſiue

illa

illa expreſsè iam ſciam & intelligam, ſiue adhuc ignota mihi ſint.

Ore profiteor me credere omnes articulos Symboli Apoſtolici, & ſanctum Chriſti Euangelium, quod in vniuerſo terrarum orbe annuntiatum eſt: in quam fidem ex gratia vocatus, natus & baptizatus ſum. Huic me hodie fidei obſtringo, & fateor me ab ea ne vnguem latum diſcedere poſſe, etiam ſi totus mundus, cum omnibus ſuis tyrannis in me inſurgant, priuſquam tu Imperator meus, cui milito, me hoc ſacramento ſoluas, à ſtatione diſcedere iubeas, & in patriam, vbi nulla amplius fides, ſed clara erit viſio, me reuoces. Offero itaque mi Domine intellectum meum tibi in obſequium huius fidei.

Quòd ſi ex tentatione diabolica, aut ex ignorantia mea aliquid in huius fidei præiudicium dixero, vel cogitauero; id nunc reuoco, & quaſi non dictum, aut non cogitatum haberi volo; nunquam enim tali dicto aut cogitationi ſciens & volens aſſenſum præbebo, adiuuante me tua gratia, Qui viuis & regnas Deus in ſecula ſeculorum, Amen.

12. *Ad Offertorium oblatio ſuiÿpſius, & ad Collectam ſecretam.*

Ex quodã Germanico libello anonymo

DEus Deus meus ac Pater cæleſtis, ſupplico tibi miſer ego peccator, in nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti, gratia & auxilium tuum præueniant me, vt

me-

memetipſum tibi offeram hoſtiam viuentem, ſanctam & beneplacentem: ſine tua namque gratia oblatio ſum immunda & peccatorum meorum ſordibus cōtaminata. Sed in meritis ſanctiſſimi ſacrificij vnigeniti filij tui Domini noſtri Ieſu Chriſti, quod ille ſummus Sacerdos & ſacrificium ipſum in altari ſacratiſſimæ Crucis pro nobis immolauit, hoſtia mea mundabitur, & ſanctificabitur.

In illo igitur, & per illud ſacrificium ego hodie tibi cæleſtis Pater offero animam meam, cum omnibus ſuis potentijs, offero tibi memoriam, intellectum, & voluntatem meam; fidem quoque, ſpem, charitatem, quæ in me eſt: cor meum cum omnibus ſuis affectibus, corpus & vitam meam cum omnibus viribus internis & externis, cum ſenſibus & omni mea facultate naturali. Offero tibi ſanitatem & robur corporis, fortunam, famam & diuitias meas: offero tibi parentes, filios, cognatos, amicos, & quicquid meum eſt: id omne tibi offero cum humili confeſſione, omnia hæc tua eſſe, & eorum vſum à te mihi conceſſum: omnia namque hæc ex tua bonitate, ſine vllo meo merito à te accepi

O Domine Deus, fac tibi ex his ſanctam & beneplacentem hoſtiam; da mihi, vt omnibus his à te præceptis bonis ac donis rectè, & ſecundùm diuini verbi tui præſcriptum vti aſſueſcam, ne me illorum Dominum, ſed œconomum &

diſpen-

diſpenſatorem eſſe mihi perſuadeam, cuius adminiſtrationis ratio ſuo tempore à me poſtulabitur.

Concede mihi omnia hæc cum debita gratitudine, animique libertate poſſidere; vt memetipſum iuge tibi holocauſtum offeram in meijpſius abnegatione, voluntatis mortificatione, crucisque meæ voluntaria tolerantia, & Chriſti vera imitatione. O Domine fac mecum quidquid vis; tu enim ſcis quid honori tuo & meæ ſaluti expediat. Quòd ſi aliqua tentatio me inuadat, tædiumque atque moleſtia mihi oboriatur, ex ijs quæ vel mihi, vel meis à te immittuntur, oro te, mi Domine, miſericordiam tuam à nobis ne auertas: cùm ego hodie ex toto corde, totaque anima mea meipſum tuæ voluntati deuoueam: & dolet mihi, ſi ex infirmitate aliqua huic deuotioni in poſterum egero quicquam contrarium.

Diſpone igitur de me, Domine, quidquid tibi placet: fiat in me, & de me tanquam de proprio tuo voluntas. Secundùm ſpiritum promptus ſum & paratus duriſſima quæque pro peccatis meis tolerare, ſaltem tua me gratia atque miſericordia non deſtituat, vt ea patienter feram ad tui nominis gloriam, & criminum meorum expiationem. Immolo tibi quoque ſpiritum hilarem & promptum, vt tibi ſeruiat, te colat; tui namque obſequij debitor ego ſum, & in

eo vſque ad mortem cupio perſeuerare.

Defende me hodie & omni tempore ab omni infortunio animæ vel corporis: da mihi benedictionem tuam, tuere & rege me nunc, & in perpetuum, Amen.

ADMONITIO ANTE PRAEFATIONEM.

QVando ſtamus ad orationem, fratres dilectiſſimi, vigilare & incumbere ad preces toto corde debemus. Cogitatio omnis carnalis & ſecularis abſcedat, nec quicquam tunc animus, quàm id ſolùm cogitet, quod precatur. Cyprianus.

Ideo vt Sacerdos ante orationem præfatione præmiſſa parat fratrũ animos dicendo; Surſum corda: vt dum reſpondet plebs, Habemus ad Dominũ; admoneatur nihil aliud ſe, quàm Dominum cogitare debere

Ad Præfationem.

13.

VErè dignum & iuſtum eſt, te benedicere, tibi gratias agere, te adorare in omni loco dominationis tuæ: tu enim es Deus ineffabilis, inuiſibilis, incomprehenſibilis, ſemper es ſimiliter exiſtens tu, & vnigenitus Filius tuus, & Spiritus ſanctus. Tu de non ente ad eſſe produxiſti nos ad lapſos erexiſti rurſus, & non deſtitiſti omnia faciens vſquequo in cælum reduxiſti nos, & regnum futurum donaſti. Pro his omnibus gra- Chryſoſ. in Liturgia ſua.

tias agimus tibi & vnigenito Filio tuo, Spiritui sancto.

Gratias quoque agimus tibi & pro Sacramento isto, quod ex manibus Sacerdotis huius suscipere dignaris, quamuis tibi assistant Archangelorum & Angelorum millia millium; Cherubin quoque & Seraphin agmina sex alas habentium, & oculos multos, eleuatorum pennatorum, cantantium, clamantium & sine fine hymnum pro victoria dicentium.

14. S. German. Archiepisc. Cōstant. in sua Theoria.

Ad Hymnum Angelicum.

SAnctus es Rex seculorum, & omnis sanctimoniæ dator; tu enim es omnium potens, qui sancta obsignas dona: Sanctus verò & vnigenitus tuus Filius, Dominus noster Iesus Christus, ante secula ex te ineffabiliter genitus. Sanctus autem & Spiritus tuus, totus sanctus, scrutans omnia, etiam profunda tua, qui Deus es; per quem vniuersa, quæ in cælo & super terram sunt, sanctificantur.

15. Ex diuersis.

Ad sacrum Canonem.

DOmine viuificator & bonorum suppeditator, qui hominibus Dominum nostrum Iesum Christum, beatam spem vitæ æternæ dedisti, dignos nos facito, qui in sanctitate, hoc quoque tibi diuinum sacrum perficiamus, vt futura beatitudine perfruamur. Vt sub tua potentia semper protecti, & in lucem ver-

tatis deducti, tibi gloriam & gratiarum
actionem referamus
Oro te pijssime Pater, per eum, qui &
Sacerdos est, sacrificium sanctissimæ
huius actionis, sit mihi hæc oblatio con-
tra omnium peccatorum meorum vul-
nera efficacissimum medicamentum; sit
virtutis & gratiæ victoriosissimum com-
plementum; sit mihi tam in vita, quàm
in morte contra omnia pericula validis-
simum tutamentum; sit denique ad æter-
nam fortitudinem solidissimum fulci-
mentum.

B. Iacobus in Liturgia.

Nec mihi solùm, sed omnibus sit in
remissionem peccatorum, & in vitam æ-
ternam; in sanctificationem animarum
& corporum, ad fructus bonorum ope-
rum ferendos: Non enim hæc nobis so-
lum, sed charitatis memores omnibus
fratribus nostris petimus.
Memento igitur Domine sanctæ Ca-
tholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ, quæ est
à finibus vsque ad fines orbis terrarum,
& pacifica eam, quam tu fecisti honori-
fico sanguine Christi tui.

Basilius in Liturgia.

In primis memento Domine (Papæ
nostri N. necnon &) Archiepiscopi no-
stri (vel Episcopi) N. eos da sanctis tuis
ecclesijs ad pacem integros, honorificos,
sanos, longęuos, rectè tractantes verbum
veritatis tuæ.
Pijssimi quoque & fidelissimi Regis
nostri N. quem decreuisti regnare super
nos; Totus etiam pallatij & exercitus

illius: armis veritatis & bonæ voluntatis corona eum. Da ei pacificum imperium, vt nos in tranquillitate eius quietam & tranquillam vitam ducamus.

S. Martinus Papa.

Memento Domine omnium fidelium, & populo Christiano miserere. Clerum defende, religiosos in seruitio tuo sancto conseruare dignare, omnesque laborantes conforta: tristes consolare, infirmis sanitatem corporis & animæ restitue; pauperibus ac egentibus omnia ad vtrumque hominem necessaria tribue; peregrinis ac exulantibus cum salute ad propria fac remeare, in periculis aquarum positis ad portum suæ voluntatis fac pertingere; prægnantibus partum gaudij misericorditer largire. In vinculis & carceribus detentos absolue; omnibus cum quibus peccauimus, vel quos ad peccandum induximus, & nobis misericors Pater indulge; omnibus quos conturbauimus, læsimus, scandalizauimus, vel defraudauimus, tu gratiose Pater retribue.

Errantes corrige, incredulos ad fidem conuerte, schismaticos ad vnitatem sanctæ Ecclesiæ fac redire, & ipsis lumen tuę veritatis ostẽde: peccatoribus veram pœnitentiam largire, iustos in bono proposito fac perseuerare.

Omnibus meis parentibus, amicis & inimicis, confratribus & consanguineis, familiaribus & benefactoribus, omnibusque pro nobis Deum exorantibus,

vel

orationibus nostris se commendantibus omnia bona tribue, & eos ab omni malo defende; in tuoque eos seruitio fac perseuerare, vsque in finem. & post huius cursum miseriæ ad te, qui es vera patria, merces, premium æternum, & gloria, fac peruenire.

Ad memoriam Sanctorum. 16. Ex Liturgia D Basilij.

CVmque omnes Sancti & Sanctæ cælestis patriæ ciues & incolæ, ò Deus, tuam misericordiam laudabilissimam, & amorem tuum erga genus humanum imitantes, assiduas preces atque obsecrationes pro nobis tibi offerant: nos etiam memoriam eorum celebremus; vt quando nobis ipsi parum fidimus, memoria & legatione eorum protecti, per eos audeamus ad te accedere. Per intercessionem igitur sanctissimæ, immaculatæ, gloriosissimæ, benedictæ Dominæ nostræ Matris Dei, & semper virginis Mariæ, & omnium qui inde à seculo placuerunt tibi Patrum, & Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, ac omnium denique Sanctorum, esto expiator præuaricationum nostrarum. Quia sanctus ipse es, & in Sanctis acquiescis, Amen.

Sub Consecratione. 17. Ex Liturgia B. Iacobi.

SIleat omnis humana ac mortalis caro, stetque cum metu & tremore, ac nihil terrestre apud seipsam cogitet. Rex enim Regnantium, & Dominus Dominantium, Christus Deus noster progre-

ditur, vt immoletur, & detur in cibum fidelibus. Ipſum autem antecedunt Angelorum chori, cum omni imperio & potentia; Cherubin multorum oculorum, ac Seraphin ſex alarum, facieſque velantia, & cum clamore canentia hymnum, Alleluia, Alleluia, Alleluia.

AD ELEVATIONEM *Hoſtiæ ſacræ.*

18. D. Thomas Aquinas.

ADoro te deuotè latens Deitas, quæ ſub hac figura verè latitas. Tibi ſe cor meum totum ſubijcit; quia te contemplans totum deficit. Viſus, guſtus, tactus, in te fallitur: ſed auditu ſolo tutè creditur. Credo quicquid dixit Dei filius; Nihil veritatis hoc verbo verius: In cruce latebat ſola Deitas; ſed hic latet ſimul & humanitas. Ambo tamen credens atque confitens, peto quod petiuit Latro pœnitens: Plagas ſicut Thomas non intueor, Deum tamen meum te confiteor. Fac me tibi ſemper magis credere; In te ſpem habere, te diligere. O memoriale mortis Domini: Panis verus vitam præſtans homini; præſta meæ menti de te viuere, & te illi ſemper dulce ſapere.

Ad eleuationem Calicis.

19. *Collector.*

SAlue ô ſanguis Chriſti prænobilis, ſub figura vini latens humilis; per te redemptus mundus, fracta tartara; apertum cælum, per tot clauſum ſecula; cum

de Sal-

de Saluatoris nostri pectore, salutari scaturires flumine. O ros cælestis, ô liquor purpuree : ô calix præclare salus mentis meæ; tu me refrigera in peccati fomite; ab omni me peccantem munda crimine, & amore tui me inebria, vt pocula tua gustem quàm dulcia, & quam iucunda sunt tua solatia.

O pie Pelicane Iesu Domine, me immundum munda tuo sanguine, cuius vna stilla saluum facere totum mundum posset omni scelere. Iesu, quem velatum nunc aspicio, quando fiet illud quod tam sitio; vt te reuelatus cernens specie, visu sim beatus tuæ gloriæ? D. Thomas.

Post eleuationem, filij pro peccatis nostris ad Patrem oblatio. 20.

O Clementissime & supreme cæli, terræque Creator ac Domine, ecce ego licet omnium peccatorum primus, ac maximè detestabilis, vna cum Ecclesia offero tibi pretiosissimum, & quo non aliud tibi gratius est, sacrificium; Vnigenitum scilicet filium tuum, Dominum nostrum Iesum Christum, pro expiatione & satisfactione omnium meorum peccatorum, quæ ab infantia mea, vsque in hanc horam nequiter commisi; & pro omnibus hactenus à tua liberalitate perceptis beneficijs. Granat. lib. 5. Memorial. ex cap. 5. 6. 7. & 8. Medit. B. August.

Aspice igitur, ô pie Pater, pijssimum hunc Dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, pro me tam impia

passum. Respice clementissime Rex quis patitur, & reminiscere benignus pro quo patitur. Nonne hic est, mi Domine, innocens ille, quem vt seruum redimeres, filium tradidisti? Nunquid auctor vitæ hic est; qui vt ouis ad occisionem ductus, tibique vsque ad mortem obediens factus, atrocissimæ non timuit necis genus subire? Recole totius salutis dispensator, quia hic est ipse, quem etsi ex tua virtute genuisti, meæ tamen infirmitatis participem fieri voluisti. Verè hæc est tua Deitas, quæ meam induit naturam, crucis ascendit patibulum, quæ in assumpta carne triste tulit supplicium

Reduc Domine Deus meus oculos tuæ Maiestatis super opus ineffabilis pietatis. Intuere dulcem natum toto corpore extensum: cerne manus innoxias pio manantes sanguine, & remitte placatus scelera, quæ patrârunt manus meę Considera inerme latus crudeli perfossum cuspide, & renoua me sacro fonte, quem inde credo fluxisse. Vide immaculata vestigia, quæ non steterunt in via peccatorum, sed semper ambulauerunt in lege tua, diris confixa clauis, & perfice gressus meos in semitis tuis, & fac me odio habere benignus omnes iniquitates meas: viam iniquitatis amoue à me, & fac me propitius viam veritatis eligere.

Oro te Rex Sanctorum per hunc Sanctum Sanctorum, per hunc Redempto-

rem meum, fac me currere viam mandatorum tuorum, vt ei valeam ſpiritu vniri, qui mea non horruit carne veſtiri Nunquid non attendis pie Pater adoleſcentis filij chariſſimi caput niuea ceruice deflexa, pretioſiſſimam reſolutum in mortem? Aſpice mitiſſime Conditor dilectæ ſobolis humanitatem, & miſereri ſuper infirmi plaſmatis debilitatem. Candet nudatum pectus, rubet cruentum latus, tenſa arent viſcera, decora languent lumina, regia pallent ora, procera rigent brachia, crura pendent marmorea, rigat terebratos pedes beati ſanguinis vnda.

Specta glorioſe genitor gratiſſimę prolis lacerata membra, memorare benignus quæ mea eſt ſubſtantia; conſpicare Dei hominis pœnam, & relaxa conditi hominis miſeriam. Vide Redemptoris ſupplicium, & redemptę dimitte delictum.

Ecce omnipotens Deus, Pater Domini mei, diſpone benignus, quo miſerearis mei: quoniam quidquid pretioſius inueni, deuotè obtuli: quidquid charius reperi, ſuppliciter præſentaui. Direxi tibi Aduocatum meum, dilectum filium tuum. amplectere ſerenus paſtorem, & reſpice miſericors allatam proprijs humeris ouem. Oro te pie Pater, da mihi, vt illum merear habere Aduocatum, quem nullo meo merito, ſed ex pura tua gratia mihi dediſti Redemptorem, Amen.

Ad memoriam defunctorum.

21. Seuerus Patriarcha Alexand. in prec. abecedarijs Syrorũ.

RECordare Domine animarum nostrarum, & animarum patrum & fratrum nostrorum, & præceptorum nostrorum, & defunctorum nostrorum, omniumque defunctorum fidelium, filiorum Ecclesiæ sanctæ & gloriosæ.

Tribue requiem Domine Deus, animabus eorum, & eorum spiritibus, eorumque corporibus, & asperge rorem miserationum super ossa eorum: miserator & misericors esto nobis & ipsis Christe Rex noster, colloca eos, Domine mi, in mansionibus benedictis domûs patris tui cum Abraham, Isaac, & Iacob; amicis tuis, & cum omnibus Sanctis, qui executi sunt voluntatem tuam in fide vera, & Patris tui, & Spiritus tui sancti in secula seculorum, Amen.

Ad memoriam Sanctorum.

22. *Collector.*

NObis Domine quos vocasti, & quos sanctificasti, portionem da in vocatione tua, & fortifica nos in amore tuo, & custodi in sanctificatione tua. Largire nobis vitam inculpatam, vt inueniamus misericordiam & gratiam cum omnibus Sanctis tuis Patriarchis, Prophetis, Apostolis, Martyribus, Confessoribus, atque Virginibus, omnibusque ijs, qui ab æterno tibi placuerunt: intra quorum nos consortium, non æstimator meriti, sed veniæ quæsumus largitor admitte: vt te rectore, te duce inter Scyllam &

Charybdim iter tenere per medium, & integra naue, saluisque mercibus ad te portum tutissimum peruenire valeamus. Da vt anima nostra terreno resoluta carcere libera cælum petat, beatis admixta spiritibus; Maiestati tuæ assistat, te in circumscriptum lumen cernat; qui viuis Deus per omnia secula seculorum, Amen.

Ad Orationem Dominicam.

23. Timãnus Borkensis in Enchiridio.

OMnipotens, æterne ac cælestis Pater, qui per filium tuum vnigenitũ Dominum nostrum IESVM Christum precandi rationem discipulis præscripsisti tibi offerendam, & eandem post illos in nos deriuasti, simulque docuisti, te requirere oratores, qui in spiritu & veritate tibi supplicent. Nos miseri peccatores, absorpti mendacio, vacuique spiritu te oramus Patrem cælestem, per eundem filium tuum, qui est veritas, vt propter illum in nos abundè effundas Spiritum sanctum, qui nos in numerum filiorum adoptet, quorum tu Pater es: vt nostræ infirmitati subsidio sit, nos doceat, quid, & quomodo iuxta sanctam voluntatem tuam orandum. Adeoque inter nos exclamet. Abba pater, animo meo dilectissime genitor; & sic desiderium & votum nostrum in conspectum tuum producat, in quo clementer exaudiamur. Per eundem IESVM Christum Dominum nostrum, Amen.

Deinde Orationem Dominicam, si volueris, subiunge.

24. Ex Missali Gottico MS.

Ad Agnus Dei.

AGnus Dei, qui tollis peccata mundi, respice in nos, & miserere nobis; factus nobis ipse hostia, qui Sacerdos; ipse præmium, qui Redemptor: à malis omnibus, quos redemisti, custodi.

25. Ex eodē Missali.

Ad osculum Pacis.

COmple Domine vota supplicum, exaudi gemitus peccatorum: osculetur nos osculo oris sui pacis Magister, & conditor; vt in nobis hoc (spiritualiter) recipientibus holocaustum, pacem, quam speramus, habeamus, Amen.

26. Ex Missa AEthiopum.

Oratio pro pace.

ECclesiam, quæ fuit à principio, & erit vsque in finem seculi: omnes populos, & omnes greges benedic Domine. Pacem de cælo mitte super omnes animas nostras: pacem vitæ nostræ da nobis, per ipsam Ecclesiam. Da Domine pacem Regi nostro N. & Principibus eius, ac Iudicibus eius, & subditis eius & circa nos cōgregatis, tam extra, quàm intra Ecclesiam. Orna eos omni genere pacis, Rex pacis: pacem da nobis, quia omnia dedisti nobis. Conserua nos Domine, quia præter te neminem cognoscimus; nomen sanctum tuum nominamus, & inuocamus, vt viuat anima nostra in Spiritu sancto, nec inualescat

mors peccati super nos seruos tuos, & super omnem populum tuum, per Christum Dominum nostrum, Amen.

OBSERVATIO ANTE Communionem.

Apostolorum tempore, & in primitiua Ecclesia mãdatum erat, ne quis tremendo Missæ sacrificio interesset, qui non etiam sacramẽtaliter communicaret. Vnde Anacletus; Peracta, inquit, consecratione omnes communicent; qui noluerint ecclesiasticis carere liminibus. Sic enim statuerunt Apostoli, & sancta Romana tenet Ecclesia. Sed si qui initio Missæ quæ Catechumenorum dicebatur, interesset, is post Euangelicã lectionẽ, si præparatus ad communicandum non erat, eijciebatur: vt patet ex verbis Dionysij Areopagitæ, de Hierarc. Eccles. cap 3 Illud autem conueniebat paruo isti Christianorum numero ad plantanda nouellæ illius Ecclesiæ germina.

De Consec. dist. 2. c. Peracta.

Crescente postea Christianorum plebe, & deuotione decrescẽte, quod antea mandat erat, consilij esse cœpit, & quod singulis diebus antea fiebat, id Dominicis tantum in vsu habitum est. Inde sub Fabiano Pontifice statutum, vt saltem ter in anno communicarent; cui præcepto cùm postea nondum satisfieret, eò quòd charitas in Deum magis, magisquê refrigesserat, sub Innocentio

Vide Ioannẽ de Turre Cremata & Extrà de Paroc. cap 2.

II. in Consilio Lateranensi decretum est, vt omnes vtriusque sexus homines, mox vbi sapere iam inceperint, reuerenter ad minus semel singulis annis, in Paschate Eucharistiam suscipiant, nisi quis viuens ab ingressu Ecclesiæ arceri, & moriens Christiana carere sepultura voluerit.

Nihilominus quouis tempore Christiani ad sacramentaliter communicandum non præparati, in Ecclesiam admittebantur, vt orarent, pacem haberent, benedictionem cum cæteris acciperent, & spiritualiter communicarent.

Illi autem spiritualiter communicant, qui audientes Missam, orantes & adorantes Christum in sanctissimo hoc Sacramento, cogitant sine intermissione de illo, animo flamma deuotionis accenso, intentoq; desiderio illum percipiendi; & sancta quadam æmulatione Sacerdoti, alijsq; sacramentaliter Christum sumentibus, inuident.

ORATIO.

Ante Communionem spiritualem.

27. Collector. DOmine Iesu Christe, qui in his sacrosanctis & augustissimis mysterijs ad nos venire, & in incruenti huius sacrificij mensa omnibus te manducare volentibus apponi dignatus es, nosque omnes ad tremendum hoc epulum inuitas; ecce ego infelix peccator, hircus inter agnos tuos, etiam hic assisto, si for-

tè mihi misero catello, vel micula quædam decidat, quo esurientem & desiderio tui latrantem ventriculum satiem.

Cupio, ô mellifluе Iesu, & quidem ex toto corde appeto, te panem cælestem, omnem dulcedinem habentem, hoc est, te verum Deum cum Zachæo in domum pectoris mei reuerenter excipere, vt cœnes mecum, & habites mecum; sed propter vilitatem atque nimiam meam indignitatem id facere vereor & erubesco.

Cæterùm, ô pijssime Iesu, qui non semper actiones ipsas, sed & interdum desideria hominum intueris, & accipis; ecce quod sacramentaliter non audeo, id spiritualiter facere desidero. Ecce dilato os animæ meæ, & brachia desideriorum meorum latè ad te expando, veni ô bone Iesu, veni cum omnibus meritis & gratijs tuis, vt anima mea te impatienter esuriens bonis tuis impleatur.

O gratiossime Iesu, qui Sacerdotem hunc publicum Ecclesiæ tuæ ministrum nobis dedisti; vt sit nobis in ijs quæ sunt ad Deum, vt offerat dona & sacrificia pro peccatis, quodque oblatum est pro se, pro viuis omnibus & defunctis sumat; vt per eum, quasi per canalem sanctæ viuificatricis huius immolationis fructus ad nos diriuentur; tolle quæso, si quod in me sit obstaculum; vt & ego horum donorum particeps fiam; portio quædam ad me dilabatur, mens mea hoc quotidiano & supersubstantia- Heb. 5.

li pane ſpiritualiter ſaltem recreetur, & præclaro ſalutaris calicē anima ſuauiter inebrietur.

Sub Communione & deinceps.

28. Ex libello, cui titulus Hymni & Collectę. Lucæ 18. Chryſoſtomus. Auguſti. lib. 3. de doctrin. Christ.

DOmine, non ſum dignus vt intres ſub tectum meum: dic tantùm verbum, & ſanabitur anima mea. Reſpice me à longè ſtantem cum Publicano, tundentem pectus, & dicentem tibi; Deus, propitius eſto mihi peccatori.

Da trementi & adoranti tam horrenda myſteria ſpiritualiter ſaltem manducare carnem, & bibere ſanguinem tuum. Da mihi per viuam in te fidem inuiſibiliter ſaginari de te, dulciter videlicet recolenti & credenti, benedicam carnem tuam pro me in cruce fractam & immolatam, & ſanguinem tuum de latere tuo effuſum, in remiſſionem peccatorum meorum. Da ſpiritu participare, vt tu in me, & ego in te manens, ſpiritu tuo vegeter & incendar ad currendam viam mandatorum tuorum.

Auguſti. in 6 cap. Ioan.

Reple me ſpiritu vnitatis & charitatis, & conſtabili me in ſocietate omnium Sanctorum tuorum; quæ etiam hoc diuiniſſimo Sacramento ſignatur, quod ex his conficitur, quæ ex multis in vnum rediguntur. Da, denique vt eſuriam & ſitiam, & toto corde deſiderem hunc panem vitæ, qui de cælo deſcendit, nō modò ſpiritu per fidem, ſed & in Sacramento de menſa tua, pura & ſecura mente, &

casto corpore frequenter accipere; vt hinc non solùm animæ meæ, sed & carnis substantia fulciatur & custodiatur in vitam æternam, Amen.

Ad vltimam Collectam.

INuoco te clementissime Deus in animam meam, quam præparas ad capiendum te, & desiderio quod inspiras ei. Intra rogo in eam, & coapta eam tibi, vt possideas illam quam fecisti, & sacris mysterijs tuis refecisti, vt habeam te velut signaculum super cor meum. Quæso pijssime inuocantem te non deseras, quia priusquam te inuocarem me vocasti, & quæsiuisti, vt ego seruus tuus te quęrerem, quærendo inuenirem, & inuentum amarem. 29. Augusti. lib. de cōtemp. diuina.

Quæsiui & inueni te, Domine, & amare desidero. Auge desiderium meum, & da quod peto, quoniam si cuncta, quæ fecisti, mihi dederis, non sufficit seruo tuo, nisi teipsum dederis. Da ergo teipsum mihi Deus meus, redde te mihi. En amo te, & si parum est, validius amem. Tuo ergo amore teneor, tuo desiderio flagro, tua dulci memoria delector. Ecce dum tibi mens mea suspirat, & tuam ineffabilem pietatem meditatur, ipsa carnis sarcina minus grauat, cogitationum tumultus magis cessat, pondus mortalitatis & miseriarum, more solito, non hebetat.

Assumat igitur spiritus meus pennas

vt aquilæ, volet & non deficiat, volet & perueniat vſque ad decorem domus tuæ, & thronum gloriæ tuæ: vt ibi ſuper menſam ciuium ſupernorum paſcatur de occultis tuis, in loco paſcuæ, iuxta fluenta pleniſſima. Tu eſto exultatio noſtra, qui es ſpes noſtra, ſalus & redemptio. Tu eſto noſtrum gaudium, qui es futurus pręmium. Te ſemper quęrat anima mea, & tu præſta, vt quærendo non deficiat, Amen.

Ad Benedictionem.

30. D. Thomas Aquinas.

ANima Chriſti ſanctifica me ✠. Corpus Chriſti ſalua me; ſanguis Chriſti inebria me; aqua lateris Chriſti laua me; paſſio Chriſti conforta me.

O bone Ieſu exaudi me, intra vulnera tua abſconde me, & ne permittas me ſeparari à te; ab hoſte maligno defende me, in hora mortis meæ voca me, & iube me venire ad te, vt cum Sanctis tuis laudem te in ſecula ſeculorum, Amen.

Hymnus SS. Ambroſij & Auguſtini.

TE Deum laudamus, te Dominum confitemur.

Te æternum Patrem, omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli: tibi cæli & vniuerſæ poteſtates.

Tibi Cherubim & Seraphim inceſſabili voce proclamant.

Sanctus, Sanctus, Sanctus: Dominus Deus Sabaoth.

Pleni sunt cæli & terra: maiestatis gloriæ tuæ.

Te gloriosus Apostolorum chorus.

Te Prophetarum laudabilis numerus.

Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum sancta confitetur Ecclesia.

Patrem immensæ maiestatis.

Venerandum tuum verum: & vnicum filium.

Sanctum quoq; paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriæ Christe.

Tu patris sempiternus es filius.

Tu ad liberandum suscepturus hominem: non horruisti virginis vterum.

Tu deuicto mortis aculeo, aperuisti credentibus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei sedes: in gloria patris

Iudex crederis esse venturus.

Te ergo quæsumus, tuis famulis subueni quos pretioso sanguine redemisti.

Aeterna fac cum sanctis tuis gloria munerari.

Saluum fac populum tuum Domine; & benedic hæreditati tuæ.

Et rege eos, & extolle illos vsque in æternum.

Per singulos dies benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in seculum: & in seculum seculi.

Dignare Domine die isto sine peccato nos custodire.

Miserere nostri Domine: miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine super nos: quemadmodum sperauimus in te.

In te Domine speraui: non confundar in æternum.

32. Ex libello cui titulus Hymni & Collectæ.

Ad vltimam Benedictionem.

BEnedicat nos Deus Pater ✠: Custodiat nos Iesus Christus ✠: Illuminet nos Spiritus sanctus ✠ omnibus diebus vitæ nostræ: Confirmet nos virtus Christi, intercedētib⁹ Sanctis suis indulgeat nobis vniuersa delicta nostra, Amē.

CAPVT TERTIVM, CONTINENS ORATIONES POENITENTIVM, PRO impetranda remissione peccatorum.

PRAEFATIO.

Lib. 2. Constit. Apost. cap. 39.

Eus cùm misericordiæ Deus sit, inquit D. Clemens, à principio singulas generationes ad pœnitentiam vocauit per iustos & Prophetas: Atque illos quidem, qui ante diluuium fuerunt, per Abel, Sem & Seth: prætereà per Enos & Enoch, qui fuit translatus. Qui in diluuio reperti sunt, per Noë: qui erant Sodomis,

Genes. 5. Genes. 7.

per

per hospitalitatem Loth. Eos qui post diluuiũ nati sunt, per Melchisedech, per Patriarchas, per S Iob. Qui in Ægypto fuêre, per Mosen: Israëlitas per eundẽ, & per Iesum, Caleb, Phinees, & reliquos. Eos qui post legem fuêre, per Angelos & Prophetas; eosdẽ per propriam incarnationẽ ex Virgine factam. Eos qui fuerunt paulò ante corporalẽ eius manifestationem, per præcursorem Ioannem dicentem; Pœnitẽtiam agite, &c. Qui post eius passionem fuerũt, per duodecim Apostolos, per vas electionis Paulũ, & nunc per Apostolorum successores. Ad quod igitur Deus omni ætate tã solicitè suos adhortatus est, id nequaquam à nobis surda aure debet præteriri. Est enim pœnitentia secunda post naufragium tabula. Vt naufragus igitur alicuius tabulæ fidem, sic nos pœnitentiam amplexeremur. Hæc enim nos peccatorum fluctibus mersos proleuabit, & in portum diuinæ clementiæ protelabit.

Gene. 19
Gen. 14.
Tertull. lib. de pœnit.

Huius pœnitentiæ si habitũ inspiciamus, efficiens causa De⁹ est, à quo immodiatè infunditur, sine nobis principaliter operãtib⁹, est.n. hæc mutatio dexteræ excelsi, si verò actus cõsiderem⁹, nos Deo operãti cooperamur. Initio .n. Deus peccatorẽ inspiratiõne veræ pœnitentiæ (qua de admissis peccatis homo dolet) p̃uenit, et ad peccatorũ exomologesin, satisfactionẽq; congruã excitat, at-

Vide Prosperũ ad obiectio. Vincentianam 15.

que impellit. Deinde fidẽ charitate destitutã, & peccati sordib⁹ inquinatã Spiritu suo sancto suggerente redintigrat, & fiduciam sperãdæ pietatis indulget; nõ in operũ merito, q̃ impius ipse in impietate sua fecit; sed in sanguine Iesu Christi repositã. Hac fiducia erectũ ad se, & cõuersum (dũ homo firmum propositũ amplius nõ peccandi concipit) p Sacramentũ pœnitẽtiæ in verbo absolutionis à peccatis omnib⁹ misericorditer absoluit, & liberat. Simulq; Spiritũ suũ sãctũ, quẽ homo peccãdo cõtristârat, ac repulerat, in visceribus eius innouat, ac restituit: q deinceps cõcupiscẽtiam, quæ ante cõuersionẽ peccatorem violẽter post se rapiebat, reprimit, & mortificare incipit; vt amodò nõ regnet peccatũ in mortali corpore, nec obediatur cõcupiscẽtiæ, sed Deo: & moueantur membra ad seruiendũ deinceps, nõ immũditiæ & iniquitati ad iniquitatẽ: sed iustitiæ ad sãctificationẽ. Sic Deus relapsũ post baptismũ restituit, & ex iniusto iustũ facit. Siue igitur initiũ siue medium, siue finẽ pœnitentiæ consideremus, vbiq; gratia & auxilio Dei nobis opus est, quæ nulla re faciliùs nobis, quàm oratione demeremur.

Partes autẽ pœnitẽtiæ quatenus Sacramentũ est, tres sunt cuiuis notissimæ; Cõtritio, Cõfessio & Satisfactio: & in his singulis oratio nobis est necessaria. Quãtũ enim

ad

ad contritionem, non est in potestate peccatoris, vt ipse sibi largiatur hunc affectum: sed Dei donum est gratuitum, ab illo tamē lachrymis, precibus, alijsq́; pijs studijs ambiendum. In Confessione adeò diuina nobis opus est gratia, vt cùm densissimis in tenebris versemur, sine hac inter peccatum & non peccatum dijudicare nequeamus: sed nec obscuros conscientiæ nostræ angulos sine diuini luminis ope scrutari, nec quod corde concepimus, ore (nisi aperiat illud Deus) proferre commodè valeamus Hæc omnia precibus impetrantur. In Satisfactione adeò nobis oratio est necessaria, vt ipsa oratio satisfactionis nequaquam minima pars sit.

Cùm itaque in singulis his partibus ad orationis subsidium nobis recurrendum sit: nos singulis etiam suas peculiares orationes dedimus: vt habeat deuotus orator in promptu, quidquid in singulis pænitentiæ actionibus sibi erit necessarium.

PRO CONTRITIONE.

TRES ORATIONES AD EXcitandam in anima contritionem & dolorem peccatorum.

ORATIO I.

O Vnigenite fili Dei, magna & ineffabilia sunt, Domine mi, tua beneficia, quæ à te percepi: tu me de pulue-

1. Lud. Granat. lib. 2. Memor. cap. 11.

re & limo terræ aſſumpſiſti, & animam meam de nihilo ad imaginem & ſimilitudinem tuam creaſti, gloriæque tuæ capacem feciſti. Tu mihi intellectum, memoriam, voluntatem, liberum arbitrium, cum omnibus membris meis & ſenſibus dediſti, vt cum ijs te & cognoſcerem, & amarem. Tu me cuſtodiſti in anguſtijs vteri matris meæ, ne in illis ſine Baptiſmo præfocarer. Tu me poſt tot peccata, vſque in præſentem diem, patienter ſuſtinuiſti: cum interim multi alij ſint, qui minùs peccauerint, quam ego; & tamen quia illos hucuſque expectare noluiſti, nunc forſitan in Inferno torquentur. Super hæc omnia verò placuit tibi incarnari, & inter homines pro me conuerſari, pro me affligi & tribulari, ſudore ſanguineo perfundi, capi, ligari, palmis cædi, conſpui, illudi, blaſphemari, candida & purpurea veſte vt morio veſtiri, flagellis lacerari, ſpinis coronari, arundine percuti, oculis velari, ad mortem damnari, & ad locum ſupplicij duci; habens in humeris crucem cui duris clauis affixus es, interque latrones duos ſuſpenſus, & pro malefactore iudicatus, fel bibiſti, & acetum; denique morte crudeliſſima extinctus es. Tot me, Domine, laboribus & doloribus redemiſti, & tamen ego viliſſimus & peruerſiſſimus peccator; tot beneficijs ingratus, toties nunc denuò te percuſſi, & peccatis meis in crucem egi. Quare dignus ſum,

vt omnes creaturæ insurgant in me, & vindictam sumant de hac mea iniuria.

Quid dicam de abusu tuorum Sacramentorum, & medicamentorum, quæ mihi pretioso tuo sanguine, & instituisti, & comparasti? Tu me pro tuo suscepisti in Sacramento Baptismatis, ibi me in filium adoptasti, & quasi templum tuum consecrasti: ibi me tanquam Sacerdotem, Regem, & athletam, cui cum inimico luctandum esset, vnxisti; ibi animam meam tibi desponsasti; & contulisti mihi omnem nobilitatem, quæ ad hanc dignitatem requirebatur. Sed quomodo his omnibus beneficijs & ornamentis à te acceptis vsus sum? Quas cogitationes habui de istis diuitijs conseruandis? Tu me suscepisti pro tuo filio, & ego factus sum seruus peccati. Tu me in templum tuum sanctificasti, & ego me feci habitationem Dæmonum. Tu me armasti, vt generosum militem, & ego defeci, & ad inimicos tuos transfugi: Tu me Regem fecisti, & ego in Regno, quod mihi dedisti, superbiui: sponsasti animam meam tibi & perpetua charitate, & ego magis amaui vanitatem, quàm veritatem, plus creaturas, quàm Creatorem. AEquum sanè, imò æquissimum esset, ô Domine, vt vel tandem flere, plangere, & lamentari inciperem, cùm tot & tam enormia facinora commiserim.

Hoc est, quod tanto tempore à me expecta-

pectasti, quanto mihi vitam dedisti: toties enim me vocasti, & tamdiu me sustinuisti; percussisti me, & iterum mihi blanditus es: omnes vias modosque tentasti, vt me ad te retraheres. Me expectasti, & ego tua patientia sum abusus; me vocasti, & ego ad tuas voces obsurdui: tu mihi dedisti tempus pœnitentiæ, & ego illud in mea superbia consumpsi: tu percussisti me, & ego non sensi; tu afflixisti me, & ego nolui suscipere correctionem: tu sudasti, vt me mundares, & ego lotus non sum: tu igne me probasti, & rubigo vitiorum meorum non est extersa: flagellis tuis æquè vt tuis blanditijs induratus sum, ingratus his rebellis istis.

Nihilominus Domine, cùm tot & tanta pro me passus sis, præcepisti mihi ne desperarem, nec tibi desiderem. Conuerto igitur me totum ad tuam misericordiam, & supplico tibi, da mihi gratiam, vt possim meipsum emendare: quo sic in posterum tibi placeam, tibique seruiam, ne vnquam me rursum à te auertam: sed tibi semper adhæream, per omnia secula seculorum, Amen.

PRO CONTRITIONE ORATIO II.

2. Idem ibidem cap. 12.

O Supreme Factor omnium rerum creatarum, cùm mecum cogito quam grauiter infinitam tuam Maiestatem meis peccatis offendi, horreo, & in-

ſaniam meã deteſtor; conſiderans quam benignum & venerabilem Patrem reliqui: execror ingratitudinem meam; cùm video de quam nobili libertate in ſeruitutem tam miſeram prolapſus ſum; maledico inconſtantiæ meæ, & neſcio, quid mihi ante oculos ſtatuam, niſi iudicium & infernum: iuſtitia enim tua, quam fugere non poſſum, terret meam conſcientiam.

Econtrario cùm intueor immenſam tuam miſericordiam, quæ ſecundum Prophetæ tui teſtimonium ſuperat omnia opera tua, mox aura iucundiſſima ſpei me rufocillat, animamque meam nimis debilem corroborat: quemadmodum enim antea deſperabam, ſic inuenio hîc remiſſionem peccatorum in eo, qui per Prophetarum ſuorum ſcripta toties inuitat peccatores ad pœnitentiam, dicens; Nolo mortem peccatoris, ſed magis vt conuertatur & viuat. Sed & filius tuus vnigenitus multis ſimilitudinibus oſtendit, quàm paratus es ad ignoſcendum his, qui pœnitentiam agunt. Illud ſignificauit per denarium amiſſum, per ouem perditam, & in humeris paſtoris ad ouile relatam: potiſſimum autem per filium prodigum, cuius imaginem in me agnoſco: ego enim ille ſum, qui verè patrem meum amantiſſimum deſerui, omnem ſubſtantiam meam diſſipaui; qui obediens appetitibus carnis meæ mandatorum tuorum obedientiam fugi,

Pſal. 142.

Ezech. 18.

Lucæ 15.

& in turpiſſimam peccati captiuitatem cecidi nunc in extrema neceſſitate conſtitutus ſum, ex qua quis me eruet planè ignoro, niſi is quem deſerui.

Recipe igitur, Domine, per tuam miſericordiam me humilem ſeruum tuum, à te remiſſionem ſuppliciter petentem. Sed cùm in hanc vſque horam me tam benigniter (fruſtra tamen) expectaſti, fateor non ſum dignus qui oculos meos in cælum tollam, vel te patrem meum appellem: tamen quia verè Pater meus es, dignare me paternis oculis intueri: ſolus enim aſpectus tuus mortuos viuificat, & omnes errantes ad ſeſe retrahit: hanc enim qualemcunq; pœnitentiam, quam nunc habeo, habere non potuiſſem, niſi tu me reſpexiſſes.

Quando vagans à te aberraueram, de cælo tuo altiſſimo eminus me deſpexiſti, oculoſque mihi aperuiſti, vt memet ipſe intuerer, conſcientiam meam ſcrutarer, & me tantis malis exundantem conſpicerem. Veni ergo Domine, ad recipiendum me, da mihi cognitionem & memoriam innocentiæ perditæ. Non peto amplexus tuos, non oſcula tua; non oro vt des ſplẽdidam illam veſtem, qua indui ſoleo; non antiquæ meæ dignitatis annulum: non precor, vt me recipias in ſtatum & dignitatem tuorum filiorum: ſed gratulabor mihi, ſi me inter mercenarios domus tuæ, ſtigmate tuo notatos, & vinculis tuis li-

gatos numeraueris, ne vnquam in posterum te fugiam: non erit mihi molestum, etiamsi in hac vita vnus sim ex contemptissimis domus tuæ famulis, saltem ne me in perpetuum à te separes.

Exaudi me itaque pie Pater, & da mihi gratiam vnigeniti Filij tui, & mortis illius merita mihi communica. Da mihi Spiritum tuum, vt purificet cor meum, & corroboret illud in gratia tuá, ne denuo per ignorantiam meam reuertar ad illud exilium, vnde tua me gratia reuocauit. Qui viuis & regnas per omnia secula seculorum, Amen.

PRO CONTRITIONE.
ORATIO III.

HÆc oratio, Christiane Lector, per aliquot dies continuos recitari debet, cum omni attentione & deuotione, ab his qui anhelant ad veram contritionem, & peccatorum remissionem: in ea namque videbit, quàm iustis nominibus Deo est obligatus, & quàm seriò pœnitere debet, qui talem Dominum offendit.

QVis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarum; vt defleam noctes atque dies peccata mea, meamque ingratitudinem in Deum Creatorem meum? Multa inueniuntur, omnipotens Domine mi, quæ compungunt animos hominum, eosque ad cognitionem suorum peccatorum ad- Idem ibidem. Hier. 9.

ducunt; sed nihil tam efficax est, quam consideratio magnitudiuis tuæ bonitatis, & multitudinis tuorum beneficiorum, etiam erga ipsos peccatores. Vt igitur anima mea miserrima vel sic confundatur & erubescat, incipiam, Domine, bonorum tuorum, meorum verò malorum nonnulla commemorare, vt vel hinc manifestius intelligam, quis tu sis, & quis ego; qualis tu erga me fuisti, & qualis ego in te.

Fuit aliquando, mi Domine, quando non eram, & tu mihi esse dedisti, & me ex limo terræ assumpsisti, creans me ad imaginem & similitudinem tuam: deinde ab vtero matris meæ tu factus es Deus meus; à primo namque momento, quo esse cœpi, vsque in præsentem diem, tu es Pater meus, tu Redemptor, tu defensor, & omne bonum meum. Tu creasti corpus meum cum omnibus membris & sensibus meis; tu creasti animam meam cum omnibus suis potentijs, & vsque huc vitam meam tuæ prouidentiæ beneficijs conseruasti.

Omnia hæc (licet per se magna sint, imò penè omnia) exigua tamen sunt pro tua magnitudine. Ceterùm quia gratis hæc habebas, nullo magno empta pretio, aliud mihi dare voluisti, quod constat tibi pretio maximo, vt magis me tibi obligares. Descendisti de cælo in terram, vt inuenires me, quærens me in omnibus vijs, in quibus ego me amiseram,

ram. Humanitate tua naturam meam nobilitasti, tua cáptiuitate à vinculis meis me liberasti; à potentia Dæmonis me vindicasti, tradens te in manus peccatorum, & peccatum meum destruxisti, formam peccatoris assumens. Voluisti me tibi obstringere tanta gratia, voluisti me allicere hoc beneficio; spem meam corroborare tantis meritis; & detestationem peccati in me generare, ostendens mihi, quanta fecisti, quanta tulisti, vt regnum peccati euerteres. Viuas prunas mortuis carbonibus cordis mei superimposuisti, vt tanta multitudine beneficiorum, quæ in hoc vno continentur, obrutus, eum amarem, qui tanta pro me fecit, & tantum mihi amorem exhibuit.

Ecce Domine, redemisti me, sed illud quid mihi prodesset, nisi baptizatus fuissem? In tanta infidelium multitudine, qui per totum orbem diffusi sunt, voluisti me esse in numero fidelium, & eorum quibus tam felix sors obtigit, vt sint nimirum tui filij, aqua sancti baptismatis regenerati: illic pro tuo assumptus sum, illic celebris & admirabilis ille contractus; seu fœdus initum est, vt tu scilicet meus esses, & ego tuus: tu meus Dominus, & ego tuus seruus; tu meus pater, & ego tuus filius: vbi simul conuenimus, tu vt mihi facias opus patris & ego vt seruiam tibi seruitute filij. Quid dicam de alijs Sacramentis, quæ in re-

medium meorum malorum instituisti, faciens medicamentum plagis meis ex tuo pretiosissimo sanguine?

Habens hæc subsidia & auxilia nondum in bono perstiti, sed tanta fuit mea malitia, vt non obstantibus his primam adhuc innocentiam amiserim; & tua vicissim tanta fuit misericordia, vt vsque huc patienter peccantem me sustinueris. O spes mea, & remedium meum, quomodo potero sine lachrymis meminisse, quoties potuisti me occidere, & nihil mihi mali accidit? Quot animarum millia fortè nunc ardent in inferno, quæ minùs peccârunt, quàm ego peccaui, & non ardeo? Quid factum esset de me, si quo tempore illos abstulisti, etiam me abstulisses? quàm strictum fuisset mihi præparatum iudicium, si iustitia me tot delictis grauatum deprehendisset. Quis tunc, ô Domine, ligauit manus tuæ iustitiæ? quis cùm ego dormiebam pro me deprecatus est? quis continuit flagellum indignationis tuæ, quando ego illam meis peccatis prouocabam? quid tibi placuit in me, cur mitiùs mecum ageres, quàm cum illis, qui in medijs periculis, atque adeò in feruore iuuentutis, è medio sublati sunt? Peccata mea clamabant ad te, & tu obturabas aurem tuam ne audires: malitia mea contra te crescebat quotidie. & tua vicissim quotidie erga me crescebat misericordia: ego peccabam, tu me expectabas: ego fugiebam,

tu me insequebaris: ego defatigabar te offendendo, tu non defatigabaris me expectando; non aliter, atque si peccata mea fuissent beneficia, non offensæ: In medio peccatorum meorum multas à te bonas inspirationes, multasque pias reprehensiones accipiebam, quę reprehendebant arguebantque vitæ meæ dissolutionem. Quoties me vocasti, & intus me inuitasti, dicens; Tu fornicata es cum amatoribus multis: tamen reuertere ad me & ego recipam te. Quoties me hac & simili voce amoris vocasti? quoties etiam me timore, & minis terruisti, reducens mihi ad memoriam periculum mortis, & rigorem diuinæ iustitiæ? Quot concionatorum & confessariorum ordines instituisti, vt suis verbis & consilijs me excitarēt, & in via tua, Domine, ambulantem iuuarent. Quoties me verbis tuis subsecutus es, inuitans me tuis beneficijs, & castigans me tuis flagellis, intercludens mihi vias omnes venatorum more, ne qua fugere, aut me à te possem subducere? Quid igitur nunc retribuam tibi, Domine, pro omnibus his, quæ retribuisti mihi? Quia me creasti, debeo tibi omne quod sum; fecisti enim omnia: quia me conseruasti, debeo tibi omne quod sum, & viuo: omnia enim conseruas: & quia mihi temetipsum dedisti in præmium, quid reddam tibi: Si omnium Angelorum vitæ & hominum essent meæ, & tibi eas in sacrificium of-

Hier.3.

ferrem, quid esset hæc oblatio, si vni sanguinis, quem pro me tam copiosè fudisti, guttulæ comparetur?

Quis igitur dabit lachrymas oculis meis, vt plangam ingratitudinem meam, iniquamque meam pro tot beneficijs tuis retributionem? Da mihi ergo, Domine, auxilium, da mihi gratiam, vt debito modo meas in te queam iniquitates confiteri. Ego sum infelix ille, ego (licet talem me non gessero) sum creatura tua, ad tuam imaginem & similitudinem facta: agnosce hanc figuram; tua enim est; aufer id quod ego feci, & inuenies id quod tu pia manu tua fecisti. Ego vires omnes meas intendi, vt tibi iniuriam facerem, & te offendi ipsis operibus manuum tuarum. Pedes mei veloces fuerunt ad malum, manus meæ fuerunt ad auaritiam extensæ; oculi mei dissoluti ad omnem vanitatem, & aures meæ semper nugis & mendacijs patuerunt. Nobilissimam partem animæ meæ, quæ oculos habebat ad contemplandum te, à pulchritudine tua auerti, & ad flores miserabilis huius vitæ conuerti: quæ noctes atque dies meditari debuisset tua mandata, iam noctes atque dies meditata est, quibus modis illa tran grederetur. Deprauato sic intellectu, quid faceret voluntas? Tu Deus meus illam ad delicias cælestes inuitaueras, at illa terram cælo prætulit, expandens brachia tibi, Domine, consecra-

ta turpi creaturarum amori. Hoc eſt Domine, præmium, hic ille fructus, quem ſenſus, quos tu creaſti, produxerunt. Ah quid potero miſer reſpondere, ſi mecum in iudicium intraueris, & dixeris mihi: Ego plantaui te vineam electam omne ſemen verum: quomodo ergo conuerſa es mihi in paruum vinea aliena? Hier.1.

Quòd ſi ad primam interrogationem hanc reſpondere non potero, quid ad ſecundam de beneficio conſeruationis reſpondebo? tu, Domine mi, tua prouidentia conſeruaſti hunc, qui nihil aliud meditabatur, quàm quomodo mandata tua trãſgrederetur, quomodo ſeruos tuos perſequeretur, quomodo eccleſiã tuam offenderet, & quomodo regnum peccati contra te muniret. Mouiſti linguam, quæ te blaſphemabat; rexiſti membra, quæ te offendebant; & dediſti manducare his qui ſeruis tuis inſidiabantur: adeò vt non tantùm ingratus fuerim tuis beneficijs, ſed etiam ipſa beneficia in arma, quibus te oppugnaui, conuerterim. Omnes creaturas in vſum meum condideras, vt illo beneficio illectus, amarem te; & ego illas adulteraui, cùm toties te per illas offenderim. Malui donum, quàm donantem: & vnde ſumenda erat occaſio tuæ pulchritudinis cognoſcendæ, inde excæcatus ſum, & non leuaui oculos meos, vt viderem, quanto pulchrior eſt Creator ipſe creatura. Omnia dediſti mihi, vt me tibi redde-

 rem,

rem, & omnia mihi seruierunt; sed ego nunquam tibi aut gloriam, aut tributum debitum reddidi. Creaturæ tuæ semper ad meum obsequium paratæ fuerunt, (id enim illis præcepisti) at ego semper in hoc fui, vt te offenderem, & hoc omnibus rebus abusus sum: tu dedisti mihi sanitatem, & Diabolus fructus illius collegit: tu dedisti mihi fortitudinem, & ego illam in inimici tui obsequio impendi. Quid dicam? quare tot genera calamitatum & miseriarum, quas passim in alijs hominibus vidi, non suffecêre mihi, vt vel ex ijs cognoscerem, omnia mala aliorum mea esse beneficia; ob omnibus enim illis liberasti me? An igitur licitum cuipiam sit pro beneficio accepto vt ingratum se exhibeat? & quis ille, qui non debet gratiarum actionem pro beneficio accepto? Si feritas leonum & serpentum beneficijs leniatur, quare non erunt ô Domine, tu sufficientia, vt doment & lineant me? vt vel aliquando possim dicere; Metuamus Dominum Deum nostrum, qui dat nobis pluuiam temporaneam & serotinam in tempore suo; plenitudinem animæ messis custodientem nobis.

Hier. 5.

Sufficiebat verè mihi, Domine, vt cognoscerem tuum esse, quòd tanto tempore Esse meum sustinuisti, etiam si aliam demonstrationem, vel aliud testimonium tuæ bonitatis non haberem. Quòd si tam stricta futura sit ratio, quæ

pro rebus istis, quæ magno tibi non constant, postulabitur; qualis erit illa, quam exiges pro his, quæ pretioso tuo sanguine tibi comparasti? quomodo consilia tua peruerti? quomodo violaui mysterium incarnationis tuæ? tu factus es homo, vt me faceres Deum? & ego vilitatis meæ amator, me feci bestiam, & filium Diaboli? descendisti in terram, vt me adduceres in cælum; & ego indignus tali vocatione, quasi qui non merebar, non cognoui illam, & in cœno meæ vilitatis perseueraui: tu me liberasti, & ego me denuò in veterem captiuitatem præcipitaui: tu me resuscitasti, & ego denuò mortem amplexus sum: tu me tecum concorporaueras, & ego me denuò cum Dæmonio coniunxi. Tot & tanta beneficia non hoc apud me potuerunt, vt te agnoscerem; nec tot amoris argumenta, vt redamarem; nec tot merita, vt in te sperarem; nec talis iustitia, quæ in tua passione refulsit, vt te timerem. Tu te humiliasti vsque ad puluerem terræ, & ego effero me superbia; tu nudus pendes in cruce, & auaritiæ meæ totus mundus non sufficit: tibi, qui Deus es, alapas in faciem dederunt; meam vestem si quis tangat, irascor, qui tantum vermis quidam sum vilissimus. Quid dicam Seruator mi? ecce quam magna est misericordia & charitas tua erga me? mori voluisti, vt mea peccata occideres? & ego confidens in eadem

misericordia, bonitate, & amore, peccare in te non sum veritus? Heu quæ maior esse posset blasphemia? Ego ex tua bonitate occasionem sumpsi meæ malitiæ, ex illo eodem medio, quo tu vsus es, vt peccatum occideres, ego occasionem captaui peccatum in me resuscitandi. Sic, sic, Domine, tua consilia peruerti, & inueni inuentiones meæ malignitati ex tua misericordia. Quia tu eras tam bonus, ego arbitrabar mihi impunè licere, si malus essem: & quia mihi tot contuleras beneficia, existimaui licere mihi totidem offensiones & iniurias tibi reddere: adeo vt medicamenta ipsa, quæ tu instituera contra peccatum, ego in occasiones peccandi conuerterim; & gladium, quem mihi dedisti, vt me defenderem, & contra inimicos meos dimicarem, hunc in me acuerim, vt vitam mihi ipsi eriperem. Denique tu vt dominareris viuis & mortuis; mori voluisti, (vt Apostolo teste) qui viuunt iam non viuant sibi, sed tibi, qui mori dignatus es pro illis: & ego vt filius Iezabel, sumpsi eandem mortem, quasi medium, quo me tuis bonis priuarem, fugiens à tuo seruitio, & faciens me tuorum inimicorum mancipium Heu quid meritus est, qui talia fecit? Si canes comederint carnis illius Iezabel pro peccato hoc; quomodo meæ poterunt integræ permanere, qui idem omnino feci? Quòd si Apostolus adeò exaggeret cor-

1. Cor. 5.

4. Reg 9.

Rom. 9.

dis

dis humani malitiam, eò quòd ex ipsa lege sumpsit occasionem violandi legem: quanto maior erit malitia ex gratia, si quis accipiat ex ea occasionem ipsam gratiam offendendi?

O patientissime Domine, qui alapas pro peccatoribus sustinuisti: sed multò patientior, qui ipsos suffers peccatores: cæterum durabit semper illa tua patientia? memini quid dixisti per Prophetam: Tacui, semper silui, patiens fui; sicut parturiens loquar. Video terram quæ non dat fructum, postquam pluuiam accepit, reprobari & maledici: vineam, quę postquam bene culta est vuam tamen non producit, sed labruscas, iussu tuo excindi & dari in direptionem. Igitur ô sarmentum inutile & infructuosum, vt quid non times vocem potentis illius agricolæ, seu vinitoris, qui tollit palmites non facientes fructum, & in ignem proijcit? Omne palmitem in me non ferentem fructum, ait ipse, tollet eum Pater meus, & in ignem mittet. Ecquid metuet ille, qui tale iudicium non metuit? Quàm surdus est ille, qui talem vocem non audit? quam profundum dormit, qui tali tonitruo non excitatur? Oblectabat me habitatio hæc terrena: inter spinas ambulare iucundum erat mihi, ignis mearum passionum vrebat me, concupiscentiarum mearum spinæ me pungebant, distractiones cogitationum mearum me diuidebant; me

Esa 42.

Ioan 5.

conſcientiæ meæ vermis mordebat, & omnia hæc libertatem & ſolatium exiſtimabam eſſe: tot tantaque mala pacem nominabam, O quàm ignarus eram & rudis in cognitione meiipſius, & quàm durus atque intractabilis in tuo cultu atque obſequio?

Quid faciam, mi Domine, quid faciam? fateor me indignum non eſſe, qui veniam in conſpectum tuum, nec mereri, vt oculos tollam ad aſpiciendum te. Quò ibo? & à facie tua quò fugiam? Nonne tu es pater meus, & quidem Pater miſericordiarum, quæ nec terminum habent, nec menſuram? etſi enim ego iam dudum filius eſſe deſiero; tu tamen vſque huc Pater eſſe non deſinis: etſi ego multa fecerim digna, cur me condemnes, tu tamen modum non amiſiſti, quo me ſalues. Quid igitur faciam, niſi vt me ante pedes tuos proſternam, & miſericordiam petam? quem inuocabo? quis mihi ſuccurret, niſi tu? Nonne tu Creator meus? Plaſmator meus? Gubernator meus? Redemptor meus? Liberator meus? Rex meus? Paſtor meus? Sacerdos meus, & meum Sacrificium? Quò igitur ibo, quò fugiam niſi ad te? ſi tu me repellas, quis me ſuſcipiet? ſi tu me reijcias, ad quem confugiam? Agnoſce Domine errantem hanc ouiculam: ecce venio totus vulneratus, tu potes me ſanare; totus cæcus, tu me potes illuminare; totus mortuus, tu me potes

ſuſcitare; totus leproſus, tu me potes mundare. Aſperges me Domine hyſſopo, & mundabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor. Maior eſt miſericordia tua, quàm mea iniquitas; maior tua clementia, quam mea malitia: & tu potes plus remittere quàm ego peccare. Noli me igitur Domine, noli me repellere; ne reſpicias multitudinem peccatorum meorum, ſed infinitam miſericordiam tuam, qui viuis & regnas in ſecula ſeculorum, Amen. Pſal. 50

PRO CONFESSIONE.

ORATIO AD IESVM ANTE *Confeſſionem Sacramentalem dicenda.*

DOmine Ieſu Chriſte, nouæ legis noue Sacerdos, qui non offers ſanguinem hircorum aut vitulorum, pro peccatis hominum? ſed proprium in ara crucis pro nobis effuſum Patri continenter immolas, cuius virtutem nobis in ſeptem myſticis illis ác ſanctificantibus Sacramentis reliquiſti, eaque cum tremore ac reuerentia frequentare præcepiſti: ecce ego miſer & infelix, à vertice capitis ad plantas pedum lepra peſſima reſperſus, à te mundari flagitans; ad te venio, tibi peccata mea, quæ ſupernumerum arenæ maris multiplicata ſunt, humili confeſſione detegens. At tu Domine me ſanare & ex- *Collector*

piare paratus es, & quidem non longinqua peregrinatione, non magnis sumptibus, non longa inedia, non denique sectionibus aut cauterijs; sed me ad ministrum tuum remittis. Sacerdoti me ostendere, eique peccatorum meorum lepram reuelare & confiteri præcipis, vt ille claue sibi à te tradita officinam pœnitentię mihi aperiat, remedium sanguinis tui in hoc Sacramento repositum inde promat, illud mihi applicet, & me à peccatis omnibus, te in illo operante, absoluat.

4. Reg. 5. Quid agam hîc Domine? Præceptum hoc tuum, non aliter atque Syrus ille verbum Helisei, contemnam, tanquam vile nimis & tantæ meæ infirmitati minus sufficiens? (Quis enim facile credat tot, tamque enormia peccata ab homine dimitti, nisi diuinæ tuæ voluntati sic fieri placuisset?) Nequaquam: dicam potius cum seruis illius: O anima mea, si rem grandem dixisset tibi Saluator tuus, certè facere debuisses: quanto magis, quia nunc dixit tibi Vade ad Sacerdotem, & confitere illi peccata tua, & mundaberis?

Sed, ô bone Iesu, viam modumque huic tuo mandato satisfaciendi non inuenio, nisi me adiuues. Oro itaque te mi Domine, vt in hac hora conscientiæ meæ tenebras lumine tuæ gratiæ sic illustres, vt qui trabes grauissimorum peccatorum nunc in ea non video, le-

uiſſimorum criminum feſtucas manifeſtè conſpiciam; & per confeſſionem oris inde eijciam.

Verecundiam mentis meæ ſic, ô dulciſſime Ieſu, moderare, ne nimius pudor os confitentis obſtruat, neve impudentia reuerentiam, veræque contritionis ſenſum auferat.

Da quæſo, vt hæc, quam paro, confeſſio ſit pura, vt omiſſis ambagibus, quibus peccata mea tegi, vel inuolui poſſent, apertè, quæ palam agere non puduit, confiteri non erubeſcam. ſed & ne declines cor meum in verba malitiæ, ad excuſandas in peccatis excuſationes. Sit vera; ne ſcienter vel ignoranter, etiam ſub humilitatis ſpecie, aliquid falſi inſeratur, nec certa pro dubijs, nec dubia pero certis proferantur. Sit integra; ne ex pudore quodam ſubruſtico ac pernicioſo aliquod lethale crimen ex induſtria omittatur. Da denique vt ſit humilis; quia ſcio te cor contritum & humiliatum non deſpicere.

Pſal. 14[0]

Pſal. 50.

Sed & ne quid, ô Domine, huic tanti ponderis operi, in quo ſalus & interitus meus verſatur, deſit, tuam obteſtor bonitatem, vt Sacerdotem mihi concedas bonum, prudentem, taciturnum, ſcientia præditum, & poteſtate munitum: ne pro ſincero doctore, impoſtorem; pro vero medico circumfortaneum; pro paſtore tyrannum inueniam;

Matth. 15. ne denique cæcus cæco ducatum præstet, donec ambo in foueam infernalem incidamus: sed qui me ab omni peccatorum meorum reatu legitimè absolutum, consilijs etiam suis salutaribus doceat pœnam dignis operibus pœnitentiæ redimere, & regia deinceps via ad cælestem aulam contendere; Vbi tu Domine Iesu viuis & regnas cum Patre & Spiritu sancto Deus, per omnia secula seculorum, Amen.

CONSILIVM GRANATENSIS TEMPORE CONFESSIONIS.

Statim post generalem confessionem, hæc quæ sequuntur, peccatorum enumerationi præmittantur.

Dicat pœnitens, se non cum eo dolore, contritione, & proposito emendandæ vitæ ad Confessionem accedere, quæ tantum Sacramentum, & peccatorum grauitas atque multitudo requirunt.

Quòd conscientiam suam non satis diligenter examinauit.

Quòd pœnitentiam sibi à confessario in præcedenti confessione iniunctam non debita deuotione & alacritate perfecit

Quòd Confessarij præceptis accuratè non satis fecerit: & hic exprimat, si aliquid iusserit restitui, votum reddi, peccatum aliquod singulare relinquere, vel pericu-

losam occasionem fugere, quod non fecit. Horum omnium se reum dicat. Deinde peccata sua reliqua commemorare incipiat.

GRATIARVM ACTIO 5.
post Confessionem.

DOmine IESV Christe Saluator *Collector.* & Redemptor mundi, tibi data est omnis potestas in cælo & in terra, cuius Matt. 18. quidem Apostolos & omnes successores Ioan. 20. eorum participes esse voluisti, dans eis auctoritatem ligandi & soluendi sicut in terra, & in cælo; remittendi quoque & retinendi peccata, sub ijs verbis magnum, & certantibus in hoc spirituali & inuisibili stadio militantis Ecclesiæ necessarium Sacramentum instituens, ad quod milites tui confugiant, & curatis vulneribus iterum in campum redeant acrius bellaturi.

Pro qua paterna in nos cura & solicitudine tua diuinæ tuæ bonitati immensas ago gratias; cùm sine hoc salutari remedio planè de nobis esset conclamatum: & vix aliquis ad optatam gloriæ coronam peruenire posset. Etenim ea est naturæ nostræ imbecillitas, vt in tam diuturno cum aëris potestatibus certamine non rarò vulneremur & concidamus; cui malo nisi succurrisses, nobisque hoc emplastrum spirituale ad animæ vulnera sananda reliquis-

quiſſes, quotuſquiſque noſtrum Domine coronandus, quotuſquiſque ſaluandus eſſet?

Tu quidem in veteri teſtamento remiſſionem peccatorum pœnitentiam agentibus promiſiſti, ſed quis de ſua pœnitentia certus, quis de remiſſione ſecurus eſſe poſſet, niſi in noua lege hoc Sacramentum inſtituiſſes, in quo Sacerdote efficaciter abſolutionis verba proferente, homo iuſtificatur, & fit noua creatura.

Quid itaque retribuam tibi, ô ſuauiſſime Ieſu, pro omnibus quæ retribuiſti mihi? formatus eram ex maſſa perditionis, natus perditionis filius, & tu me ab illa maſſa ſegregaſti, & filium æternæ ſalutis regeneraſti: tu, cùm infirmus, imbecillis & timidus eram, me tuo ſancto Spiritu confirmaſti; & oleo lætitiæ vnxiſti, vt tua caſtra ſequerer, & pro tui nominis gloria, proque ſalute mea fortiter dimicarem: tu mihi multis opus habenti, & in hoc ſpirituali bello ſæpe eſurienti & ſitienti cibum & potum dediſti, non qualemcunque, ſed quo nobiliorem nec terra, nec cælum habet: tu denique me miſere vulneratum & ſemiuiuum iacentem, omnibus donis tam naturæ, quam gratiæ ſpoliatum in xenodochium Eccleſiæ tuæ reduxiſti Confeſſionis Sacramento ſanaſti, & iam ſanatum nouis chariſmatibus & gratiarum donis exornabis.

Misericordias igitur tuas in æternum cantabo Domine, & in generationem & generationem annuntiabo miserationes tuas in ore meo. Quia tu propitiatus es omnibus iniquitatibus meis, tu sanasti omnes infirmitates meas. Tu redemisti de interitu vitam meam, tu coronabis me in misericordia & miserationibus: tu replebis in bonis desiderium meum: renouata est, vt aquilæ, iuuentus mea. Non secundùm peccata mea fecisti mihi, neque secundùm iniquitates meas retribuisti mihi. Quoniam secundùm altitudinem cæli à terra corroborasti misericordiam tuam super timentes te. Quantum distat ortus ab occidente, longè fecisti à me iniquitates meas.

Psal. 88.
Psal. 102

Benedicite igitur mecum Domino omnes Angeli eius, potentes virtute, facientes verbum eius. Benedicite mecum Domino omnes virtutes eius, ministri eius, qui facitis voluntatem eius. Benedicite mecum Domino omnia opera eius, in omni loco dominationis eius. Benedic anima mea Domino.

SEQVVNTVR ORATIONES SATISFACTORIAE, quibus peccatorum remissionem à Deo petimus. 6.

OBLATIO OMNIVM LABORVM, *atque pœnarum Christi pro peccatis nostris.*

Quid

Ex Memoriali Granat. lib. 5.

QVid retribuam tibi Domine, pro omnibus quæ retribuisti mihi? quia gratitudinis significatione tanta tua beneficia compensabo? quid tibi pro tam insigni tua misericordia reddam? heu quam iniquè meritis tam liberalis & pij benefactoris respondi? Semper ingratus fui tuis beneficijs, semper inobediens fui tuis mandatis, semper inspirationibus tuis animum clausi, culpam culpæ, & peccatum peccato addidi.

Confiteor Domine, quòd non sum dignus vocari tuus filius: etsi ego te Patrem meum agnoscam: tu enim verè pater meus es, tu spes mea, tu fons misericordiæ, qui non repellis peccatores ad te confugientes: sed recipis, lauas, & reficis illos. Ecce igitur adiutor mi, vide quomodo ego omnium creaturarum pauperrimus ad te venio, nihil aliud adferens, quàm ingentem meorum peccatorum sarcinam.

Ante pedes tuæ pietatis me prosterno, humiliter misericordiam flagitans, ignosce quæso mihi; ô firma spes mea, salua me pro tua infinita misericordia.

O dulcis Iesu, in remissionem meorum peccatorum offero tibi immensam charitatem tuam, qua tu Deus infinitæ Maiestatis motus, non dedignatus es pro me incarnari, homo fieri, & in hoc mundo triginta tribus annis in multis tribulationibus, pressuris, an-

gustijs, persecutionibus & laboribus versari. Offero tibi lethalem illam angustiam, sudorem illum sanguineum, & agonem illum, qui cor tuum affligebat, & lancinabat, cùm in horto iacens in terram prostratus, patrem deprecabaris: offero tibi ardens illud desiderium, quo desiderabas pati pro nobis: quando te spontè in manus inimicorum tuorum beneplacitum patri sacrificium pro nobis tradidisti. Offero tibi omnes iniurias, blasphemias, alapas, verbera, sputa, aliaque omnia tormenta, quæ in ædibus Annæ & Caiphæ miserrima illa nocte sustinuisti Offero tibi, ô bone Iesu, omnia hæc, rogans infinitam tuam bonitatem, vt per merita illorum mihi condones omnia mea peccata: pœnam simul cum culpa remittas, animam ab omnibus peccatorum reliquijs purifices, & tandem ad vitam æternam perducas.

Offero tibi humilitatem, obedientiam & patientiam illam inæstimabilem, quam exhibuisti, cùm te ad columnam durissimam ligatum flagellabant, inde spinis coronabant, & purpurea te chlamyde ad maius ludibrium circundabant satellites illi Satanæ, & perpetui gehennæ titiones: cùm illudentes te salutabant, in faciem tuam expuebant, & arundine, quam in manu pro sceptro gerebas, saucium, fractumque caput tuum percutiebant. Offero tibi afflicti

corporis tui laſſitudinem, cruentata veſtigia, & onus graue crucis, quod delicatis, & flagris miſerè conſciſſis humeris tuis portabas. Offero tibi ſitim illam, qua crucifigendus æſtuabas, omniaque alia tormenta, quæ pro nobis manſueto corde ſuſtinuiſti. Omnia hæc tibi cum gratiarum actione offero, tuam immenſam obſecrans pietatem, vt per horum merita mea diluas peccata, pœnam & culpam ſimul remittas, animam meam à peccatorum reliquijs purifices, eamque tandem ad vitam æternam perducas.

Dulcis Ieſu, in ſatisfactionem pro peccatis meis offero tibi crudeliſſimos dolores, quos paſſus es, cùm milites veſtem tuam carni & oſſibus concreto ſanguine adglutinatam crudeliter corpori tuo detraherent, omniaque vulnera in flagellatione accepta renouarent: quando in crucem proiectus, manus, pedeſque ſanctiſſimo ligno duris clauis compaginari paſſus es, tanta cum violentia, vt omnes articuli atque membrorum iuncturæ locis ſuis naturalibus emotæ ſint. Cùm pretioſus tuus ſanguis ex omnibus tuis membris, haud aliter, quàm flumina è fontibus, ſcaturiebat. Omnes & ſingulas pretioſi tui ſanguinis guttulas tibi offero, tuæque pietati ſupplico, vt per illarum merita mea diluas peccata, pœnam ſimul & culpam mihi remittas; animam

meam à peccatorum reliquijs purifices, eamque tandem ad vitam æternam perducas.

Clementiſſime Ieſu, offero tibi illam benignitatem & manſuetudinem, qua cum ſuſtinuiſti opprobria & impiorum conuicia, qui commouentes capita ſua, ſubſannabant ac illudebant tibi, dum tu pro illis Patrem orabas. Offero tibi horrenda illa tormenta, quæ pertuliſti, dum totus afflictionibus, cruciatibus & doloribus in prædam datus, omni conſolatione interna & externa deſtitutus, atque à Deo & hominibus derelictus, miſerrime cruci affixus inter cælum & terram, medius inter duos nequiſſimos latrones, pendebas.

Offero tibi intolerabilem ſitim, qua in cruce affligebaris, humilitatemque & reuerentiam illam, qua cum ſpiritum tuum inclinato capite Patri commendabas: offero tibi ſalutiferum illum ſanguinem de latere tuo, lancea militis aperto, profluentem. Omnia hæc tibi offero, atque pro ijs, quantas poſſum tibi gratias ago, te ſuppliciter orans, vt peccata mea mihi condones; culpam ſimul & pœnam tollas; animam meam ab omnibus criminum reliquijs purifices, eamque tandem ad vitam æternam perducas, vbi tu viuis cum Patre & Spiritu ſancto, per omnia ſecula ſeculorum, Amen.

ALIA, QVA PETITVR remissio peccatorum.

Granat. lib.5. Memorialis.

O Pater omnipotens æterne Deus, totus pius, totus misericors; ecce ego peccator omnium miserrimus ante pedes tuos humi prostratus iacens confiteor maxima, plurimaque peccata mea, quibus te vnquam, benignissime Pater, offendi. Agnosco magnam ingratitudinem meam, quòd tam paruipendi infinita, inæstimabiliaque beneficia tua mihi hactenus collata; vt qui inter alia tantum mihi amorem, tantamque benignitatem exhibuisti, & tam longo me tempore expectasti, vt conuersus ad te pœnitentiam agerem, & in profundam Erebi abyssum non ruerem; prout peccata mea iam antea sæpe meruerent: imò qui me tot modis ad iustitiam sectandam inuitasti, & vt sequi te possem gratiam tuam mihi obtulisti.

Mi suauissime Domine, quoties stetisti ante ianuam cordis mei, & multifarijs tuis inspirationibus pulsasti, cupiens à me tibi aperiri? quoties tuis me beneficijs prouocasti? quoties blanditijs tuis me pellexisti? quoties me tribulationibus & calamitatibus impulisti? nihilominus te semper à me repuli, tibi restiti, tibi dorsum obuerti: tu tamen pro infinita tua misericordia atque patientia me sustinuisti Fateor

Domine, iuſte, & pro meritis meis me in profundum inferni deturbare potuiſſes: ſed pro tua clementia iræ tuæ impetum cohibuiſti; quam tamen tot modis in me prouocaueram. Mirandum profectò Pater, & quidem vehementer mirandum eſt, cor meum dolore non diſrumpi, quoties hæc omnia mecum propendo. Indignus ſum, qui creatura tua dicar: indignus, quem terra diutius ſuſtineat; indignus, cui terra fructus producat, quibus victitem.

Ad ſtuporem vſque mirari meritò quis poſſet, quòd elementa, & omnes ſimul creaturæ in me non inſurgunt, & iniuriam communi omnium Domino à me illatam non vindicant Tu tamen clementiſsime Pater miſerere mei, & aperi mihi infinitæ tuæ pietatis viſcera, ignoſce mihi quòd conuerſionem meam ad te tam diu prorogaui. Aperi mihi benignum & paternum pectus tuum, & da mihi nutrimentum, quòd filijs tuis dare conſueuiſti Supplex te oro Domine, vel nunc tandem operare in me, propter quod me hactenus expectaſti.

Confiteor tibi Domine ex toto corde, & ex tota anima mea, peccatorum omnium, qui in mundo ſunt, me maximum eſſe: nihilominus de tua bonitate confido. Etenim peccata mea licet plurima ſint, tuæ tamen miſerationes numerari non poſſunt. O Pater aman-

Matth. 8. tiſſime, ſi vis potes me mundare. Sa-
na me Domine, & ſanabor, quoniam
me tibi peccaſſe confiteor. Memor eſto
verborum tuorum, quæ dulciora ſunt
ſuper omne mel & fauum, quibus pec-
catori nullum eſſe poteſt maius ſola-
Hier. 3. tium: ais enim per os Prophetæ; Tu
fornicata es cum amatoribus multis,
tamen reuertere ad me, & ego ſuſci-
piam te.

Quare, ô pie pater, huic tuæ promiſ-
ſioni inhærens atque innixus, conuer-
tor ad te, & quidem ex toto corde, non
aliter atque me hoc verbo ſolum vocaſ-
ſes, meque ſolum ad tuam miſericor-
diam inuitaſſes. Scio Domine, & fateor
me omnium creaturarum creaturam eſ-
ſe miſerrimam: ego enim ſum filius il-
le prodigus, qui receſſit à te patre lumi-
num, à quo omne mihi bonum proue-
niebat. ego tanquam ouis perdita lon-
giſſimè à tuo grege aberraui; gratiam,
quam tu mihi liberaliter impartieras,
turpiter diſſipaui. Dereliqui te fontem
aquæ viuæ, fodi mihi ciſternas, & bibi
aquas turbidas, plenas amaris conſola-
tionibus, & quæ breui tempore exſiccan-
tur. Omnes enim conſolationes, omneſ-
que huius mundi voluptates inſtar fumi
euaneſcunt.

Dereliqui te panem vitæ, glandeſque
ac ſiliquas à porcis conculcatas, & pro-
tritas comedi, paſſiones & affectus ani-
mi inordinatos, brutoſque appetitus

meos ſecutus. Receſſi à te ſummo bono, ſecutuſque ſum terrena & tranſitoria, quæ me perdiderunt. Nunc autem, Pater mi, tibi ſupplico, ne memineris iniuriarum, quibus ego tuam Maieſtatem affeci. Illud autem non meorum ſupplico reſpectu meritorum, ſed laborum atque dolorum vnigeniti filij tui intuitu, quos ille pro me ſuſtinuit.

ET tu Vnigenite ſummi Patris Fili, Domine & Saluator mi, miſerere mei. Omnes meas iniquitates, omnem iniuriam, ignominiam, iram, ſuperbiam, auaritiam, inobedientiam, impudentiam, præſumptionem, cum omnibus alijs malis, quibus te irritaui, in infinitam tuam bonitatem, clementiam, & ſanctiſſima vulnera tua, in meum refugium latè patentia, proijcio: me totum tibi reddo, tuæque gratiæ commendo. Tu enim es ſpes mea, tu es auxilium & fortitudo mea. Quantum me turbant & confundunt mea peccata, tantum me exhilarat & conſolatur tua bonitas, infinitaque paſſionis tuæ merita.

Peccata mea, licet per ſe pondere ſint grauia, & numero infinita, in comparatione tamen tuarum miſerationum leuia ſunt, & pauca hac fretus fiducia ad te venio, tibi confiteor, ſperans quod non perdes, quem ad tuam imaginem & ſimilitudinem creaſti, & cuius amore te noſtræ naturæ, carniſque & ſan-

guinis nostris fecisti participem. Spero me à te condemnatum non iri, quem tot laboribus & doloribus tanquam incomparabili pretio redemisti tu, qui viuis & regnas per omnia secula seculorum, Amen.

8. *ALIA DEVOTISSIMA PRO peccatorum remissione.*

Ex hortulo deuotionis.

O Iesu mi dilectissime, ego sum miser & infelix ille peccator, qui tibi tot vulnera infixi, teque rursus peccatis meis, heu nimis multis & magnis, crucifixi. Ecce ante te iudicem, patrem tamen meum, sto, tot criminum reus, tot peccatis obnoxius, obsecrans te per viscera misericordiæ tuæ, aperiantur denuò vulnera tua omnia in conspectu patris tui, fluant in miseram, immundam, & criminibus multis deturpatam animam meam, neque obstruantur, priusquam me abluerint & perfectè mundauerint.

O dulci Iesu, ne auertas faciem tuam à me; sed infinita misericordia tua me profunde, & respice me oculis tuæ pietatis, quibus respexisti Mariam Magdalenam in conuiuio, Petrum in pontificis atrio, & latronem in Crucis patibulo. Da mihi veram cognitionem meorum peccatorum, da iustum dolorem; me in paradisum tuæ gratiæ recipe, me tuo feruente sanguine laua, & pretiosa tua morte me viuifica. Igno-

Luc 7. Luc.22. Luc.23.

ſce mihi, & aufer à me quicquid cor meum malè poſſidet; quia tu ipſe dixiſti? Si exaltatus fuero à terrá, omnia traham ad meipſum Ioan. 12.

Quapropter oro te, ô Redemptor animæ meæ trahe me ad te, & ab occultis meis munda me. O lux vera, illumina tenebras mentis meæ. O ignis conſumens, exure in me omnia peccata & vitia mea; veni & viſita infirmam animam meam, munda conſcientiam meam, & in ea gratum tibi fac habitaculum. O dilectiſſime Domine pro me in arbore crucis extenſe, è peccatorum meorum ſordibus me trahe, me amplectere, me ab omni peccatorum macula mundatum exoſculare. O nobilis botre in torculari crucis expreſſe, nudis & candidis, ſanguine tamen rubicundis brachijs tuis animam meam preme: da vt premaris viciſſim ab ea, & tanquam myrrhæ faſciculus inter vbera illius commoreris. O confixe & transfixe miles, quàm crudeliter in bello pro me ſuſcepto vulneratus es; quàm fortiter, ô mundi, Dæmoniſque Triumphator, pro me pugnaſti, qui morte tua mortem deuiciſti, & pretioſo ſanguine tuo omnia totius generis humani peccata expiaſti? Heu quid tibi retribuam pro omnibus quæ retribuiſti mihi? Modicum illud quod habeo id totum tibi offero, ſpiritum ſcilicet meum, vt in eo quieſcas; animam meam, vt te dili-

Pſalm 18. Pſal. 115.

gat; corpus meum, vt tibi seruiat.

O nobilis Pellicane, qui pullos tuos proprio cordis tui nutris sanguine, animam meam fame ac siti spirituali deficientem eia refice, vt illi nihil aliud sapiat, nihil aliud cupiat, quam carnem tuam edere, & sanguinem tuum bibere. O melliflue cælestium deliciarum torrens, perflue omnia interiora mea, inebria me, & da; vt omnibus creaturis mortuus tibi soli viuam. O præclarum incomprehensibilis Trinitatis speculum,
Esa. 53. in quod desiderant Angeli & Sancti omnes
Psal. 21. prospicere, heu quam miserè propter me tractatus es; non est species neque decor in te, factus es opprobrium hominum, & abiectio plebis Eia fac me participem incomparabilis illius thesauri lytri pretiosi, quo me redemisti: aperi meritorum tuorum ærarium, & solue vniuersum debitum meum: fac me talem in hoc seculo, qualem habere vis in futuro, vbi tu regnas cum Patre & Spiritu sancto Deus per omnia secula seculorum. Amen.

CAPVT QVARTVM, CONTINENS ORATIONES RESIPISCENTIVM, quibus Deo pro nouitate vitæ supplicamus.

PRÆFATIO.

Non minima pœnitentiæ virtutis pars est ipsa vitæ nouitas, & sacrificium salutare, attendere mandatis, & discedere ab omni iniquitate. *Hoc autem facere absque Dei auxilio nobis est impossibile. Velle quidem nostrum est, perficere autem non inuenimus, nisi voluntas ipsa & admoneatur vt surgat, & sanetur vt valeat. Vt autem auxilium hoc impetremus, Deus feruenter orandus est. Rectè ergo Augustinus: Nullum, inquit, credimus ad salutem nisi Deo inuitante venire, nullum inuitatum salutem suam nisi auxiliante Deo operari, nullum nisi orantem auxilium promereri.* Eccli. 15. August. de dogmat. eccles.

Optimo igitur ordine post pœnitentiam orationes resipiscentium, quibus auxilium Dei in vita nouitate incipienda & perficienda implorare possimus, poni posse existimauimus.

ORATIO SEV OBLATIO pia, qua se homo offert Deo, petens vt expulsis vitiorum tyrannis, Deus posthac in anima sua regnet; ibique agat, quæ ad nouitatem vitæ pertinent.

Ex Granatens. lib. 5. Memorial.

O Deus meus, ô amor meus, ô spes mea, ô totum refugium & omne desiderium meum: ô Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, quoties mecum perpendo, qualis aliquando fui, quanta discrimina perditionis euasi, è quantis malis me eripuisti, cum in peccatis mortuus & sepultus inueteratæ consuetudinis peccandi lapide mihi superimposito iacebam, tanta in me spes excitatur, vt non possim non omnia, quæ ad meam salutem sunt necessaria, in posterum ad te Domine flagitare

Plasma namque tuum sum, manus tuæ Domine fecerunt me: opus igitur manuum tuarum ne despicias; vt quid enim dubitarem, quòd mihi dabis bona tua, qui non dedignatus es suscipere mala mea; Dicam igitur cum Propheta; Ego in Domino sperabo, exultabo & lætabor in misericordia tua. (Psal. 30.)

Sed quia non est secura spes sine obedientia, dicente quodam ex amicis tuis: Sacrificate sacrificium iustitiæ, & sperate in Domino; (Psalm. 4.) oro te ô delectissime Domine, concede mihi vt spes tuæ misericor-

diæ mandatorum tuorum obedientia in me fulciatur: non enim minus tibi hæc obedientia, quàm ſpes, quam amor, quàm reliqua debentur omnia. Tu enim es Imperator, tu Rex, tu Dominus meus, cui cælum & terra, mare & omnia quę in eis ſunt, obtemperant: quæ nunquam legem tuam præuaricata ſunt, nunquam non mandata tua obſeruârunt

Tribue mihi Domine, vt & ego non minùs, quàm cæteræ creaturæ tuæ voluntati paream: vt qui pluribus, quàm illæ, tibi vinculis obſtrictus ſum. Da mihi, ô Rex Regum, vt tibi obediam? & à legum tuarum præſcripto nuſquam declinem. Regna tu in me Domine, & non regnet amplius in me mùndus cum ſuo Principe: non regnet poſthac in me caro, non propria voluntas mea; ſed tua. Fugiant à me, & diſſipentur omnes iſti Tyranni, dominij tui inuaſores, gloriæ tuæ fures, & iuſtitiæ tuæ euerſores peſſimi: Tu ſolus dominare in me Domine, vt & ego regnem tecum, cuius regni non erit finis. Veni ô pie Pater, aufer ſcandala de regno tuo, aufer peccata de anima mea, vt regnes tu, qui debes in ea. Venit enim auaritia, & vendicat ſibi in me ſedem; iactantia cupit dominari mihi. ſuperbia vult eſſe mihi Rex; luxuria dicit, Ego regnabo; ambitio, detractio, inuidia, & iracundia certant in meipſo, de meipſo, cuius ego potiſſimum eſſe videar. Ego

autem quantum valeo resisto; renitor quantum iuuor; te Dominum meum reclamo; tibi me defendo, quia tui me iuris agnosco; te mihi Deum, te mihi Dominum teneo, & dico. Non habeo regem, nisi Deum meum. Veni ergo Domine, desperge illos in virtute tua; tu regnabis in me, quia tu es ipse Rex meus & Deus meus, qui mandas salutes Iacob. Non aliæ leges, non alia plebiscita, præter tua in me agnoscantur: non aliud nomen, non aliud sceptrum prẹter tuum in me adoretur: vt tua voluntas fiat in terra, sicut in cælo.

O Domine, quando erit dies illa? quando ab istis tyrannis ero liber & immunis: Quando non alia vox, quàm tua in me audietur? Quando erit defecatum cor meum? Quando vires inimicorum meorum sic conterentur, vt nulla mihi occurrat in mandatorum tuorum obseruantia contradictio? quando hostium meorum arma sic confringentur, vt nulla in me vis tuis legibus inueniatur contraria? Quando tranquillum erit istud mare? quando serenum illud cælum? quando refrænati affectus & sopitæ passiones, adeò, quòd nulli fluctus, nullæ nubes, nullæ turbæ in me inuenientur, qui regnum tuum in me poterunt perturbare? sed altam pacem, securam tranquillitatem, & mandatorum tuorum obseruantiam vbique deprehendam.

Da

Da mihi Domine hanc obedientiam, aut (vt melius dicam) concede mihi illud in cor meum ius & imperium, vt ad nutum meum tibi nunquam obstreperum sit, sed in omnibus subijciatur.

Porrò quemadmodum tibi obedire atque parere semper debeo, sic etiam me tibi offerre, me totum in holocaustum tibi immolare, & vtilitas suadet, & æquitas postulat: quantus, quantus enim sum, totus tuus sum. Tuus, inquam, sum iustissimas ob causas: tuus, quia creasti me, & esse, quod habeo, dedisti mihi: tuus, quia in hoc esse me conseruasti, prouidentiæque tuæ beneficijs & officijs me cumulasti: tuus, quia me ex seruitute in libertatem asseruisti, non auro, non argento, sed pretiosissimo sanguinis tui lytro redimens. Sum denique tuus, quia toties me tibi emisti, quoties ex aliquo peccato me eruisti.

Si itaque tot nominibus tuus sim, & tu vicissim meus sis Rex, meus Dominus, meus redemptor, & liberator; ecce conuerto me, vt reddam tibi quod tuum est: hoc est; meipsum trado tibi in perpetuum mancipium & seruum, ecce do tibi claues meæ libertatis, dominium meæ voluntatis, vt posthac nec meus sim, nec alterius cuiuspiam; sed totus tuus, vt non viuam mihi, sed tibi: non seruiam mihi, sed tibi; adeò; vt siue comedam, siue bibam, siue quid aliud agam, omnia ad gloriam nomi-

nis tui referam. Me tibi ſiſto, me tibi trado, vt diſponas de me, ſicut de tuo; idque ſecundùm voluntatis tuæ beneplacitum. Si volueris me viuere, aut mori; ſi ſanum aut infirmum eſſe; ſi diuitem aut pauperem; ſi laudatum aut illaudatum, in omnibus me tibi offero; me tibi deuoueo; ad manus tuas me totum reſigno; iuri & poſſeſſioni meiipſius renuncio, vt poſthac non ſim meus, ſed tuus; donec id quod tuum eſt iure, tuum quoque fiat mea voluntate, idque non ſemel, non vno die, ſed ſemper & vbique.

2. *SECVNDA RESIPISCENtis Oratio.*

Collector. DOmine tu qui creaſti me ſolus Deus meus, ſolus Dominus meus, Creator meus & Redemptor meus es, in quo ſpero, cui confido, à quo omnia quæ ad ſalutem animæ meæ requiruntur expecto Non deſeris ſperantes in te. Tu dulciſſimus, tu benigniſſimus, tu liberaliſſimus Deus meus es, tu Pater luminum, à quo omne datum optimum, & omne donum perfectum deſuper in me deſcendit. Tu me cum nihil eram creaſti, tu me creatum & perditum redemiſti, tu amiſſam ſtolam innocentiæ primam in baptiſmo reſtituiſti, tu me poſt acceptam notitiam veritatis denuò voluntariè peccantem, & in huius mundi pelago periclitantem,

Iacob.1.

per ſecundam naufragij tabulam, hoc eſt, per ſacramentum pœnitentiæ ſeruaſti. Et hæc omnia quidem gratis, ex ſola ſua gratia. Nam ſi ego te bene operando præueni; vbi eſt quod Propheta tuus ait; Miſericordia eius præueniet me? Si quid ego operationis bonæ dederim, vt gratiam tuam mererer, vbi eſt illud Apoſtoli tui; Gratia ſaluati eſtis per fidem, & hoc non ex vobis: donum enim Dei eſt? Si mea dilectio te præuenerit, quomodo verum erit illud; Non quia nos dilexerimus eum, ſed ipſe prior dilexit nos? Si ſine tuo munere noſtra virtute ſequamur te, vbi eſt quod vnigenitus Filius tuus dicit; Sine me nihil poteſtis facere? &: Nemo poteſt venire ad me, niſi Pater meus traxerit eum? Omne igitur quod habeo, totum id quod ſum, gratuitum eſt, donum tuum eſt, liberalitas & miſericordia tua eſt: adeò, vt ne cogitando quidem dona bonorum operum virtute mea præuenire potuerim. Non enim ſufficientes ſumus cogitare aliquid ex nobis, quaſi ex nobis: ſed ſufficientia omnis noſtra ex te eſt.

Pſal. 58.
Epheſ. 4
1 Ioan. 4
Ioan. 15.
Ioan. 6.
2. Cor. 3.

Quid igitur faciam miſer ego & miſerabilis, nudus & pauper? Infirmus ego & claudus, ſed donis ac beneficijs tuis diues atque opulentus, per mare nauigabam; oborta verò tempeſtas demerſit nauem, omnes diuitias, omnes merces meas vno infortunio amiſi. Tua bo-

nitate, etsi naufragium passus, ego tamen euasi: anima mea incolumis, ope vnius tabulæ ad terram enatauit: sed quid nunc agam? non habeo vnde viuam, & propter infirmitatem lucrari nil possum. Vnicum est remedium vt mendicem: sed quis tam liberalis vt velit, tam diues vt possit tam desperato pauperi subuenire, nisi tu solus Deus, benignus & misericors, diues & omnipotens? Ad te igitur clamabo, ad te vociferabor, ad ostium tuum sine intermissione clamabo.

Cæterùm hîc iterum me terret conscientia, reclamat pudor & verecundia: quicquid enim antea possidebam, & nunc amisi, id totum tuum erat; id mihi credideras, id totum tibi adhuc debeo: insuper & te offendi, tibi iniurius fui, tuis bonis in tui ignominiam abusus sum. Noua igitur à te petere, quæ erit impudentia? Ergóne desperabo? ergóne dicam cum Cain; Maior est iniquitas mea, quàm vt veniam merear? ergóne vagus & profugus ero à terra viuentium? Nequaquam; Scio enim quòd Deus meus & Dominus meus misericors & clemens est, patiens & multæ miserationis. Scio, quia Dominus meus benignus est, & multæ misericordiæ, & præstabilis super malitia. Scio, quia seruo suo debenti millia talentorum decem, postquam supplicem vidit, omne debitum dimisit. Dicam

Genes. 4.

Exod. 34.

Ioel, 2.

igitur & ego cum seruo illo, Domine patientiam habe in me, & omnia reddam tibi. Matth.1[illegible]

Sed vnde reddam ô Domine, nisi tu prior dederis; & cui dabis, nisi petenti te? quis autem petere non audeat, cùm omnes tam liberaliter inuites, dicens; Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Venite omnes sitientes ad aquas: & qui non habetis argentum, properate, emite & comedite. Venite, emite absque argento, & absque vlla commutatione vinum & lac. Hac tam benigna prouocatione tua incitatus ego ecce venio ad te, & precor, vt des mihi vnde reddam omnia quæ tibi debeo? da scilicet vt te debitè adorem; te timeam, te laudem, tibi reuerentiam & honorem exhibeam: tibi pro tuis beneficijs gratias agam, te ex toto corde diligam, in te spem omnem ponam, tuis mandatis obtemperem, me totum tibi offeram, tuis me manibus totum commendem; & has, similesque gratias à te petere discam, vt foris ante oculos meos, & intus in corde meo nominis tui gloria & animæ salus meæ veluti scopus mihi præfigatur.

Matth.1[illegible] Esa.55.

Granat. lib.5.M[illegible] moriali[illegible]

Oro etiam te Domine, vt mihi tribuas peccatorum meorũ remissionem, veram contritionem & pœnitentiam; da gratiam ne in posterum offendam te denuò, vel ijs peccatis, quæ hactenus

mihi

mihi familiaria fuerunt, vel alijs quibuscunque. Potiſſimum autem gratiam à te Domine peto, & vires, vt carnem meam caſtigare, linguam refrænare, cordis appetitus inordinatos mortificare, diſperſas, vagaſque imaginationis meæ cogitationes colligere valeam; vt ſic totus foris & intus reformatus, nouaque crearura effectus, merear eſſe viuum templum, & gratum, in quo requieſcas, habitaculum.

Largire mihi virtutes etiam illas, quibus illud tuum habitaculum non tantùm purgetur, ſed etiam ornetur; vt ſunt nominis tui ſanctus timor, firma ſpes, profunda humilitas, integra patientia, prudens diſcretio, paupertas ſpiritûs, perfecta obedientia, continua fortitudo, & diligens alacritas in omnibus ijs, quæ ad tuum cultum & obſequium pertinent: ante omnia verò ardentiſſima charitas, tam erga te, quàm erga proximum.

Cæterùm quia ſcio me omnibus his indignum, nihilque horum promeruiſſe, memor eſto precor, ô Domine, Ezech. 18. miſerationum tuarum antiquarum: memorare quòd non vis mortem peccatoris, & ipſe teſtaris, ſed vt conuertatur & viuat: Matth. 9. recordare quia non venit vnigenitus tuus Filius in hunc mundum vocare iuſtos, ſed peccatores: memento quanta fecit, quanta tulit à die natiuitatis ſuæ, vſque dum in cruce

moreretur. Quæ omnia tibi, ô clementissime Pater, offero, vt sint pro peccatis meis sacrificium in odore suauitatis: nec pro peccatis tantum, sed & pro omnibus necessitatibus meis: quidquid enim oro, quidquid peto, id in illius, non in meo nomine postulo: de te namque dicitur, quod honoras patres in filijs & vni parcis propter alium, quemadmodum & Dauid olim Miphiboseth propter Ionathan patrem eius honorauit. Honora igitur & tu vngenitum filium tuum in me, benefaciens mihi propter illum: quia ipse pater meus, & secundus Adam meus est: ego autem filius illius, licet discolus atque immorigerus. Aspice Domine, quia ego ad te confugio, ad ostium misericordiæ tuæ venio, tibi paupertatem meam expono, tibi vulnera mea detego; quia verus medicus meus es tu, animam meam coram te effundo, & Dauidico inflammatus spiritu ad te clamo, dicens; 2. Reg. 9.

Inclina Domine aurem tuam, & exaudi me: quoniam inops & pauper sum ego. Custodi animam meam, quoniam sanctus sum: saluum fac seruum tuum Deus meus sperantem in te. Miserere mei Domine, quoniam ad te clamaui tota die: lætifica animam serui tui, quoniam ad te Domine animam meam leuaui. Quoniam tu Domine suauis & mitis, & multæ misericordiæ in- Psal. 85.

uocan-

uocantibus te. Auribus percipe Domine orationem meam: & intende voci deprecationis meæ. In die tribulationis meæ clamaui ad te: quia exaudisti me. Deduc me Domine in vita tua, & ingrediar in veritate tua: lætetur cor meum vt timeat nomen tuum. Confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo, & glorificabo nomen tuum in æternum, Amen.

3. *TERTIA ORATIO RESIpiscentis, ex Psalmis compilata.*

Psal. 24. AD te Domine leuaui animam meam: Deus meus in te confido, non erubescam.

Dirige me in veritate tua, & doce me: quia tu es Deus Saluator meus, & te sustinui tota die.

Psal. 26. Vnam petij à Domino, hanc requiram, vt inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ. Vt videam voluntatem Domini, & visitem templum eius.

Psal. 61. Ibi labia mea laudarent te, ibi benedicerem te in vita mea, & in nomine tuo leuarem manus meas. Sicut adipe & pinguedine repleretur anima mea, & labijs exultationis laudaret os meum.

Psal. 70. Repleatur os meum laude, vt cantem gloriam tuam: tota die magnitudinem tuam. Os meum annuntiabit iustitiam tuam: tota die salutare tuum.

Psal. 72. Quid enim mihi est in cælo? & à te

quid volui super terram? Defecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

Quia melior est dies vna in atrijs tuis super millia. Elegi abiectus esse in domo Dei mei, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum. Psal. 23.

Custodi animam meam Domine, quia sanctus sum: saluum fac seruum tuum Deus meus sperantem in te: lætifica animam serui tui, quoniam ad te Domine animam meam leuaui. Psalm. 85

Reuela oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tua. Psal. 118.

Aufer à me opprobrium & contemptum: viuifica me secundùm verbum tuum. Viam iustificationum tuarum instrue me, & viam iniquitatis amoue à me, & de lege tua miserere mei.

Deduc me in semitam mandatorum tuorum, quia ipsam volui: & custodiam legem tuam semper, in seculum, & in seculum seculi.

Inclina cor meum in testimonia tua, & non in auaritiam: auerte oculos meos ne videant vanitatem, in via tua viuifica me. Statue seruo tuo eloquium tuum, in timore tuo.

Veniat super me misericordia tua Domine, salutare tuum secundùm eloquium tuum: & ne auferas de ore meo verbum veritatis vsquequaque.

Paratus sum & non sum turbatus, vt custodiam mandata tua: fiat cor

meum

meum immaculatum in iustificationibus tuis, vt non confundar.

Confige timore tuo carnes meas: à iudicijs enim tuis timui. Gressus meos dirige secundum eloquium tuum, vt non dominetur mei omnis iniustitia.

Psal. 137. In quacunque die inuocauero te, exaudi me: multiplicabis in anima mea virtutem. Pone custodiam ori meo, &

Psal. 140. ostium circumstantiæ labijs meis.

Non declines cor meum in verba malitiæ, ad excusandas excusationes in peccatis.

Psal. 142. Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Psal. 141. Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo: me expectant iusti donec tribuas mihi.

CAPVT

CAPVT QVINTVM, CONTINENS ORATIONES ANTE ET POST SAcram Communionem vsurpandam.

PRÆFATIO DOCENS QVOmodo dignè communicare quis poterit.

Mnia nouæ legis Sacramenta dispositionem & præparationem aliquam in suscipiētibus ea requirunt: alia tamen alijs maiorem, & accuratiorem, pro excellentia & dignitate sua: quædam enim dolorem peccatorum tantùm requirunt, & Baptismus; alia præter dolorem & contritionem, etiam exigunt eorundem peccatorum confessionem, vt Pœnitentiæ. Sacramentum verò altaris, quoniã omnium est nobilissimum, perfectissimam, exquisitissimamq́; postulat dispositionem, & præparationem. Non enim sola contritione & confessione peccatorum hæc præparatio perficitur, sed alia multa requiruntur, vt quis non indignè ad hoc Sacramentum accedat, effectuumq́; & gratiarum, quæ in Sacramento distribuuntur, particeps fiat.

Est enim hoc Sacramentum virtutis infinitæ, habēs in se Christum, qui fons est om-

nium

nium gratiarũ; omniaq́; merita Dominicæ Passionis, quæ similiter nec modum habẽt, nec numerũ in se cõtinent. Proinde quanto maior est præparatio, qua cũ ad hoc Sacramentũ accedimus, tãto maior erit & gratia, quã in illo percipimus. Quemadmodũ enim is, qui ad puteũ venit, vt aquã hauriat, tãtum haurit, quantũ eius vas capit: quòd autẽ plus nõ haurit, id vasi, non puteo imputãdum est, qui plus daret, si vas amplius caperet: Sic qui ad diuinũ hoc Sacramentũ veniũt, tantum gratiarũ hauriũt, quanta est deuotionis & præparationis capacitas: secundùm namque subiecti dispositionẽ causæ operantur Requirit autem huius Sacramẽti nobilitas atque excellentia.

Concil. Trident. Sess. 13. cap. 7.

I. *Puritatem conscientiæ ab omni peccato mortali & quantum fieri potest etiam veniali: quare Confessio Communioni semper est præmittenda, si communicaturus se alicuius criminis reum agnoscat.*

De processu Religionis cap. 22.

II. *Puritatẽ intẽtionis; vt scilicet bono fine quis accedat, non priuato commodo prouocatus, nõ timore pœnæ coactus, nõ ex cõsuetudine, nõ vt sensibilem aliquam deuotionẽ & dulcedinem in eo percipiat: sed ex intentione pura. Huiusmodi intẽtiones variæ sũt, quas cõmemorat Bonauẽtura his verbis: Aliquos trahit amor Dei, vt dilectũ ad se sæpius inuitẽt, eũq́; in semetipsis delecta-*

biliter amplexentur. Aliquos propriæ infirmitatis intuitus, vt eũ quasi medicũ ad se vocẽt, per quẽ ab infirmitate curẽtur. Aliquos cõscientia delictorũ suorũ, vt per eam, quasi per hostiam placationis ab omnibus peccatis expiati purgentur. Alios pressura alicuius tribulationis vt per eũ, qui omnia potest, ab omni aduersitate citiùs liberẽtur, & tutiùs protegantur. Aliquos desiderium alicuius gratiæ, vel beneficij impetrãdi per eum, cui Pater nihil negare potest pro se intercedẽti. Aliquos gratiarum actio pro beneficijs diuinis. Aliquos laus & honor Dei & Sanctorũ: aliquos charitas & cõpassio ꝓximorũ; cùm pro salute viuorũ, & requie defunctorũ nihil efficaciùs interpellat, quã sanguis Christi pro nobis effusus. Hæc ille. Primarius aũt, & propius finis huius Sacramẽti est, vt mediante illo, in quo Christus realiter inest, in anima nostra Christi spiritũ excipiamus, cuius beneficio trãsformemur in illũ, viuamusq́ sicut ille vixit, in omni charitate, obediẽtia, pauꝑtate spiritûs, mortificatione corporis, contẽptu mũdi, &c. hoc est, vt vnũ quid cũ illo per imitationem vitæ illius efficiamur. Deinde vt memoriam quoque passionis eius renouemus, & pro inæstimabili redemptionis nostræ beneficio Redemptori gratias agamus.

III. *Requirit huius Sacramẽti præparatio*

actualē deuotionem. Est autem hæc deuotio affect⁹ quidā generalis spiritûs, ex alijs affectib⁹ & desiderijs spiritualibus cōpositus: quib⁹ anima ad venerabile hoc Sacramētum accedētis plena esse debet. Rectè namq; Ambrosius, Quāta, inquit, cordis cōtritione & lachrymarū fonte, quāta reuerētia & tremore, quāta corporis castitate atque animi puritate illud diuinū & cæleste mysteriū est celebrādū, Domine Deus, vbi caro tua in veritate sumitur? vbi sāguis tuus in veritate bibitur? vbi sūmis ima, humanis diuina iunguntur? vbi sanctorum adest Angelorum præsentia? vbi tu es Sacerdos & sacrificium mirabiliter & ineffabiliter?

In orati. præpara. ante Missam.

Vt igitur aqua quædam odorifera ex varijs boni odoris floribus & herbis distillatur: sic deuotio hæc ex multis spiritualibus Deoqúe gratis affectibus componitur; vt sunt inter alios profunda humilitas, summa reuerentia, firma fiducia, ardens amor, impatiens fames, & intolerabile desiderium huius panis supercælestis.

Ad huiusmodi præparationē certum aliquod tēpus ante cōmunionem requiritur; ne, ꝙ multi faciunt, recenti adhuc peccatorū memoria fœtente etiamnum eorū turpitudine, & fumigante nondū satis extincta peccandi libidine, ad tā tremendū mysteriū accedamus. Sex mensibus se præparabant

Hest. 1.

puellæ in cõſpectum Regis Aſſueri ventura, & tribus diebus populus legẽ accepturus: multo igitur maiori iure ſaltẽ tridui præparationẽ poſtulat huius Sacramẽti ſumptio. Exod. 19.

Toto illo tẽpore cõmunicaturus pijs ſtudijs vacet, conſcientiam ſuã examinet, peccata confiteatur; & poſt confeſſionem ab omni peccato mortali, etiam veniali, quãtum fieri poteſt, abſtineat: peccãdi occaſiones fugiat, à mundi cõuerſatione, humanarumq; occupationũ ſtrepitu ſeſe ſubducat. Ante omnia cor diligenter cuſtodiat, ne in lectulo cæleſtis ſponſi, quem floridũ requirit ſponſa, ſpinæ & tribuli inueniantur. Orationibus igitur, meditationibus, & pijs lectionibus toto illo triduo incumbẽdum eſt.

Veſperi, cùm poſtridie communicandum erit, nihil, aut parum homo in cœna comedat, poſt cœnam mox ſurgat, fabulis non indulgeat: ſed in cubiculo ſolus cũ Deo colloquatur. Ante ſomnum Deum oret, vt ea nocte ſe cuſtodiat ab omni Dæmonis illuſione, omniq̃ue peccato, & noxio phantaſmate. Mane cùm expergiſcitur, perſuadeat ſibi, quòd in brachijs Chriſti iacet, incipiatq; paſſionem Dominicam meditari.

HÆC ſunt quæ ex parte hominis ad præparationẽ, huic Sacramento præmittendã, requiruntur: quæ tamen non ſufficiunt, niſi Deus ipſe cor hominis præparet: ſi enim ne

mo ad augmentum gratiæ poterit disponi, sine ope ipsius gratiæ; multò minùs poterit quis disponi ad dignè Deum percipiẽdum, sine ope ipsius Dei. Quamobrem necesse est, vt auxilium Dei humilibus orationibus & obsecrationibus inuocetur, quo cooperante purgetur & ornetur cœnaculum, in quo Christus nobiscum Pascha suum manducabit. Ad hoc debito modo faciendum accommodatæ sunt meditationes, & orationes quæ sequuntur.

MEDITATIO DEVOTISSIMA, & ante Communionem vtilissima, quæ anima ad timorem & amorem excitatur.

Granat. lib. 3 Memorialis.

QVis es tu Domine mi, & quis sum ego, qui audeo tibi appropinquare? quid est homo, vt possit in se Deum recipere factorem & Redemptorem suum? Quid est homo, natura sua, nisi quas corruptionis & putredinis? filius Dæmonis? heres inferni? operator peccatorum? contemptor Dei, & creatura ad omne bonum inepta, ad omne verò malum aptissima, promptissimaque?

Quid est homo, nisi animal omnibus in rebus miserabile? in concilijs cæcum, in operibus suis inconstans, in appetitibus immundum, in desiderijs lubricum? in omni opere suo paruum, & in proprijs oculis magnum? Vide Domine, vide quis sim ego.

At tu Domine mi, quis & qualis es? Tu magnus es ſine quantitate, tu bonus ſine qualitate, tu ſapiens ſine menſura, tu æternus ſine tempore. Tu es omnipotens in virtute, immenſus in ſapientia, admirabilis in conſilijs, terribilis in iudicijs, perfectus & abſolutus in omni virtute.

Quomodo igitur tam vilis & immunda creatura audebit audire & contingere Deum tantæ Maieſtatis? Ecce Luna etiam non ſplendet, & ſtellæ non ſunt mundæ in conſpectu eius. Columnæ cæli contremiſcunt, & pauent ad nutum eius. Altiſsimi illi Seraphin contrahunt alas ſuas, & in conſpectu tuo fatentur ſe papiliones, & viliſsimos eſſe vermiculos. Quæ igitur audacia, quæ temeritas, vt homo viliſsima, abiectiſsimaq; creatura audeat tantum Dominum in ſe recipere? Iob 21.

Sanctus ille Baptiſta Ioannes, in vtero matris ſuæ ſanctificatus, non fuit auſus, cùm baptizaret Dominum, verticem illius tangere: imò indignum ſe teſtatus eſt, qui ſolueret corrigiam calceamenti ſui Luc. 3. Ioan. 1.

Princeps Apoſtolorum exclamat dicens; Exi à me Domine, homo enim peccator ſum, & ego peccatorum omnium facilè princeps tibi appropinquare non formidabo? Si panibus propoſitionis, qui tantùm vmbra erant profundiſsimi huius myſterij, nemini licuerit Lucæ 5. 1. Reg. 21.

vesci, nisi qui mundus erat & sanctificatus; quî potero securus esse ego, qui manduco panem Angelorum, cùm interim tam procùl absim ab omni sanctitate?

Agnus ille paschalis, qui erat typus & figura huius Sacramenti, iuxta mandatum Dei comedi debebat cum pani-
Exod. 12. bus azymis & lactucis agrestibus: qui autem comedebant, renes accinctos, & calceamenta in pedibus habere iubebantur. Ah quomodo audebo ego ad verum hunc agnum paschalem accedere, qui nullam harum præparationum habeo? Quid enim aliud panis azymus, quam puritas sine fermento malitiæ? quid lactucæ amaræ, nisi vehemens contritio? vbi est puritas renum? vbi pedum? id est, sanctorum desideriorum mundities?

Timeo Domine, & vehementer timeo, ne fortè malè excipiar in hac mensa, si quid horum mihi desit apparatuum.

Hac mensa prohibitus, imò ab ea
Matt. 22. reiectus est ille, qui sine veste nuptiali, hoc est, sine charitate accesserat: ligatisque manibus & pedibus in tenebras exteriores deturbatus est: quid ego aliud nunc expecto, si me absque hac veste in conuiuium hoc ingessero?

O diuini oculi, quibus aperti sunt & manifesti omnes animæ meæ sinus & anguli, quid fiet de me, si in conspe-

ctum tuum nudus & vacuus accessero?

Arcam, quæ figura tantùm erat huius Sacramenti, attingere tantum nefas fuit, vt Sacerdos Oza, qui ad eam casum minitantem manum extendit, & tenuit, subitanea morte percussus sit: quî possem ego non timere, & pœnam eandem metuere, si indignè percepero id, cuius arca illa figura tantùm fuit? 2.Reg.6.

Bethsamitæ nihil aliud deliquerant, quàm quòd Arcam fœderis curiosius erant intuiti, cùm ea per fines eorum deferebatur: & tamen adeò indignatus est Dominus, vt ob eam solam causam septuaginta de populo viros, & quinquaginta millia plebis occiderit. Sed ô misericordissime Domine, quanto augustius est Sacramentum hoc Arca fœderis? quanto periculosius est recipere te, quàm videre te? 1.Reg.6.

Non immeritò igitur horrere, & contremiscere debeo, quoties venio ad sumendum Dominum tantæ Maiestatis & iustitiæ? Et si tot causæ sint, cur debeam timere tuam magnitudinem, quot erunt rationes metuendi, si perpendam peccatorum meorum multitudinem? memor enim sum Domine multorum, grauiumque criminum meorum, quibus diuinam tuam Maiestatem offendi in hoc mundo.

Fuit, fuit aliquando (gratia tibi Domine, quòd iam non est) tempus illud, quando infinitam illam tuam pulchri-

tudinem, summa obliuione apud me sepultam, minimè amarem: quando puluis creaturarum tuarum maiori apud me in pretio fuit, quàm thesaurus gratiarum tuarum, & spes gloriæ sempiternæ. Lex & regula vitæ meæ erant mea desideria & inordinati appetitus: nullam tui rationem, nullam tui habebam reuerentiam, quoniam te non cognoscebam.

Ego sum insipiens ille, qui dixi in corde meo: Non est Deus; tam dissolutè siquidem aliquamdiu vixi, vt moribus meis profiterer, quòd crederem te aut non esse, aut nihil posse. Non dedi operam, vt in amorem tuum me insinuarem: non timui iustitiam tuam, non veritus sum legem tuam præuaricari: gratias, quas debui, non reddidi tibi: etsi te omnibus in locis præsentem sciebam, non tamen in tuo conspectu peccare secure, & quidem grauiter erubui.

Quicquid oculi mei desiderârunt, id omne illis permisi, nec cordi meo vim intuli, quò ipsi delectationes eius subtraherem; & quod genus flagitij est, quo anima mea sese non coinquinauit? Quid aliud fuit vniuersa vita mea, quàm assiduum bellum contra te? quid aliud, quàm renouatio omnium tormentorum, totiusque vitæ tuæ passionum? Quoties ego te pro momentanea voluptate, aut minimo lucro, tanquam alter Iudas vendidi? Et nunc veniens, vt te

per-

percipiam, quid aliud ago, quàm osculum tibi paro, cum ipso Iuda, quo te tradam, quem iam antea vendidi? Quid aliud feci, cùm aliàs communicaui, quàm quòd cum militibus te delusi, tibique insultaui, hìc genu flectens, & te adorans, illìc arundine benedictum caput tuum percutiens?

Quomodo igitur audebo recipere te Domine in statu tam immundo & flagitioso? quomodo tam temerarius esse potero, vt sacratum corpus tuum reponam in speluncam draconum, & in nidum viperarum? quid aliud est anima peccatoris, quàm habitaculum Dæmonum, nidus bestiarum, porcile, & cloaca omnis immunditiei?

Quomodo tu requiesces hìc Domine, qui puritas es virginalis; & qui fons es omnis pulchritudinis, quomodo in loco tam abominabili poteris habitare? Quæ participatio iustitiæ cum iniquitate? aut quę societas luci ad tenebras? quę autem conuentio Christi ad Belial? O flos campi, ô lilium conuallium, ô panis Angelorum, quomodo pabulum nunc factus es bestiarum? 2.Cor. 6.

Quare diuinum hunc cibum das canibus, & pretiosas margaritas mittis ante porcos? O amator animarum purarum & mundarum, qui pasceris inter lilia donec aspiret dies, & inclinentur vmbræ: quod pabulum tibi dare potero in hoc corde meo, vbi nihil crescit Cant. 2.

præter tribulos & ſpinas? Lectulus tuus
Cant.3. eſt de lignis Libani; columnæ eius aureæ, reclinatorium tuum aureum, & aſcenſus purpureus: in cubili cordis mei nihil horum reperitur, quam igitur ſedem tibi illuc intranti ponam? quem lectulum ſternam?

Sanctiſsimum corpus tuum de Cruce ſublatum mundiſsimæ ſindoni fuit inuolutum, atque in ſepulchrum nouum poſitum, in quo nemo fuerat iam antea ſepultus. Quæ verò pars animæ meæ munda eſt; quæ noua, in qua te potero ſepelire? Quid os meum aliud, quàm ſepulchrum patens, de quo nihil præter fœtores & putredines meorum peccatorum procedit? Quid cor meum, niſi fons peſsimorum appetituum & deſideriorum? Quid voluntas mea, niſi domus & reclinatorium Dæmonis?

Quomodo itaque audebo appropinquare tibi? te recipere? te impuris labijs meis exoſculari? nullus angulus eſt in anima mea mundus aut purus, quique non ſæpius diuerſis peccatorum generibus eſt prophanatus Non habeo ſepulchrum mundum & nouum in quo recondam O Redemptor & Seruator mi, pudore ſuffundor, quoties me in tali ſtatu video: erubeſco, perpendens qualis ad hoc auguſtum & regale tuum conuiuium accedo, qualis in amplexus Sponſi cæleſtis irruo, qui ſtat iterum paratus, vt me benigne recipiat.

Altera pars huius Meditationis.

AGnoſco Domine, agnoſco magnam indignitatem meam: ſed maxima quoque miſericordia tua non eſt à me abſcondita: hæc eſt, quæ mihi ſuggerit audaciam, & fiduciam ad te veniendi dat, qualis qualis etiam ſum Quò enim indignior ad te venio, eò magis glorificaris tu, ſi non repellas me, aut odio proſequaris creaturam tam immundam.

Domine, tu non ſoles repellere peccatores, ſed vocare, & ad te conuertere. Tu es qui dixiſti; Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati eſtis, & ego reficiam vos: & alibi; Non opus eſt ſanis medicó; ſed his qui malè habent. De te publicè dictum eſt, quòd publicanos & peccatores recipiebas, & cum illis manducabas. Domine mi, tu non mutaſti naturam, quam tunc habuiſti: ideoque firmiter credo, quòd etiamnum de cælo vocas illos, quos tunc in terra viuens vocaſti.

Matt. 11.

Matth. 9.

Quapropter & ego pia illa vocatione illectus venio ad te, peccatorum pondere prægrauatus: & tu me exonerabis: venio laborans & oneratus, & tu me reficies. Venio tanquam infirmus ad medicum, & tu me ſanabis: tanquam peccator ad fontem iuſtitiæ, & tu me iuſtificabis. Tu recipis peccatores, atque manducas cum illis; cibusque tuus eſt

conuerſari cum illis, & delitiæ tuæ, eſſe cum hominibus.

Si tantopere delecteris, Domine, talibus conuiuis, ecce habes hic inſignem peccatorem, quo cum potes manducare panem tuum. Credo equidem Redemptor mi, multo plus te oblectaſſe lachrymas illius publicę peccatricis, quàm ſuperbum illud epulum tumidi illius Phariſęi: proptereа nec deſpexiſti illam, nec à te, vt peccatricem reieciſti: ſed potiùs benignè recepiſti, peccata illius dimiſiſti, contra calumniantium oblocutiones defendiſti; propter paucas lachrymarum guttas multa illi peccata condonaſti.

Luc. 7.

Ecce Domine, hic noua tibi maioris gloriæ offertur materia, datur occaſio: ecce hic iacet peccator, qui multo quidem plura habet peccata, lachrymas verò multo pauciores. Illa nec prima, nec vltima fuit, quam tua miſericordia ſuſcepit, multa ſimilia feciſti Domine, & multa ſimilia tibi adhuc reſtant facienda Intra Domine nunc numerum eorum, auſpicare opus tuum, recipe in gratiam eum, qui te grauiùs offendit, & qui leuiùs propter offenſionem plangit. Non habet hic tot lachrymas, vt pedes tuos queat lauare: ſed tu tantum ſanguinis effudiſti, quantum ſufficit ad ablutionem peccatorum, non tantùm meorum, ſed totius etiam mundi.

Ne indignè feras Domine mi, quod talis exiſtens, qualem me vides, audeam venire in conſpectum tuum. Memento quod non indignatus es, cum paupercula illa, quæ ſanguinis fluxum patiebatur, clam ad te venit, quærens remedium ſuæ infirmitatis, & apprehendens fimbriam veſtimentorum tuorum: ſed potius laudaſti illam, & conſolatus es, dicens; Confide filia, fides tua te ſaluam fecit. Matth. 9. Ecce ego & maiorem & periculoſiorem ſanguinis fluxum patiens, quique minus eſt curabilis, quid agam? quò me vertam? ad quem ibo, niſi ad te Domine, vt beneficium ſanitatis adipiſcar?

Domine mi, tu nec officium tuum, neque conſuetudinem aut naturam tuam mutaſti, quam habuiſti, cum nobiſcum in terris verſabaris, etiamſi nunc in cælos abieris, & procul à nobis abeſſe videaris Si enim mutatus eſſes, alia ſcriptura, & alio nobis opus eſſet Euangelio, quod doceret nos quid nunc de te credere, quid de te in cælo reſidente ſperare debeamus.

Lego in ſanctis tuis Euangelijs, quòd omnes qui male habebant, ad te confluxerunt, & quòd omnis turba quæſiuit te tangere, eò quòd virtus exibat de te, & ſanabat omnes. Ad te venerant leproſi, Luc. 6. & tu extendens benedictas manus tuas, mundaſti illos. Ad te venerunt cæci, ſurdi, paralytici, dæmoniaci. Ad te deni-

que omnia monſtra huius mundi propeRarunt, nulliq́ue eorum opem tuam denegaſti. In te ſolo ſalus eſt, in te medicina & remedium malorum omnium. Promptior és tu ad dandam ſalutem, quàm illi ad poſcendam.

Quò itaque ibimus in neceſsitatibus noſtris Domine, niſi ad te? Scio enim Domine, quòd diuinum hoc Sacramentum non eſt tantùm cibus eorum, qui ſani ſunt; ſed medicina quoque malè habentium & infirmorum: non tantùm fortitudo eſt viuentium; ſed & reſurrectio mortuorum: non tantùm recreat & oblectat iuſtos; ſed ſanat etiam & purificat peccatores.

Vnuſquiſque accedat huc, & accipiat eam partem, quam ſibi putat fore ſalubriorem. Veniant iuſti & manducent & lætentur in hac menſa: ſonetq́ue vox confeſsionis eorum, & laudis in iſto ſalutari calice.

Nuſquam eſſe poſſum ſine hoc myſterio, nuſquam ſine illo viuere: & vbicunque ſum, excuſari non poſſum, ſi non ſumpſero: omni enim in loco, omni in re iſtud eſt mihi neceſſarium. Si infirmus ſim, hîc ſanabor: ſi ſanus, hîc conſeruabor: ſi viuus, hîc confortabor: ſi mortuus, hîc reſuſcitabor: ſi amore diuino ardeam, hîc magis accendar: ſi tepidior ſim, hîc inflammabor. Non timebo, etiam ſi Dominus cæcum me inueniat: quoniam ille cæcos illu-

minat: non metuam, licet me lapſum conſpiciat; ipſe enim labentes erigit. Non fugiam à facie eius, ſicut quondam fecit Adam, quantumuis nudus ſum; ille enim poteſt nuditatem meam tegere: non me abſcondam, quamuis immundus & plenus peccatis videar; ille enim eſt fons miſericordiæ: non erubeſcam licet pauper ſim; ille enim Dominus eſt omnium rerum creatarum.

Non magnopere ſolicitus ſum, quòd ille audaciam meam ſuam iniuriam interpretabitur: ſed occaſionem me illi glorię maioris daturum arbitror; vt dum ego cæteris omnibus ſim miſerior, dilucidius in me reſplendeat diuinæ miſericordiæ magnitudo, eo ipſo, quòd mihi auxiliabitur.

Tenebræ illius, qui à natiuitate cæcus fuerat, gloriæ Domini famulabuntur; natus enim cæcus erat; vt manifeſtarentur opera Dei, ſic & miſeria meæ conditionis ſeruiet illi, quoniam in ea magnitudo bonitatis eſtis conſpicietur; ſi nimirum ille, qui tam ſublimis eſt, tam miſeram atque inopem creaturam iuuare non dedignetur: idque potiſſimum cùm hîc nulla ratio mei habeatur; ſed tantùm meritorum Domini noſtri Ieſu Chriſti, propter quæ Pater æternus nobis bene vult, & nos in filios ſuos adoptat, habetque benignè, vt tales haberi ſolent. Ioan. 9.

Oro itaque ſupplex, & obteſtor te nunc Deus meus Pater Domini noſtri IESV Christi, vt quemadmodum ſanctiſsimus ille Rex Dauid Miphiboſeth debilem pedibus ad menſam ſuam admiſit, quia erat filius magni & chari amici illius Ionathæ, volens hoc modo filium honorare, non propter filium ipſum, ſed propter merita patris illius: ſic & tibi Pater cæleſtis placeat me pauperem & immundum peccatorem ad regale tuum conuiuium admittere; non propter me, ſed propter merita & honorem ſingularis amici tui IESV Chriſti, Domini & Patris noſtri; qui cum tantis laboribus & doloribus ad gloriam & honorem tuum nos regenerauit in arbore crucis; qui & tecum viuit ac regnat in ſecula ſeculorum, Amen.

2.Reg 9.

ORATIO ANTE COMmunionem.

Granatenſis ibidem.

TE laudo, tibi gratias ago dulciſsime Domine IESV, Seruator & Redemptor mi, pro tantis tuis beneficijs, quæ in tam vilem & miſerabilem creaturam conferre dignatus es. Tibi gratias ago Domine mi, pro omnibus miſerationibus tuis, quibus erga genus humanum, in myſterio potiſsimum incarnationis vſus es; in natiuitate ſcilicet, circunciſione, in templo præſentatione, in AEgyptum fuga, in ieiunio & tentatione, in laboribus & itineribus multis, in prædi-

cationibus & persecutionibus mundi huius, in tormentis & doloribus acerbissimæ tuæ passionis, & in omnibus quæ in carne pro me passus es.

Ante omnia verò gratias tibi ago immensas, pro ineffabili tua charitate, quæ te pro me pati impulit: quæ profectò cunctis operibus tuis sine vlla cōparatione maior est. Insuper & quas possum gratias ago, quòd non dedignaris me ad sanctissimam tuam mensam admittere, participemq́ue tui ipsius, & omnium meritorum, inæstimabilisq́ue thesauri tuæ passionis facere. O Deus meus, & Seruator meus, quibus obsequijs hoc nouum & inauditum misericordiæ tuæ genus compensabo? Quis es tu, & quis sum ego, quòd tu Dominus supremæ Maiestatis dignaris venire in luteum, terrenumque habitaculum meum? Domum tuam, Domine, decet sanctitudo in secula seculorum. Cur itaq; venis in domum meam, quæ nunquam non malignitate abundat? Cælum hospitium, & sedes tua est, & terra scabellum pedum tuorum: quia & cælum & terram implet tuæ Maiestatis gloria; quomodo igitur non abhorres ad tam vile hospitium meum diuerti? Ergóne putandum est, inquit Salomon, quòd verè Deus habitet super terram? si enim cælum & cæli cælorum capere te non possunt, quanto magis domus hæc quam ædificaui? O

Psal.92.

3.Reg.8.

res admiranda, qui ſedet ſuper Cherubin, & intuetur abyſſos, nunc ſe ad abyſſum vſque humiliat, & in infimo loco ſedem ſuam collocat.

Parum tuæ bonitati viſum eſt, quòd Angelos noſtro miniſterio deſtinaſti, ipſe ad nos venire voluiſti, & in animas noſtras intrare, vt proprijs manibus illic negotia noſtræ ſalutis operareris. Ibi tu viſitas infirmos, erigis lapſos, doces ignorantes, reducis in viam errantes. Quid multis? tu ipſe es, qui curas ibi vulnera & languores noſtros omnes, non alterius manibus, ſed proprijs; non longè petita medicina, ſed propria carne, proprioque ſanguine tuo ſemper benedicto mederis.

O optime Paſtor, quàm abundè ſatiſfeciſti tuæ promiſsioni, quàm olim per
Ezech. 34 Prophetam enuntiaſti, dicens; Ego paſcam oues meas, & ego eas accubare faciam. Sed quis erit dignus hac gratia? quis erit dignus hoc beneficio? ſola tua miſericordia, Domine, bonis tam infinitis nos poteſt dignos facere. Et quoniam ſine illa nemo dignus eſſe poteſt, illa Domine mihi ſit propitia, illa me tantorum myſteriorum faciat participem, faciat & me gratum tam inæſtimabili beneficio. Suppleat quæſo quicquid mihi deeſt gratia tua, dimittat mihi omnia peccata mea miſericordia tua, præparet animum meum Spiritus tuus, ditent paupertatem meam merita tua,

ta tua, & eluat omnes maculas animæ meæ, totiusque vitæ meæ ſordes ſanguis ille tuus pretioſus: vt dignè poſſim tremendum hoc Sacramentum ſuſcipere.

Exultat & lætatur anima mea, ô Domine, quoties recordor inſignis illius miraculi, quo mortuus mortuum olim cadauer ſolo attactu corporis ſui reſuſcitauit. Nam ſi tantum potuerit corpus Prophetæ mortui, quid non poterit corpus viuum omnium Prophetarum Domini? Certus ſum Domine mi, quòd tua potentia non eſt minor potentia Prophetæ, & anima mea non minus mortua eſt, quàm corpus illius hominis, nec minoris efficaciæ contactus hic, quàm ille. Quare igitur ſimile beneficium in me non expectabo? quare maiora miracula faciet corpus in peccatis conceptum, quàm corpus conceptum à Spiritu ſancto? quare maiorem prærogatiuam habebit corpus ſerui, quàm corpus Domini? quare corpus tuum non reſuſcitabit animam meam in tuo ſanguine ſanctificatam, quæ cohæret & coniungitur tibi per fidem, cum reſuſcitet illud corpora quæ contingit? Et quia corpus hoc reſuſcitatum fuit, vitam non petens, ſed ſola virtute oſsium beati Prophetæ tui; placeat quæſo infinitæ miſericordiæ tuæ Domine mi, vitam mihi per medium huius Sacramenti petenti & obſecranti red-

4.Reg.13.

ti reddere, vt iam non viuam ego, ſed tu viuas in me.

O bone IESV, per illam inæſtimabilem charitatem, quæ te pro me tradidit, & ignominioſam mortem obire fecit, te ſupplex oro, vt me ab omni peccato mundes, omni virtutum genere, omnibusque meritis tuis me exornes, & gratiam concedas, vt ſacroſanctum hoc Sacramentum tanta cum humilitate & reuerentia, tanto cum timore & tremore, tanto cum dolore & peccatorum meorum pœnitentia, denique tanto cum amore & charitate excipiam, quãtam auguſtiſsimum hoc myſterium requirit.

Da mihi, benigniſsime Domine, illam intentionis puritatem, cum qua dignè ad menſam tuam myſticam accedere potero, ad gloriam nominis tui ſancti, & ad remedium omnium infirmitatum, neceſsitatumque mearum; vt virtute huius Sacramenti corroboratus, fortiter contra inimicos meos pugnare, illos vincere, meque viuificante hoc cibo in vita ſpirituali ſuſtentare valeam, ſed & huius Sacramenti beneficio fac, vt vnum quid tecum fiam, tibique concorporatus inſeparabiliter inhæream, vnus tecum ſpiritus effectus.

Offeratur hoc ſacrificium pro ſalute omnium fidelium, viuentium & defunctorum. Omnes enim adiuuantur

virtute inæstimabilis huius Sacramenti, quod pro salute omnium est institutum & Ecclesiæ tuæ relictum à te, qui viuis & regnas in secula seculorum, Amen.

ORATIO ANTE COMmunionem secunda.

OMnipotens sempiterne Deus, ecce ego indignissimus peccator accedo ad Sacramentum vnigeniti filij tui, Domini nostri IESV Christi. Accedo tanquam infirmus ad medicum vitæ, immundus ad fontem misericordiæ, cæcus ad lumen claritatis æternæ, pauper & egenus ad Dominum cæli & terræ, nudus ad Regem gloriæ. Rogo ergo immensæ largitatis tuæ abundantiam, quatenus meam curare digneris infirmitatem, lauare fœditatem, illuminare cæcitatem, ditare paupertatem, vestire nuditatem: vt panem Angelorum, Regem Regum, Dominum Dominantium tanta suscipiam reuerentia & humilitate, tanta contritione & deuotione, tanta puritate & fide, tali proposito & intentione, sicut expedit saluti animæ meæ. Idem ibidem ex D. Thoma.

Da mihi Domine corporis & sanguinis Dominici non tantum suscipere Sacramentum, sed etiam rem & virtutem Sacramenti. O mitissime Deus, da mihi corpus vnigeniti filij tui, Domini nostri IESV Christi, quod traxit de virgine

Maria, ſic ſuſcipere, vt corpori tuo myſtico merear incorporari, & inter eius membra connumerari. O amantiſsime Pater, concede mihi dilectum filium tuum, quem nunc velatum in via ſuſcipere propono, reuelata tandem facie perpetuo contemplari. Qui tecum viuit & regnat in ſecula ſeculorum, Amen.

ORATIO ANTE COMmunionem tertia.

Franciſcus de Euia habetur in fine lib. 4. de Orat. & Medit. Granat.

PIE Domine Ieſu Chriſte, confiteor me maximum eſſe peccatorem, & vermiculum immundum, qui non ſum dignus in tuum prorepere conſpectum. Inidoneum quoque & planè indignum me agnoſco, qui recipiam te in domicilium animæ meæ, eo quòd non eſt munda ab omni macula & iniquitate, quodque ornata & præparata non eſt virtutibus atque operibus internis, quem tamen apparatum Maieſtas tua requirit, antequam ſuſcipiaris tu Deus meus, Creator meus, Redemptor meus: ideoque metuo & contremiſco, nec appropinquare tibi nunc audeo. Magna tamen fulcit me fiducia, quòd tu Deus meus es vita viuens, quæ viuificat corpus & animam, omnibusque rebus, quæ vitales ſunt, vitam largitur: neque deſideras, aut vis mortem peccatoris, ſed vt conuertatur & viuat. Tu enim expanſis brachijs hærens in cruce, vt recipias nos, alta voce clamas, & nos vt venia-

niamus inuitas, dicens; Venite ad me omnes, qui laboratis in præsenti vita, & onerati estis peccatis & tribulationibus, & ego reficiam vos. quietem vobis dabo, & consolabor vos. Et alio loco; Qui sitit, qui salutem appetit, veniat ad me, & bibat de fonte misericordiæ, deque torrente pœnitentiæ. Matt.11. Ioan.7.

His alijsque verbis dulcissimis, quæ passim in Euangelio tuo reperiuntur, & populo pro concionibus soles proponere, vehementer accendor; atque ex ijs fiduciam talem concipio, vt audeam propius ad te accedere.

Sed & memor infinitæ illius bonitatis & misericordiæ tuæ, qua motus non despexisti Latronem in cruce tibi confitentem, & indulgentiam rogantem; nec Magdalenam, licet peccatricem tota Iudæa celebrem; nec reiecisti preces Chananææ, quamuis Ethnicæ: nec te puduit mulieris in adulterio deprehensæ, cuius in tua accusabatur præsentia. Non repulisti Matthæum sedentem in telonio, nec humilem Publicanum: non lachrymas Petri te negantis; nec ignorantiam Pauli te persequentis. Quid multis? non detestatus es malitiam & iniquitatem eorum, qui te crucifixerunt, posteaquam ipse pro ijs in cruce omnipotenti Patri tuo supplicaueris.

Hæc, aliaque exempla plurima animum mihi addunt, & fiduciam in me

excitant, vt iam cum audaci quadam humilitate veniam ad recipiendum te; omnino confidens fore, vt tu Domine Deus defectus, indignitatemque meam meritis sanctissimæ passionis & mortis tuæ suppleas: Qui cum Patre & Spiritu sancto viuis & regnas per omnia secula seculorum, Amen.

ORATIO ANTE COMmunionem quarta.

Granat. lib. de Orat. & Meditat.

CVM tuam Maiestatem, Domine, meamque vilitatem considero, totus horreo, contremisco & in memetipso confundor. Tanta enim est iniquitatum mearum magnitudo, vt nec ego illas corrigere, nec pro illis queam tibi satisfacere. Quid ergo faciam Deus meus, auxiliator meus, & consolator in necessitatibus? Scio quid faciam: Vnigenitus filius tuus perfectissimum in ara crucis pro me tibi obtulit sacrificium. Idem & ego offeram tibi nunc pro peccatis meis, vt illud satisfaciat pro me. Scio enim nihil esse aut in cælo, aut in terra, quod tibi magis placet, aut quo facilius homo tibi reconciliatur. Nec tantùm offeram hunc filium tuum tibi, sed & ore & corde meo, licet impuro, illum sumam, comedam, & in animæ meæ viscera transmittam; vt hoc modo magis tibi gratificer, eundemque filium tibi reddam pro omnibus donis, gratijs, & beneficijs, quibus

me adeo deuinctum tenes, vt aliter, nisi hoc modo, dignas tibi referre gratias nunquam potero.

Offero igitur tibi ô æterne Pater, amantissimum filium tuum, & sumam illum, vt per illius gratiam & potentiam vincam inimicos meos, Diabolum, Mundum, & Carnem, mihi infensissimos. Suscipiam filium tuum, vt illius diuitiæ succurrant meæ paupertati; infinita illius bonitas meam expellat malitiam; incomprehensibilis illius diuinitas restauret, perfectamque faciat meam humanitatem per peccata corruptam & debilitatam Ore & corde, ô suauissime Pater, amantissimum filium tuum percipiam, vt illo Mediatore me tibi proximum facias assidere, ibique me immotum detineas, non aliter atque olim filius tuus pro me in cruce detentus est: de qua descendere noluit, priusquam me perfecte sibi comparasset, atque me tibi reconciliasset.

Per huius itaque filij tui charitatem tibi supplico Pater, vt digneris me adiuuare, meque tibi tam arctè astringere, vt nunquam te deseram, etiamsi totum terrarum orbem à te videro declinare. Quam gratiam non pro me tantùm peto, sed & pro omnibus illis, quibus aliquo vinculo sum obstrictus: imò pro omnibus hominibus, viuis & defunctis.

Et tu, ô benignissime Saluator, qui dedisti nobis corpus tuum in cibum, sanguinem in potum, & animam in redemptionem nostram, miserere, miserere famuli tui: da misericordiam poscenti, da gratiam indigenti, & fac me talem, vt dignè te in hoc Sacramento, ad quod nunc accedo, suscipiam: si enim indignus accessero, iudicium incurro: & nisi tu me dignum feceris, frustra laboro. Porrige itaque dexteram, ô pie Iesu, miserrimo famulo tuo, de proprijs viribus diffidenti: supple de tuo, quod deest de suo, & fac tibi in me cœnaculum grande, stratum, & ornatum, in quo requiescas dulciter, mirabiliumque tuorum, beneficiorum quoque & acerbissime passionis tuæ memoria habitet sine fine, nec vnquam inde excidat. Qui viuis & regnas Deus, per omnia secula seculorum, Amen

ADMONITIO SVB COMMVNIONEM.

Granat. lib. 3. Memorial. cap. 7. Matt. 25.

TEmpore communionis accessurus ad altare Dominicum existima te audire vocem illam Euangelicam; Ecce sponsus venit, exite obuiam illi. *exite vt excipiatis illum: Non enim in alio aliquo Sacramento Deus tam manifestè se sponsum animarum nostrarum esse ostendit, quàm in Eucharistia Effectus siquidem huius Sacramenti est copula, & vnio animæ cum Deo, vt fiat ex duobus*

quid vnũ, hoc nãque propriũ est matrimo nij spiritualis. Idcirco vt dignè hũc spõsum possis excipere, necesse est diligenter cõside res, quomodo & qualis ad te venit: vt & tu talis illi obuiã pcedas. Venit enim plen⁹ charitate, suauitate, bonitate, misericor dia; dicens, q desiderio magno desiderauit hoc Pascha mãducare tecũ. Tu itaq; exi in occursũ illi, & excipe eũ cũ omni deuotio ne, amore, timore, reuerẽtia & gaudio: & quicquid in te est, illi obuiam effunde. Exis enim ad recipiẽdũ verũ spõsum animæ tuæ, verũ Deum tuũ. Creatorẽ tuũ, & summũ bonũ tuũ Considera magnitudinẽ deuotio nis & exultationis, qua cũ senex ille Simeõ Luc. 2. *puerulũ Iesũ in brachia sua excepit, quan go à matre Virgine offerebatur, ob cuius visionis desideriũ tantummodò vitæ pro gationẽ optârat. Tali cũ desiderio & deuo-tione procedas oportet, q venisti vt in san-ctissimo hoc Sacramento eundẽ Dominum percipias. Perpende quoque deuotionem & gaudium, cum quo mater Ioannis Baptistæ Dominum hunc in ædes suas excepit, cùm in hæc verba plena deuotionis erumperet;* Vnde hoc mihi, vt veniat mater Domi-ni mei ad me? *Dic igitur & tu;* Luc. 1.

EXCITATIO MENTIS *ad deuotionem tempore Com-munionis.*

Idem ibidem.

VNde mihi tanta misericordia, vt Dominus Angelorum, & gloria cæli ad me venire dignetur? O pater, ô pastor, ô Domine, ô Deus meus & omne bonum meum, cui non satis fuit me ad tuam similitudinem creasse, tuoque me sanguine redemisse; sed voluisti insuper venire ad me, & in me quiescere: voluisti me in te transformare, & facere me tecum vnum. Vnde hæc mihi Domine mi? an quia opera mea promeruerunt? an quia tu bonorum meorum eges? Nequaquam Domine, sed sola bonitas tua & misericordia tua te mouent vt tu delecteris ampliùs habitare mecum, quàm ego tecum. Ego ad te venio, quia ope tua indigeo: tu ad me venis, quia bonus es. Ego te desidero, quia miser & miserabilis sum; tu quæris me, quia misericors es: ego ad te, quia beneficia expecto à te; tu ad me, quia promptus es ad dandum: tu quia paratior ad dandum, quàm ego ad accipiendum: tu quia liberalior, quam ego indigus ideoque tu magis oblectaris habitare mecum, quàm ego tecum, vt ipse confessus es, dicens: Delitiæ meæ esse cum filijs hominum.

Prou. 8.

ORATIO SVB IPSAM Communionem.

QVIS ego sum Domine, & quæ est domus patris mei, vt tu venias ad me, quem Præcursor tuus præ reueren-

tia

tia non auſus fuit tangere? cæli clauiger timuit accedere? omnesque glorioſi principes cæleſtis curiæ adorant & reuerentur? Fretus tamen ego immenſa pietate & clementia tua accedo ad te fontem miſericordiæ, medicum vitæ. Sed tu qui ſolus ex indignis dignos facis, ne me dimittas ieiunum, ne deficiam in via. parce mihi cum Magdalena ad genua tua prouoluto, mihi remitte peccata mea, quæcunque vel ex infirmitate, vel ignorantia, vel etiam voluntariè perpetraui. Tribue cæco huic te inuocanti lumen mentis, paralytico robur & fortitudinem ſpiritûs. Exeat virtus de te ô bone IESV, fili Dauid, quæ ſanet fluxum concupiſcentiarum mearum, dum tango, non fimbriam veſtimentorum tuorum, ſed te totum ſumo, licet indignus. Obliuiſcere peccatum meum, pro quo fudiſti ſanguinem tuum. Veni & viſita domum iſtam nomini tuo dedicatam Venio ad te, non in meis meritis, ſed in miſerationibus tuis immenſis: ſupple quæſo de te, quod minus habeo in me. Serua domum iſtam nomini tuo dedicatam, ne inimicus reuertens faciat nouiſsima mea peiora prioribus, Amen.

CVM SALVTAREM HOſtiam vides in manu Sacerdotis, dic tecum.

Chryſ. hom. 23. in Matt.

HOC corpus in præſepi reueriti ſunt Magi, & viri impij, & Barbari longo itinere confecto, cum timore & tremore plurimo adorauerunt. Propter hoc corpus non amplius terra & cinis ego ſum, non amplius captiuus, ſed liber: propter hoc cælum, & ea quæ in eo bona ſunt, me accepturum ſpero. Hoc corpus cruci affixum, verberatum, morte victum non eſt, hoc corpus ſol crucifixum videns radios ſuos auertit: propter hoc velum templi ſciſſum eſt, & petræ & terra vniuerſa tremuit. Hoc idem corpus cruẽtatum, lancea vulneratum fontes ſanguinis & aquæ vniuerſo orbi ſalutares ſcaturiunt.

EVCHARISTIAM ORE excipiens, dic:

D. Tho. Aquin. Ioan. 6.

DOmine non ſum dignus, vt intres ſub tectum meum: ſed tu Domine, qui dixiſti; Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, in me manet, & ego in eo; propitius eſto mihi peccatori per ſumptionem corporis & ſanguinis tui: & præſta, & non ad iudicium damnationis illud ſumam; ſed miſericordia tua tribuente in ſalutem & remiſsionem omnium peccatorum meorum, Amen.

ADMONITIO POST COMMVNIONEM.

Postquam salutarē hostiam sumpsisti, eam aliquādiu in ore tuo retine, donec paululum humectetur, vt possit facilius deglutiri. Fit enim nōnunquam, vt hac cautela non vtentibus adhæreat palato, tantumque pariat in reuellendo molestiam, vt impediat, ne cogitet aut meditetur homo, quæ sunt vel tunc maximè meditanda. | Ex lib. 3. cap. 6. Memorialis Granat.

II. Caue ne statim post Communionem expuas: si vrgeat necessitas, fiat hoc in loco mundo, & à pedibus hominum remoto.

III. Sed nec statim post Cōmunionē comedendum est sed expectandum donec species sacramētales digestæ sunt, & resolutæ.

IV. Colloquia humana fabulas & otiosa verba hoc tempore deuita: magna namque inciuilitas est, mox vbi tantum hospitem in domum tuam exceperis, illi dorsum obuertere, aduentum felicem non gratulari, nolle cum eo sermocinari; sed fugere & ad inanes fabulas conuerti.

V. Toto igitur illo die oportet te occupatum esse orationib⁹, diuinis laudib⁹, meditationibus de amore Dei, de passione Domini, de beneficijs diuinis, Deoq; p illis gratiæ indesinenter agendæ sunt. Quādiu enim species Sacramētales in pectore manent (ait Caietanus) tā diu mirabiles effect⁹ hoc Sacramentū in animab⁹ nostris operatur: ita vt hic dici possit illud, ꝙ olim dixit de semet-

ipſo Saluator; Quàm diu ſum in mundo, lux mundi ſum. *Et ſol non tantùm illuminat mundũ cùm ſupra horizontem cõſpicitur, ſed ante ortum, & poſt occaſum hora penè integra: ſic & Sol iuſtitiæ in hoc Sacramẽto latitãs, nõ tantũ in ipſo cõmunionis momento, ſed ante & poſt illud radios ſuos exerit, ante illud per ſpẽ & deſideriũ, poſt illud verò percepti beneficij memoria.*

MEDITATIO INSIGNIS poſt Communionem prima.

Granat. lib.3 Memorial.

O Deus meus, & miſericordia mea, quomodo dignas potero tibi gratias agere, quòd tu Rex Regum, & Dominus Dominantium non dedignatus es viſitare animam meam, & pauperculum miſeræ meæ domunculæ tectum ſubire, ibique facere, vt tu & ego Vnum ſimus, idque mediante inæſtimabili virtute huius Sacramenti? Quo munere tantum beneficium compenſabo? quibus officijs tantam tuam bonitatem remunerabo? quam gratiam poterit dare creatura miſera, pauper & inops pro munere tam diuite & pretioſo? Non enim ſatis tibi fuit nos in hoc myſterio participes facere ſupremæ tuæ Deitatis; ſed ſimul nobis communicare voluiſti ſanctiſsimam tuam humanitatem, vnà cum omnibus meritis, quæ per illam & cum illa pro nobis lucrifeciſti: dans enim nobis hîc carnem & ſangui-

nem tuum, nos etiam participes facis totius thesauri, omniumque meritorum, quæ eadem carne & sanguine comparasti. O admirabilem communionem. O thesaurum nullo pretio comparandum, & hominibus nondum satis cognitum; dignum tamen cuius præconia noctes atque dies in Ecclesia magna decantentur O clementissime Reparator animarum nostrarum, quibuscum maioribus diuitijs & pretiosioribus monilibus nos locupletare potuisti, quàm hoc augustissimo Sacramento? Meritò dixisti Domine in oratione tua, qua sub ipsam passionis horam Patrem interpellasti; Ego me sanctifico pro eis, vt sint & ipsi sanctificati in veritate. Ioan. 17. Nouo scilicet modo sanctificandi, Sanctificatori difficiliori, & sanctificato faciliori. Tua enim Domine est sanctitas, mihi verò fructus sanctitatis: tu laborasti, ego mercedem accipio: tu impensas fecisti, ego lucrum colligo: tu castigaris, & mihi peccatorum datur venia: tu amaram potionem bibis, & ego amissam sanitatem cum vita recupero. Pro me satisfecerunt tui dolores, tui claui, tuæ alapæ, tuæ spinæ, & pretiosus ille sanguis tuus, non per guttas, sed per riuos effusus. Me lauant tuæ lachrymæ, me sanant tua vulnera, & pro me satisfaciunt tua flagella. O diues communio. O fraternitas infinitorum meritorum. O commercium inæsti-

mabilis thesauri. Quod peculium, aut quam sortem nos in hanc societatem misimus? quid nos deposuimus, vt tam copiosum lucrum ad nos redeat? Non est profectò tantæ felicitatis alia causa, præter tuam bonitatem. Quare sol terras illuminat? quare ignis obiectum corpus calefacit? cur idem aqua refrigerat? res in propatulo est: sunt enim hæ naturales eorum proprietates, tales enim creaturæ tales producunt effectus. Et tibi Domine proprium est ignoscere, tibi misericordiam facere, idque alijs potius quàm tibi ipsi. Tua bonitas nostra est, eaque non qualiscunque, sed summa. Vt enim proprium boni est esse diffusiuum seu communicatiuum, sanè summum bonum summè quoque erit diffusiuum. Et hæc fecisti nobis, quia totum te nobis dedisti. Nascendo factus es noster frater, nutriendo cibus, moriendo pretium, & regnando præmium. Denique, ô anima mea, si vnico verbo complecti velis omnia illa bona, quæ secum adfert tam admirabile Sacramentum, considera illud quod Dominus iste in hunc mundum attulit, cùm homo factus in mundum venit. Cùm enim in mundum venit, dedit mundo vitam gratiæ, cum omnibus quæ gratiam subsequuntur: ita & cùm per Sacramentum in animam venit, eandem vitam animæ largitur. O cibum diuinum, per quem filij hominum

in filios Dei transformantur, & per quem humanitas omnis in nobis mortificatur, vt viuat in nobis Deitas. O panem dulcissimum, dignum qui adoretur, animam non ventrem nutrientem? cor corroborantem, & corpus non grauantem; spiritum lætificantem, & intellectum non conturbantem; cuius virtus appetitus nostros moderatur, voluntatem propriam interficit, vt efficax sit in nobis voluntas diuina.

Quas igitur gratiarum actiones referam, quas laudes tibi cantabo Domine, pro hoc beneficio? Si gratitudo debeat respondere dono, quod quæso gratitudinis genus sufficiet tali dono? Tu dixisti aliquando famulo tuo Moysi: Accipe vas aureum, & imple illud manna, & absconde illud in arca fœderis, & conseruetur ibi in generationes futuras, vt videant cibum, quem comedere feci vos in deserto annos quadraginta. Si tanti fecisti, Domine, cibum illum corruptibilem, quem dedisti populo in deserto, vt volueris illum seruari ad perpetuam rei memoriam in veneratione; quanto apud nos in honore debet esse cibus incorruptibilis, qui dat vitam æternam his qui manducant. Manifestè video differentiam eandem, quæ est inter vnum cibum, & inter alium, etiam esse inter vnum beneficium, & inter aliud; & proinde debere eandem quoque esse inter vnam gratitudinem,

Exod. 16

& alteram. Ille cibus erat terrenus, hic cæleſtis: ille corporis erat, hic animæ: ille non dabat veram vitam manducantibus, hic verò dignè ſumentibus eſt vita æterna. Sed quid comparationem hanc vnius ad alterum inſtituo? quæ enim differentia eſt inter Creatorem & creaturam, eadem eſt inter hunc & illum cibum Si itaque tu, Domine, talem memoriam & gratitudinem popoſceris, eò quòd populum tuum cibo corporali & corruptibili nutriueris: quam requires à nobis, quos cibo nutris tanto meliori, quantum Creator præſtat creaturæ? Non eſt laus, non eſt gratiarum actio, quæ digna eſt hoc beneficio. Cùm itaque diffidam de viribus & facultatibus meis, nec viam, modumque inueniam illum ſoluendi, quod tibi debeo, non eſt mihi aliud remedium reliquum,
Pſal.115. quàm accipere cum Propheta Calicem ſalutarem, & inuocare nomen Domini; id eſt, non remunerare beneficia præterita, ſed petere noua, & gratiam ſupra gratiam poſtulare. Oro itaque, Domine, vt concedas mihi hoc Sacramentum accipere in ſatisfactionem omnium peccatorum meorum, & ad emendationem vitæ meæ prioris. Per illud reparetur in me quidquid collapſum eſt; quidquid mihi deeſt ſuppleatur, & paupertas mea diuitijs gratiarum tuarum ditetur. Virtute huius Sacramenti mortifica in me, quidquid diuinis

ocu-

oculis tuis displicet, & fac me conformem tuæ voluntati. Largiri mihi Domine, vt per mysterium hoc semper in te perseuerem, teque amem perfectè & perseueranter; vtque semper tibi vnitus & coniunctus maneam, pro gloria & honore sanctissimi nominis tui. Propitius esto Domine omnibus peccatis meis; non meis tantùm, sed & aliorum. Fac Hæreticos & Schismaticos ad vnitatem Ecclesiæ redire: illumina infideles, vt te agnoscant Adiuua omnes, pro quibus orare sum obligatus, & hos qui se meis precibus commendârunt. Consolare patrem, matrem, fratres & sorores, amicos & inimicos meos, cum omnibus qui mihi vnquam benefecerunt. Fac misericordiam cum omnibus illis, pro quibus pretiosum sanguinem tuum fundere non dubitasti. Da gratiam viuis, & requiem defunctis. Tibi autem sit laus, honor, virtus & gloria, qui viuis & regnas in secula seculorum, Amen.

MEDITATIO POST COMmunionem secunda

ETsi omnes creaturæ, quæ in cælo sunt, Domine, & in terra, linguæ essent etiam disertissimæ; omnesq; promptæ essent ad obsequium meum, mihique ad reddendam tibi gratiarum actionem operam suam offerrent, certum est, quòd ne pro minimo tuo benefi- Granat. ibidem.

cio dignas tibi gratias agere possemus. Quòd si ne pro minimo quidem beneficio gratias tibi sufficientes agere potero, etiam tot creaturarum choris mihi assistentibus & auxiliantibus; quid potero solus, pro tot beneficijs, ijsque infinitis modis maioribus? O Deus meus, ô Domine, & Seruator mi, quas gratias tibi reddam? quas laudes dicam? quoniam hoc die voluisti me visitare, consolari & honorare tua præsentia. Sancta illa mater Pròdromi tui Ioannis, plena Spiritu sancto, quando per ostium domus suæ vidit intrantem Virginem, in cuius vtero tu, tanquam sponsus in thalamo, requiescebas, expauescens tantæ rei admiratione exclamauit, dicens: Et vnde hoc mihi, vt veniat mater Domini mei ad me? Quid itaque faciam ego vilissimus vermiculus, omnium huius mundi peccatorum primus & maximus? Intrauit ad me hodie hostia consecrata, in qua ipse Deus continebatur, qui ad me venit: quanto itaque maiori cum ratione & ego exclamare potero & dicere: Vnde mihi hoc, vt non mater Dei, sed Deus ipse, Dominus & creator omnium ad me veniat? Ad me, qui tanto tempore fui receptaculum & vas Sathanæ: ad me, qui toties hunc ipsum Dominum offendi: ad me, qui semper illum spreui, contumelia affeci, & crucifixi: ad me, qui toties illi fel pro suaui potu propi-

Luc. 1.

naui, quoties peccaui: cui toties ianuam cordis mei occlusi: quem toties à me repuli? Dignus itaque sum, qui nunquam in posterum hunc Dominum accipiam, eò quòd tam turpiter eum à me reieci; dignus sum, qui nunquam posthac ad cœnam eius admittar, quoniam venire nolui cùm me vocauit.

Sed quare ad me, ô Domine? Tu Rex Regum & Dominus Dominantium, qui non eges vllius rei creatæ? Cuius sedes est cælum, & cuius regale scabellum est terra? cuius ministri sunt exercitus Angelorum? quem laudant stellæ matutinæ? in cuius manibus sunt omnes fines terrarum? Tu qui sedes super Cherubin, & intueris abyssos, id est, secretissima quæque, & mundo abscondita, penetrans tua sapientia altissima cum profundissimis? Tu Domine incomprehensibilis Maiestatis & magnitudinis venire voluisti hodie in locum tam humilem, abiectum, immundum? An fortè voluisti denuo ad Inferos descendere? an iterum manibus tradi nocentium decreuisti? aut iterum in stabulo bestiarum nasci, & in præsepio reclinari, fœnoque aut paleis quiescere? Idem sanè tibi animus, eadem voluntas ni fallor tibi nunc est, quæ fuit olim; quod enim semel fecisti pro peccatoribus, id quotidie facis pro eisdem. Et siue hoc, siue alio modo me visitaueris,

ſemper id tuæ debebitur miſericordiæ. Nunc autem non ſolum viſitaſti me, ſed ad me, & in me intraſti, in me manes, me in te transformas, & Vnum quid tecum facis, vnione quadam admirabili & ſupernaturali, quæ ſimilitudinem & comparationem quandam habet cum ea diuiniſſima & altiſſima communione, quæ eſt inter te & Patrem tuum. Quemadmodum enim Pater eſt in te, & tu in Patre; ſic qui manducat te, manet in te, & tu in illo: quæ res poteſt eſſe mirabilior? Admiratus eſt quondam Rex Dauid, quòd Deus tanti faceret hominem. Quid eſt, inquit, homo quòd memor es eius, aut filius hominis quia viſitas eum? Mirabatur Dauid, quòd Deus eſſet memor hominis. At ego miror, quòd ipſe homo pro homine factus eſt, ipſe cum homine commoratus eſt, ipſe pro homine mortuus eſt, ſeipſum homini manducandum dedit: Vnum quid cum homine factus eſt. Mirabatur Rex Salomon, quòd Deus voluit habitare in templo, quod ille tot annis, tot ſumptibus, tot laboribus ædificârat, dicens; Ergóne putandum eſt, quòd verè Deus habitat ſuper terram? ſi enim cæli cælorum te capere non poſſunt, quanto magis domus hæc quam ego ædificaui? Cæterùm multò magis admirandum eſt, quòd idem cælorum Deus & Dominus, alio excellentiori multò, & nobiliori modo in pau-

'ſal. 8.

.Reg. 8.

per-

perculam ac vilem animulam non exhorreſcit venire, in eaque manere; quæ tamen vix vna die tota laborauit, vt ſedem illi præpararet. Mirabatur olim totius mundi machina, & obſtupeſcebant omnes creaturæ, Deum videntes incarnatum, & hominem factum, deſcendentem de cælo, & nouem menſes continuos in vtero Virginis recubantem. Nec iniuria. Erat enim hoc omnium mirabilium diuinorum maximum, optimum opus Dei, & beneficium cum nullo alio comparandum. Sed vterus ille virginalis plenus erat Spiritu ſancto, ſplendidior ſtellis cæli, purior Angelis paradiſi, virtutibus & gratijs magis adornatus, quàm cęlum ipſum, quàm terra ipſa cum omni ſuo apparatu ornatuque: & proinde habitaculum illud erat dignum Deo, à Spiritu ſancto præparatum. Sed quòd idem Dominus vult habitare in me, qui impurior ſum cœno aut quouis ſterquilinio, qui obſcurior ſum nocte, & quauis cloaca immundior, quis hoc non ad ſtuporem vſque admirabitur? Eſto, per infinitam bonitatem illius nunc lotus ſim; aqua gratiarum illius mundatus ſim; Sacramentis illius ſanctificatus ſim; an ne adhuc ſumma eſt miſericordia, quòd Dominus omnis puritatis, fons candoris & munditiei non abhorret à loco, qui tanto tempore immundus, ſordibus & ſtercoribus, quibus ſcatebat, pe-

nè computruerat? Quem Principum & Magnatum non præter modum offenderes, si ad mensam eius adferres vas seruitijs Nosocomij destinatum, in quo vomitus ægrotantium excipi consueuit, etiam si laueris & mundaueris illud sæpius, vt intus & foris instar niuis candidum esse videatur? Memoria enim præteritarum sordium, fastidium confestim parit intuentibus. Quàm immensa itaque est, ô Domine & Saluator mi, tua misericordia, qui non exhorrescis, etiamsi inter alia vasa electionis ponatur in mensa tua vas corruptionis & putredinis, quo minus in eo & ex eo comedas. Etsi enim nunc tua gratia mundatum est, remanet tamen in eo recens peccatorum memoria, & pestilens odor, reliquiæ, fæces, & vestigia, quę difficulter ex anima eluuntur. Quomodo itaque tam benignè pateris, vt tale vas in mensam tuam inferatur, sitque hierotheca, in qua consecrata illa hostia recondatur. O Domine, tibi Angeli benedicunt pro tam immensa gratia, & pro tam infinita misericordia; pro tam excellenti opere, & pro tanto bonitatis tuæ argumento. Nemo iam ampliùs dubitat, sed fatentur omnes, te tuijpsius nunc maximè esse diffusiuum vel communicatiuum: cùm vsque adeò temetipsum humiliaueris, atque omni iuri tuo lubens renuntiaueris, tantùm vt nobis benefaceres. Nunc abundè satis li-

quet,

quet, quantus ſit amor tuus erga genus humanum. Charitas enim, vt ait Apoſtolus, non eſt ambitioſa, nec quærit quę ſua ſunt; quia tu non faſtidis rem tam ſordidam & immundam, qualis eſt cor hominis peccatoris. 1. Cor. 13.

Sed quid tandem erit, ſi prædictis omnibus adiunxerimus illud, quod admirabile hoc Sacramentum mihi prædicat, & in me operatur? O quantam lætitiam, & quàm nouum gaudium parit mihi hoc myſterium? Confirmat me in nomine tuo, & conteſtatur mihi quòd Pater meus es, & non ſolum Pater, ſed etiam dulciſsimus Sponſus animæ meæ Scio enim, Domine, proprium huius Sacramenti effectum, ob quem inſtituiſti illud, eſſe ſuſtentare & delectare animam ſpirituali quadam voluptate, & vnum quid eam tecum facere. Quod ſi ita ſit, & ex operibus iudicetur cor; quod quæſo cor eſt, de quo talia bona procedunt? Vnio enim vel copula propriè coniugum eſt, nec dulci amplexuum obſequio domini fruitur ſeruus, nec filius patris, niſi paruulus is ſit, tenellus, & vehementer à patre adamatus: ſed ſponſæ hæc propria ſunt, cui oſcula & amplexus ſponſi debentur. Patris eſt non tantùm ea procurare filio, quæ ad vitam ſuſtentandam pertinent; ſed etiam quæ ad æſtimationem eius & honorem, quæ ad viuendi commoditatem, & oblectandi ſe, recrean-

dique facilitatem faciunt. Talis tantuſque amoris effectus, quantus hic eſt, mundo erat detegendus; ſed ad tuum aduentum, lætique Euangelij tempus reſeruabatur. Cum itaque in alijs Sacramentis & beneficijs tuis oſtendas te Regem meum eſſe, te Saluatorem, Paſtorem, Aduocatum, Medicum, Magiſtrum, Tutorem, Redemptorem, Defenſorem, & vt ſimul omnia dicam, te Dominum meum & Deum meum eſſe, in hoc tamen ſolo Sacramento (in quo ſupernaturali quodam modo animæ meæ coniungeris, vniris, & admirabili quadam voluptate eandem conſolaris) apertiſsimè demonſtras, te Sponſum meum & patrem meum eſſe, nec qualemcunque Patrem, ſed talem, qui tenerrimè filium diligit: quemadmodum Iacob dilexit Beniamin, ſuper omnes fratres illius. Illud mihi Sacramenti huius effectus teſtatur, hæc noua bona mihi annuntiat. Non fallunt neque fucata ſunt opera tua: ſed quod foris pollicentur, intus habent & conferunt. Per hunc itaque effectum cauſæ bonitatem agnoſco, per hoc opus cor tuum iudico, per humanam hanc tractationem tuam, perque benignam hanc tuam conſolationem, in certiſsimam cognitionem amoris tui, quo me complecteris, deuenio. Quod enim beneficium maius, quam maiorem gratiam, quam amoris maiorem hac ſignificationem po-

tuiſti mihi commonſtrare? O materia lætitiæ, ô fons voluptatis, ô vena virtutis, mors vitiorum, panis vitæ, medicina ſanitatis, ignis amoris, refectio ſpiritualis, regale conuiuium, prælibatio totius felicitatis, ſatietasque cæleſtis. Quid itaque faciam Domine mi? quas gratiarum actiones tibi reddam? quo cum amore te diligam? Si enim tu tantus Dominus me viliſsimum abiectiſsimumque vermiculum amare non dedigneris, quomodo ego te altiſsimũ, ditiſsimum, nobiliſsimumque animæ meæ ſponſum, non redamabo? Amabo itaque te Domine, deſiderabo te, manducabo te, & bibam te. O amoris dulcedo, ô inæſtimabilis amor dulcedinis, manducet te anima mea, & omnia interiora mea dulciſsimo ſuauitatis tuæ liquore impleantur. O charitas immenſa Dei mei, ô dulce mel, ſuaue lac, panis delectabilis, cibus magnorum, fac me creſcere in te, vt dignè poſsim exultare & gaudere de te. O ſatietas & dulcedo voluntatis meæ, ô amor & deſiderium cordis mei, quare non totus ardeo amore tui inflammatus? quare non ſum totus inſtar candentis ferri in amorem transformatus, vt nihil aliud quæram, præter purum putum amorem? O ignis cæleſtis. O flamma dulcis. O ſuaue vulnus. O carcer voluptatis, quare catenis iſtis non ſum compeditus? quare ſagitta iſta confoſſus non ſum?

qua-

quare igne isto non flagro, ita vt viscera mea in amore deficiant, & planè consumantur? Filij Adam, generatio cæca & errore multiplici fluctuans, quid facitis? quò properatis? quid quæritis? Si quæratis amorem, ecce hic amor est nobilissimus, dulcissimus, & super omnia quæ in mundo sunt, venerandus. Si quæratis voluptates, ecce hîc voluptas suauissima, fortissima, & castissima. Si diuitias sectemini, ecce hîc thesaurus cæli, pretium mundi, pelagus omnium bonorum. Si honores ambiatis, ecce hîc est Deus, & cum illo maiestas totius diuinitatis, quæ venit vt te ad æternos honores euehat.

MEDITATIO POST COMmunionem tertia.

Idem ibidem.

AD sacratissimam hanc mensam admissus, & in amplexibus tuis, dulcissime Domine, requiescens, tanta voluptate perfusus, & tot beneficiorum vinculis constrictus, super omnia verò diuino amoris philtro correptus, in posterum renuntio omni delectationi, & amori externo, propter amorem hunc. Mundus ampliùs meus non erit. Voluptatibus carnis posthac frui nolo, pompam seculi, eiusque vanitatem non sequar ampliùs: procùl facessant à me omnia falsa illa & decipientia nos bona, solum verum illud & vnicum bonum apud me commorabitur. Qui enim

manducat panem Angelorum, indignum eſt vt ille pabulo beſtiarum veſcatur. Qui in ſedem animæ ſuæ recepit Creatorem ipſum, quid neceſſe vt creaturas etiam recipiat? Si mulier tenuis fortunæ, & ex infima plebe nata; Regi vel Magnati cuidam nupſerit, actutum vilis eius habitus excutitur, ipſa mores, inceſſum, & geſtus omnes humiles immutat, eaque aſſumit, quæ conueniunt eius gloriæ, cuius nunc coniunx eſt. Eodem modo ſi anima mea admirabili quodam matrimonio iuncta ſit tantæ Maieſtati, diuino hoc Sacramento interueniente, quomodo ſeſe ad priſtinam vilitatem poterit abijcere, humiliſque & plebeiæ vitæ veſtigijs inſiſtere? Quomodo poterit habere ianuas cordis mundo, & his quæ in eo ſunt, apertas, qui ipſius mundi Creatorem in ſe habet commorantem? Quomodo locum dabit in anima ſua rebus prophanis, qui nunc totus conſecratus eſt & ſanctificatus præſentia diuina? Non admiſit Salomon, vt filia Regis Pharaonis vxor ſua habitaret in ædibus ſuis, eò quòd arca Domini in illis aliquamdiu ſeruata fuiſſet, licet iam aliò deducta, non eſſet ampliùs apud Salomonem. Si ſapiens ille Rex noluit, vt propria coniunx, & coniunx tanti nominis, Regis Pharaonis filia, pedem in locum vbi arca ſteterat inferret; eò quòd Ethnica eſſet, & veræ veri

Simile.

3. Reg. 7.

Dei Religionis ignara: quomodo ego admittere potero, vt res prophanæ & seculares cor meum subeant, in quo Deus ipse moratur; quomodo admittam cogitationes & desideria hominum Ethnicorum ad lectum, in quo Deus ipse requiescit? Quæ temeritas esset, si obscœena & inhonesta proferret lingua, per quàm Rex Regum paulò ante ad me intrauit? Si idem Rex Salomon atrium templi, eò quòd holocaustum & sacrificium in illo fecisset, sanctificauerit, ne in posterum res in illo prophanæ tractarentur; quanto magis erit rationi consentaneum, vt & anima mea sanctificetur, ad quam nunc intrauit ille, quem omnia sacrificia & sacramenta legis antiquæ significabant? Quia verò hac benigna tua visitatione, Domine, animam meam tam opulenter ditasti, & honore tam celebri nobilitasti, tribue mihi quæso gratiam tuam concomitantem, cuius virtute & diuitias illas, & honores potero conseruare. Tu neminem soles honoribus impartire, cui non etiam in auxilium addis gratiæ, quo cum honores illos tueri potest, & conseruare: proinde quoniam & me honore præsentiæ tuæ dignatus es, obsecro te, sanctifica etiam me tua virtute, ne fortè collatus mihi honor excidat. Sic enim soles facere in omni loco, ad quem ingrederis. Ingressus es virginalem vterum sanctissimæ Matris

3.Reg.8.

tuæ,

tuæ, & quomodo inæstimabili gloria illam exaltasti, sic etiam inæstimabilem gratiam illi contulisti, quò gloriam istam tueretur & conseruaret. Intrasti mundum hunc, vt cum hominibus conuersareris, & quemadmodum mundum tuo aduentu nobilitasti, ita & illum reparasti, atque illuminasti tua gratia. Ingressus es Infernum, & Infernum in Paradisum conuertisti, beatos faciens tua gloria, quos honoraueras tua visitatione. Denique cum figura Sacramenti huius, quæ fuit arca fœderis, intrauit in domum Obededom, Gethei, extemplò benedixisti Obededom, 2. Reg. 6. & omnem domum eius, volens hospitalitatem istam diuite præmio remunerare. Quia verò tuæ bonitati placuit, Domine, vile tectum animæ meæ subire, & ibidem diuersari, incipe quæso benedicere domui serui tui, & da mihi gratiam, vt honorem istum possim defendere, te dignum me faciens habitaculum. Placuit tibi Domine, vt ego essem quasi sanctum illud sepulchrum, in quo corpus tuum à morte fuit depositum: da mihi etiam habere omnes illius sepulchri proprietates, vt digno præstem obsequio id, cuius officium refero. Da mihi petræ firmitatem; da sudarium humilitatis, da myrrhæ mortificationem, qua cum appetitus meos prauos, & voluntatem rebellem occidam, vt tibi totus viuam. Placuit tibi vt es-

ſem quaſi Arca fœderis, in qua tu habitaſti: da mihi gratiam, vt quemadmodum pretioſiſsimum, quod in Arca fuit, monile Decalogi fuêre tabulæ, ita & in corde meo nihil ſit prius, nihil antiquius, quam ſanctiſsimæ legis tuæ deſiderium & meditatio. Tu voluiſti mihi in hoc Sacramento oſtendere, quòd Pater meus es? vt filium enim me tractaſti, & non filium qualemcunque, ſed eum qui tenerrimè à patre ſuo diligitur. Da mihi gratiam precor, vt huic tanto beneficio dignè queam reſpondere, amando te non ſolùm fortiter, ſed dilectione tam tenera, vt omnia viſcera mea intus liqueſcant amore tui, & vt ad ſolam memoriam tui nominis animus & cor meum deficiant Da mihi etiam ſpiritum & cor ergo te filiale, qui eſt ſpiritus obedientiæ, reuerentiæ, amoris & confidentiæ, vt in omnibus meis tribulationibus ad te confugiam tanta cum fiducia & ſecuritate, quanta cum ſolet fidelis filius ad patrem recurrere, quem plurimum amat Et ſuper hæc omnia voluiſti mihi palam in hoc Sacramento denuntiare amorem Sponſi ad Sponſam, & tanquam Sponſus animam meam contrectare. Da itaque mihi Domine tale cor erga te, quod amet te amore tam fideli, & forti, vt nihil ſit ſub ſole, quod me poſsit à te ſegregare. Dulciſsime Sponſe animę meæ, extende brachia tua candida, & amore

caſto

casto plena, tam arctè me constringe, vt nunquam neque in vita neque in morte à te diuellar. Ad vnionem hanc formandam diuinum illud Sacramentum instituisti; sciebas enim multo securiùs tutiusque creaturam in te, quàm in seipsa manere: qui enim in te manet, manet in Deo; qui verò manet in se, manet in debili creatura. Aquæ gutta, quæ sola est, & seorsim per se manet, breui tempore siccatur, & ab aëre absumitur: in mare verò recidens, & manens iuncta suo principio, in suo statu manet, aut semper, aut diutissime. Abduc itaque me Domine à meipso, & recipe me in te, in te enim viuo, in me verò morior: in te sanus sum, in me verò infirmus: in te stabilis sum & constans, in me vacillo, & tanquam fumus euanesco. Ne Luc. 24. discedas à me, Domine, mane nobiscum, ô bone IESV, quoniam aduesperascit: inclinat iam dies, & nox appropinquat, non vna nox, sed multæ noctes: approperat enim nox mortis, nox mundi, nox peccati, nox tribulationis, nox tentationis, & nox solitudinis cum absentia diuinæ gratiæ. Omnes istæ noctes accelerant, vt irruant in nos; vt tenebris suis nos cooperiant; ne deseras neque derelinquas nos fidelis Custos hominum. Ab omni parte lux nos destituit, charitas refrigescit, crescit malitia, & quid nobis restat Domine, si etiam à te deseramur? Væ nobis, ait Propheta, Hier. 6.

quia declinauit dies, quia longiores factæ sunt vmbræ vesperi. Quia cum vera lux, quæ est cognitio Dei & verorum bonorum, fugit, & nos deserit, succedit confestim vmbra falsarum & transitoriarum rerum, quæ magna videtur esse & digna, quam omnes meritò sectentur. Mane itaque nobiscum Domine, tu, qui es lux mundi, in qua singula qualia qualia sunt videntur, & cuiusque rei natura cognoscitur: ne
Esa.5. forte imitemur illos, qui malum dicunt bonum, & bonum malum: ponentes dulce in amarum, & amarum in dulce. Magna mihi profectò felicitas accedit hodie, qui te summum bonum in hospitium animæ meæ excepi, & in cubile cordis mei introduxi: nunc enim optima mihi est occasio tecum secretè de rebus salutis meæ agere, audire tua consilia, & tua sequi decreta. Sed non immeritò turpissima notabor ignominia, si tantam commoditatem frustra mihi excidere patiar, aut intercipi. Non te relinquam Domi-
Gen.32. ne, tecum ego tota nocte luctabor: nec dimittam te, nisi benedixeris mihi Muta Domine nomen meum, & da mihi nomen nouum, id est, spiritum nouum, cor & modum viuendi nouum; tange neruum femoris mei, & obstupescat pes vnus altero incolumi, & integro permanente. Claudicet in me amor huius mundi, sano autem & integro pede

ſtet amor tuus, vt extinctis & interfectis in me omnibus alijs amoribus, & deſiderijs, te ſolum diligam, te ſolum deſiderem; te ſolum cogitem, cum te ſolo permaneam, & in te ſolo habitem: tibi ſoli viuam, in te omnis voluntas & cogitatio mea firmetur, ad te in omni tribulatione mea confugiam, à te omne ſolatium & auxilium accipiam. Denique tu, Domine, ſemper eſto meus, & ego ſemper ſim tuus Qui viuis & regnas Deus, per omnia ſecula ſeculorum, Amen.

ORATIONES ET GRATIARVM ACTIONES POST Communionem.

ORATIO PRIMA.

GRatias tibi ago Domine ſancte Pater, omnipotens æterne DEVS, qui me peccatorem indignum famulum tuum, nullis meis meritis, ſed ſola dignatione miſericordiæ tuæ, ſatiare dignatus es pretioſo corpore & ſanguine filij tui, Domini noſtri IESV Chriſti. Et precor, vt hæc ſancta communio non ſit mihi reatus ad pœnam, ſed interceſſio ſalutaris ad veniam: ſit mihi armatura fidei, & ſcutum bonæ voluntatis: ſit vitiorum meorum euacuatio, concupiſcentiæ & libidinis exterminatio, charitatis & patientiæ, humilitatis & obedientiæ augmentatio: contra

Granat. ibid. ex D. Thoma.

insidias inimicorum omnium tam visibilium, quàm inuisibilium firma defensio: motuum meorum tam carnalium, quàm spiritualium perfecta quietatio in te vno ac vero Deo firma adhæsio, atque finis mei felix consummatio. Et precor te, vt ad illud ineffabile conuiuium me peccatorem perducere digneris, vbi tu cum filio tuo, & Spiritu sancto, Sanctis tuis, es lux vera, satietas plena, gaudium sempiternum, iucunditas consummata, & felicitas perfecta, per Christum Dominum nostrum, Amen.

ORATIO SECVNDA post communionem.

Borck in suo Enchirid. ex D. Thoma.

GRatias ago Domine IESV Christe, Rex Regum, & Dominus Dominantium, reuerendæ ac immensæ Maiestati tuæ, qui sacro corpore & pretioso sanguine tuo animam meam nimis aridam, dulciter reficere dignatus es. Rogo te, vt quicquid in me vitiosum, tuæque sanctissimæ voluntati contrarium inuenitur, communione huius Sacramenti funditus euacuetur: vt cor meum dignum habitaculum Spiritûs sancti præparetur. Sitque mihi dulcissime IESV hoc sacrosanctum corporis & sanguinis tui Sacramentum impetratio veniæ, medicina vitæ, stabilimentum gratiæ, memoria sacratissimæ passionis tuæ, viaticum peregrinationis meæ,

sua-

suauitas & dulcedo animæ meæ, salus & sanctitas in tentatione, pax & gaudium in omni tribulatione, lumen & virtus in omni verbo & opere, solamen & tutela finalis in morte. Sic immutet palatum cordis mei, vt præter te nullam vnquam sentiat dulcedinem, nullam amet pulchritudinem, nullum quærat amorem, nullam desideret consolationem, nullam admittat vnquam delectationem, nullum curet honorem, nullamque timeat crudelitatem, Amen.

ORATIO POST SACRAM *Synaxin tertia.*

TRansfige dulcissime Domine IESV medullas & viscera animæ meæ suauissimo ac saluberrimo amoris tui vulnere, vera, serenaque & apostolica sanctissima charitate, vt langueat & liquefiat anima mea solo semper amore & desiderio tui: ne concupiscat, & deficiat in atria tua? cupiat dissolui, & esse tecum. Da vt anima mea te esuriat panem Angelorum, refectionem animarum sanctarum, panem nostrum quotidianum supersubstantialem,. habentem in se omnem dulcedinem & saporem, & omne delectamentum suauitatis: te in quem desiderant Angeli prospicere semper esuriat & comedat cor meum, & dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ: te sem- D Bonauentura.

per ſitiat fontem vitæ, fontem ſapientiæ & ſcientiæ, fontem æterni luminis, torrentem voluptatis, vbertatem domus Dei: te ſemper ambiat, te quærat, te inueniat, ad te tendat, ad te perueniat: te meditetur, te loquatur, & omnia operetur in laudem & gloriam nominis tui cum humilitate & diſcretione, cum dilectione & delectatione, cum facilitate & affectu, cum perſeuerantia vſque in finem; & tu ſis ſolus ſemper ſpes mea, tota fiducia mea, diuitiæ meæ, delectatio mea, iucunditas mea, gaudium meum, quies & tranquillitas mea, pax mea, ſuauitas mea, odor meus, dulcedo mea, cibus meus, refectio mea, refugium meum, auxilium meum, ſapientia mea, portio mea & poſſeſsio mea, theſaurus meus, in quo fixa & firma & immobiliter ſemper ſit radicata mens mea, & cor meum, Amen.

ORATIO POST COMmunionem quarta.

Franciſc. Euia. habetur lib. 4. de Meditat. & Oration. Granat.

DOmine mi IESV Chriſte, qui verus es Deus, & homo verus, quique me hodie tot & tantis beneficijs cumulaſti, vt qui mihi omnia mea peccata per merita ſanctiſsimæ paſsionis tuæ, virtutemque Sacramenti Pœnitentiæ (hoc enim immota fide & ſpe firmiſsima credo) condonaſti, quin & participem me feciſti pretioſi corporis

& ſan-

& ſanguinis tui in ſacrata illa hoſtia, quam mox de manu Sacerdotis licet indignus, & abſque vllis meritis accepi: te oro per infinitam tuam bonitatem & miſericordiam tuam, perque omne id quod es, vt non reſpiciens ad peccata mea præterita, in tua me gratia, tuoque cultu & obſequio conſerues. Da mihi Domine virtutem, vt poſsim obedire mandatis tuis, eaque obſeruare non ſegnius, quàm obſeruari vis & præcipis.

Tibi ſupplico Domine, vt gratiam mihi concedas, ne ad peccata mea antiqua tanquam canis ad vomitum reuertar: etſi credere & confidere non deſinam, quin mihi tanquam verus Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis toties per merita ſanctiſsimæ tuę paſsionis ignoſces peccata mea, quoties cum vera contritione ad te conuerſus fuero.

Te glorifico, te laudo, tibi Domine quas poſſum gratias ago, etſi non ęas poſsim quas debeo, & quas tua poſtulat magnificentia. Optarem igitur vt omnes huius mundi creaturæ mecum tibi infinitas redderent gratias, pro beneficijs tuis præteritis & præſentibus, quibus me onerasti, & pro ijs omnibus, quæ adhuc de manibus tuis expecto, tam in hac vita, quàm in illa futura. Sit Domine ſanctiſsimum illud, quòd ſuſcepi, Sacramentum mihi non ad ſup-

plicium, aut maiorem damnationem, ſed cedat in ſalutem & meritum. Sit mihi meorum peccatorum remiſsio, ſit animæ meæ purificatio, ſit mihi robur, ſit virtus, ſit remedium contra omnia vitæ huius pericula: ſit infirmitatis meæ fortitudo, ſit mihi contra tentationes omnes propugnaculum, ne mundus, ne caro, ne Diabolus ſe aduerſum me præualuiſſe glorietur: tua enim gratia, tuoque ſubſidio munitus eos facillimè ſuperare potero.

O Deus meus, ô miſericordia mea, & omne bonum meum: ô vita & ſatietas animæ meæ, me tibi commendo, me tuis manibus deuoueo; ſub vmbra alarum tuarum volo nunc, & toto vitę meæ tempore, vſque ad extremum mortis articulum ſuauiter quieſcere: credens firmiter, quidquid credit mater Eccleſia, peccatorumque meorum iugiter à te petens remiſsionem. Oro præterea & inuoco gratiam ſacratiſsimæ Virginis Matris tuæ, omnium beatorum Angelorum, omniumque Sanctorum, & quæ ſunt in illa cæleſti curia Sanctarum, vt pro me orent, mihi patrocinentur, pro me intercedant: vt beneficium hoc ineffabile, quod tu mihi hodie Redemptor mi præſtitiſti, ad inæſtimabilem, diuinumque hunc cibum me admittens, vtile mihi ſit & ſalutare: Sed & robur conferat tale, quale olim contulit Heliæ panis ille ſubcineritius: vt in fortitudine

3.Reg.19.

cibi

cibi illius ambulem, & sine periculo perueniam ad montem tuæ gloriæ, ibique cælesti & perenni tuo fruar conuiuio, quod tu Domine cum omnibus Sanctis tuis sine fine celebras in abundantia tuæ suauitatis, & in multitudine gloriosissimarum, dulcissimarumque dapum tuarum, quæ fastidium pariunt nullum. Vbi tu Domine fons es gratiarum cunctos inebrians, purissima sanctitas omnes sanctificans, lux serenissima omnes illuminans. Vbi tu es gaudium perfectum, felicitas vera, & gloria sempiterna, viuens & regnans per omnia secula seculorum, Amen.

CAPVT SEXTVM, QVO CONTINENTVR ORATIONES PRO impetrando amore Dei.

PROLOGVS.

Perfectionem vitæ Christianæ, ad quam pij omnes certatim (etsi non paribus passibus) contendunt, in amore Dei consistere communis omnium est Theologorum sententia, quamobrem Paulus quodam loco Charitatem vocat, vinculum perfectionis; *& alio in loco,* finem legis. *Tunc enim res est in sua perfectione, quando ad suum peruenit termi-* Colos. 3. 1. Tim. 1.

num, finemq́ue vltimum, ad quem creata est. Cùm verò vltimus finis, & quasi centrum rationalis creaturæ Deus sit, in quo solo inuenitur omne id quod vel intellectus humanus capere, vel voluntas potest amare, vel appetere: consequens est, in amore Dei, vel charitate, hominis perfectionem consistere: cuius officium est vnire hominem cum Deo per amorem, vnumque cum Deo efficere, vt testatur Euangelista,

1. Ioan. 4 *cùm dicit:* Deus charitas est, & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. *Quò igitur quis in amore Dei perfectior, eò & sanctior est. De natura amoris diuini, de medijs acquirendi, de eius impedimentis latissimè scripsit Granatensis lib. 7. Memorialis, & in Appendice prima.*

Sunt autem duæ viæ, quæ nos ad amorem diuinum adducunt: quarum prima vocatur scholastica, cùm scilicet consideramus cuncta quæ nos amore diuino possunt inflammare: qualia sunt beneficia, perfectionesque Dei: altera dicitur mystica, cum scilicet orationibus ardentissimis, inflammatoq́ue desiderio cæleste hoc donũ à Deo petimus. Ad priorem illam viam pertinent variæ meditationes de beneficijs & perfectionibus Dei, quales plurimæ inueniuntur apud Granatensem lib. 1. de Oratione & Meditatione: lib. 6. Memorialis,

& in Appendice posteriori. Iuuare quoque hic possunt orationes duæ priores capitis harum precum sequentes: & quæ toto cap. 10. traduntur gratiarum actiones. Ad posteriorem viam spectant orationes sequentes, ex eodem Auctore desumptæ.

ORATIO PRIMA PRO *amore Dei impetrando.*

O Dulcissime, benignissime, amantissime, pulcherrime, charissime, altissime, ô admirabilis, ineffabilis, inæstimabilis, incomparabilis: ô potens, magnifice, liberalis, incomprehensibilis, infinite, immense Deus. Tu totus bonus es, totus pius, totus amabilis; tu melle dulcior, niue candidior, omni voluptate delectabilior, omnibus delitijs suauior, auro & gemmis es pretiosior. Tu es Deus meus, vita mea, vnica spes mea. Da mihi Domine, vt te diligam: si non quantum mereris, saltem quantum in hac vita diligi potes ab homine peccatis subdito, & multis necessitatibus obnoxio.

Granat lib. 7. Memorial vitę Christianæ.

Cum leproso illo Euangelico Domine in conspectum tuum venio, clamans, Domine, si vis, potes me mundare: potes inquam mundare animam meam ab omnibus peccatis illius; potes illam tanquam aurum in amoris tui igne purgare. Si vis, potes pauperem hunc confestim ditare: si vis, potes me lætissimum facere, omniumque qui in mun-

Matth

do ſunt beatiſsimum. Quid oberit tibi Domine, ſi tantum bonum mihi præſtiteris? quid ex eo tibi incommodi ? quam rerum tuarum iacturam facies ?

Age igitur Domine, cùm tu ſis pelagus infinitæ bonitatis, liberalitatis, & diuitiarum : quid miſericordias tuas in ira tua aduerſum me detines? Cur iniquitates meæ tua bonitate ſunt potentiores? Cur potiùs me mea damnabunt peccata, quàm tua me ſaluabit miſericordia?

Si contritionem & dolorem meorum criminum à me exigas : ecce in tantum me delictorum meorum pœnitet, vt mille mortis genera ſubijſſe malim, quàm ſemel in te peccaſſe. Si poſtules ſatisfactionem, ecce tibi corpus hoc : effunde in illud iram tuam, exerce pœnas indignationis tuæ in illo quas libet: ſaltem ne amorem tui mihi deneges.

Da itaque vt amem te Deus meus, fortitudo mea, refrigerium meum, liberator meus, adiutor meus & ſpes mea. Te ſolum quæro, te ſolum deſidero, ad te ſolum clamo, Domine mi. Tu enim es primum principium meum, tu finis vltimus. Res huius vitæ me non ſatiant, nullam habent ſuauitatem, ſtabilitatem & firmitudinem nullam. Quidquid præter te video paupertas eſt, ſine te quidquid vſquam gentium eſt, aqua mihi turbida eſt, & ſalſa

quæ ſitim non reſtinguit, ſed accendit. Te ſolum quæro, te ſolum volo, tuam ſolummodò faciem Domine mi deſidero: te oro, charitatem tuam ne elongaueris à me.

Tenebo te, nec dimittam, priuſquam benedixeris mihi: adhærebo tibi, nec diſcedam à te, priuſquam introduxeris me in cellam vinariam, & ordinaueris in me charitatem. clamabo poſt te, nec tacebo, dicam cum Propheta: diligam te Domine fortitudo mea Te mediter per dies ſine ceſſatione, te ſentiam per ſoporem in nocte, quia bene eſt mihi, cùm tecum ſum; malè, ſi tecum non fuero: quia tu ſolus beatam facere potes animam meam, tu Deus meus, & Dominus meus in ſecula ſeculorum, Amen.

Can.2.
Pſal.17

ORATIO SECVNDA PRO *amore Dei.*

O Bone IESV, ô dulcedo cordis mei, ô vita & ſalus animæ meæ, quando tibi in omnibus & per omnia placebo? quando mihi ipſi perfectè moriar? quando præferam te cæteris omnibus creaturis? quando non viuet ampliùs in me quicquam præter te? Miſerere mei Domine, & adiuua me. Tua vulnera Domine, tanquam roſas vernantes ſaluto, abſconde me Domine in illis, & laua me in illis, vt per omnia mundus ſim, & amore tui inflammatus.

Grana in pro mio li 4. de C rat. & Medit

O Domine Deus, ô principium admirabile: ô pietas amabilis charitatis, ô clarissima lux intellectûs mei, ô quies meæ voluntatis, quando te ardenter amabo? Dignare Domine transfigere animam meam amoris tui iaculo: dignare me tibi consociari, vt vnum quid tecum fiam. O desiderium meum, ô spes mea, ô refrigerium meum. Ah si anima mea digna tuis esset amplexibus, vt omnis torpor, omnisque tepor meus ab igne tui amoris absumeretur. O anima animæ meæ, ô vita vitæ meæ, te totum desidero, & me totum tibi offero, totum toti, vnum vni, & vnicum vnico. O si locum haberet in me, quod tu
Ioan.17. Patri dixisti; Pater sancte sint vnum, sicut & nos vnum sumus. Ego in eis, & tu in me: & sint consummati in vnum.

Nihil aliud volo, nihil aliud desidero, nihil aliud à te peto: tu namque solus mihi sufficis. Tu meus es pater, tu mea mater, tu defensor, tu ductor, tu omne bonum meum. Tu es totus amabilis, totus delectabilis, totus fidelis. Quis vnquam tam liberalis fuit, vt dederit semetipsum? quis vnquam tam tenerè dilexit, vt semetipsum pro vili creatura in mortem tradiderit? Quis tam humilis, qui adeò minuit & humiliauit suam Maiestatem? O Domine tu neminem despicis, neminem fastidis, neminem repellis, qui te quærit: imò

vocas & excitas, vt ad te veniant omnes: tuæ namque delitiæ sunt esse cum filijs hominum. Prou. 8.

Tibi Domine benedicunt Angeli, & quid inuenisti in nobis aliud quam sordes peccatorum? Quare voluisti nobiscum esse vsque in consummationem seculi? Matt. vl An non sufficiebat tibi, quòd pro nobis passus, etiam Sacramenta nobis in medicinam, & Angelos in socios & tutores reliqueras? Etsi nos quidem tantis beneficijs simus ingrati, tamen inter nos habitare voluisti: tam bonus enim es, vt ne quidem temetipsum negare potueris.

Ineamus itaque (si sic tibi placeat Domine) pactum: tu curam habe mei, & ego curam habebo tui: tu diliges me, & ego diligam te: tu corpus & animam meam protege & conserua, & ego legem tuam te iuuante obseruabo. Fac mecum Domine quod tibi placet: tu enim scis quid desit mihi, & quid expediat mihi. tuus esse volo, non alterius. Da mihi gratiam Domine, ne quicquam præter te quæram, aut desiderem; & vt totum me tibi offeram.

O ignis qui me accendis; ô charitas quæ me inflammas; ô lumen me illuminans: ô requies mea, ô vita mea, ô amor meus qui semper ardes & nunquam extingueris, quando te perfectè redamabo? quando te nudis animæ meæ brachijs amplexabor? quando me & mun-

mundum vniuerſum amore tui contemnam? Quando anima mea cum omnibus potentijs & viribus eius tecum vnietur? quando in abyſſo amoris tui abſorbebor?

Dulciſsime, amantiſsime, pulcherrime, ſapientiſsime, ditiſsime, nobiliſſime, pretioſiſsime, & digniſsime qui ameris & adoreris, quando ſic te amabo, vt in amore tui totus iaceam abſorptus? ô vita animæ meæ, quæ vt me viuificares, mortem ſubijſti, & moriens mortem occidiſti. occide etiam & me; hoc eſt, omnes meas peruerſas ad malum pronitates, voluntatem quoque propriam, & quicquid impedit, quo minùs tu mecum viuas. Poſtquam autem me ſic occidiſti, fac me tecum viuere per amorem & bona opera, vt obſeruem fideliter omnia tua mandata, iuſſaque ſuperiorum meorum, & ea ſolùm ſequar, quæ ſunt ſpiritûs.

O benigniſsime IESV, da mihi perfectam renuntiationem atque odium peccati. Perfectam quoque cordis ad te conuerſionem, vt omnes meæ cogitationes, omniaque mea deſideria in te ſolo, & circa te ſolum verſentur. O vita ſine qua morior; ô veritas ſine qua fallor; ô via ſine qua deuio; ô ſalus ſine qua pereo: ô lumen ſine quo in tenebris ambulo. Noli Domine, noli permittere, vt vnquam à te diuellar: in te enim ſolo viuo, & ſine te morior: in

te ſaluus, & ſine te perditus ſum: in te aliquid ſum, extra te nihil ſum, quoniam omnino non eſſem, niſi tu eſſes in me: & niſi ego eſſem in te, non eſſes in me. Eſto igitur in me ô bone IESV, in memoria mea mane, ex ea te cognoſcam, in ea te inueniam, cùm reminiſcor tui, & delector in te, & de te, ex quo omnia, per quem omnia, & in quo omnia, Amen.

ORATIO TERTIA
pro amore Dei.

SI debitum, quo benefactoribus noſtris pro beneficijs acceptis obſtricti ſumus, tantum ſit; ſi ſingula beneficia ſint quaſi faces, & amoris incentiua; ſi iuxta multitudinem lignorum ignis quoque ſit magnitudo: quantus, ô Domine, meritò ignis amoris in præcordijs meis flagrare debebit, ſi ligna beneficiorum tot ſint, quæ ſuccendunt & nutriunt illum? Si mundus vniuerſus tam viſibilis, quàm inuiſibilis, cum omnibus quæ in eo reperiuntur, ſint mera tua erga me beneficia, quàm ingens erit amoris flamma, quæ in me debebat rutilare? Atque ideò ampliùs, quia non debeo te amare ob iſta tantùm beneficia, ſed etiam quia in te reperiuntur omnes amandi cauſæ & rationes, quæ in cunctis ſunt creaturis; & ſingulæ quidem in ſummo perfectionis gradu. Ex lib. 5. Memorialis.

Si namque bonitatem conſideremus,

quis te melior inuenitur? Si reſpiciamus pulchritudinem, tu es pulcherrimus, in cuius faciem Angeli proſpicere deſiderant. Si quæramus benignitatem & ſuauitatem, quis te ſuauior aut benignior reperitur? Si appetamus diuitias & ſapientiam, quis ditior aut ſapientior quam tu? Si amicitiam, quis amabit aliquid amplius eo, qui pro nobis animam ſuam poſuit?

Si autem ad beneficia reuertamur Domine, à quo eſt omne id quod habemus, niſi à te? Quid de ſpe dicemus, cùm à te ſolo, & à tua miſericordia ſperemus & expectemus quidquid nobis deeſt? Si iure ſolius naturæ ſummus debeatur amor patribus carnalibus, quis magis pater illo, de quo dicitur: Patrem nolite vocare vobis ſuper terram: vnus enim eſt Pater veſter, qui in cælis eſt. [Matt. 23.]

Si ſponſus tam tenerè à ſponſa diligatur, qui alius eſt ſponſus animæ meæ, quàm tu Domine? quis replebit ſinum cordis mei, & deſideria mea, niſi tu? Si Philoſophi dicant vltimum finem amore diligi infinito, quis eſt principium meum, quis vltimus finis meus, niſi tu Domine? Vnde enim originem traxi, & quò vadam vt perficiar, niſi à te, & in te? A quo eſt omne id quod habeo, & à quo ſpero me acceptu-rum ea, quibus mihi adhuc opus eſt, niſi à te?

Denique ſi ſimilitudo ſit amoris cau-

ſa, ad cuius imaginem & ſimilitudinem creata eſt anima mea, ſi non ad tuam? Age ſi ſolus iſte titulus, & ſinguli prædictorum ſint amoris incentiua, quale debet eſſe id, quod ex omnibus iſtis ſimul iunctis deriuabitur? Sanè quanto abundantius eſt mare cunctis fluminibus, quæ intrant in illud, & quanto illud vincit magnitudine; tanto etiam abundantior, & tanto maior atque præſtantior eſt amor tui, cæteris omnibus amoribus externis.

Tam iuſtas Domine cauſas, tam prægnantes amandi te occaſiones cùm habeam, cur te non debeam ex toto corde, ex tota anima, ex totis viribus, & ex totis viſceribus diligere? O ſpes mea, gloria mea, gaudium meum: ô amabile principium meum, ô ſatietas & ſufficientia mea, quando erit ille dies cùm te verè, & ex toto corde diligam? quando me tibi gratum in omnibus, & pro omnibus exhibebo? Quando mortuum in me ſentiam omne id, quod tibi aduerſatur? Quando ero totus tuus? quando deſinam eſſe meus? quando veniet illa hora, in qua nihil præter te in me viuet? quando me totum amore tui inflammatum ſentiam? quando rapies me cum impetu? quando inebriabis me vberum tuorum dulcedine? quando me totum in te transferes? Quando videbo felicem diem illum, quo ſublatis omnibus impedimentis, animique

perturbationibus facies vt vnus ſpiritus tecum ſim, nec in poſterum à te diuellar?

Ah Domine, quanti conſtitit tibi quòd me redemiſti? ſed redempto ſemel quàm facilè potes benefacere? cùm enim benefacis homini, quid ex tuis ædibus aufertur, quid ex tuis diuitijs deperditur, quid ex infinitis theſauris tuis aufertur? cur, ô Domine, ira tua cum miſericordia tua aduerſum me pugnant, cùm tu pelagus ſis infinitæ liberalitatis & clementiæ? Memento igitur Domine, quòd ego tuus ſum, & tu meus. Noli ergo me fugere Domine, ſed ſine vt inueniam te. Longum iter facio, ſæpe fatigor, ſæpe ſto, ſæpe regredior, ne pigeat te Domine me expectare, qui non poſſum paribus tecum paſsibus ambulare.

[...]x I. Ap-[...]ndice.

O Deus meus & ſalus mea, cur adeò deſidioſus ſum? cur non ſumma cum alacritate curro ad te ſummum bonum, in quo omnia ſimul bona reperiuntur? Diligam te Domine amore arctiſsimo, fortiſsimoque. Extendam omnium affectuum & deſideriorum meorum brachia, vt amplectar te ſponſe dulciſsime animæ meæ, à quo bonum omne mihi polliceor. Hedera vicinam arborem tam fortiter apprehendit, vt ſingulę fibrę ſingula videantur eſſe brachia: hoc enim adminiculo ſuffulta in altum aſcendit, & ſuam conſequitur perfectionem. Ego au-

autem Domine cui arbori adhærebo, nisi illi, quæ plantata in monte Caluariæ, facta est mihi palus securissimus? Non tam largè crescit hedera, nec tam latè pulchritudinem ramorum suorum explicat ab arbore subleuata, quantum anima crescit in virtutibus & gratijs, quæ ab hac arbore fulcitur.

Cur igitur omnia membra mea non vertuntur in brachia, vt omni ex parte amplectar te? cur non amabo te? cur non omnem in te fiduciam collocabo? Adiuua me Domine & Saluator mi, trahe me in altum post te: pondus namque mortalitatis semper deprimit me. Tu Domine qui ascendisti arborem crucis, vt omnia traheres ad te, tu qui ex tam immensa charitate copulasti naturas duas, adeò inter se differentes, vnamque ex illis personam fecisti, vt vnum quid fieres nobiscum; dignare quæso corda nostra tecum vnire charitatis vinculo indissolubili & tam arcto, vt vnum quid tecum efficiamur. Da mihi vnum hoc Domine, & sufficit mihi. Opes enim mundi huius non satiant me: te solum volo, te quæro, faciem tuam videre cupio, ad amorem tui semper aspirabo, & cum Propheta cantabo; Diligam te Domine fortitudo mea, Dominus firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus, Deus meus, adiutor meus, sperabo in eum: Protector meus, & cornu salutis meæ, & susceptor meus. Psal. 17

Lau-

Laudans inuocabo Dominum: & ab inimicis meis saluus ero, Amen.

ORATIO QVARTA PRO *amore Dei impetrando.*

Ex prima Appendice Memorialis Lodou. Granat.

FLexis genibus cordis mei, & absorptus in abysso vilitatis meæ, cum omni timore atque reuerentia venio in conspectum tuum, ô Deus meus, vt qui sum infelicissima, pauperrima atque vilissima huius mundi creatura Sisto me iuxta fluenta tuæ misericordiæ, iuxta torrentem tuarum gratiarũ: ante splendorem veri Solis iustitiæ, cuius radij diffunduntur per vniuersum orbem terrarum, & liberaliter sese communicant omnibus, qui illis fenestram non occludunt.

Ecce datur hîc in manibus artificis sapientissimi cretæ massa, & truncus rudis atque impolitus ab arbore præcisus: fac clementissime Pater ex illo, quod facere decreuisti. Magna est audacia, quòd creatura tam vilis audet à te petere amorem tam pretiosum & excelsum. Vellem quidem, cum tanta mea sit indignitas, minus quippiam à te petere; sed quid faciam miser, cùm tu præcipias vt amem te? Tu me creasti vt te diligerem, & minaris mihi nisi te diligam. Mortuus es, vt te amarem, & præcipis mihi, vt nihil feruentius à te petam amore: sed & tantoperè à me diligi cupis, vt videns me absque amore tui, in-

ſtitueris Sacramentum admirabilis virtutis, quo cor meum amore tui inflammaretur.

O Saluator mi, quis ego ſum, vt tu amorem meum expetas, & hunc in finem tot, tamque admirabiles vias modosque quæſieris: Quid ego tibi ſum, niſi tormentum, crux, & quotidiana tribulatio? at tu quid mihi es, niſi ſalus, quies, & omne bonum? Si itaque tu ames me, qui tibi per omnia ſum moleſtus, cur ego non redamabo te, qui mihi per omnia vtilis es & ſalutaris?

Fretus igitur, ô dulciſsime Domine, his amoris tui pignoribus, pioque illo mandato, quo vſque ad finem vitæ placuit tibi tam benignè me inuitare, & præcipere mihi, vt te diligam, per ſingularem hanc gratiam tuam, aliam ſimilem oro, vt tu ſcilicet prior mihi tribuas, quod tibi à me retribui vis: non enim hoc poſſum dare tibi, niſi tu prior dederis mihi. Non enim dignus ſum ego qui diligam te: ſed tu dignus es, qui à me diligaris: ideoque petere non audeo, vt tu me diligas, ſed vt des mihi licentiam, vt ego diligam te. Noli fugere Domine, noli fugere: ne reſpuas amari à tuis creaturis amore quo poſſunt maximo.

O DEVS, qui eſſentialiter amor es; amor increatus, amor infinitus, amor ſine menſura; non tantùm amator, ſed totus amor, à quo procedit amor om-

nium Seraphin, & cunctarum creaturarum, non aliter atque lux omnium stellarum à lumine Solis: cur non amabo te? quî potero non vti ab hoc amoris igne, qui totum mundum, & quicquid in illo est inflammat, & penè comburit?

O Deus qui essentialiter es ipsa bonitas, à quo bonum est, quidquid bonum dicitur: à quo omnium creaturarum bonitas (non aliter atque à mari omnia flumina) deriuatur; in comparatione cuius plus quàm excellentissimæ bonitatis non est aliquid in cælo, nec in terra, quod bonum dici potest. Cur igitur non amabo te, cùm obiectum amoris sit bonitas?

Si amare non potero te, ô Domine mi, ob tuam excellentiam, quomodò potero te non amare, vel ob meam vtilitatem? Filius amat patrem, qui ab illo accepit quod est; membra diligunt caput, & sese morti offerunt pro illo, quia per illud in sua essentia conseruantur. Omnes effectus amant suas causas: ab illis enim acceperunt quidquid sunt, & ab illis expectant quod nondum habent. At tu Domine & pater meus es, & caput meum, & causa mea: quod igitur filius patri, quod membrum capiti, quod effectus debet causæ, id omne, & quidem multo plus, debeo tibi.

Tu mihi dedisti esse quod habeo, multò perfectius, quàm ipsi parentes

mei. Tu me conseruas in hoc esse quod dedisti, multò accuratiùs quàm caput membra. Tu absolues in me quod deest mihi, donec ad vltimum punctum perfectionis me adduxeris. Tu es pater, qui me fecisti; tu caput, qui me regis; tu sponsus, qui das animæ meæ perfectam felicitatem. Tu architectus es huius ædificij; tu pictor huius figuræ ad tuam imaginem & similitudinem factę, quam etiam perfectam efficies. Quidquid habet, à te accepit; quidquid deest ei, id abs te recipere sperat. Quemadmodum enim nemo potuit ei dare, quod est, nisi tu Domine: sic etiam nemo potest perficere, quod imperfectum adhuc est, nisi tu. Quidquid igitur habet, quidquid est, quidquid sperat, id omne tuum est. Quem igitur intuebitur nisi te? cui rationem reddet nisi tibi? in cuius oculis ambulabit, nisi in tuis? quò diriget omnem amorem suum nisi in te, qui es omne bonum illius?

Si tu igitur Domine sis ornamentum & pulchritudo animæ meæ, quomodo tui potero obliuisci? Quid mihi in cælo, & à te quid volui super terram? caro mea deficit & cor meum, Deus cordis mei & hæreditas mea in sempiternum. O amor increate qui semper ardes, & nunquam extingueris: ô amor qui semper viuis, & in pectore diuino æstuas. O paterni cordis æternum iaculum, quod semper ferit vultum filij

vulnere amoris infiniti: eia vulneret me iaculum istud, inflammet me ignis iste, sequar te dilectum meum, psallam alta voce canticum nouum, deficiat anima mea in tuis laudibus amoris ineffabilis iubilo.

O sanctissime Pater, ô clementissime Fili, ô amantissime Spiritus sancte, quando tu dilectissime Pater habitabis in anima mea, & in secreto cordis mei moraberis, atque me totum possidebis? Quando ego ero totus tuus, & tu totus meus? Quando erit illud, ô mi Rex? Quando veniet dies ille? O quando? ô si adesset? Nunquámne illum videbo? ô quàm integra mora, quàm odiosa dilatio? Propera ô bone Iesu, propera, & noli tardare: reuertere, reuertere, & curre instar capreæ hinnulique ceruorum, super montes Bethel.

O Deus meus, refrigerium vitæ meæ, lumen oculorum meorum, consolatio mea in tribulationibus, finis meorum desideriorum, paradisus cordis, centrum animæ, pignus gloriæ, socius peregrinationis, gaudium exilij, medicina vulnerum, clemens vltor meorum peccatorum, magister ignorantium, dux viæ, nidus in quo requiescit anima mea; portus in quo conseruatur, speculum in quo seipsam contemplatur, baculus cui innititur, lapis super quem ædificatur, & thesaurus pretiosus in quo gloriatur.

Si tu igitur Domine mihi ſis hæc omnia, quomodo vel ad momentum potero tui obliuiſci? Si oblitus fuero tui, ô DEVS meus, obliuioni detur dextera mea: adhæreat lingua mea faucibus meis, ſi non recordatus fuero tui. Non dabo ſomnum oculis meis, ô beata Trinitas, nec palpebris meis dormitationem, nec requiem temporibus meis, donec inueniam hunc amorem, donec inueniam locum Domino in corde meo, & tabernaculum Deo Iacob in anima mea, qui viuit & regnat in ſecula ſeculorum, Amen. Pſal.36. Pſal.21.

ORATIO QVINTA PRO *amore Dei.*

Diligam te Domine virtus mea, diligam te ineffabilis exultatio mea, & viuat iam non mihi, ſed tibi tota vita mea, quæ perierat in miſeria mea, reſuſcitata eſt in miſericordia tua. Serò Maieſtatem tuam timui, ſerò te amaui pulchritudo tam antiqua, tam noua: ſerò te amaui. Ego te refrigerium meum quærebam, & non inueniebam: quia non rectè quærebam te. Quærebam te extra me, & tu habitabas intra me. Circuiui vicos & plateas ciuitatis huius mundi, quærens te, & non inueni: quia malè quærebam foris, quod erat intus. Ex appēdice prima.

Interrogaui terram ſi eſſet Deus meus, & dixit mihi, quòd non: & omnia quæ in ea ſunt, hoc idem confeſſa ſunt.

Interrogaui mare & abyſſos, & reptilia quæ in ipſis ſunt, & reſponderunt; Non ſumus Deus tuus, quære ſuper nos eum. Interrogaui flabilem aërem, & inquit vniuerſus aër, cum omnibus incolis ſuis; Non ſum ego Deus tuus. Interrogaui cælum, Solem, Lunam & ſtellas; Neque nos ſumus Deus tuus, inquiunt. Interrogaui denique omnes creaturas, & clamauerunt ad me voce grandi; Ille qui nos fecit, verus Deus & Dominus tuus eſt. Et dixi; Vbi eſt ergo Deus meus? Vbi quæram illum? oſtendite mihi. Et audiui vocem dicentem mihi; In omni loco Deus eſt, quære illum in temetipſo. Ipſe implet cælum, implet terram, implet & cor tuum.

Et redij ad me, & intraui in me, & aio ad me: Quomodo huc intraſti Domine mi? quod oſtium ingreſſus es? Cœpi inquirere & examinare ſingulos ſenſus meos, ſi per quem eorum intraueris? Sed nec ipſi ſciebant, quomodo, & quà intraueris. Nam oculi dicunt; Si coloratus non ſit, per nos non intrauit. Aures dicunt; Si ſonitum non fecit, per nos non tranſiuit. Naſus dicit; Si non oluit, per me non venit. Guſtus dicit; Si non ſapuit, per me non introiuit. Tactus etiam addit; Si corpulentus non eſt, nihil me de hac re interroges.

Ingreſſus itaque ô amor meus quomodo es animam meam, & non ingreſ-

ſus es per aliquod oſtium? Lux quidem es in tenebris illuminans, ſed quam non capit oculus: vox es ſuper omnem vocem dulcis, ſed quam non capit auris: odor es ſuper omnem odorem fragrans, ſed quem non capit naris: dulcedo es ſuper omnem dulcedinem delicata, quam tamen non capit guſtus: amplexus es ſuper omnem amplexum iucundus, quem tamen non capit tactus.

Vbi eras igitur mi Deus, vbi eras mea lux, vbi eras ſpes mea? Interrogabam, & dictum eſt mihi; Aſcende in ſuperiores partes cordis tui, & illic Deum inuenies. Verè tu magnus es Deus, qui noſtram ſapientiam deuiciſti. Tu ſolus potens & verè beatus. Tu es Rex Regum, & Dominus Dominantium. Tu es immortalis, & lucem habitas inacceſsibilem, quem nemo mortalium vidit, aut videbit vnquam, & viuet. Multa ſunt & magna quę dicuntur de te Domine: minora tamen & pauciora, quàm de te dici poſſent: & verba deficiunt, vbi tu non deficis. Excedis enim omne quod dici, omne quod poteſt cogitari.

Tu dilexiſti me amor vnice, Domine mi, antequam ego diligerem te, & ad imaginem tuam creaſti me, omnibus creaturis tuis præpoſuiſti me. Inſuper facis Angelos tuos ſpiritus propter me, Pſal.90 quibus mandaſti vt cuſtodiant me in omnibus vijs meis, ne fortè offendam ad lapidem pedem meum. Noluiſti me na-

ſci in terra infidelium, ſed fidelium, in qua ex aqua & Spiritu ſancto regeneratus & ſanctificatus ſum. Diuitias nimias, aut nimiam paupertatem non dediſti mihi, ne aut ſuperbirem, aut nimium vileſcerem: ſed intellectum mihi & voluntatem dediſti, quibus te cognoſcerem & amarem.

Vocaſti me cùm eram perditus, & pulſaſti oſtium meum: ſed ego non reſpondebam. Ego pro meo arbitrio viuebam, & fortitudini meæ nimiùm tribuebam, cùm tamen non eſſet fortitudo, ſed mera imbecillitas. Volebam currere, & mox delaſſabar, atque vbi ſecurum me fore arbitrabar, ibi maximè periclitabar. Receſsi à te ſicut filius prodigus, & abiui in regionem longinquam, atque inhabitatam, vbi amans vanitatem vanus factus ſum. Cæcus eram, & cæcitatem deſiderabam. Seruus eram, & ſeruitutem amabam. Vinctus eram, & vincula non horrebam. Amarum dulce, & dulce amarum credebam. Miſer eram, nec cognoſcebam.

In hoc perditiſsimo ſtatu cùm viuerem, oculos tuæ pietatis in me conieciſti, & licet ego ſine intermiſsione peccabam, tu tamen me à peccatis reuocare non deſiſtebas. Quando erraui, in viam reduxiſti me: quando ignoraui, docuiſti me: quando peccaui, corripuiſti me: quando triſtis fui, conſolatus es me: quando deſperaui, confor-

tasti me: quando cecidi, erexisti me: quando steti, tenuisti me.

Perieram, mortuus eram, ad mortuum descendisti, mortalitatem suscepisti; ad seruum Rex descendisti, vt seruum redimeres teipsum tradidisti In tantum me dilexisti, vt sanguinem tuum in pretium dares pro me. Dilexisti me Domine, plus quam te, quia mori voluisti pro me. Tali pacto, tam caro pretio reduxisti me de exilio: redemisti me de seruitute, retraxisti me de supplicio, vocasti me de nomine tuo; signasti me sanguine tuo, vt memoriale tuum semper esset apud me, & nunquam recederet à corde meo, qui pro me non recessit à cruce.

Cognoscam igitur te Domine cognitor mei, cognoscam te virtus animæ meæ, ambulem semper in lumine tuo ô Sol iustitiæ. Mihi enim adhærere Deo bonum est; ponere in Domino Deo spem meam. Mox enim vbi à te auertor, statim ad perituras res conuertor, vanisque cogitationibus distrahor. Psal. 72.

O me miserum igitur & infelicem, quando tam inseparabiliter adhærebo tibi, vt nunquam diuellar à te? Quando cogitationes, verba & opera mea ab æquitatis & iustitiæ tuæ regula non amplius discrepabunt? Tu Domine solitudinem amas, & ego hominum commercia; tu silentium, & ego fabulas; tu veritatem, & ego vanitatem: tu

munditiem, & ego immunditiem sequor.

Oro igitur te Domine per temetipsum, oculos meos tua luce illumina, cor meum tuo amore vulnera, gressus meos in viam mandatorum tuorum dirige, ne vnquam ab illa declinem. Libera Domine captiuum, vagum in vulnera tua introduc: lapsum erige, ab omni parte debilitatum refice. Da cor quod te semper cogitet, animum qui te semper diligat, mentem quæ te semper recolat, intellectum qui te intelligat, rationem quæ tibi semper summo delectabili fortiter adhæreat.

Ne fugias à corde meo; ab ore & operibus meis ne decesseris: sed semper adesto mihi; quia adiutor meus es in omni tribulatione. Sine te morior, & recolens te suscitor. Odor tuus me recreat, memoria tui me sanat, lux tua me illuminat, & ad vocem tuam reuiuisco: sed satiabor, cùm apparuerit gloria tua. Amen.

ORATIO SEXTA pro amore Dei.

SI inter omnia quæ nos ad amorem prouocant, nil forma & pulchritudine reperiatur efficacius, cur non ego meritò amabo te Domine mi, qui fons es omnis pulchritudinis & decoris? Tu es pulchritudo vniuersæ mundi huius machinæ: quidquid enim in

illa pulchrum eſt, per te, & à te pulchrum eſt, quia tu creaſti. Pulchritudinem tuam mirantur Sol & Luna: in faciem tuam Angeli proſpicere deſiderãt: in eius namque viſione conſiſtit vltima felicitas, & omnium ſpirituum ſupernorum gloria

A te ſuam ſortiuntur pulchritudinem volucres, flores, fontes, agri, flumina, maria, nemora, ſiluæ, arbores, terra, montes, valles, & quidquid in illis conſpicitur. Tu ornaſti cælum ſtellis, aërem auibus, aquam piſcibus, prata floribus, & terram infinita plantarum atque animalium varietate. In omni loco mundi tu pulcher es, quia vbique tuę pulchritudinis conſpiciuntur indicia. In cælo es pulchritudo gloriæ, in inferno iuſtitiæ, in bonis hominibus gratiæ, in malis patientiæ.

Sed & amabo te Domine mi, qui omnium rerum es perfectio. Tu laus es Angelorum, præmium Sanctorum, ſpes Patriarcharum, lumen Prophetarum, gaudium Apoſtolorum, corona Martyrum, gloria Confeſſorum, puritas Virginum, & ſalus omnium Electorum. Omnes beati Spiritus laudant te, à facie tua columnæ cæli contremiſcunt, te honorant & reuerentur omnes mundi creaturæ.

Tu reples omnia, nec dilataris: tu penetras omnia, nec moueris: tu in omnibus rebus es, nec vlla concluderis. Tu

creasti omnia absque necessitate, tu gubernas omnia absque vllo labore: tu mutas omnia, & ipse non mutaris. Tu solus iudicas sine vllo errore; tu solus castigas sine vlla perturbatione, tu solus dona distribuis, & nihil thesauro tuo decedit. Tu solus es tibi & omnibus rebus sufficientissimus Qui te igitur habet, is habet omnia: & qui te non habet, etiamsi omnes habeat huius mundi thesauros, pauper est, nudus est, miser est & miserabilis.

Vna sæpe res nos ad tam insanum creaturæ alicuius amorem impellit, vt pro ea mille mortes appetere non dubitemus. In te autem Domine, cùm tot, tantaque simul concurrant, cur te non diligam? cur non lubens acerbissima quæque pro nominis tui gloria perferam? cur non lubens pro te sanguinem meum fundam, qui tuum tam liberaliter pro me effudisti? Si considerem beneficia, nulli plus quàm tibi debeo: si amorem, nemo mihi meliùs vult quàm tu: si cognitionem, non habet anima mea te coniunctiorem. Magna profectò amoris causa est similitudo, & quæ maior similitudo, quàm quæ est inter te Domine, & animam meam, quæ creata est ad imaginem & similitudinem tuam? Tu es spiritus, & anima mea spiritus est: tu es inuisibilis, & anima mea inuisibilis est: tu immortalis, & anima mea immortalis:

tu intellectum habes, memoriam & voluntatem, easdem habet & anima mea potentias.

Tu cùm sis simplicissimus & inuisibilis, totus es in toto mundo, & totus in singulis eius partibus: & anima mea cùm eiusdem sit conditionis, tota est in toto corpore, & tota in quolibet eius membro.

Cùm itaque tanta sit inter me & te, ô amor mi, similitudo, cur non diligam te? An quia tu excelsus es, & ego humilis? an quia tu creator, & ego creatura? an quia tu essentia es perfectissima, & ego totus imperfectus? Non hoc impedire, sed augere debet nostram dilectionem: multo namque amabilior est similitudo cum inæqualitate proportionata, quàm quæ omni ex parte est æqualis. Maior est amor patris in filios, & vxoris in maritum, quàm fratrum inter se, qui sunt æquales. Suauiùs sonant voces inter se differentes, si ad proportionem reducantur, quàm quæ consonæ sunt & vniformes. Et hæc igitur inæqualitas, quæ est inter te & animam meam, maioris sit, Domine, causa dilectionis.

In te igitur, ô dilectissime sponse animæ meæ, in te sunt omnes amoris causæ, quæ possunt excogitari, dignissimusque es qui amore diligaris infinito: sed voluntatem in me deprehendo eum in modum deprauatam, vt id

præstare nequeat, taceo quod subinde semetipsam plùs, quàm te diligat.

Quare nisi tu Domine sanes naturam meam infirmam gratia tua, & nisi in cor meum virtutem charitatis per Spiritum sanctum infundas, nunquam potero te amore gratuito & supernaturali (quali cum amari dignus es, & vis) diligere. Da igitur mihi misero gratiam, vt quod vis & iubes præstare possim. Da mihi vt te diligam, si non amore quo tu dignus es, saltem eo quem mea potest capere natura: hoc est, ex toto corde meo, tota anima mea, tota fortitudine mea, & totis viribus meis: ita vt omnia viscera mea intrinsecus ardeant, & amore tui liquefiant.

Da mihi vt te diligam amore simplici, & gratuito, non mercenario, vel vlla mihi proposita vtilitate: da vt amore puro, nulla peruersa intentione maculato; nihil vt cupiam, quàm te propter te. Da mihi Domine amorem fortem & inuictum, qui nulla pericula, nullos labores, nulla damna, nullas iniurias, nullos cruciatus pro te pati recuset, aut abhorreat. Da amorem alacrem & diligentem, qui semper occupetur in rebus ad cultum tuum pertinentibus. Da amorem vnitiuum, qui nunquam intermittat amare te, aut vnquam separetur à te. Da Domine amorem inæstimabilem, qui omnia contemnat propter te: da amorem discretum,

qui non excedat legem tuam zelo & feruore immodico.

Da denique, ô Deus meus, vt te diligam amore ordinato, qui omnia diligat iuxta dignitatis cuiusque proportionem: te autem super omnia, amore dulci & suaui, qui in nulla re dulcedinem aut oblectationem inueniat præterquam in te: amore zelo æstuante, qui nihil desideret magis, quàm tuam gloriam, nihil magis odio habeat, quàm ignominiam sancto nomini tuo irrogatam: denique amore tam violento, vt auellat cor meum ab omni re peritura, semperque ad te sursum rapiat, donec transeam ex hoc loco exilij in patriam illam cælestem, vbi facie ad faciem tuæ videns pulchritudinis magnitudinem, diligam te perpetuò, cum perfectis illis amatoribus, qui nunquam cessant amare & laudare te Regem Regum, Dominum Dominorum, & Deum Deorum in Sion, Amen.

ORATIO SEPTIMA PRO *amore Dei impetrando.*

O Summe, optime, omnipotentissime, misericordissime, iustissime, fortissime, incomprehensibilis Deus, Domine mi: tu qui es omni melle dulcior, omni lacte candidior, omni luce clarior, omnibus margaritis pretiosior, infinita sunt quæ me in amorem tui rapiunt. Tu enim excelsior es cælo, Ex dic ma

profundior inferno: tua menſura longior terra & latior mari, vt inquit Pro-
11. pheta tuus. Quis te perfectior? quis te melior? quis te pulchrior? quis te benignior? quis nobilior? quis potentior? quis ſapientior? quis ditior? Omnia hæc in te ſunt Domine, & propter ſingula meritò diligendus es, cùm ſummum bonum ſis.

Cæterùm cùm omne quidem bonum amabile ſit per ſe, magis tamen vnuſquiſque diligit bonum proprium. Diligam igitur te Domine Deus meus, non tantùm quia ſummum bonum es: ſed & quia bonum meum es. Cùm enim conſidero, & mecum perpendo, quot titulis ac modis meus factus es, liqueſiunt interiora mea, & cla-
t.2. mo cum ſponſa, Dilectus meus mihi, & ego illi.

Tu enim Domine creator meus es, tu ſanctificator & glorificator meus es; tu mihi dediſti eſſe naturæ, dediſti eſſe gratiæ, dabis & eſſe gloriæ. Tu meus es adiutor, meus gubernator, defenſor, tutor, & cuſtos: tu denique Deus meus, Dominus meus: tu ſalus, tu ſpes, tu gloria, tu omne bonum meum es.

Et quidem hæc omnia mihi es, quatenus Deus, quatenus Creator & conſeruator es omnium. Quatenus autem homo, multi ſunt alij tituli, officia alia, & alia vincula, quibus ego tibi, &

tu mihi deuinctus es: propter quæ & ego te amore (si fieri posset) infinito diligere meritò deberem. Tu namque meus es restaurator: restituisti enim in integrum naturam humanam, quæ per peccatum erat debilitata. Tu meus es liberator: tua namque captiuitate me à tyrannide peccati, mortis, inferni, & Dæmonis, hostis mei capitalis vindicasti. Tu meus es redemptor: pretio namque & incomparabilis sanguinis tui thesauro profuso, me à seruitute, in quam per peccatum eram prolapsus, redemisti.

Tu meus es Rex: regis namque me tuo spiritu; pro me pugnasti, & me ex hostium manibus eruisti. Tu meus es Sacerdos: orasti enim, & oras indesinenter, tanquam æternus Sacerdos, pro me, in conspectu Patris tui cælestis. Tu meum es sacrificium: obtulisti namque temetipsum in ara crucis, vt mea crimina clemens expiares. Tu meus es aduocatus: cùm enim Diabolus me accusat, & libellum, in quo peccata mea descripta sunt, Patri tuo porrigit, tu causæ meæ patrocinaris: tu deponis de tuo, & supples omne id, quod meæ deest iustitiæ. Tu meus es mediator: es enim Deus simul & homo, amicus hominum & verus homo, amicus etiam potens Dei, & verus Dei filius; atque ita te medium inter me & Deum interponis.

Tu meus es paſtor: paſcis enim & regis animam meam, tanquam ouem gregis tui. Tu meus es cibus: tu enim ipſe es quo nutrior in illo diuiniſsimo altaris Sacramento. Tu meus es Pater, & pater futuri ſeculi: regeneraſti me namque grauiſsimis doloribus in arbore crucis, & nouam eſſentiam mihi per Spiritum ſanctum dediſti. Tu caput meum es, & quidem vniuerſale caput Eccleſiæ: à te namque, tanquam à capite vero defluit in illam, omniaque illius membra virtus, vita & ſenſus ſpiritualis. Tu verus medicus meus es: ſanguine namque tuo vulnera & liuores animæ meæ ſanaſti.

Tu meus es magiſter: doctrinæ namque tuæ luce viam ad cæleſtem patriam mihi demonſtraſti. Tu meum es exemplum: non enim verbis tantùm, ſed multo magis operibus & vitæ tuæ ſanctiſsimis exemplis in hanc me viam deduxiſti. Tu mea es fortitudo & gaudium: non enim eſt tribulatio vel dolor tam ingens, quem memoria tuarum, quas pro me ſuſtinuiſti, paſsionum non faciat mihi dulcem & tolerabilem. Tu meus es honor & gloria: factus namque homo pro me, feciſti me fratrem tuum, tuæque naturæ conſortem.

Tu denique meus Saluator es, & quidem talis Saluator, qui vbique, ſemper, & in omnibus mihi ſufficis: per-

fectiſsimè namque omne id quod ad ſalutem meam requirebatur, in medio terræ operatus es. Ignorantiam meam tua doctrina illuminaſti, debilitatem meam tuis exemplis corroboraſti, teporem meum tuis beneficijs inflammaſti, animam meam tuis myſterijs erudijſti, paupertatem meam tuis meritis ditaſti, vulnera mea tuis Sacramentis curaſti, tuis doloribus pro meis voluptatibus ſatisfeciſti, & nunc in cælis ad dexteram Patris tui ſedens, pro me intercedis. Quid multis? Tu factus es mihi ſapientia & iuſtitia & ſanctificatio & redemptio: ac proinde bonum omne. 1.Cor.1.

Quæ igitur impudentia non amare Dominum, qui hæc omnia mihi factus eſt, & cui ratione tot titulorum ac beneficiorum deuinctus ſum? Si homines eodem amore, quo diligunt ſemetipſos, etiam diligant omnia quæ ſua ſunt; cur ego non amabo te Domine, ſi te meum eſſe velim, idque tot officijs & beneficijs, tamque prægnantibus in rebus? Quòd ſi pro ſingulis horum beneficiorum tibi totum cor meum debeam, nec vnum hoc tantùm, ſed plura ſi haberem; ecquid tibi debebo, ſi hæc omnia beneficia ſimul coniungamus? Quæ iniquitas igitur eſſet nolle dare cor vnum quod habeo, cui tot etiam alia meritò debentur? Et ſi ſingula horum beneficiorum incentiua ſint atque

ſtimu-

ſtimuli dilectionis, quinetiam & ſagittæ corda hominum transfigentes, quomodo ego inter tot incendia dilectione non ardeo? quî fit vt totus frigidus permaneam? inter tot tela quomodo non vulneror? quomodo quaſi carens ſenſu in duritie cordis mei perſeuero?

Tibi Domine de ſtupore atque inſenſibilitate cordis mei conqueror: tibi infidelitatem illius confiteor: tu enim pluens in illud amoris cauſas innumerabiles, nihil ab illo refers dignum tot obligationibus. O cor ipſis feris ferius, ſaxo inſenſibilius, durius adamante, quod tot ictibus non mollitur.

Te itaque, ô ſpecioſe præ filijs hominum, te oro, da mihi vt deſiderem te, amem te quantum volo, & quantum debeo. Immenſus es, & ſine menſura debes amari, præſertim à nobis, quos ſic amaſti, ſic ſaluaſti, pro quibus tanta & talia feciſti. O amor qui ſemper ardes & nunquam extingueris, dulcis Chriſte, bone Ieſu, charitas Deus meus; accende me totum igne tuo, amore tui, dulcedine tua, dilectione tui, deſiderio tui, charitate tua, iocunditate & exultatione tua, quæ ſancta eſt & bona, quæ caſta eſt & munda, vt totus amoris tui dulcedine plenus, totus flamma charitatis tuæ incenſus, diligam te Dominum meum dulciſsimum ex toto corde meo, ex tota anima mea, ex totis vi-

ribus meis, ex tota intentione mea, & nihil in me sit, quod te non diligat. Si enim hæc omnia, & quidem tot nominibus ac titulis tua sint, quem diligam præter te?

Et quia diligere est bene velle huic quem diligimus, tuque Domine tot bonis abundes, vt plura tibi optare non possim, quàm habes; id vnicum volo, vt etiam cor meum habeas, & omnia mea tua sint, proque infinita gloria tua summas tibi gratias ago. Similiter & hoc volo, vt omnes creaturæ tibi seruiant, te honorent, laudent, glorificent, atque vniuersa terra tuis laudibus repleatur. Hoc sit semper meum desiderium, hoc cibus, hoc delitiæ meæ, tibi omni tempore vt benedicam, & laus tua in ore meo sit semper. Sed quia non est laus pulchra in ore peccatoris, oro Sanctos & Sanctas omnes, omnesque cælestis aulę Spiritus, vt semper te laudent: eorum enim est laudatio.

Benedicite igitur omnia opera Domini Domino, laudate & superexaltate eum in secula. Angeli & Archangeli benedicite Domino, laudate & superexaltate eum in secula. Virtutes & Dominationes benedicite Domino, laudate & superexaltate eum in secula. Principatus & Potestates benedicite Domino, laudate, &c Beati Throni, in quibus sedet atque iudicat Dominus, benedicite Domino, laudate, &c. Che-

rubin & Seraphin, qui amore Creatoris vestri toti igniti exardescitis, benedicite Domino, laudate, &c Apostoli & Euangelistæ fundatores Ecclesiæ Christianæ benedicite Domino, laudate, &c. Gloriosi exercitus Martyrum benedicite Domino, laudate, &c. Virgines inclytæ & continentes omnes benedicite Domino, laudate & superexaltate eum in secula. Benedictus es Domine patrum nostrorum, & benedictum nomen gloriæ tuæ, sanctum & laudabile, & superexaltatum in omnibus seculis, Amen.

CAPVT SEPTIMVM, VARIAS AD SANCTISSIMAM TRINITATEM orationes continens.

PRIMA ORATIO AD SANCTISSIMAM Trinitatem, de magnitudine Maiestatis eius.

c lib 5. emo- alis vi- Chri- anæ ana- ɛsis.

DOmine Deus expers principij, immortalis, incomprehensibilis, incircunscripte, incorporeè, indefinite, imperuestigabilis: vbique præsens, sed latens, vbique totus, sed immensus, qui sapientia tua nunquam satis laudanda immensum hunc mundum cre-

asti, in ipsoque hominem collocasti, Sancta Trinitas, vnus Deus miserere mei.

Si Publicanus ille Euangelicus non ausus fuerit oculos suos ad cælum attollere, sed à longè stans pectus suum percusserit, dicens; Deus propitius esto mihi Luc.18.
peccatori. Si peccatrix illa sancta timuerit in conspectum Domini venire, sed stans retrò secus pedes eius lachrymis ab Luc 7.
oculis suis defluentibus peccatorum suorum remissionem impetrauerit: Si sanctus ille Patriarcha Abraham volens cum te Deo sermonem miscere, dicebat; Gen. 18.
Loquar ad Dominum meum, cùm sim puluis & cinis. Si illi omnes tam humiles, tuique reuerentes fuerunt, in conspectum diuinæ Maiestatis tuæ venientes, cùm tamen essent sanctissimi; quid faciet pauper & miserrimus peccator, qualis ego sum? quid faciet puluis & cinis? quid faciet abyssus omnium miseriarum & peccatorum? Sed quia, mi Domine, non possum obtinere timorem illum illamque reuerentiam, quæ tantæ Maiestati debetur, nisi meos oculos in ea immotos figam, da mihi licentiam vt audeam oculos meos ad te tollere, nec splendor gloriæ tuæ aspectus mei fragilitatem impediat. Video quidem te esse magnum illum Deum, qui omnem intellectus nostri captum transcendit. Scio nullum intellectum creatum te posse comprehendere, & quamuis hoc

ita ſit, non poſſum tamen facere quidquam vtilius, quàm vt oculos in te figam meos.

Igitur, ô Summe, omnipotentiſsime, miſericordiſsime, iuſtiſsime, pulcherrime, fortiſsime, ſtabiliſsime, ſimpliciſsime, perfectiſsime, incomprehenſibilis, ſecretiſsime, & tamen omnibus præſens, inuiſibilis & tamen videns omnia; immutabilis omnia mutans & renouans, quem ſpatia non dilatant, nec anguſtiæ coarctant, nec varietas mutat, nec corruptio perdit, nec triſtia conturbant, nec læta mouent in ſua eſſentia: cui nec obliuio tollit, nec memoria quicquam addit, nec præterita præterierunt, nec futura ſuccedent: cui nihil dedit principium, nec tempus augmentum, nec finem quicquam daturum eſt: viuis enim & regnas in æternum. Tu es ille qui poſsides omnia à termino vſque ad terminum, & qui cuncta diſponis ſuauiter. Tu es ille, qui creaſti omnia ſine vlla neceſsitate; & conſeruas omnia ſine labore; & regis omnia ſine moleſtia; & moues omnia ipſe immobilis. Tu totus es oculus, totus pes, totus manus; tu enim vides, ſuſtines, & operaris omnia. Tu in omnibus es, nec tamen concluſus; tu extra omnia, nec tamen diſiunctus; tu ſub omnibus, nec tamen ſubiectus; tu ſuper omnia, nec tamen eleuatus. Tu es ſummus & verus Deus, ſumma & vera vita, à

qua & per quam vitam habent & viuunt omnia. Tu Domine es ipſa bonitas & pulchritudo, à qua, & per quam pulchrum & bonum eſt omne, quod pulchrum & bonum eſt. Tu es ille, qui iubes nos quærere, & das inuenire; iubes pulſare, & aperis, quando te inuocamus. Tu es ille, à quo recedere cadere eſt; & cui appropinquare eſt reſurgere, & in quo ſtare eſt in æternum durare. Tu es ille quem nemo deſerit niſi inſipiens, nemo quærit niſi vocatus, nemo inuenit niſi purgatus. Tu es ille quem cognoſcere eſt viuere; cui ſeruire regnare eſt; quem laudare ſalus eſt, & tu ipſe gaudium es laudantium te. Quid ego itaque, Rex mi & Saluator mi, quid ego dicam? ego inquam miſer vermiculus quid dicam de tanta laudum magnitudine? Dicam id quod Prophetæ tui Spiritus numine afflati dixerunt; Quis menſus eſt pugillo aquas, & cælos palmo ponderauit: Quis appendit tribus digitis molem terræ, & librauit in pondere montes, & colles in ſtatera? Quis adiuuit Spiritum Domini, aut quis conſiliarius eius fuit, & oſtendit illi? Cum quo inijt conſilium, & inſtruxit eum, & docuit eum ſemitam iuſtitiæ, & erudiuit eum ſcientiam, & viam prudentiæ oſtendit illi? Ecce, Gentes quaſi ſtilla ſitulæ, & quaſi momentum ſtateræ reputatæ ſunt: Ecce, Inſulæ quaſi puluis exiguus. Et li-

Eſa. 40.
Sap. 11.

gna Libani non ſufficient ad ſuccendendum, & animalia eius non ſufficient ad holocauſtum. Omnes gentes quaſi non ſint, ſic ſunt coram eo, & quaſi nihilum & inane reputatæ ſunt ei. Etenim ſi in præſentia Solis omnes ſtellæ cæli non lucent, imò ſunt tanquam non eſſent, cùm tamen & ille, & hę creaturæ ſint; quid erunt omnia creata in conſpectu tuo, qui Creator es totius Vniuerſi?

Igitur, ô Domine, te principaliter adoro cum humilitate profunda, & reuerentia tibi debita, cum illa adoratione latriæ, quæ tibi ſoli debetur, nulli autem creaturæ: quo cultu adorant te Dominationes cæleſtes & omnes mundi creaturæ: quarum licet multæ non cognoſcant te, non poſſunt tamen non adorare te illarum ſingulæ in ſuo genere, & ſuo modo diuinitatis tuæ ſceptro homagium offerre, tuamque magnitudinem cognoſcere: Tu enim ſolus es Deus Deorum, tu ſolus Rex Regum, tu ſolus Dominus Dominantium, & cauſarum cauſa Tu es Α & Ω, Principium & Finis omnium rerum. Tu principium es ſine principio, & ſine fine finis. Tu ſolus es ille qui es: omnia namque alia, quantumuis præſtantia, habent eſſe ab alio mutuatum: eſſe autem tuum eſt ſummum, perfectum, vniuerſale, & quod à nullo alio dependet Ideoque meritò diceris eſſe, qui es: quia

Apoc.12.

quid-

quidquid creatum eſt, non habet eſſe, ſi tecum conferatur.

Quare, Domine, agnoſcens omnia hæc magna & mirabilia, proſtratus ante pedes diuinæ tuæ præſentiæ, cum omni qua poſſum humilitate te adoro, quomodo adorant te beati illi Spiritus, qui procedentes ante ſedentem in throno Maieſtatis tuæ, & mittentes coronas ſuas ante pedes tuos, adorant te, & confitentur omnia quæ habent à te procedere Sic & ego Domine, qui ſum omnium creaturarum viliſsimus, adoro te, & millies te veneror, confitens, quia tu es meus verus Deus, & Dominus, quodque omne id quod ſum, & in me inuenio, vt eſſe, viuere, & ſpirare, totum tuum eſt, atque ideo omnes creaturas inuoco, vt ſimul mecum te laudent, te adorent, te glorificent, diuino illo cantico Prophetæ, dicentis; Venite, exultemus Domino, iubilemus Deo ſalutari noſtro. Præoccupemus faciem eius in confeſsione, & in pſalmis iubilemus ei. Quoniam Deus magnus Dominus, & Rex magnus ſuper omnes Deos. Quia in manu eius ſunt omnes fines terræ: & altitudines montium ipſius ſunt. Quoniam ipſius eſt mare, & ipſe fecit illud: & ſiccam manus eius formauerunt. Venite, adoremus, & procidamus, & ploremus ante Dominum qui fecit nos: quia ipſe eſt Dominus DEVS noſter, & nos populus

Apoc.5

Pſal 94

pascuæ eius, & oues manus eius.

Quamobrem, Domine mi, cùm tu adeò dignus sis, qui adoreris & honoreris; da mihi gratiam, vt sine intermissione adorem te; non tantùm verbis & lingua; sed corde etiam, opere, & tota vita mea. Tu qui viuis & regnas per omnia secula seculorum, Amen.

ORATIO SECVNDA AD *sanctissimam Trinitatem, de magnitudine diuinæ Maiestatis.*

OMnipotens æterne Deus, trinus in personis, vnus in substantia, æquum omnino & rationi planè consentaneum est, vt totam vitam meam exercitio pœnitentiæ & timoris impendam, cùm tam iustas habeam & plangendi & metuendi causas. Quemadmodum igitur magnitudo gloriæ tuæ me impellit ad colendum & adorandum te: sic etiam iubet vt laudem & glorificem te. Te enim decet hymnus in Syon, & tibi reddetur votum in Ierusalem; eo quòd pelagus es omnium perfectionum, & mare sapientiæ, potentiæque, pulchritudinis, magnitudinis, diuitiarum, suauitatis, maiestatisque abyssus; in qua sunt omnes perfectiones, & pulchritudines omnium creaturarum, quæ in cælo & in terra sunt, & singulæ perfectiones istæ in summo gradu, & fastigio in te inueniuntur. Tibi collata omnis pulchritudo deformitas est; omnes diui-

dẽ ibilem.

Psal. 64.

tiæ paupertas, omnis fortitudo debilitas, omnis ſapientia ignorantia, omnis dulcedo amaritudo, & vt paucis multa concludam, omnia quæ in cælo & in terra ſunt, multò minus in tuo conſpectu fulgent, quàm exigua candela in ſplendore Solis.

Tu in omni re perfectus es, ſine aliqua deformitate, magnus ſine quantitate, bonus ſine qualitate, fortis ſine infirmitate, verus ſine falſitate, ſine loco vbique præſens, ſine diuiſione in omni loco totus. In magnitudine es infinitus, in virtute omnipotens, in bonitate ſummus, in ſapientia inæſtimabilis, in conſilijs terribilis, in iudicijs iuſtus, in cogitationibus ſecretus, in verbis verus, in operibus ſanctus, in miſericordia copioſus; erga peccatores patiens, erga pœnitentes pius.

Sed quid potiſsimùm de ſapientia tua dicam, niſi id quod olim dixit Propheta? Domine intellexiſti cogitationes meas de longè: ſemitam meam & funiculum meum inueſtigaſti Et omnes vias meas præuidiſti: quia non eſt ſermo in lingua mea. Ecce Domine tu cognouiſti omnia nouiſsima & antiqua: tu formaſti me, & poſuiſti ſuper me manum tuam. Mirabilis facta eſt ſcientia tua ex me: confortata eſt, & non potero ad eam Quò ibo à ſpiritu tuo? & quò à facie tua fugiam? Si aſcendero in cælum, tu illic es: ſi deſcendero in Pſal.138.

infernum, ades. Si sumpsero pennas meas diluculo, & habitauero in extremis maris: Etenim illuc manus tua deducet me, & tenebit me dextera tua. Et dixi, Forsitan tenebræ conculcabunt me: & nox illuminatio mea in delitijs meis. Quia tenebræ non obscurabuntur à te, & nox sicut dies illuminabitur: sicut tenebræ eius, ita & lumen eius. Oculi enim eius (inquit alius) super vias hominum, & omnes gressus eorum considerat. Non sunt tenebræ, & non est vmbra mortis, vt abscondantur ibi, qui operantur iniquitatem.

Iob 14.

Sed quid dicam de magnitudine tuæ potentiæ? dicam quod olim dixit Propheta me docens: Deus autem rex noster ante secula, operatus est salutem in medio terræ Tu confirmasti in virtute tua mare: contribulasti capita draconum in aquis. Tu confregisti capita draconis: dedisti eum escam populis AEthiopum. Tu diripuisti fontes & torrentes: tu siccasti fluuios Ethan. Tuus est dies, & tua est nox: tu fabricatus es auroram & Solem. Tu fecisti omnes terminos terræ: æstatem & ver tu plasmasti ea. Et in alio loco dicit idem Propheta: Domine Deus virtutum, quis similis tibi; potens es Domine, & veritas tua in circuitu tuo. Tu dominaris potestati maris: motum autem fluctuum eius tu mitigas. Tu humiliasti sicut vulneratum, superbum in brachio virtutis tuæ

Psal 73.

Psal. 88.

disper-

diſperſiſti inimicos tuos. Tui ſunt cæli, & tua eſt terra, orbem terræ & plenitudinem eius tu fundaſti: aquilonem & mare tu creaſti. Thabor & Hermon in nomine tuo exultabunt: tuum brachium cum potentia. Cognouit hanc tuam omnipotentiam beatus Iobus, cùm ait: Apud ipſum eſt ſapientia & fortitudo, ipſe habet conſilium & intelligentiam. Si deſtruxerit, nemo eſt qui ædificet: ſi incluſerit hominem, nullus eſt qui aperiat. Si continuerit aquas, omnia ſiccabuntur: & ſi emiſerit eas, ſubuertet terram. Apud ipſum eſt fortitudo & ſapientia: ipſe nouit & decipientem, & eum qui decipitur. Adducit conſiliarios in ſtultum finem, & iudices in ſtuporem. Baltheum regum diſſoluit, & præcingit fune reges eorum. Ducit ſacerdotes inglorios, & optimates ſupplantat. Commutans labium veracium, & doctrinam ſenum auferens. Effundit deſpectionem ſuper principes, & eos qui oppreſsi fuerant reuelans. Qui reuelat profunda de tenebris, & producit in lucem vmbram mortis. Qui multiplicat gentes, & perdit eas, & ſubuerſas in integrum reſtituit. Iob 12.

Hæc, ô Domine, ſunt teſtimonia tuæ magnitudinis: & quid de diuitijs tuæ gloriæ, deque vena tuæ felicitatis dicam? Si peccaueris, inquit Scriptura, quid ei nocebis? & ſi multiplicatæ fuerint iniquitates tuæ, quid facies con- Iob 35.

tra eum? porrò si iustè egeris, quid donabis ei? aut quid de manu tua accipiet? Homini qui similis tui est nocebit impietas tua, & filium hominis iuuabit iustitia tua. Sed tu, Domine, talis es, & tam beatus, vt bonorum alterius non egeas: talem ego te confiteor, pro tali te laudo, & glorifico nomen sanctum tuum. Infunde lumen cordi meo, & da verba in ore meo, vt cor meum tuam magnitudinem semper cogitet, & laus tua in ore meo sit semper. Sed quia laus hæc non est pulchra in ore peccatoris, ideo rogo Angelos cæli omnes, omnesque mundi creaturas, vt te vnà mecum laudent, meamque suppleant inopiam, inuitans illas ad id, glorioso illo cum cantico, quod cecinêre pueri in medijs flammis fornacis illius Babylonicæ, dicentes: Benedictus
Dan.3. es Domine Deus patrum nostrorum, & laudabilis, & superexaltatus in secula. Et benedictum nomen gloriæ tuæ, sanctum laudabile & superexaltatum in omnibus seculis. Benedictus es in throno regni tui, & superlaudabilis & superexaltatus in secula. Benedictus es qui intueris abyssos & sedes super Cherubin, & laudabilis & superexaltatus in secula. Benedictus es in firmamento cæli, & laudabilis & gloriosus per omnia secula seculorum, Amen.

ORATIO AD S. TRINItatem III.

DEus Sancte Sanctorum, Deus omnipotens, Deus æterne, Deus fortis, Deus ſpirituum, & omnis carnis, à cuius vultu tremit & cælum & terra, cuiuſque vultui cuncta obediunt elementa, in vnitate trinitas, & in trinitate vnitas, Pater, Filius, & Spiritus ſanctus: eſſentia mihi eſſe præſtans, vita me viuificans, lumen me illuminans, ſcientia me ſcire faciens, omni tamen eſſentia, vita & lumine, ſcientiaque ſuperior: te adorant, te celebrant omnes creaturæ. Et ego mea erga te fide adductus, hodie genua cordis mei flecto ſub tuæ Maieſtatis pedes.

Theologi alicuius doctiſsimi è Græco in Latinũ verſa

Gratias tibi ago, quòd me cùm nihil eſſem, non ſolum finxiſti, ſed etiam ad imaginem tuam, hoc eſt, optimè finxiſti; quòd mihi nihil pro merito pietatem indideris: quòd arcanis Eccleſiæ tuæ Sacramentis ſanctificaueris: quòd me bonis tuis omnibus iam inde à puero educaueris. Atqui ô Conditor & cæli & terræ & maris, cùm tibi vſui eſſe non queam, cuiuſnam gratia tuam in me beneficentiam oſtendis? Quî fit vt me in tantum diligas? Nam tibi quid dedi, cuius cauſa mihi referas gratias? At vbi eram antequam fierem, vt potuiſſem prior in te benignitatem oſtendere. Verùm tuo beneficio & olim ſum factus, & innumerabilibus donis ornatus. Tuum beneficium, & tua benignitas omnia hæc fecit Ipſe verò cùm pro

horum vno gratias agere non ſufficiam, quomodo pro tot millibus referre poſſem? Et quomodo tenebrę laudabunt lucem? quomodo vanitas veritatem? quomodo mortalis, cui eſt naturæ fragilitas, tuam immortalitatem? quomodo materia craſſa eum, qui ab omni materiæ pondere eſt immunis? quomodo immundities puritatem? Quis verò collaudabit opera tua? quis tuas annuntiabit laudes? Sed tu vt indulgentiſsimus Pater vota noſtra ſuſcipis, & liberorum tuorum gratiarum actiones qualeſcunque boni conſulis.

Itaque dignum me fac Deus bone, vt tibi gratias agam, vt tuæ charitati perpetuo adhæream, vt tibi pro beneficijs & multis & magnis, quibus me honoratum feciſti, gratias agam, vt periculorum nomine, quibus me ſæpe liberaſti, gratias perſoluam: pro omnibus denique tum iucundis, tum aduerſis officium tibi rependam. Quandoquidem omnia in bono iudicio feciſti; quandoquidem tu Dominus exiſtis animarum & corporum noſtrorum, vitæ & mortis, ſanitatis & morbi, felicitatis & infelicitatis Breuiter omnium rerum momenta in tua ſunt manu. Lætificas beneficia conferendo, contriſtas obiurgando, differs corrigendo, & conſolaris noſtram ignauiam ad te reuocando

Gloria variæ tuæ potentiæ, Laus in-

ſatiabili tuo in genus humanum amori. Guberna & vitæ noſtræ reliquum dux mitiſsimus & gubernator vigilantiſsimus. Eripe me Domine ab omnibus inimicis meis, viſibilibus & inuiſibilibus. Porrige benignam manum tuam, quæ nos ex profundis aquis frementium huius mundi fluctuum extrahat, eripiatque, quæ noſtræ nauigationis diſcrimina alleuet. Guberna ipſe mitiſsime Rex magiſtratum, quem nobis credidiſti. Tu enim gubernator, nos clauus: dirigat igitur clauum tua manus inuiſibiliter, quò ipſa voluerit, quò ipſa decreuerit. Neque enim ego in arcu meo ſperabo, neque gladius me ſeruabit; ſed dextera tua, ſed brachium tuum, ſed illuminatio clariſsima vultus tui. Fiat optime Rex voluntas tua, vt in cælo, & in terra, ſic & in nobis. Quòd ſi fortè à tuæ voluntatis decretis declinauerimus, ne ſtatim iram conceperis miſericors Deus, quum non ignores, quàm fragile ſit noſtrę creaturę figmentum. Quin ſi tu vis ſeruare me, potes; fac idem te velle. Niſi enim tua potentia me firmauerit, ego quod volo, non poſſum.

Itaque conſolare cor meum ineffabili tuæ benignitatis dulcedine; nimirum vt futuri gaudij æterni, quo in te fruemur, tenuis quidem ſenſus noſtram ſubleuet mentem. Poſtremò dignum me redde, qui poſt præſentem hanc vi-

tam percurram ad te Dominum & Deum, vt tui regni diuitias liceat inſpicere, & claritatem tui vultus contemplari. Id quod ratum fac ſancte Rex Deus verè & conditor meus, per tuum & matris Deiparę, ac ſanctiſsimæ Virginis filium, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, Amen.

ORATIO AD PATREM, *qua iuſtificationem petimus.*

Ioannes Faber.

QVi in æternum dominaris, & ſolus potes omnia, Deus cæli & terræ moderator, ad cuius nutum omnes creaturæ contremiſcunt, & cæli cardines nutant. O Domine cæleſtis, perfectus opifex, & figule, ego miſer de limo effectus, vel potius limus ſordidus, cum timore & trepidatione ad thronum tuæ Maieſtatis venio; agnoſco & confiteor meam imbecillitatem, ſcio quòd nihil ſum, imò quòd abominatio mera & horror exiſtam coram tuo aſpectu, ſi tua gratia & miſericordia deſtituar. Sine te nihil boni cogito, ſine te nihil boni facio, ſine te ſum reptile quoddam deperditum.

Non poſſum ſaluari ſine te, in tua manu eſt omnis mea ſalus: ago tibi gratias, ô Deus, vel propter hoc, quòd eam cognitionem mihi dederis, vt videam & agnoſcam me nihil eſſe, vel poſſe abſque te. Tu es figulus, ego limus; qualem me eſſe vis, talem potes

effingere & formare: si beatum me reddis, ostendis misericordiam tuam & gratiam: si conijcis in perditionem, demonstras iustitiam, & tuum exequeris iudicium, nec meum est contradicere, cur hoc, aut qua ratione facis? Etenim cui tu bene vis, misereris. Hæc ego mecum reputo, ô Domine, & iudicia tua extimesco.

Cùm igitur omnis mea incolumitas & salus ex te pendeat, & in manu tua atque potestate sita sit: cumq́ue vniuerso mundo maximè placabilem & misericordem Deum te exhibueris, cumq́ue te esse re declaraueris ipsa, per hoc quòd filium tuum charissimum Iesum Christum innocentem pró nobis noxijs mori, & nostra peccata suo sanguine in cruce voluisti expiare: cum denique docueris nos in omni nostra perturbatione te inuocare, tuam gratiam & misericordiam efflagitare, quòd daturus sis nobis omnia, quæ in nomine filij tui simus petituri, venio ad te limus vel massa lutea, ô clemens & cælestis figule, à te peto suppliciter, vt misericordia tua vtaris, ex hac, licet indigna, materia facias vasculum ad æternam gloriam. Digneris etiam ex mera tua gratia ad fidem veram, ad spem solidam, ad castum & sanctum amorem voluntatem meam permouere, vt per hæc tua dona iustificatus integer, perfectus, bonus & sanctus, secundum tu-

um beneplacitum, in medio vitæ meæ, & in fine, tum in extremo die iudicij inueniar.

O mitis Pater, concede mihi veniam omnium peccatorum meorum, per mortem Filij tui amantissimi Iesu Christi Fac vt tibi vni placeam, tibi gratus sim filius, & hæres: adauge in me clementer iustitiam qualemcunque diuinitus mihi datam, & concessam, vt in ea pergam viuere: auge in me fidem acceptam, confirma spem meam, accende & illustriorem redde in me tui amorem, vt auxilio tuo, tuæque gratiæ præsentia, & ex operatione tuæ sanctissimæ voluntatis vitam æternam, quam tu nobis promisisti, impetrare queam, vt te laudem, tibique gratias agam in regno tuo per æterna secula, Amen.

AD FILIVM ORATIO.

ominis iusdā ẽcti & j.

GEneris humani Conditor ac Redemptor IESV Christe, qui dixisti; Ego sum via, veritas, & vita: Via doctrina, præceptis, & exemplis; veritas in promissis; vita in præmio: oro te per ineffabilem tuam charitatem, qua te totum seruandis nobis impendere dignatus es, ne patiaris me vnquam aberrare abs te, qui via es; nec vnquam diffidere promissis tuis, qui veritas es, & præstas quicquid polliceris; nec in vlla alia re conquiescere, quoniam vita es æterna, vltra quam nihil est quod

desi-

desideretur, neque in cælo, neque in terra.

Per te didicimus certum & expeditum iter ad veram salutem, ne diutius in huius vitæ labyrinthis aberraremus. Tu nos exacte docuisti quid credere, quid agere, quid sperare, in quo conquiescere debeamus. Per te didicimus, quàm ex primo illo Adam fuerimus infeliciter nati; per te didicimus, non esse spem salutis, nisi per fidem in te.

Te vnicam esse lucem, quæ præluces omnibus per huius seculi desertum, perque mentis nostræ noctem, à tenebris AEgyptiorum proficiscentibus ad illam beatam terram, quam promisisti mitibus, tuamque mansuetudinem imitantibus. In nobis enim nihil erat præter profundam caliginem, qui neque calamitatem nostram videre poteramus, neque vnde mali remedium petere debebamus. Tu dignatus in terram descendere, dignatus nostram naturam assumere, vt doctrina tua discuteres nostræ ignorantiæ caliginem; præceptis tuis dirigere pedes nostros in viam pacis; vitæ tuæ exemplis strauisti nobis viam ad immortalitatem, ac tuis calcatam vestigijs, è salebrosa & aspera commodam leuemque nobis reddidisti. Ita nobis via factus es, quæ nescit errorem, in qua ne lassesceremus tua benignitas nos magnis, certisque promissis fulcire dignata est. Quis enim posset delassari, re-

putans per tua veſtigia ingredienti paratam eſſe vitæ cæleſtis hæreditatem Ergo dum in hoc itinere ſumus, ſpem certam baculi loco nobis eſſe voluiſti, qua ſuſtentemur.

Nec his contenta fuit tua bonitas, ſed agnoſcens noſtræ carnis imbecillitatem, interim ſolatio tui Spiritûs ſubinde reficis vires noſtras, quo ad te curramus alacriter. Atque vt tu nobis factus via, propellis omnem errorem; ita factus veritas, tollis omnem diffidentiam.

Denique factus nobis vita: das hic peccato mortuos viuere per Spiritum tuum, omnia viuificantem, donec in reſurrectione abolita prorſus omni mortalitate ſemper tecum, & in te viuemus: cum tu eris nobis omnia in omnibus. Vita enim æterna eſt noſſe Patrem, & Filium, & Spiritum ſanctum eſſe vnum verum Deum.

Proinde obſecro clementiſsime Seruator, vt adaugeas famulo tuo fidem, ne vacillem vnquam in cæleſti tua doctrina, adauge obedientiam, ne deflectam vnquam à præceptis tuis; adauge conſtantiam, vt tuis ingrediens veſtigijs, nec Satanæ blandimentis illiciar, nec terriculamentis deijciar: ſed in te, qui ſolus es vera via, perſeuerem, vſque ad mortem. Adauge mihi fiduciam, vt tuis fretus promiſsis, nunquam ſegneſcam in ſtudio pietatis; ſed à tergo re-

lictorum oblitus, ſemper ad perfectiora contendam.

Adauge gratiam in me tuam, vt indies magis ac magis in meipſo mortuus, viuam, agarque Spiritu tuo; nihil metuens præter te, quo nihil eſt amabilius: in nullo glorians, præterquam in te, qui vera es gloria Sanctorum omnium: nihil expetens, præter te, quo nihil eſt melius; nihil deſiderans, præter te, qui plena, perfectaque es felicitas cum Patre & Spiritu ſancto per omnia ſecula, Amen.

AD SPIRITVM SANCTVM Oratio.

SAncte Spiritus Paraclete, qui in die Pentecoſtes ſuper Apoſtolos deſcendiſti, charitate, gratia & ſapientia eorum implens pectora: oro te per illam ineffabilem miſericordiam & liberalitatem, vt digneris ſinum animæ meæ implere tua gratia, ineffabilique amoris tui dulcedine interiora mea viſcera perfundere. Veni ſancte Spiritus, & emitte cęlitus lucis tuæ radium. Grana lib. 5 M moria lis.

Veni pater pauperum, veni dator munerum, veni lumen cordium. Veni conſolator optime, dulcis hoſpes animæ, dulce refrigerium. Veni medice languentium, veni purgator criminum, veni fortitudo fragilium, veni peccantium remedium. Veni doctor humilium, veni deſtructor ſuperborum, veni

omnium virtutum singulare decus, morientium vnica salus. Veni Deus meus, & adorna tibi thalamum, in quò dignè te cum omnibus diuitijs & misericordijs tuis suscipiam. Inebria me dono sapientiæ, illumina me dono intellectus, rege me dono consilij, confirma me dono fortitudinis, instrue me dono scientiæ, vulnera me dono pietatis, & transfige cor meum dono sancti tui timoris.

O dulcissime amator mundorum cordium, vre & inflamma omnia mea viscera igne amoris tui suauissimo: vt ignita in te rapiantur, & in te ferantur, qui es centrum & omnium bonorum meorum finis vltimus. O dulcissime sanctarum animarum amator, cùm non ignores me nihil ex me, neque per me posse, extende piàm manum tuam super me, & fac vt exeam à me, & perueniam ad te. Mortifica, extingue & dissolue in me, quidquid tibi displicet, vt in omnibus me tuæ voluntati facias conformem: vt vita mea in posterum perfectum sit coram te sacrificium, seu potius holocaustum, quod tui amoris igne totum comburatur.

O quis mihi tribuet, vt ad summum illud bonum tandem perueniam? Respice Domine, respice & vide quomodo hæc paupercula creatura ad te nocte ac die suspirat, anima mea ad te sitit Deum suum. Quando veniam & apparebo ante faciem gratiæ tuæ? quando intrabo in locum admirabilem tabernaculi tui, vt

perueniam ad domum Dei mei? quando me adimplebis lætitiæ vultus tui? quando præſentia tuæ gloriæ ſatiabor? quando per te liberabor ab omni tentatione, & mortalitatis huius fragilitatem ſuperabo? O fons æterni ſplendoris, reduc me ad abyſſum æterni boni, à quo creatus ſum; vt ibi cognoſcam te ſicut & cognitus ſum, teque diligam ſicut à te dilectus ſum, te videam, teque fruar in ſocietate omnium electorum, quemadmodum & tu me vidiſti ab æterno, Amen.

CAPVT OCTAVVM, CONTINENS VARIAS ORATIONES DE VITA & morte Saluatoris.

PROLOGVS.

INter omnia exercitia ſpiritualia (ſi Bonauenturæ credamus) nullum eſt vtilius meditatione vitæ & mortis Saluatoris. Ea enim meditatio, præterquam quòd contemptum rerum omnium viſibilium in nobis generat, etiam nos armat aduerſus omnem mundi, carnis & Diaboli potentiam; familiaritatem cum Deo parat, amorem eius conciliat, fiduciam creat, animamque ad omnium virtutum culmen, ſupremumque perfectionis

In Prologo de Meditatione vitæ Chriſti.

fastigiũ adducit. Vbi enim perfectiùs virtutem altissimæ paupertatis, profundissimæ humilitatis, perfectissimæ charitatis, obedientiæ, patientiæ, mansuetudinis, cæterarumqúe virtutum inuenias, quàm in vita Saluatoris? Rectè ergo Bernardus: Homo, qui virtutes sibi vult comparare, frustra laborat, si eas alibi quærat, aut ab alio petat, quàm à Domino virtutum: cuius doctrina est regula prudentiæ, cuius misericordia est opus iustitiæ, cuius vita exemplum est temperantiæ, cuius mors est vexillum patientiæ. In hoc exercitio idem mellifluus Doctor totam vitam suam consumpsit, ex omnibus anxietatibus & amaritudinibus Christi fasciculum sibi colligans, qui inter vbera eius iugiter commorabatur, vt de se ipse testatur.

[S]erm. 22. [i]n Cant.

Operæ igitur pretium facturus est homo pius, si vel orando, vel meditando, vt minimum semel in septimana, totam vitam Saluatoris percurrat: cùm nulla gratior ei sit oratio ea, in qua vitæ suæ fit commemoratio. Vt autem commodiùs id fieri posset, Granatensis noster vitam, mortem & resurrectionem Christi septem orationibus complexus est, vt totidem septimanæ diebus inseruirent: idqúe per modum gratiarum actionis, cùm nullum beneficium sit, pro quo Deo maiores gratiæ debentur. Eas

igitur

igitur orationes huic octauo capiti reseruauimus, & nunc ordine subijciemus.

Constant orationes hæ articulis 53 ex quibus facilè confici potest Rosarium, si post singulos articulos legatur Angelica salutatio, & post vnamquamque decadem oratio Dominica, vnà cum salutatione Angelica. Supererunt quidem articuli tres, qui facilè vel initio, vel in medio, vel in fine cum alio articulo misceri, & ter duo sub vna salutatione Angelica proferri possunt.

PRIMA ORATIO DE VITA IESV.

IMmortales, ô dulcissime IESV, ago tibi gratias, quòd amore mei de regali tuo palatio, atque ex altissimo Patris sinu, in hanc vallem miseriarum descendisti, & in sanctissimo castissimæ Virginis Matris tuæ vtero carnem humanam assumpsisti. Oro te Domine, vt cor meum tibi præpares habitaculum, eumque in finem id omnigenis virtutum floribus adornes, vt tu solus perpetuò in illo habites. Vtinam, Domine, tuæ placeret bonitati, vt tale esset cor meum, ne vererer te inuitare, sed vt in me venires habitatum, & ego te mererer recipere suauiter, tuque in eodem corde requiesceres sine fine dulciter. O si te amplexari possem brachijs amoris

Granat. lib 5 Memorialis.

1. Christus de cælo descēdit & concipitur in vtero Virginis

tam potentis, vt nunquam à te aut cogitatione, aut affectione diuellerer.

2. Maria visitat cognatam.

Ago tibi gratias dulcissime IESV, quia postquam conceptus es in vtero gloriosæ Virginis Mariæ, voluisti eam per montana visitare cognatam suam Elisabeth, vt salutaret eam, eique tempore partus ministraret. Tu non dedignatus es gloriosissimis Matris tuæ visceribus nouem mensibus claudi: ideoque te oro, da mihi veræ humilitatis gratiam, & dignare me illam cordis mei penetralibus imprimere, vt illius beneficio semper me paratum inuenias in rebus ad tuum ministerium pertinentibus. Fac Domine, vt cor meum res humanas semper fastidiat, & te suum habere habitatorem & Dominum perpetuò desideret.

3. Christus nascitur.

Ago tibi gratias, suauissime IESV mi, qui de sacratissima Virgine sine dolore, & puritatis virginalis damno natus es; quæque te natum mox in præsepe posuit, vt pauperem & mortalem, teque humiliter adorauit, vt Deum & omnium Creatorem. Precor diuinam tuam misericordiam, vt digneris continuè nasci in me, per nouum charitatis ardorem; & vt vnicum sis meum desiderium, sola satietas, & firma spes cordis mei. Placeat tuæ bonitati, vt te solum semper quæram, de te semper cogitem, te solum amore ardentissimo diligam.

Infinitas ago tibi ſemper gratias, ô dulcis IESV, quòd in intenſiſsimo natus frigoris horrore, non dedignatus es viliſsimis inuolui pannis, & virgineum lac de glorioſæ Matris pectore ſugere, & quaſi ſimplex atque innocens puſio Virginis papillas lambere, cùm verè Deus eſſes omnipotens. Concede mihi Domine, vt in conſpectu tuo ſemper verus ſim infantulus humilitate, & verè pauper ſpiritu. Da vt amore tuo non recuſem ferre quæcunque aſpera & laborioſa; nihil amem in hoc mundo præter te; nihil in hoc mundo præter te deſiderem poſsidere. 4. Chriſtus pannis inuoluitur.

Gratias ago tibi benigne IESV, quòd ſtatim cùm natus eſſes iucundiſsimis Angelorum canticis concelebrari voluiſti, & à paſtoribus maximo cum gaudio & admiratione adorari. Da mihi gratiam, Domine, vt iugiter in tuis laudibus cum gaudio perſeuerem, vtque te in ſocietate paſtorum quæram, & quærendo te inueniam, & inuentum te in æternum poſsideam. 5. Chriſtus à paſtoribus adoratur.

Laudare ſemper, & glorificare, bone IESV, quòd octauo die (ſecundum conſuetudinem aliorum infantum) circuncidi voluiſti, & in ætate illa tenerrima ſanguinem amore mei fundere cœpiſti: vtque me ineffabili conſolatione beares, IESVS vocatus es. Supplico tibi, Domine, vt digneris me referre in album electorum tuorum, & nomen [illegible] circunciditur, & Ieſus vocatur.

meum

meum in librum beatorum ſcribere: vtque cor meum ab omni ſuperfluitate circuncidas; hoc eſt, otioſa & noxia verba, opera iniqua, cum impuris, inanibusque cogitationibus abſcindas. Redemptor mi, tu vocaris IESVS, hoc eſt, Saluator: tibi enim ſoli conuenit dare ſalutem. Idcirco peto à te Domine, vt ſuauiſsimi huius nominis memoria expellat à me omnem inordinatam puſillanimitatem & torporem, & mihi miſericordiæ tuæ ſpem firmam tribuat, & defendat me ab omnibus inimicorum meorum perſecutionibus.

7. Chriſtus à Magis adoratur.

Gratias ago tibi, dulciſsime IESV, qui à Magis, te ex intima deuotione, fideque ſincera quærentibus, inuentus es; idque ſtella coruſcante ductore; qui ante te pedibus procumbentes obtulerunt aurum, thus & myrrham. Concede mihi, Domine, vt te in conſortio iſtorum ſanctiſsimorum Regum quæram non in Bethlehem, ſed in cordis mei præſepio, in eoque inuentum te adorem in ſpiritu & veritate; offeram tibi aurum ſplendentis charitatis, incenſum deuotionis, & myrrham perfectæ mortificationis. Da mihi denique gratiam, vt omnes vires, omnemque animi fortitudinem imitandæ ſanctiſsimæ vitæ tuæ promptus & alacris impendam.

8. Ieſus in templo præſentatur.

Ago tibi gratias, Domine IESV Chriſte, qui vt dares nobis exemplum

obedientiæ, atque humilitatis, voluisti legi amore nostri subijci, & ad templum in brachijs sanctissimæ Matris tuę deferri, & pro te oblationem non diuitis, sed pauperis offerri. Quare iustus & senex ille Simeon cum Anna Prophetissa, ob tuam præsentiam exultantes, celeberrimum tuæ gloriæ dederunt testimonium. Placeat bonæ voluntati tuæ, Domine, ne vnquam in posterum cor meum subintret vel minima vanitatis cogitatio. Ah quam beatus essem, si à me omne genus præsumptionis exularet, omnisque appetitus mundani fauoris, cùm toto mei ipsius amore inordinato extinctus esset. Dignare mihi gratiam tuam largiri, vt mihi ab omni humana laude caueam, omnibusque me hominibus subijciam, ijsque non inuitus obediam.

9. Iesus in AEgyptum fugit.

Ago tibi gratias, dulcis Iesu, quia cùm esses adhuc paruulus persecutionem sustinere incepisti, vnà cum charissima tua Matre: nec dedignatus es in AEgyptum fugere. Da mihi gratiam, vt in omnibus persecutionum mearum tempestatibus, in omnibus meis tribulationibus & tentationibus ad te fugiam, te quæram, te solum inuocem; & quotiescunque prædicta mihi de manibus tuis aduenient, fac, Domine, vt ea cum gaudio suscipiam, & tranquillo corde sufferam, tibi continuas agens gratias pro omnibus, quæ tibi de me statuere placebit.

10. Iesus sedet inter Doctores.

Gratias quoque infinitas ago tibi, Domine IESV, quia charissima tua Mater cum maximo te dolore quæsiuit, cùm tu in templo remansisti, & post tres dies cum summo gaudio te in medio doctorum sedentem inuenit, quos audiebas & interrogabas cum incredibili sapientia. Ah, Domine pro tua sola bonitate, da mihi, vt nunquam ego separer à te, nec tu à me. Expelle à me omnem socordiam & torporem; extermina frigiditatem animi, quæ tibi tantopere displicet; & da mihi perfectam deuotionem, & ardentem tuæ iustitiæ sitim, quæ ita possideat cor meum, vt nunquam lassus, nunquam seruiendo tibi sim satiatus. Pater noster. Aue Maria.

SECVNDA ORATIO DE VITA IESV.

Granat. ibid

11. Iesus baptizatur.

AGO tibi gratias, dulcissime IESV, qui Iordanis fluenta ingressus voluisti manu Præcursoris tui Ioannis baptizari. Dignare me, Domine, per merita tua purificare in hac vita, & ab omnibus vitijs meis me mundare, & inebriare amore tui, & cælestis patriæ desiderio. Fac me antequam anima mea ex huius carnis exeat ergastulo talem, qualem me esse vis, vt discedens ex hac peregrinatione, confestim tecum sim: vt te semper videam, te semper fruar in beata illa æternitate, quæ finem nullum agnoscit.

Gratias ſine fine tibi ago, benigne IESV, quòd agens in deſerto, priuſquam Euangelium prædicare cœpiſti, inter animalia fera vixiſti, & perſeuerans in ieiunio quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, vigilansque in continuis orationibus & ſuſpirijs, poſtea voluiſti à Sathana tentari: & poſtquam victor extitiſti, venerunt angeli, & miniſtrauerunt tibi. Concede mihi, Domine, vt cùm tua gratia poſsim caſtigare carnem meam, & omnes vitioſos affectus ſpiritui ſubmittere, vtque cum dono perſeuerantiæ me exerceam, ieiunijs, vigilijs, & orationibus, alijſque omnibus exercitijs ſpiritualibus. Pręcipuè autem, Domine, concede mihi, vt auxilio tuæ gratiæ liber ſim à vitio gulæ, & ab omnibus alijs laqueis & impugnationibus Diaboli; nulla tentatio aduerſum me præualeat, nulla me à te ſeparet; imò fac, Domine, vt omnia hæc mihi maiorem præbeant occaſionem arctiùs me tibi adiungendi & vniendi. 12. Ieſus in deſerto tentatur à Diabolo.

Ago tibi gratias dulcis IESV, qui amore mei afflictus es in hoc mundo multis doloribus, & diuerſis neceſsitatibus, æſtu, frigore, ſiti, fame, laſsitudine & ſudoribus: varijs itineribus, vigilijs, perſecutionibus, & tribulationibus cuiuſcunque generis. Da mihi, Domine, vt pro amore tuo cum gaudio omnes aduerſitates, tanquam à manibus tuis 13. Ieſus diuerſis laboribus & neceſſitatibus affligitur.

mihi venientes suscipiam, easque magna cum patientia perferam. Da vt in quacunque re prospera vel aduersa, tristi vel læta, turbida vel tranquilla, semper in te perseuerem, nec latum vnguem à te discedam, vt in omni re tua fiat voluntas, non mea.

14. Iesus orat & prędicat.

Ago tibi gratias, suauissime IESV, quia plurima passus es, dum animæ meæ quęris conuersionem & salutem, tanquam verus Pastor & Saluator mundi, pernoctando in orationibus, fatigando te in itineribus, cælestem promulgando doctrinam, de prouincia in prouinciam, de castello in castellum discurrendo; in nulla re officium boni pastoris omittendo Quæso, Domine, hanc impartire mihi gratiam, vt de cætero nunquam tardus aut ignauus in tuo inueniar seruitio; sed vt semper promptus & alacris sim ad omne bonum agendum. Da, vt salutem omnium ardentissimè sitiam, & zelum honoris tui semper habeam, in eoque me totum occupem.

15. Iesus cũ hominibus conuersatur.

Gratias ago tibi, benigne IESV, quòd conuersando cum hominibus benignè illos consolari voluisti, & pro magna tua misericordia infirmitates eorum curare. Da mihi, Domine, cor pia quadam affectione in omnes plenum, vt omnibus compatiar, quos in afflictionibus videbo. Fac quoque, Domine, vt aliorum miserias meas esse existimem, vtque sincero corde, & sine aliqua pas-

ſione aliorum imperfectiones feram, opemque illis pro poſſe meo feram, in omni illorum neceſsitate. O Domine, purga perfectè mentem meam ab omnibus vitioſis paſsionibus, & ab omnibus malis deſiderijs, quæ in illa dominantur, vt ab his omnibus malis ſanata, omnibusque impedimentis his immunis, liberrimè in cælum euolet, nec prius quieſcat, quàm ex puriſsimo amore mereatur ad diuinos tuos amplexus peruenire.

Ago tibi gratias, bone IESV, quòd propter amorem tuum, quo me complexus es, innumeras iniurias, blaſphemias, calumnias, & perſecutiones ab ijs potiſsimùm, quos infinitis afficiebas beneficijs, perpeſſus es. Obſecro, Domine, largire mihi cor verè ſimplex & innocens, vt inimicos meos diligam, & malum illorum ex corde mihi doleat; ſemper eos ſi qua in re derelinquant, excuſem; reddendo bonum pro malo, tuæ perfectæ charitatis, tuæque patientiæ ſim verus imitator. *16. Ieſus plurima pro nobis patitur.*

Ago tibi gratias, dilectiſsime IESV, quòd veniſti in Ieruſalem humilis & manſuetus ſedens ſuper aſinam; & canentibus ijs, qui obuiam tibi procedebant, iucundiſsimis hymnis & glorioſis laudibus, tu lachrymas amaritudine plenas effudiſti, quas dolor de tam celebris vrbis deſtructione, & de tot animarum perditione conceptus, expri- *17. Ieſus in Ieruſalem venit.*

mebat. Da mihi, Domine, intrinsecam quandam mei ipsius cognitionem, vt apertè meam vilitatem agnoscam, & me profundè humilem: meipsum adeò contemnam, ne posthac mihi adulationes aut commendationes hominum placeant, sed vt assiduus maneam in plangendis tam meis, quàm proximi mei peccatis, omne illius malum meum malum reputans. Pater noster. Aue Maria.

TERTIA ORATIO DE VITA IESV.

18. Iesus in cœna pedes suorum lauat.

AGO tibi gratias, Domine IESV Christe, quia vt legi veteri finem imponeres, Agnum paschalem in Ierusalem cum discipulis tuis manducasti; dansque illis exemplum maximæ humilitatis, & ineffabilis amoris, positis genibus pedes omnium lauisti, extergens eos linteo, quo præcinctus eras. Oro te, Domine, penetret exemplum hoc cor meum, & eijciat ex eo quamcunque præsumptionem & superbiam, quæ in ipso reperitur. Da mihi, Domine, profundissimam humilitatem, cuius beneficio gaudeam omnibus subijci, sine alteratione. Adde & perfectam obedientiam, qua cum integrè tuis mandatis satisfaciam, vnà cum præceptis eorum, qui præsunt in tuo nomine. Excita in me feruentissimam charitatem, qua te purè diligam, & per amo-

rem tuum omnes homines amem.

Ago tibi gratias, dulcis IESV, quòd ex charitate tua excellentiſsima inſtituiſti Sacramentum corporis & ſanguinis tui, quodque ex admirabili quadam liberalitate te nobis donaſti in cibum: nec te piguit corporaliter nobiſcum in hoc mundo, vſque in conſummationem ſeculi permanere. Ah, Domine, excita precor in me viuum deſiderium, & ardentiſsimam famem venerabilis huius Sacramenti. Concede mihi gratiam, vt ad hanc vitæ menſam accedam ſuſcepturus te cum amore caſto, humilitate profunda, cordis puritate, & mentis ſinceritate. Da etiam, vt anima mea ſic te ſitiat, ſic amore tuo vulneretur, vt tandem merear diuinis tuis frui voluptatibus, pro honore & gloria tui nominis. 19. Ieſus Euchariſtiã inſtituit.

Ago tibi gratias melliflue IESV, quòd volens exire mundo, admonuiſti & conſolatus es tuos diſcipulos, idque verbis amore ſancto plenis, nec minus ardenti oratione illos Patri commendaſti, oſtendens quanto amore illos complectebaris, & omnes eos, qui per eorum doctrinam eſſent in te credituri. Oro, Domine, ſentiat cor meum dulcedinem in tuis verbis, & vt illa mihi dulciora ſemper ſint ſuper mel & fauum: viuat in pectore meo ſpiritus tuæ affectionibus plenæ exhortationis, vt me totum in tuum amorem transformem. 20. Chriſtus ſuos in cœna cõ ſolatur.

Dirige omnes actiones meas, vt in me, & de me ſemper tua fiat voluntas.

21. Ieſus in horto Patrem orat

Gratias ago tibi, dilectiſsime IESV, quòd procidens in terram extenſis brachijs Patrem precatus es, te totum ad manus illius reſignans, petens vt in omnibus, non tua, ſed Patris tui voluntas fieret. Obſecro, Domine, da mihi gratiam, vt in omni anguſtia & neceſſitate mea per orationem ad te curram; meque totum tuæ concredam prouidentiæ, ſine meæ voluntatis electione, aut alicuius proprij commodi expectatione. Ne fugiam vnquam aduerſitates, neque propter illas à bono cœpto meo reſiliam: ſed quidquid mihi ſuperuenerit, id animo accipiam pacato, tanquam id quod à pijs tuis manibus donatur, ferendo omnia corde humili & quieto.

22. Ieſus capitur.

Ago tibi gratias, ô pie IESV, quòd ab armatis militibus capi, & funibus tanquam homo ſceleratus & maleficus vinciri voluiſti, inde ad Annam duci, & eius iudicio ſiſti non horruiſti. O ſtupenda mei Redemptoris manſuetudo: dum apprehenderis, dum ligaris, dum illuderis, dum malè tractaris, non lamentaris, non murmuras, non reluctaris: ſed tacendo ſequeris veſtigia illorum, qui te ducunt, imò trahunt, & fatigant; obtemperas imperantibus tibi, & ſumma cum patientia perfers tormenta, quibus cruciaris. O Domine, ne inuideas mihi, vt

exem-

exemplum tale, & tantæ virtutis in me resplendeat, pro gloria & honore nominis tui sanctissimi.

Gratias ago tibi, ô IESV amabilis, Rex cæli & terræ, qui stans ante superbum & inflatum Pontificem, non aliter atque si homo vilis & abiectus fuisses, percussus es, & patientissimè crudelem alapam tulisti, quam vnus ex impijs illis ministris tibi in faciem impegit. Precor te, Domine, mortifica in me omnes efferuescentes impetus iræ, omnem indignationem comprime, omne odium tolle, omnemque scintillam cupiditatis vindictæ extingue; vt cùm iniuria me quis afficiat non perturber, de vindicta non cogitem, sed omnia patienter sufferens pro amore tuo reddam bonum omnibus, qui mihi malefaciunt. Pater noster. Aue Maria.

23. Iesus alapa in faciem percutitur.

QVARTA ORATIO DE VITA IESV.

GRatias tibi ago, dulcis IESV, qui in nocte passionis tuæ irrisus, & delusus, à tuis inimicis pugnis percussus, & calcibus protritus, diuersisque iniuriarum modis diuexatus es. Tu scis, Domine mi, quàm graue & molestum mihi est, vel minimam iniuriam perpeti; tu scis me virtutem habere nullam, voluntatem meam esse tardam, & omne bonum desiderium in me frigere. O

Granat. ibidem.

24. Iesus nocte qua captus est varijs modis diuexatur.

Domine, pro tua miſericordia meam adiuua infirmitatem. Da mihi gratiam ne ad quemcunque aduerſitatis impetum animus meus demittatur, & quaſi humi ſerpere videatur. Succurre mihi, ne deficiam ſub onere tribulationum, quæ mihi ſuperuenient, nec iniuriæ ab alijs irrogatæ mihi ſtomachum faciant: ſed in omnibus gratias agens tibi, omnia ad honorem & gloriam nominis tui referam.

25. [I]eſus coram Pilato accuſatur.

Ago tibi gratias, Domine IESV, quòd ſtans ante Præſidem Pontium Pilatum, ad falſas querelas & accuſationes non reſpondiſti: ſed quaſi agnus manſuetus, qui non aperit os ſuum, & coram tondentibus obmuteſcit: ſic tanquam aure ſurda omnia præterijſti. Concede mihi, Domine, ne oblocutiones, murmura, & detractiones mihi bilem moueant; ſed vt exemplo tuo edoctus, omnes qui me iniuriantur & diffamant tacendo vincam. Largire mihi perfectæ humilitatis gratiam, vt nec laudari ab hominibus appetam, nec propter te vituperari metuam.

26. [I]eſus ad [H]erodē [d]ucitur.

Ago tibi gratias, clementiſsime IESV, quòd in ſummo ſtrepitu & furore populi, iuſſu Pilati ductus es ad Regem Herodem. Tribue mihi fortitudinem, vt perſecutiones me non confundant, nec inimicorum iniuriæ ad iracundiam incitent, nec eorum impudentia me faciat erubeſcere: ſed omnia quæ-

que cum mansuetudine feram, & tacendo vincam, vt in patientia mea possideam animam meam; secundum sanctorum mandatorum tuorum præscriptum.

27. Iesus coram Herode accusatur.

Gratias ago tibi, IESV pie, quòd ante Herodem stans, & de multis criminibus & flagitijs à Pontificibus & Sacerdotibus accusatus, ad nullum respondere voluisti; sed silendo causam tuam iustificasti. Da mihi, Domine, dexteritatem linguam meam refrænandi, ne mihi vnquam incessat cupiditas, otiosa, vana, vel turpia loquendi; nec in rebus sterilibus & infructuosis narrandis tempus inutiliter consumam: sed concede, vt nihil præterquam quod iustum, quod honestum, quod vtile est, mea lingua sonet, quodque diuinæ tuæ voluntati est consonum. Fac vt detester vitium maledicendi, & de omnibus bona audire & loqui lubeat

28. Iesus Barraba scelerior iudicatur.

Ago tibi gratias, dulcis IESV, quòd comparatus cum infami & seditioso latrone Barraba, illo peior iudicatus es, vitaque indignior: adeò vt homicida libertate donatus, & tu auctor vitæ ad mortem sis condemnatus. O Rex æternæ gloriæ, qua quæso potuisset affici tua Maiestas maiori ignominia? Hic, Domine, hîc liquet te esse lapidem illum viuum, reprobatum ab hominibus, quem sibi Deus elegit, & fecit in caput anguli. Placeat tibi Domi-

ne, ne tibi quicquam anteponam, nec te quoquam permutem; sed omnia tibi comparata sint mihi tanquam stercora. Da, ne venenum inuidiæ vnquam animum meum inficiat; sed in te semper quiescam, & in te omnem meam salutem constituam.

29. esus flagellatur. Ago tibi gratias, amantißime IESV, quòd spoliatus vestimentis tuis sacram illam & virgineam carnem nudam conspici passus es: inde funibus duris ad columnam ligatus, horrendis flagellis eandem carnem dilaniari voluisti; vt tuis vulneribus nostra vulnera sanares. O Domine, spolia cor meum omnibus immundis cogitationibus; exue me veterem hominem, cum omnibus operibus suis, & indue me nouum, qui creatus est ad imaginem & similitudinem tuam, in iustitia & sanctitate: & da mihi, vt cum omni patientia & humilitate paternæ tuæ visitationis flagella substineam.

30. esus coronatur. Ago tibi gratias, benigne IESV, quòd post tot vulnera, tot liuores in immani illa flagellatione accepta, post sanguinem tam copiosum toto corpore effusum, varijs modis illusus & subsannatus es. Ad maiorem verò ignominiam tuam purpurea te chlamyde circundederunt, & plectentes coronam de spinis, imposuerunt eam capiti tuo; arundinem in manu pro sceptro dederunt, flectentesque genua, Regem te salutâ-

lutârunt (imò ludificârunt) dicentes; *Aue Rex Iudæorum.* Fac Domine, vt memoria iſtius miſerrimæ tragœdiæ cordi meo imprimatur, nec vnquam inde deleatur: transfige illud ardentiſsimæ charitatis tuæ ſagittis, vt te ſolum amem, de te ſolo cogitem, in te ſolo requieſcam, nec tribulationes, anguſtiæ, vel perſecutiones vllæ me à te ſeparent; nec ægrè ſuſtineam, ſi quando propter te contemptui ſim, & ab hominibus flocci fiam.

Ago tibi gratias, dulcis IESV, quòd poſt tot labores, anguſtias, tribulationes, ſannas, & vulnera pro me perpeſſa, voluiſti etiam crucem tuam in fractis tuis humeris vſque in montem Caluariæ ſupplicij locum portare: idque cum ſummo labore, & laſsitudine, præ nimia ponderis grauitate, exhauſtique corporis debilitate Largire mihi, Domine, vt alacri & deuoto corde crucem tuam amplectar, negando memetipſum, & exemplum virtutum tuarum cum feruenti charitate imitando, vt te humiliter in mortem ſubſequi merear 31. Ieſus cr[illegible] cem po[illegible] tat.

Ago tibi gratias, ô bone IESV, qui in hoc laborioſo itinere, quando crucifigendus educebaris, lamentantes fœminas benigniter exhortatus es, ne ſuper te, ſed ſuper ſe, & ſuper filios ſuos plangerent. Da Domine, vt & ego p[illegible] compaſsionis & amoris lachrymas fun- 32. Ieſus [illegible] cem ba[illegible] iulan[illegible] fœmin[illegible]

dam, adeò copiosè, vt durities cordis mei liquefiat, & acceptabile in conspectu Maiestatis tuæ reddatur. Concede mihi Domine, vt sanctissimi tui amoris flammis accensus, parui aut nihili faciam res mundanas; te verò solum diligam, & in te sine fine requiescam, Amen. Pater noster Aue Maria.

QVINTA ORATIO DE VITA IESV.

ranat
ibidem.

33. esu acetum propinatur elle mixtum.

AGO tibi gratias, benigne Iesu, quòd lassus, & viribus exhaustus, nimio Crucis tuæ pressus pondere, ad locum sacrificij tandem venisti; vbi inuentus es totus afflictus, siti penè enecatus, quo tempore scelerati & barbari illi satellites acetum tibi felle mixtum bibendum obtulerunt. Placeat tibi, Domine, vt huius poculi memoria in me extinguatur inordinata gulæ concupiscentia, carnisque delectatio: & fac ne vllo vnquam tempore turpibus & illicitis delectationibus consensum præbeam. Sed largire mihi honestissimam, maximeque necessariam temperantiæ virtutem, tam in edendo, quàm in bibendo, alijsque rebus seruandam: vt refrænatis omnibus gulæ appetitionibus te solum esuriam, te solum sitiam, in te solo sit omnis mea voluptas.

34. sus vestib' spoliatur.

Ago tibi gratias, benedicte IESV, qui denuo vestimentis tuis spoliatus, nudus coram omni populo stetisti, vbi omnia

vulnera detractis vestibus, quæ concreto ſanguine carni adhærebant, recrudue-runt, & renouata ſunt: ex quibus iterum vberrimus ſanguis effluxit, non ſine do-lorum tuorum redintegratione Largi-re mihi, Domine, verum paupertatis a-morem, ne vnquam ob rerum munda-narum defectum contriſter, ſed cum om-ni patientia perferam inopiam, & huius vitæ neceſsitates. Spolia, Domine, cor meum omnibus imaginationibus & af-flictionibus terrenis, & renoua in me quotidie viua ſancti amoris tui deſi-deria.

Ago tibi gratias, IESV bone, qui cru-deliter funibus in diuerſa raptus & di-ſtractus es, cùm te crucifigere volebant, ita vt omnes ſanctiſsimi tui corporis iuncturæ locis naturalibus emotæ ſint: ſed & perpeſſus es, vt ſanctæ manus, ſan-ctique pedes tui duris, craſsisque cla-uis foderentur, & cruci hærerent af-fixi. Da mihi, Domine, vt ſemper ani-mo fideli & grato memor ſim arden-tiſsimæ illius tuæ charitatis, qua mo-tus tam benignè tua brachia extendiſti, & manus tuas aperuiſti, vt foderentur, pedesque tuos accommodaſti, vt duro clauo perterebrarentur. Age, Domine, exurge, & vulnera cor meum perfecta charitate; eodem amoris tui clauo ſen-ſus meos omnes transfige, ne vnquam meæ cogitationes & deſideria à te ſepa-rentur

35. Ieſus cifigit[ur]

36. eſus in ruce endet

Gratias tibi ago, ô ſancte IESV, quòd trium horarum ſpatio pependiſti in crucis ligno, multis, intolerabilibuſque opprobrijs exagitatus, ſanguinem copioſè profundens, in omnibusque membris tuis immenſos dolores ſuſtinens. Affige, Domine, eidem ligno miſeram animam meam, quæ iacet humi, & purga illam ab omni peccatorum & appetituum immunditia, lauans illam fluentibus tui ſanguinis riuulis. O ſanguis, qui vitam tribuis & ſalutem. Ne dedigneris, Domine, illo me lauare ſanguine, ſanctificare, & purificare me liquore illo pretioſiſsimo. Offer illum, Domine, ſummo Patri tuo in perfectam ſatisfactionem, & remedium omnium malorum meorum. Oro te, concede mihi, vt merear corde meo bibere, & lingua animæ meæ lambere pretioſas diuini illius ſanguinis guttulas, vt guſtem ibi, quàm ſuauis tuus eſt ſpiritus, & quàm dulcis ille tuus liquor pretioſiſſimus.

37. ſus pē- t inter os la- ones.

Ago tibi gratias, dulcis IESV, qui amore mei ſuſpendi in medio duorum latronum voluiſti, & pro tali etiam haberi: vt hac tua incredibili humilitate & patientia ſuperbiam & impatientiam noſtram ſanares, & planè deſtrueres. Oro te, Domine, exalta ſpiritum meum, vt omnia, quæ in hoc mundo cernuntur, deſpiciam, & te ſolum aſpiciam, te ſolum amem, nunquam de alio

quàm de te cogitem, ad te ſuſpirem, de te loquar, in te me oblectem, & omnis mea actio ſit ſemper in te, & per te, & extra te nihil ſit, quod animum meum queat ſatiare.

Ago tibi gratias, dilecte IESV, qui fuiſti tam bonus in illos qui erant peſſimi, qui etiam pro ijs, qui crucifigebant te, Patrem oraueris, dicens; Pater dimitte illis, non enim ſciunt quid faciunt. Da mihi gratiam Domine, vt habeam veram patientiam, & manſuetudinem, quibus armatus (iuxta exemplum, quod mihi dediſti, & mandatum, quod mihi reliquiſti) inimicos meos diligam, & benefaciam his, qui mihi malefaciunt, & orem te pro ijs, vt illis omnem iniuriam ex animo ignoſcas. 38. Ieſus pro crucifigentibus ſe orat.

Ago tibi gratias, benigne IESV, qui deriſus & deſpectus es ab inimicis tuis, & tot blaſphemijs atque iniurijs exceptus es, etiam eo tempore, quo doloribus & anguſtijs in cruce affligebaris ineffabilibus. Concede mihi gratiam, Domine, vt memor illius humilitatis & patientiæ, qua cùm tantos dolores, & tanta ſuſtinuiſti opprobria, ego quoque ſimili patientia quamcunque aduerſitatem perferam, tecum in cruce patientiæ vſque ad mortem perſeuerans. Nullus tentationis impetus, nulla tribulationis tempeſtas, nullæ iniuriarum procellæ me ab incepto bono propoſito abducant; nec mors, nec vita, 39. Ieſus cruce ridetu[r]

nec

nec præſentia, nec futura, nec aliqua creatura me à te ſeparet

40. esus la- roni pa- adiſum ollice- ur.

Gratias ago tibi, optime IESV, qui etiam blaſphemias & ſannas vnius latronis perpeſſus es, & qui alteri confitenti ſua peccata, & pia fide tuam innocentiam prædicanti, gloriam Paradiſi promiſiſti. O beatum me, ſi vnquam tam felix fierem, vt mererer oculis tuæ miſericordiæ reſpici, quibuſcum fortunatum illum latronem aſpexiſti; & auxilio tuæ gratiæ tam innocenter viuerem, vt ſub finem vitæ meæ dignus eſſem audire dulciſsimum illud verbum tuum; Hodie mecum eris in Paradiſo. Pater noſter Aue Maria.

SEXTA ORATIO DE VITA IESV.

ranat. idem.

41. ſus ma m di- pulo mmē- t.

GRatias quas poſſum maximas ago tibi, Domine IESV, quòd ex arbore Crucis aſpiciens Matrem tuam plenam doloribus, & afflictionibus, lachrymiſque perfuſam, miſertus conditionis illius, eam dilecto tuo diſcipulo Ioanni commendaſti: deinde & illum matri commendaſti, & nos omnes in perſona illius. Da mihi, Domine, vt amem & honorem hanc beatam Virginem amore ardentiſsimo, vt, cùm ea matris loco habeam, merear, vt illa me in filium ſuſcipiat, atque vt talem me tractet. Da mihi illam Aduocatam in omnibus neceſsitatibus meis, maximè au-

tem in hora mortis meæ.

42. *Ieſus à patre ſe derelictũ queritur.*

Ago tibi gratias dulciſsime IESV, quòd apertis vulneribus, capite ſpinis coronato, manibus ac pedibus cruci affixis, dixiſti; Deus meus, Deus meus, vt quid me dereliquiſti? Operare Domine in me, vt in omnibus meis aduerſitatibus & tentationibus ad te pium Patrem confugiam, & de meipſo diffidens, tibi ſoli confidam, & me totum ad manus tuas reſignem. Peto, Domine, vt vulneres interiora animæ meæ tuorum vulnerum memoria: fac vt ea imprimantur intimis meis præcordijs; & ita me tuo ſanguine inebria, vt de alio non cogitem, nec alium præter te quæram: vt quærens inueniam te, & poſsideam te in æternum.

43. *Ieſus in Cruce ſitit.*

Ago tibi gratias Domine IESV Chriſte, qui corpus habens debilitatum, & præ grauiſsimis tormentis, nimiaque ſanguinis effuſione ſiccum vehementiſsimè ſitijſti, ardensque nimio deſiderio ſalutis noſtræ dixiſti; Sitio. Da mihi, Domine, vt ardentiſsimè tuum ſitiam honorem, & animarum omnium ſalutem; in eo me totum occupem, conformem me ſanctæ tuæ voluntati, faciens quantum mihi ſecundùm ſtatum meum concedetur. Oro te, ne vllus amor rerum tranſitoriarum me corripiat, nulla creatura me in periculoſos laqueos trahat: imò omnia, quæ amari digna ſunt, amore tui diligam, te au-

tem

tem plus omnibus amem, & in te ſolo quietem inueniam.

44. Ieſus in cruce fel bibit.

Ago tibi gratias, ô miſericordiſsime IESV, quòd in hora mortis tuæ, vt ſitim reſtingueres, voluiſti ori tuo applicari ſpongiam aceto plenam; vt guſtando amarum illud refrigerium, in affliƈtiſsimo illo tuo ſtatu, æterno Patri ſatisfaceres, pro omni noſtra intemperantia & voluptate, nobisque mirabile paupertatis exemplum relinqueres. Tribue mihi gratiam, vt amore tui contemnam omnes ſaporum delitias, & epulas exquiſitiores; & vt contentus ſim id cum modeſtia & temperantia ſolum edere & bibere, quod ſufficit ad huius corpuſculi ſuſtentationem, tibi reddens pro illo infinitas gratias, Purifica & ſana palatum animæ meæ, vt quicquid tibi gratum eſt, id mihi dulce ſit; & quicquid tibi diſplicet, id mihi non ſapiat, ſed faſtidium pariat.

45. Ieſus Redemptionis noſtræ operi finem imponit.

Ago tibi gratias, IESV amator generis humani feruentiſsime, quòd tam abſolutè, & ordine tam concinno noſtræ redemptionis operi finem impoſuiſti, offerens temetipſum ſacrificium viuum in altari Crucis, pro peccatis mundi. Oro te, Redemptor mi, vt tu ſolus eſſe digneris ſignaculum cordis mei, & ſcopus mearum cogitationum, verborum, & operum: vt in omnibus rebus cum pura & caſta intentione ſolum ſpectem, & agam, quod honor tuus po-

ſtulat, nihil autem extra te mihi placeat, aut aliquid præter te deſiderem. Tribue, quæſo, ne poſthac vnquam ignauus aut laſſus fiam in tuo miniſterio: ſed vt renouato quotidie in me feruore ſpiritus, in te laudando, tibique ſeruiendo magis magisque creſcat diligentia.

Ago tibi gratias, dulcis IESV, qui cùm voluiſti, mortem vocaſti, & venerabili tuo capite inclinato ſpiritum tuum in manus Patris tui commendatum è carne migrare iuſsiſti: qua in re declaraſti, te verum illum eſſe paſtorem, qui poſuiſti animam pro ouibus tuis. Da mihi, Domine, vt omnibus peccatis & vitijs mortuus, tibi ſoli viuam; vt vitæ huius curſu in charitate peracto, confeſtim ad te, qui es verus animarum noſtrarum Paradiſus, ingrediar.

46. Ieſus emittit ſpiritum.

Gratias tibi ago manſuetiſsime IESV, qui voluiſti diuinum pectus tuum à quodam milite lancea aperiri, ex quo ſanguis & aqua ad lauandas & viuificandas animas noſtras exiuit. Placeat tibi, Domine, ſic cor meum ſancti amoris tui lancea ferire, vt nihil queam velle, quod non idem & tu vis. Ingrediatur, Domine, anima mea vulnus pectoris tui, & pergat vſque ad ſedem tuæ charitatis, & theſaurum tuæ diuinitatis: vt ibi adorem te DEVM meum, pro me crucifixum, & mortuum; & reijciens

47. Ieſu [illegible] tus la[illegible] cea ap[illegible] ritur.

ciens à memoria mea omnium rerum visibilium figuras, ad te solum respiciam, & te solum in omni re præsentem habeam

48. Iesus sepelitur.

Ago tibi gratias, dilecte IESV, qui cum magno planctu amicorum tuorum de cruce sublatus es, pretiosissimisque vnguentis delibutus, in syndone munda inuolutus, & in alienum sepulchrum illatus es. O Domine, sepeli tecum omnes sensus meos, vt tibi forti amoris vinculo coniunctus, in his quæ tibi displicent sim quasi mortuus, & in omnibus rebus tibi contrarijs quasi extra me raptus: Econtrariò verò in rebus quæ tibi placent, sim totus viuax, promptus & alacer: in te solo vnico Redemptore meo, & thesauro animæ meæ oblecter. Pater noster. Aue Maria.

SEPTIMA ORATIO DE VITA IESV.

Granat. ibidem.

49. Iesus descēdit ad Inferos.

AGO tibi gratias, dulcis IESV, qui cum potentia descendisti ad Inferos, ibique fortitudinem Satanæ debellasti, & cum tua præsentia sanctos Patres, qui ibidem captiui detinebantur, exhilarasti: & educens illos ex tenebris, ad perpetua Paradisi gaudia adduxisti. Oro te, Domine, vt virtus passionis & sanguinis tui descendat super animas patris, matris, cognatorum, amicorum, & benefactorum meorum, omniumque fidelium defunctorum, vt à pœnis Purga

torij

torij liberatæ in æternam beatitudinem recipiantur.

Ago tibi gratias, bone IESV, qui 50.
victoriosus exiens è sepulchro cum no- Iesus re-
bilissimo triumpho, post victam & in- surgit à
terfectam mortem, tertia die resurrexisti, mortuis.
& indutus glorioso corpore, immensóque splendore amictus, amicos tuos visitans, eos incredibili gaudio perfudisti. Concede mihi quoque Domine, vt à morte vitiorum & veteris conuersationis resuscitatus in nouitate vitæ ambulem, eaque sola quæram, quę alta sunt & sublimia, non autem vilia & transitoria; vt cùm tu vera Vita secundò apparitturus es in terris, ego tecum appaream in tua gloria.

Gratias tibi ago, ô pie IESV, qui 51.
transactis quadraginta diebus post tuam Iesus in
resurrectionem, aspicientibus discipulis cælum
tuis gloriosus & triumphans in cælum ascendit
ascendisti: vbi sedens à dextris Patris viuis & regnas in secula seculorum. Placeat bonitati tuæ, Domine, vt anima mea langueat amore tui, & fastidiat omnia quæ sunt in mundo; semper ad te aspiret, desiderans cælestia, eaque continua & feruenti voluntate appetat. Nihil illam exhilaret, nihil affectet, nisi te solum Dominum meum & Deum meum.

Ago tibi gratias, amantissime IESV, 52.
quod Spiritum sanctum tuum misisti Iesus Spi-
super electos tuos, qui in oratione per- ritum S.
seue- mittit.

ſeuerabant, eosque miſiſti prædicare & docere gentes per vniuerſum mundum. Supplico tibi Domine, purifica interiora cordis mei, & da mihi veram puritatem & munditiem conſcientiæ, vt idem conſolator inueniens in ea gratum habitaculum, adornet illud, & vberrimis gratiarum ſuarum donis illud pulchrum & formoſum faciat: ille me ſolus conſoletur, me confirmet, me regat, & ſit totus mei poſſeſſor.

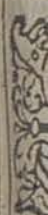
53. Ieſus ad iudicium veniet.

Gratias ago tibi, benigne IESV, qui quando veneris in nouiſsimo die ad iudicandum orbem terrarum, daturus es vnicuique ſecundùm operum ſuorum merita, vel præmium, vel ſupplicium. Pie Domine mi, da mihi gratiam, vt anima mea innocenter huius miſeræ vitæ curriculum peragens, ſecundùm ſanctam tuam voluntatem, tandem huius corporis ergaſtulo multis meritis & virtutibus ornata exeat, vt pro tua miſericordia in gloriæ tuæ domicilium recipiatur, vt ſine fine te laudet, & in conſortio Sanctorum omnium benedicat in ſecula ſeculorum, Amen. Pater noſter. Aue Maria.

ORATIO DE NOMINE IESV.

Ludouic. Gran. lib. 4. de Oration. & Meditat.

O Bone IESV, ô dulcis Ieſu, ô Ieſu fili Virginis Mariæ, plenæ pietatis & miſericordiæ: ô dulcis Ieſu, miſerere mei, ſecundùm infinitam tuam boni-

CAPVT NONVM, DIVERSAS CONTINENS GRATIARVM actiones.

SI olim pro communibus sibi collatis beneficijs studiosissimè gratias agere iubentur benefactori suo Iudæi, omnino æquum est, ut & nos pro eximijs beneficijs, qualia sunt Creationis, Conseruationis, Redemptionis, Vocationis, à malis Præseruationis, diuinarum Inspirationum, Sacramentorum, promissæ Beatitudinis, aliarumque gratiarum, Deo gratias agamus, idque non ore tantùm, ut Pharisæus ille, sed ore simul & mente. Adsit in gratiarum actionibus nostris veritas & iustitia hæc, ut excludatur omnis superbia & beneficiorum abusus; illa, ut absit omnis hypocrisis & mendacium: ne Deo rerum turpium successum adscribamus. Agnoscamus ubique magnificentiam benefacientis, & beneficium accipientis vilitatem; confiteamur beneficij dignitatem, & affectum fide & prædicatione bonitatis diuinæ ardentem Deo offeramus. Quæ omnia ut diuinus orator meliùs obseruet, sequentes gratiarum actiones ex diuersis nostri Granatensis opusculis studiosè collegimus.

Exod. 13. 16. & 17.

I. GRATIARVM ACTIO, *pro beneficio Creationis.*

Granat. Ex adiũcto Memorialis primo & lib. I. Ducis peccat.

GRatias ago tibi omnipotens æterne DEVS, rerum omnium Creator sapientissime & munificentissime, quòd me, cùm nihil essem, creasti, vt essem: non lapis, non serpens, non auis, non quadrupes, sed homo ad imaginem & similitudinem tuam factus: imò potiùs ipsa tui & imago & similitudo, substantia scilicet intellectu & arbitrij voluntate prædita, vt habens tecum similitudinem quandam existendi, viuendi, & operandi, infinitæ pulchritudinis tuæ imago essem & ectypum.

Ne autem creatura tam nobilis statim iterum in nihilum recideret, & penitus mox periret, immortalem creasti me; vt cùm animalia cætera modicum appareant, & mox disparent, ego nunquam ad non esse redirem, sed perpetuò viuerem.

Sed parum id tibi Domine visum est, nisi etiam animam mihi tam pretiosam ac nobilem infunderes, vt vix Angelorum cedat dignitati. Boues & oues herbis ac gramine satiantur, porci glandibus ac siliquis vescuntur; nec pretiosiora sunt, quibus aliæ creaturæ nutriuntur, quæ si habeant contentæ sunt: meus verò cibus cælestis est, & appetitus meus satiari non potest, nisi immensa tua Maiestate. eius enim naturæ,

eiusque capacitatis animam meam creasti, vt nec cæli, nec terra queant illam adimplere.

O infelix ego homo, quid mundum diligo? quid honores ambio? quid diuitijs inhio? quid voluptatibus immergor? quid quæro quæ hodie sunt, & cras non inueniuntur? non satiant hæ glandes, non sapiunt istæ glumæ, & legumina hæc non nutriunt. Cognosce, ô anima mea, quæ sis, quem in vsum creata, quid quærere, & quibus delitijs debeas saturari. Solus Deus satiare te potest: reliqua omnia occupare te possunt, satiare non possunt Hunc quære, hic sponsus tuus, hic desideriorum tuorum quies, hic vltimus finis tuus. Agnosce, ô anima mea, dignitatem tuam; agnosce qualis creata sis. Rex cuius pulchritudinem sol & luna mirantur, cuius Maiestatem cæli reuerentur, & terrarum orbis adorat; cuius sapientia Angelorum chori illuminantur, cuius bonitate societas supernorum ciuium pascitur, ille te creauit, vt sis eius habitaculum, sedes & sanctum templum eius; ille in sinum tuum semetipsum infundere vult: ille capacitatis tuæ immensæ angulos omnes potest implere. Exurge, exurge, ô anima mea, occurre hospiti tanto; introduc eum cum gaudio in domum tuam, & dic; Qui creauit me, requieuit in tabernaculo meo. Eccli.24

Quam animæ meæ dignitatem cùm intueor, Domine, non miror quòd tanto amore illius inebriatus filius tuus vnigenitus sinum tuum deserens, virginis vterum non horruit; triginta tribus annis eam varijs laboribus & doloribus quæsiuit; animam suam pro ea dedit, & pretiosissimo sanguinis sui lytro captiuam redemit: sed meam potiùs miror ingratitudinem, vecordiam & stuporem, qui eandem animam redemptam, nunc denuò tam vili pretio teterrimis Dæmonibus prostituere, & cum tam immundis bestijs fornicari malo, quàm in brachijs Redemptoris mei,
Psal.44. qui speciosus est forma præ filijs ho-
Cant.1. minum, cuius vbera meliora sunt vino, cuius nomen oleum est effusum, requiescere.

Corporis quod dedisti mihi fabricam cùm intueor, tot inuenio beneficia tua, quot membra, quot sensus, quot venæ, quot nerui, quot fibræ in illo reperiuntur, quæ omnia incomparabilem tuam prædicant sapientiam & bonitatem: in cuius vnius corporis harmonia si semper philosopharer, nunquam mihi laudandi te materia esset defutura, nunquam dignas satis gratias tibi redderem, nunquam debita mea exsoluerem pro tot, tantisque beneficijs; quę quanta sunt norunt ij, qui aliquorum membrorum vsu destituuntur, aut alia vitiosi corporis affectione laborant.

Immensas igitur bonitati tuæ, ô plastes hominum, ago gratias, quòd me non cæcum, non claudum, non mutum, non monstrosum, non maniacum, non epilepticum, aut quouis alio mentis vel corporis vitio deformem creasti; sed animum sanum in corpore sano dedisti: da etiam, ne vnquam membris, sensibus aut animæ meæ potentijs in nominis tui contemptum aut vituperium abutar.

Cæterùm, ô Domine, multa adhuc desunt mihi: nihil enim statim à non esse ad perfectum esse deducitur: sed omnia quibusdam quasi gradibus ad suam perfectionem tendunt. Ea autem perfectio à quo petenda est, nisi ab eo, cuius operis est initium? Hinc omnes effectus ad suas causas conuertuntur, vt ab ijs vltimas suas accipiant perfectiones, à quibus principium suum acceperunt. Sic video, Domine, plantas laborare, & se in omnem partem torquere, vt Solem aspiciant, & radices in terram mittant: pisces aqua non exeunt, & pullus vix ouo exclusus, sub alis gallinæ sese abscondit, eamque sequitur quocunque ierit. Hoc cùm faciant omnes creaturæ, in quibus non est intellectus, solus ego non facio, quem tamen ratione præditum creasti. Multa mihi deesse, multaque obesse quotidie sentio, & inordinata atque insatiabilis appetituum meorum fames edocet me.

Sed ego tanquam columba non habens cor, non ad Creatorem meum, ſed ad creaturas recurro: non aquam ex fonte peto, ſed ciſternas mihi fodio, terræ inhio, & eum qui terram fecit, contemno. Vitam quæro in regione mortis, & requieſcere volo in rebus inquietis; à creaturis emendicare volo, quod à Creatore petere debeo.

Oro igitur bonitatem tuam, ô miſericors Pater & Conditor mi, tolle hanc ignorantiam à me, conuerte me ad te, & conuertar: imperfectum meum vident oculi tui, tu me feciſti, tu perfice: tu opus
Pſal. 118. hoc cœpiſti, tu cœptum abſolue. Manus tuæ fecerunt me, da mihi intellectum, vt diſcam mandata tua: aures dediſti mihi, ſed ad audiendum fabulas, quàm ad verbum tuum ſunt attentiores: oculos dediſti mihi, ſed proniores ſunt ad curioſa contemplanda, quàm ad conſideranda mirabilia de lege tua: manus dediſti mihi, ſed ad opera bona facienda debiles ſunt: pedes dediſti, ſed veloces ad malum, tardi ſunt ad bonum. Quid multis? non eſt ſanitas in carne mea: perfice Domine quod in me cœpiſti, opus manuum tuarum ne deſpicias. Da quod deeſt mihi, quia Creator meus & Deus meus es: tu vita, tu ſalus, tu victus, tu copia, tu gloria, tu honor, tu pax, tu omnia bona mea es: ſine te omnis copia mihi egeſtas eſt, qui viuis & regnas Deus per omnia ſecula ſeculorum. Amen.

II. GRATIARVM ACTIO, *pro beneficio Conseruationis corporalis.*

GRatias ago tibi summe, omnipotentissime, iustissime, & misericordissime Domine Deus; non tantùm quia creasti me, & cùm non essem ad esse me produxisti: sed etiam quia me ex nihilo factum, ne in nihilum reciderem, conseruasti, & quotidie conseruas: vtrumque enim opus tuum esse credo & confiteor, si enim manus tuæ clauderentur, & ab officio hoc ad ictum oculi cessarent, in nihilum (vnde me creasti) necessariò mihi esset relabendum. Quotquot igitur momenta & temporis puncta habuit, habet, & in posterum habebit hæc vita mea, tot partes sunt huius beneficij.

Granat. ex lib 1. Ducis peccat. & ex Appēdice 1.

Gratias ago tibi, ô pie Pater, quòd à conceptione vsque ad natiuitatem me in vtero matris, strictissimo clausum lectulo, inscrutabili quodam modo conseruasti: ne in visceribus maternis præfocatus, fœtusque aut intempestiuè ortus, aut in natiuitate strangulatus, sine baptismatis gratia in mundum prodierim. Gratias ago tibi, quòd natus sum non inter barbaros, & idololatras, qui ligna colunt, & lapides adorant: non inter hæreticos, qui nomen & sacrosancta tua Sacramenta blasphemant; sed inter Catholicos, qui te vera, sin-

cera & pura fide venerantur atque inuocant.

Gratias ago tibi, quòd natum me, viuentemque in hoc mundo tot laqueis & periculis pleno, ab omni infortunio & improuiſa morte conſeruaſti Cùm enim me viuente tot homines in mari ſuffocati, igne conſumpti, in bello occiſi, à latronibus iugulati, beſtiarum dentibus laniati, hiatibus terræ abſorpti, fame necati, ſiti extincti, calore exuſti, frigore perempti, veneno corrupti, laqueo ſtrangulati, ferro trucidati, aut alia repentina morte abrepti ſint: cùm interea tot cæci, claudi, rabidi, arquati, dyſenterici, lienoſi, maniaci, furioſi, lunatici, & caduci effecti ſint, quorum vita morte miſerior eſt; tua me Domine paterna prouidentia ab omnibus his malis defendit: cùm tamen illis nihil acciderit, quod non & mihi, filio Adæ, ex eadem perditionis maſſa creato, in eodemque originali peccato concepto, & genito, accidere potuiſſet, niſi tu me conſeruaſſes. Tuæ hæc omnia gratiæ debeo, tibi hæc accepta fero Si rex & dominus meus terrenus ex decem captiuis, eidem crimini obnoxijs, nouem in crucem egiſſet, me autem ex pura gratia liberum dimitteret, quas illi gratiarum actiones referrem? id autem tu Domine feciſti mihi non ſemel, ſed quotidie, & quidem ſingulis momentis

Quid igitur pro his omnibus retribuam tibi Domine? quas laudes tibi canam? quas referam gratiarum actiones? Dicam cum Propheta; Misericordiæ Domini, quia non sumus consumpti, quia non defecerunt miserationes eius. Thren 3.

Sed corpus dedisti nobis multarum rerum indigum, quæ nisi adsint, facilè corrumpitur & perit: vt autem adessent, singulari tua prouidentia disposuisti Vt enim nos propter temetipsum, sic omnia propter nos creasti: quicquid enim in terra, in aquis, in aëre, in igne, in sphæris cælestibus, imò in ipso Empyreo cælo creatum est, id omne in obsequium nostrum creasti: omnes creaturæ ministri nostri sunt. Constituisti namque hominem super opera manuum tuarum, Subiecisti omnia sub pedibus eius, &c. Psal. 8. Mihi frondes & fructus producunt arbores, mihi floret vinea, mihi pinguescit olea, mihi germinat hortus, & omnis agri plenitudo mea est: mihi terra mittit aurum, argentum, & varia vsibus humanis commoda mineralia. Mihi fluit & refluit mare, mihi pisces varios generat, mihi vela nauesque portat. Mihi scaturiunt fontes, mihi labuntur flumina; oues, boues, & pecora campi pascuntur, pelles, lanasque, lac & butyrum proferunt, mihi canis venaticus vngulas & dentes, mihi monoceros producit cornua. Mihi canit ficedula,

mihi pauo verſiculores pennas explicat. Quid multis? nihil in aqua, terra & aëre eſt, mouetur, aut viuit, quod non aut paſcit me, aut recreat me, aut medetur mihi: ita vt totus hic mundus inferior non ſit aliud, quàm penuarium meum, viridarium meum, & pharmacopolium meum.

Si ſupra elementarem mundum aſcendam, quot & quanta ſunt illic Domine magnalia, quæ feciſti mihi? Luna, Sol, ſtellæ cui lucent, niſi mihi? cuius in vſum ſuas in hæc inferiora mittunt influentias, niſi in meum? cui annorum, menſium & dierum tempora variant & dimetiuntur, niſi mihi? Aſcendam altiùs, nobiliſsimos & puriſsimos illos Angelicos ſpiritus, qui tibi miniſtrant, & tibi aſsiſtunt, etiam meos eſſe miniſtros voluiſti, vt me à viſibilium & inuiſibilium inimicorum inſidijs defendant, ſuis ſuggeſtionibus ad omne bonum inducant, mihi in tribulationibus ſuccurrant, orationes meas tibi offerant, & animam meam ex hac vita emigrantem, in conſpectum tuum deferant

Exurge nunc anima mea, exurge, numera ſi poteris ſingula hæc beneficia, quibus te quotidie peccantem proſequi non ceſſat Deus. Omnia hæc & ſingula voces quædam ſunt, ad laudandum munificum hunc benefactorem inuitantes: non audis, non cognoſcis, quis il-

le sit, qui se tot argumentis tibi insinuat? tot testimonijs cognitum facit? tot muneribus ad se trahit? tanti te fecit, vt omnia tuum in vsum condiderit? qui gregis tui factus est pastor? familiæ tuæ dispensator? corporis & animæ tuæ medicus? Non amabis hunc? non seruies huic? non ages gratias? non laudabis?

Laudare te Domine, & ex totis præcordijs tibi gratias agere cupio: sed in me vnde id possim non inuenio: non enim est laus pulchra in ore peccatoris. Eccli 15. Cæterùm quia omnia creasti in vsum & obsequium meum, omnes creaturas inuocabo, vt mecum communem Dominum collaudent, & dicam:

Cãticum triũ puerorum, Dan. 3. Integrũ est, si post singulas benedictiones addideris, Laudate & superexaltate eũ in secula.

Benedicite mecum omnia opera Domini Domino, laudate & superexaltate eum in secula. Benedicite Angeli Domini Domino, benedicite cæli Domino. Benedicite aquæ omnes quæ super cælos sunt Domino, benedicite omnes virtutes Domini Domino. Benedicite sol & luna Domino, benedicite stellæ cæli Domino. Benedicite imber & ros Domino, benedicite omnes spiritus Dei Domino. Benedicite ignis & æstus Domino, benedicite frigus & æstus Domino. Benedicite ros & pruina Domino, benedicite gelu & frigus Domino. Benedicite glacies & niues Domino, benedicite noctes & dies Domino, laudate & superexaltate eum in secula. Be-

nedicite lux & tenebræ Domino, benedicite fulgura & nubes Domino. Benedicat terra Dominum, benedicite montes & colles Domino. Benedicite vniuerſa germinantia in terra Domino, benedicite fontes Domino. Benedicite maria & flumina Domino, benedicite cete & omnia quæ mouentur in aquis Domino. Benedicite omnes volucres cæli Domino, benedicite omnes beſtiæ & pecora Domino. Benedicite filij hominum Domino, benedicat Iſrael Dominum. Benedicite ſacerdotes Domini Domino, benedicite ſerui Domini Domino. Benedicite ſpiritus & animæ iuſtorum Domino, benedicite ſancti & humiles corde Domino: laudate & ſuperexaltate eum in ſecula. Benedicite omnes religioſi Domino Deo Deorum, laudate & confitemini ei, quia in omnia ſecula miſericordia eius. Amen.

III. GRATIARVM ACTIO, pro beneficio Redemptionis.

Ex primo Adiuncto ſeu Appendice Memorialis.

GRatias ago labijs, & corde, & omni qua valeo virtute, infinitæ miſericordiæ tuæ, Domine Deus noſter, quòd me ad imaginem atque ſimilitudinem tuam creatum, & in primis parentibus lapſum, atque perditum, non in perpetuum, vt ſuperbientem Angelum à facie tua exulare voluiſti; ſed & pro ineffabili tua bonitate me redemiſti. Quia me

feciſti

fecisti Domine, debeo tibi meipsum; quia verò me redemisti, deberem tibi plus quàm memetipsum, si haberem. Nihil enim prodesset nasci; nisi redimi profuisset.

Cùm autem nobis non moriendo succurrere potuisses, moriendo tamen idipsum efficere voluisti, vt vim dilectionis tuæ nobis ostenderes; minùs enim amasses, nisi quod à nobis tolleres, ad tempus sustinuisses Tanto autem dignius à nobis honorandus es, quanto indigniora pro nobis suscepisti. Quis enim es tu qui pateris? quæ & qualia pateris? pro quo pateris? & cur pateris? Dic mihi Domine, vt mirabile opus hoc & incomparabile beneficium suo pondere queam trutinare.

Quid igitur dicam, ô Deus meus, esse te? Dicam quod tu ipse dixisti, olim Moysi, Es qui es. Tu es ens infinitum, quod à nemine, præterquam à temetipso, procedit: & extra te non est ens, habens esse à semetipso; sed à te solo, qui es principium & fons omnis essentiæ. Tu tua omnipotentia fecisti omnia de nihilo: tu tua bonitate conservas omnia sine alicuius auxilio. Tu tua voluntate (si placeret) omnia redigeres in nihilum. Tu solus es, qui es, & omne quod esse videtur, nihil est, si tecum conferatur. Luna non splendet & stellæ non sunt mundæ in tuo conspectu. Omnis pulchritudo tibi col- Exod. 3.

lata deformitas, omnis potentia infirmitas, omnis ſapientia ignorantia, & omnis bonitas eſt malitia Tu bonus es ſine defectu; ſapiens ſine errore; liberalis ſine exceptione perſonarum; iuſtus ſine ira; munificus ſine detrimento Tu omnia operaris, & non diſtraheris; ſemper operaris, & non fatigaris: vbique es, & nihil tibi deeſt.

Quid igitur de Maieſtatis tuæ magnitudine dicam? Tu reſpicis terram, & facis eam tremere: tu tangis montes, & fumigant. Tu concluſiſti oſtijs mare, quando erumpebat quaſi de vulua procedens. Tu numeras multitudinem ſtellarum, & omnibus eis nomina vocas: quem Dominationes & Angelicæ poteſtates adorant; coram quo altiſsimi Seraphin contrahunt alas ſuas, & pennis ſe tegunt ſuis. Confitentur tibi omnia opera tua, & ſancti tui benedicunt tibi. Te laudant aſtra matutina, & tibi iubilant omnes filij Dei. Cæli enarrant gloriam tuam, & ſplendorem tuum enunciat firmamentum Flores agri teſtantur tuam pulchritudinem, terra prouidentiam tuam, mare & fluctus eius tuam maieſtatem prædicant.

Pſal.103
Iob 38.
Pſal.146.
Pſal 144.
Iob 38.
Pſal.18.

Talis ac tantus es tu Domine. Eia nunc liceat mihi dicere, imò ſentire potiùs, quæ & quàm indigna tu tantæ Maieſtatis Dominus pro me tuliſti: Et dum hæc enumero, chori omnes Ange-

lici procidant ante te, & gratias agant tibi pro his quæ ſuſtinuiſti, vt nos redimeres. Tu tam ſublimis & admirabilis de ſummo faſtigio tuæ gloriæ deſcendiſti in hanc lachrymarum vallem, incarnatus & habitu inuentus, vt homo peccatis ſubditus. Tu in hoc mundo pro me famem & ſitim, tu ardores ſolis & frigora, tu perſecutiones & dolores, tu tantam pro me perpeſſus es paupertatem, vt cùm vulpes habeant foueas, & Luc. 9. volucres cæli nidos ſuos, tu cæli Dominus non habueris vbi caput reclinares. Natus in ſtabulo inter ipſas beſtias, ab ijs calorem halitus emendicaſti, & laceris panniculis inuolutus es: octauo die teſſeram hominis peccatoris in carne tua ſuſcepiſti Mox tibi mundus perſecutionem mouit, ad terras exoticas & gentem idolorum cultricem fugiſti, & ad hoc noctis ſilentia quæſiuiſti; non te ætatis innocentia excuſauit, nec tenero corpuſculo data eſt quies, nec otioſa fuit delicata pueritia. Creſcente corpore creuere dolores & labores. Quis enim poterit explicare Domine tuas orationes, vigilias, ieiunia, laſsitudines, famem, ſitim, perſecutiones, & iniurias tibi ab inimicis irrogatas? Ad- Pſal. 68. uerſum te loquebantur, qui ſedebant in porta, & in te pſallebant, qui bibebant vinum. Quid multis? tam indignis modis tua vita eſt exagitata, vt meritò dicere potueris per Prophetam; Pau- Pſal. 87.

per

per ſum ego, & in laboribus à iuuentute mea.

Et hæc quidem in vita ſuſtinuiſti, maiora verò ſunt, quæ in morte & in cruce perpeſſus es. Ibi capta eſt libertas, percuſſa innocentia, ſputis coinquinata pulchritudo, damnata iuſtitia, illuſa gloria, mortua & crucifixa vita. Papè, quid mirabilius? quid horribilius? quid magis inauditum? Vita moritur, Deus flagellatur, potentia Dei funibus ligatur, imago Patris conſpuitur, Deus denique nudus in crucem agitur, & inter duos latrones toto inſpectante mundo ſuſpenditur? Vlterius anima mea progredi non poteſt, vires eneruantur, & cor meum deficit in me. O altitudinem charitatis, ô profunditatem immenſæ humilitatis, ô magnitudinem miſericordiæ, ô abyſſum incomprehenſibilis bonitatis Si tanta tibi debeam, ô Domine, quia me redemiſti, ecquid debebo tibi, quia modo tam admirabili, tibique tam duro & arduo redemiſti? O pijſsime Paſtor, ô fideliſsime cuſtos, qui animam tuam pro ouibus tuis, quas defendendas & cuſtodiendas ſuſceperas, poſuiſti; quibus ego muneribus tantum tuum beneficium remunerabo? quibus lachrymis planctum tuum proſequar? qua vita vitam puram & immaculatam tuam imitabor? Plus ſanè Domine Ieſu debeo iniurijs tuis, quibus redemptus ſum, quàm operibus tuis, quibus creatus ſum.

Quòd si hæc, Domine, pro Angelis & Archangelis, pro Cherubin aut Seraphin tolerasses, mirandum minus esset. Nunc autem non pro his, sed pro homine passus es. Et quid est homo, quòd memor es eius, & filius hominis, quòd hoc modo visitas eum? Si corpus consideres, homo animalium omnium est miserrimus; si mores, multò miserior & peior est. Ergóne tu Deus moreris pro filijs Satanæ, omnis honestatis & iustitiæ corruptoribus, parricidis, & legis diuinæ præuaricatoribus? pro ingratis tibi tuisque beneficijs, pro tuæ voluntati immorigeris, tuæ maiestatis contemptoribus, tuæ gloriæ blasphemis? Ergóne tu Deus moreris pro titione inferni, cuius cor beneficijs non capitur, minis non terretur, promissionibus non flectitur, & pœnis non mouetur? Pro homine, qui contentus non est propria & domestica sua malitia, etiam terram circuit, deteriora quærit, bestiarum naturam induit, peior illis effectus: crudelior tigride, ferocior leone, voracior lupo, venenosior regulo, callidior serpente? Quæ cùm non sufficiant ad inferos descendit, & à Dæmonibus detestabilia quæque mutuatur: blasphemiam, superbiam, inuidiam, & perpetuam cordis obdurationem? Cumque plura non inuenit, ipse sibi nefanda peccatorum monstra excogitat, species quasdam gulæ, luxuriæ, aliarum-

Psal. 8.

que turpitudinem, quæ nec inter bestias, nec inter Dæmones reperiuntur. Tu huiuscemodi portentum dignum ducis Domine, vt aperias super illud oculos tuos? tu pro sentina hac & cauerna serpentibus, viperis & scorpionibus plena moreris, vt sanctifices illam? Deficit anima mea in considerando salutari suo Domine, & spiritus non est ampliùs in me.

Gen. 18. Quia semel cœpi, loquar ad te Regem meum, & Deum meum, cùm sim puluis & cinis: quid pium cor tuum commouit, quid vicit & expugnauit illud, vt tanta pro tam abominabili creatura patereris? Venabaris inde vtilitatem, expectabas gloriam aut beatitudinem maiorem, quàm habebas? O mea gratia, ô amor sine mercede, ô pura & sin-
Psal. 15. cera bonitas, quæ tibi vtilitas ex vnius
Iob 41. formicæ obsequio? quis fructus ex salute hominis tibi erat expectandus? Bonorum nostrorum non eges. Quis dedit tibi, vt reddas ei? omnia quę sub cælo sunt, tua sunt.

Quid tibi ergo cum doloribus & mi-
Luc. 1. serijs nostris? Per viscera misericordiæ Dei nostri, visitasti nos Oriens ex alto. O pia viscera, ô dulcia viscera, ô viscera facta nobis pelagus amoris & misericordiæ. His visceribus, & non aut vtilitate, aut necessitate motus, nostris doloribus condoluisti, nostri misertus es: vidisti afflictionem populi tui, & appa-

ruisti in rubo inter spinas & tribulos, de cælo descendens, & nostram naturam assumens.

Ne quæso indigneris, Domine, si loquar. Si tanta vis amoris fuerit ô fons charitatis, vt te coëgerit ad connubia tua Maiestate indigna, vt accipere volueris tibi sponsam ex creaturis tuis, an non erat sponsa in terra tua nobilior, & tibi cùm gratia, tum natura propinquior? cur descendere voluisti in terram Philisthijm, qui incircuncisi sunt, atque ex ijs tibi sponsam petere? Cur non potius Angelicam naturam apprehendisti? cur deperibas sponsam de gente incircuncisa, quæ te postea tradet inimicis tuis, & occidet te? Quid respondes Domine mi? quid respondes, nisi; Hanc Iudic 14.
volui, hæc placuit oculis meis, vt ille quondam respondit, qui te præfigurabat Samson?

Quas igitur gratias agam tibi Domine pro beneficio hoc incomparabili? quo amore diligam te, qui mihi tam manifestum specimen incomprehensibilis tuæ bonitatis exhibuisti? Qui fieri potest, vt aliquis in mundo reperiatur, qui non diligat te? qui tanti beneficij esse potest immemor? Priùs obliuiscar mei, ô Domine, quàm memoria tanti beneficij mihi excidat. Claui isti, qui manus tuas innocentissimas transfierunt, etiam cor meum transfigant: & admirabilis illa permutatio, qua tu ma-

la mea suscepisti in te, & bona tua liberaliter effudisti in me, nunquam de mente mea recedat. Cumque tu toto vitæ tuæ curriculo desiderio magno desideraueris crucem, in qua moriturus eras pro me, da vt & ego quamdiu vixero à cruce non abhorream: sed eam cum patientia feram; donec me transferas ad locum illum, vbi mors vltrà non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor: vbi tecum regnabimus in secula seculorum. Amen.

Apocal. 21. 22.

IIII. GRATIARVM ACTIO, pro beneficio Vocationis & Iustificationis.

Ex appẽdice prima.

1. Pet. 2.

Osee 1.

GRatias ago tibi Domine DEVS, adiutor meus, & redemptor meus, qui me de tenebris vocasti in admirabile lumen tuum, vt qui eram non misericordiam consecutus, nunc misericordiam consecutus sim. Quo enim tempore degebam in terra obliuionis, & in regione vmbræ mortis; cùm via mea esset peruersissima, tibiquè contraria, tunc tua pietas vocauit me, non solum fugientem, sed etiam repugnantem; tunc Spiritum sanctum dedisti mihi, & in filium tuum me adoptasti.

Gratiam, quam in baptismate accepi, nequiter abieci, stolam primam laceraui, & quasi filius prodigus omnem substantiam meam dissipaui: templum san-

ctum tuum, quod sanctificasti in me tibi, prophanaui, erigens in illo turpissimarum voluptatum idola, & varijs peccatis polluens illud. Fuit aliquando tempus, ô Saluator mi, in quo tam cæcus fui, tam perditè vixi, quàm si legem non habuissem, & Deum esse nullum credidissem: non eram memor mortis; iudicij & futuræ vitæ non recordabar: lex, iuxta cuius præscriptum viuebam, erant appetitus mei: ibam in adinuentionibus meis, & secundùm desideria mea ambulabam.

Sic anni vitæ meę plurimi transierunt, quibus in tam densis tenebris vixi, vt manibus instar AEgyptiacarum palpari potuerint. O quàm serò te cognoui æterna lux; quàm tardè oculos meos aperui, vt aspicerem antiquam pulchritudinem tuam?

Toto hoc tempore obseruasti me, sustinuisti me, expectasti me, nolens quòd mors repentina me inuaderet. O altitudo iudiciorum tuorum, & magnitudo miserationum tuarum. Quot homines interea in medio peccatorum suorum cursu subita morte abrepti sunt, qui nunc miserè torquentur in inferno: & ego, qui vnus ex illis eram, tua misericordia protectus, & in hanc vsque horam seruatus sum. Ah, quid actum fuisset de me, si illo tempore & me ad districtum tribunal tuum euocasses? quam ego rationem reddere potuissem

in ſtatu tam periculoſo? O miſericordia mea, & redemptio mea, non minores pro hoc beneficio tibi ago gratias, quàm ſi me inter illos damnatos conſtitutum inde extraxiſſes, atque à tormentis perpetuis liberaſſes Benedicta ſit patientia tua, cuius beneficio viuo, & benedicta ſit miſericordia tua, quæ me tanto tempore defendit & cuſtodiuit.

Neque ſolùm cùm ego peccabam, me cuſtodiuiſti, ſed non rarò etiam me tanquam amicum tuum viſitaſti, dulcibusque & ſecretis inſpirationibus tuis me ad te vocaſti; obijciens mihi meorum peccatorum magnitudinem, huius vitæ breuitatem, alterius æternitatem; tuæ iuſtitiæ ſeueritatem, & miſericordiæ benignitatem. In medio mearum iniquitatum illuxit mihi ſubinde præſentia tua tam efficaciter, vt perſeueranti mihi in delitijs meis, & quærenti porrum, cepe & allia AEgyptiorum, vberrimas lachrymas excuſſeris. Ego peccabam, tu me à peccato reuocabas: ego fugiebam à te, tanquam parum eſſet mihi perdidiſſe te; & tu quærebas me, quaſi plurimum tua intereſſet, inueniſſe me. Sic multis annis luctando & reluctando viximus, tu benefaciendo, ego malefaciendo, & beneficia tua contemnendo. His vocibus vocabas me, his funiculis fruſtra me trahebas.

Tandem cùm placuit tibi ſegregare

me, & vocare per gratiam tuam, clamorem magnum in aures animæ meæ immisisti, quo veluti leonis rugitu à somno excitasti me, & à morte ad vitam reuocasti Hæc est illa vox, quam tantopere prædicat amicus tuus Dauid, in virtute confringens cedros, intercidens flammam ignis, & concutiens commouensque desertum Cades: non enim minor est potentia, quàm misericordia, qua vti in hoc opere consueuisti, maxima namque misericordia est peccata remittere, & potentia maxima peccatores iustos facere. Psal.28.

O quot & quanta sunt beneficia, quæ pariter cum hoc vno in nos effunduntur; hîc datur peccatorum venia, datur gratia, datur charitas cum cæteris virtutibus assectis: dantur denique sancti Spiritus dona atque charismata. Hìc peccator tibi reconciliatur, ex inimico amicus, ex mancipio Diaboli filius tuus, & hæres fit regni tui. Hîc filius prodigus in domum patris recipitur; stola prima, annulus, calceamenta, cæteraque filij ornamenta hîc reddantur. Luc.15.

Etsi certus esse nequeam Domine, odióne an more dignus sim, spero tamen id, & omnino de bonitate tua confido: sed & conscientia mea mihi testatur, quòd iustificationis gratiæ particeps sum: quare me tibi debitorem, & quidem maximum agnosco. Benedictus Eccles.9

dictus itaque ſis Domine liberaliſsime, dator omnis boni, imò tuijpſius: quia viuenti mihi perditiſsimè dediſti Spiritum ſanctum tuum, nutricium, magiſtrum, tutorem, gubernatorem, conſolatorem, & omne bonum meum: ille mihi eſt diploma adoptionis, arrha matrimonij, & pignus vitæ ſempiternæ. Benedictus ſit dies ille, in quo talis hoſpes animam meam ingreſſus eſt, & benedicta hora, in qua ad recipiendum illum portæ voluntatis meæ apertæ ſunt. Ille dies mihi ſolennis fuit, illo die ex AEgypto profectus ſum. Ille dies mihi natalis fuit, in quo filius Dei regeneratus ſum. Ille Paſchalis, in quo à morte ad vitam reſuſcitatus. Ille Pentecoſtalis, in quo Spiritum ſanctum accepi.

Iob 3. Luc. 15. Maledicat Iob diei natiuitatis ſuæ, ego huic benedicam. Hic eſt ille dies, in quo lætati ſunt Angeli de conuerſione peccatoris, in quo exultauit mulier ob inuentum drachma, in quo vicinos conuocauit gaudens paſtor ob ouem inuentam, in quo vlulant Dæmones ob prædam amiſſam. Hic eſt ille dies, in quo tu Pater me filium agnouiſti, Filius verò tuus me fratrem ſuum; & Spiritus ſanctus tuus me ſibi templum conſecrauit, & Angelorum chori me ſocium & conciuem ſuum ſalutârunt Si hoc die exultauerint Angeli, & tibi Domine cantauerint, quî potuerunt tacere

labia mea? quomodo obmutescet lingua mea? quomodo os meum tua laude non replebitur? Quidquid Psalmi & Prophetæ cecinerunt de aduentu Redemptoris mei, id omne tibi cantabo Domine.

Magnum fuit beneficium tuum Domine, quòd me creasti, in eo enim me à non esse ad esse produxisti: sed multo maius est, quod me iustificasti, in hoc enim me eripis ab esse culpæ, & adducis ad esse gratiæ. in illo factus sum filius hominis, in hoc filius Dei sum constitutus. Magnum est beneficium, quod expecto gloriæ; sed non minus est in suo genere hoc iustificationis. siquidem non minus est ex peccatore facere iustum, quàm ex iusto beatum, cùm inter peccatum & gratiam maior, quàm inter gratiam & gloriam sit distantia. Magnum quoque, imò maximum est beneficium redemptionis: sed quid profuisset mihi redemptio, si non subsecuta fuisset vocatio & iustificatio? Agnosco igitur, ô Domine, beneficium iustificationis cardinem & clauem esse omnium aliorum, sine quo alia non modò non prosunt, sed maioris præbent damnationis materiam.

Sed, ô Domine, quid feceram tibi, vt hæc mihi retribueres? quid obsequij præstiti tibi, vt hanc mercedem mihi redderes? quid in me inuenisti tanto dignum honore & præmio? Nihil in

me erat à peccato immune: non te cognoſcebam, non te amabam, non tibi ſeruiebam, nec tui memineram: factus eram abyſſus tenebrarum & iniquitatum. Non poſſum, Domine, non horrore concuti, quoties hæc recolo, nec aliam huius beneficij cauſam inuenio, quàm tuam bonitatem. Quot fuêre ſodales mei eiuſdem ætatis, naturæ, & impietatis, quorum ego eram peruerſiſsimus, me tamen aſſumpſiſti, & illos repudiaſti. in eadem captiuitate AEgyptiaca detinebamur, & me ad regalem menſam tuam admiſiſti, illos autem damnaſti, & inferni vulturibus carnes eorum vorandas obieciſti.

Hæc cùm recordor, Domine, ſpiritus ampliùs in me non eſt, & neſcio quomodo laudabo te, aut quas tibi referam gratiarum actiones, pro bono tam incomparabili. Toto vitæ meæ tempore dicam, Domine, quid vidiſti in me? Domine, quid vidiſti in me? Domine, quid vidiſti in me amplius, quàm in alijs, quos reprobaſti? Vt quid me ſic vocaſti? ſic me liberaſti? ſic me aſpexiſti? ſic me ſuſcepiſti (ſi modò ſuſceperis) relinquens tot in peccatis, qui minùs erant mali, quàm ego? Neſcio quid dicam, neſcio quid faciam, neſcio quid retribuam tibi Domine pro omnibus quæ retribuiſti mihi. Benedicam, cum
Pſal. 33. Propheta, Domino in omni tempore: ſemper laus eius in ore meo dicam cum

eodem Propheta: Diripuisti Domine vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis, & nomen Domini inuocabo. Sedenti in throno, & Agno benedictio, & honor, & gloria, & potestas in secula seculorum, Amen. Apoc. 5.

V. GRATIARVM ACTIO, *pro beneficio Sacramentorum.*

ÆTerne Pater dilecti Filij tui Domini nostri IESV Christi, qui es conditor & Rex vniuersæ creaturæ tuæ, tibi gratias ago toto pectore, & omni qua valeo virtute, quòd sine vllo meo merito præcedente, sola motus tua misericordia dignatus es lauare me aqua illa, quæ de sanctissimo filij tui latere profluxit, eluens in baptismo omnes sordes animæ meæ, meque ab omnium inimicorum meorum, peccati, inferni, Dæmonis, & mortis tyrannide liberans; faciens me templum viuum & S. Trinitatis habitaculum; donans mihi spiritum adoptionis, per quem in numerum filiorum tuorum assumptus sum: dans insuper omnia ornamenta, quæ ad hanc dignitatem requiruntur; vt sunt gratiæ, virtutes infusæ, & dona Spiritus sancti, quibus anima mea vt sponsa exornata pulchra in conspectu tuo appareret, munitaque fortitudinem nouam acciperet, qua deuicto generis humani antiquo hoste triumpharet, & finem ad quem creata est, cælestis scilicet re- Ex lib. 7. Memorialis.

gni beatitudinem, consequeretur.

Quid tibi, Domine, pro hoc beneficio retribuam? Quid dabo tibi pro eo, quòd in tanta multitudine Barbarorum, Infidelium, Turcarum, Maurorum & Ethnicorum, qui lapides, ligna & serpentes adorant, me Christianum esse voluisti? quodque me recepisti in gremium Ecclesiæ, in hæreditatem domus tuæ, & in arcam veri Noë, ne cum cæteris in diluuio infidelitatis perirem? Quot animas creasti Domine eo ipso die & momento, quo mea creata est, quarum quædam in Turciam, quædam in Indiam, nonnullę in Barbariam, & aliæ in alias Infidelium terras missæ sunt? eadem profectò sors etiam animæ meæ obtingere potuisset: sed gratia tibi, & gloria, & laus, ô misericordissime Domine, qui non alibi voluisti funiculum meum cadere, quàm in Paradiso, in gremio Ecclesiæ, quæ est domus filiorum tuorum. Da mihi clementissime Pater, dignè in hac domo conuersari, ne tantum beneficium malè in me collocatum inueniatur, & in futuro seculo sors mea infidelium sorte fiat deterior.

Pater sancte, benedico ineffabile nomen tuum in æternum, & glorifico te labijs & toto corde meo, quòd non semel tantum me in sanguine dilecti Filij tui abluisti; sed quòd lateris illius sanctissimi fontem mihi semper offers

apertum & ſcaturientem, vt immergar in illo, & animam meam, quotieſcunque peccauero, in eo lotam emaculem Quid enim aliud eſt Sacramentum Confeſsionis, niſi fons limpidiſsimus, ad eluendas noſtras maculas indeſinenter fluens? medicina præſentiſsima, ad ſanandas noſtras infirmitates inſtituta? mediumque efficaciſsimum, per quod tibi æterno Patri ſanguine Filij tui intercedente reconciliamur? Ego peccaueram, & damnatio mihi erat proxima: Filius verò tuus miſertus mei peccata mea in ſe recepit, flagellaque & ſententiam, quæ me manebat, ſuſtinuit, & in virtute illius ſatisfactionis Sacerdoti mandauit, vt me ab æterna pœna abſoluat. Quo igitur corde, quo amore, quibus oculis Vnigenitum Filium tuum intuebor, qui tanta fecit, tanta & talia paſſus eſt pro me? & quid non æquum eſt vt ſuſtineam viciſsim pro illo? Si quotidie oportet me tormenta perferre, ſi ipſam gehennam longo tempore tolerare, nil dignum tanto beneficio rependerem.

Non minores tibi gratias ago dulciſsime Domine IESV Chriſte amator hominum ardentiſsime, pro Communionis Sacramenti inſtitutione: eſt enim hoc Sacramentum Sacramentorum, myſterium myſteriorum, beneficium beneficiorum, & mirabilium tuorum memoria. Hoc eſt Sacramentum

gratiæ, charitatis, amoris, vnionis, deuotionis, remiſsionis, & omnium bonorum hîc homo viſitatur à Deo; hîc honoratur diuina præſentia; hîc templum viuum corporis Chriſti efficitur; hîc gratia datur in maxima abundantia; hîc ſuauitas diuina in proprio fonte guſtatur; hîc diuini amoris ardor accenditur; hîc anima verum & legitimum Sponſum ſuum amplectitur, ex quo mirabili delectatione perfunditur. O quod gaudium, quæ voluptas, quæ dulcedo, quæ vitæ ſuauitas in anima iuſti reperitur in illa hora, qua tremendum hoc & adorandum Corporis tui, ô melliflue IESV, Sacramentum ſumitur? Nihil auditur in ea tunc aliud, quàm dulce melos hominis interioris, piorum deſideriorum ſuſpiria, ſuauiſſima gratiarum actionum cantica, & amantiſsimi ſponſi epicedia, amatoriaque carmina.

Hoc Sacramentum reliquiſti nobis Domine, vt ſit viaticum, quo cum ad cælum eſt proficiſcendum: vt panis ſit, qui confortet cor eorum, qui laborant in vinea Domini: vt ſit tuæ charitatis teſtimonium, miſeriarum noſtrarum refocillatio, gratiæ diuinæ canalis, pignus æternæ ſalutis, & theſaurus omnium Chriſtianorum incomparabilis. Hîc renouantur bona propoſita; hîc reuireſcunt bona deſideria; hîc creſcit deuotio; hîc lachrymarum fontes aperi-

untur; hîc anima mea te, Chriſte, paſci-
tur, qui proprium meum es alimentum,
ſummumque bonum, quo frui poſſum
in hoc ſeculo.

Talia ſunt Domine dona tua, talia
ſunt chariſmata & beneficia tua, quæ
in his tribus Sacramentis nobis confer-
re ſoles: pro quibus, vti & pro alijs qua-
tuor, ſi tibi gratias dignas acturus eſ-
ſem, tota eſſet in eo vno vita hæc con-
ſumenda, vt nulla de alia re conueni-
ret me cogitare. Da igitur Domine non
tam agere gratias tibi, quàm habere;
hoc eſt, benignitatis ac munificentiæ
tuæ erga me continenter recordari, vt
cùm me non experiaris ingratum, per-
gas dona tua in me augere, quouſque per
hæc veniam ad te fontem bonorum om-
nium perennem, & totius beatitudinis,
Amen.

VI. GRATIARVM ACTIO, pro beneficio Conſeruationis ſpiritualis in vita gratiæ.

TE adoro, te laudo, te glorifico, tibi
gratias ago, clementiſsime Pater,
æterne DEVS, ex toto corde meo, pro
vniuerſis beneficijs tuis. Inprimis verò
quòd me, quem nullis præcedentibus
meritis meis vulneratum curaſti, & ini-
micum tibi reconciliaſti, de captiuita-
te redemiſti, de morte ad vitam reuo-
caſti, pro paterna tua cura in hoc feli-
ciſsimo ſtatu hactenus conſeruâſti, &

adhuc tua gratia conseruas.

Tu solus es Domine, qui creasti me, & ex nihilo fecisti; & tu solus es, qui, quod creasti, conseruas: tu essentiam naturæ quam dedisti, ne pereat, benignè protegis. Tu solus, qui me per spiritum tuum in vitam gratiæ regenerâsti; & tu solus, qui conseruas gratiam, quam contulisti. Per te è peccatis emergimus, per te conseruamur, ne in peccata recidamus. Si aliquando surrexerim, tu manum porrigebas: si nunc stetero, tu me tenes, ne cadam. Quotquot bona proposita concepi, quotquot pias inspirationes sensi, omnia sunt ex tuo beneficio. Quoties inimicum vici, quoties malas inclinationes, & peruersos meos appetitus refrænaui, tuum fuit beneficium. Si enim nemo posſit dicere,

1.Cor. 12. Domine Iesu, nisi in Spiritu sancto, nec aliquod opus bonum facere, sine te, vti nec palmes fructum facere potest à vite resectus; certum est, si quis fructus ab hoc palmite productus sit, id beneficium esse vitis cui inhæret.

Si quando ieiunauerim, id à te est: si quid aduersi patienter tolerauerim, tu mihi opem tulisti: si quando propriam voluntatem abnegauerim, tibi id acceptum fero Si pias subinde lachrymas fuderim, si orationem tibi acceptam fecerim, fateor Domine tuo feci adiutus subsidio. Fateor te omnia opera bona in me operatum esse. Pro omnibus

his gratias ago: omnia hæc beneficia ad eum, à quo prodierunt, cum gratiarum actione refero, vt postea fluant vberius: tot beneficiorum debitorem me agnosco, quot tibi, Domine, obsequia præstiti in hac vita, si quæ tamen præstiterim.

Quid dicam de occasionibus & opportunitatibus à te mihi ad bene viuendum oblatis? quot concionatores misisti, qui me docerent? quot bonos confessarios mihi dedisti, qui me lapsum erigerent, à peccatis absoluerent, pijs monitis ad meliorem vitæ frugem adducerent? Quot bonos amicos, quot pios socios, quot bona exempla, quot deuotos libros mihi comparasti, quorum omnium ope ad bonum excitarer, & stimulus ad iustiorem vitam adderetur? Magna hæc tua sunt beneficia, sed maiora tibi debet, qui etiam sine his profecit: beatus ille, quem tu erudieris Psal.93.
Domine, & de lege tua docueris eum: tanto enim plus ille profecit, quanto tu melior es doctor, & magister alijs sapientior.

Sed quis poterit enumerare pericula & mala à quibus me liberasti, ô benignissime custos hominum, in quæ sine te incidere potuissem? non est peccatum tam grande, quod vnquam fecit homo, quod non possit facere alter homo; si Creator desit, à quo factus est. Quapropter omnium hominum pec-

cata non immeritò mea appellabo beneficia: in omnia namque illa impingere potuissem, nisi infinita misericordia tua me conseruâsset. Quot itaque peccandi occasiones me ad lapsum impellere potuissent (impellere namque Dauidem potuerunt) nisi tu Domine abstulisses eas, meam non ignorans infirmitatem? Non omnes hæc beneficia tua agnoscunt, ego verò per tuam gratiam agnosco atque exosculor. Quoties, ô pie pater, hac mecum vsus es misericordia? Quoties inimici manus ligâsti, ne me tentare posset: aut si tentaret, tamen non superaret? Quoties antiquum illum serpentem incantasti, vt licet inter viperas & basiliscos ambularem, mihi tamen nocere non possent? Quoties mecum per aquam, & ignem transijsti, ne aut flamma me combureret, aut aqua suffocaret? Quoties in medio seruorum mundi huius flammam fornacis Babylonicæ Spiritus sancti rore temperasti, & refrigerasti, ne me consumeret? Quoties æquissima cum ratione dicere potui illud Propheticum;

Psal. 117. Impulsus sum, euersus sum, vt caderem, & Dominus suscepit me? Si quando steterim, per te steti: si ceciderim, per me cecidi, & tu manum tuam supponebas, ne colliderer: sed & semper in luto iacuissem, nisi tu me erexisses: semper cæcus fuissem, nisi tu me il-

Psal. 93. luminasses. Secundùm igitur multitudi-

nem

nem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuæ lætificauerunt animam meam.

Quoties ô Domine peccata mea meruerunt iram tuam? quoties meritò potuisses à me manum tuam auferre, sicut ab alijs minùs me ingratis abstulisti, misertus tamen es mei, & non secundùm iniquitates meas fecisti mihi? Superbus fui, inani gloria tumidus, mihi gloriam quæ tibi debebatur tribui, ideoque dignus qui gratia tua exciderem. Ingratus fui, tua beneficia non agnoui, naturæ tribui, quod naturæ debebatur auctori, nec debitas tibi gratiarum actiones retuli. Negligens & ignauus fui in his, quæ ad salutem meam pertinent: ideoque merui, vt talentum meum à me iamdudum ablatum fuisset. In amandis periculis fui temerarius, dignus igitur qui in illa incidissem. Dignus, inquam, Domine sum, qui ob hæc & similia multa iamdudum à te desertus & repudiatus essem, vt culpa posterioris peccati pœna fuisset prioris: sed tua patientia tanta fuit, vt dissolutæ vitæ meæ turpitudinem dissimulaueris, & ad meas infirmitates oculos tuos occluseris. Vsque huc tanta me cum pietate sustinuisti, & noluisti, vt tuum mihi vsquam deesset auxilium. Oro te Domine, quod incepisti in me perfice; dignare in me non solùm custodire, sed etiam augere munera &

beneficia tua, quæ ipſe mihi dare dignatus es: perge Domine in hac vita ſpirituali me innocentem cuſtodire, & ne deſeras me, ſicut nec hactenus deſeruiſti.

Dolores conſcientiæ meæ, Domine, quibus exagitarer, ſi me repudiaſſes, nunc lætus mente, lætus & ſpiritu in gratiarum actiones & laudum voces conuerto, dicens cum amico tuo: Conuertere anima mea in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi. Quia eripuit animam meam de morte, oculos meos à lachrymis, pedes meos à lapſu. Pro his omnibus beneficijs tuis gratias agimus tibi Domine Deus noſter omnipotens, qui es, & qui eras, & qui venturus es, quia magna & mirabilia ſunt opera tua, iuſtæ & veræ ſunt viæ tuæ, Domine Rex ſeculorum, Amen.

Pſal. 114.

Apocal. 11. & 15.

VII. GENERALIS GRATIArum actio, ad Ieſum filium Mariæ.

AGO tibi gratias dulciſsime IESV, quia me creaſti ad tuam imaginem & ſimilitudinem, quia mihi corpus hoc dediſti, cum omnibus ſuis ſenſibus, & quia hanc illi animam infudiſti, cum omnibus ſuis potentijs, vt cum ijs, & per eas te cognoſcam & diligam. Da mihi gratiam Domine, ita tibi Creatori & patri meo cæleſti ſeruiendi, vt mortificatis omnibus paſsionibus &

Granat. lib. 5. Memorial.

affectionibus meis vitiosis, reformetur in me imago tua, quam tu creasti, & ego tibi in vitæ meæ innocentia similis efficiar.

Ago tibi gratias benignissime IESV, pro beneficio conseruationis: quia idem ipse tu, qui me creasti in ista essentia, quam dedisti, me conseruas: sed & gratias insuper ago, quia ad eandem conseruationem creasti omnia, quę in mundo reperiuntur; cælum, terram, mare, Solem, Lunam, stellas, animalia, pisces, aues, arbores; denique & omnes alias creaturas, quarum quasdam creasti ad me conseruandum, quasdam ad me sanandum, aliquas ad me recreandum, nonnullas ad me docendum, reliquas ad me castigandum. Oro te Domine, da mihi gratiam, vt sic omnibus vtar creaturis in hoc mundo, quemadmodum oportet, & in eum finem, in quem tu eas condidisti; hoc est, vt per illas veniam in cognitionem veri mei Dei ac Domini, vt ex ijs admiratio quædam in corde meo excitetur, & amor sancti nominis tui accendatur.

Ago tibi gratias Domine IESV, pro beneficio redemptionis; hoc est, pro incomprehensibili illa bonitate, & pro summa illa misericordia, qua in me perditum vsus es: pro ardentissima quoque illa charitate, qua me redemisti, descendens in terram, vt ego ascenderem in cælum: factus homo, vt me faceres

Deum: paſſus mortem acerbiſsimam, vt ego vitam haberem beatiſsimam. Ago tibi gratias pro incarnationis tuæ humilitate, pro natiuitatis tuæ paupertate, pro ſanguine circuncisionis, pro fuga in AEgyptum, pro ieiunio in deſerto, pro vigilijs in orationibus, pro ſapientia in doctrina, pro integritate in exemplis, pro egeſtate denique & humilitate totius vitæ tuæ ſanctiſsimæ. Ago tibi gratias pro oratione in horto, pro ſudore ſanguineo, pro tua captiuitate, pro alapis, pro ſputis, pro blaſphemijs, pro flagellis, pro corona ſpinea, pro veſte purpurea, pro conuitijs, pro felle, pro aceto, pro clauis, pro lancea, pro cruce, & pro morte, quam, vt me redimeres, & ſaluum faceres, ſuſtinuiſti.

Ago tibi gratias, ô clementiſsime IESV, quòd iam inde ab incunabulis in gremium Eccleſiæ tuæ me recepiſti, in fide Catholica me educaſti, Chriſtianum me feciſti, animum & corpus meum pretioſiſsimo corporis & ſanguinis tui cibo & potu ſuſtentaſti, atque conſeruaſti. Oro pietatem tuam, concede mihi, vt tu ſolus ſis ſuauiſsimus cordis mei cibus, & anima mea ſemper te ſitiat fontem aquæ viuæ, vt peracto huius peregrinationis curſu, in tua beatitudine liceat mihi gaudere, & guſtare de exundanti flumine delitiarum tuarum, quod procedit de te,

qui fons es vitæ & bonorum omnium.

Ago tibi gratias amantiſsime IESV, qui vſque in præſentem diem ſine mea prudentia me liberaſti à multis & maximis periculis, tam animæ quàm corporis, cum interim dignus eſſem à te negligi, & omnino reprobari.

Ago tibi gratias, quòd cùm ſopitus, ſepultusque in peccatorum meorum ſtercoribus iacebam, me tanta cum patientia expectaſti ad pœnitentiam, non obſtante, quòd toties te offendi, & ſanctis tuis inſpirationibus reſtiti. Largire mihi Domine, vt in poſterum te ſequar humili cum affectione, cumque omni promptitudine & obedientia diuinas tuas inſpirationes obſeruem, ijsque morem geram, & omnium viſibilium amorem ex corde meo expellam, vt totus tuæ ſeruituti emancipatus in poſterum nunquam à te diuellar.

Ago tibi gratias, ô bone IESV, quòd præter omnia beneficia hæc pro ſalute mea, & in remedium omnium vulnerum meorum tot & tam admiranda inſtituiſti Sacramenta, & tot ſanctis inſpirationibus me viſitaſti Denique gratias ago tibi pro beatitudine gloriæ, quam mihi præparaſti, & qua tuo beneficio fruar in æternum, ſi me meis criminibus indignum illa non fecero.

Hæc ſunt Domine beneficia communia, quorum ego hactenus memini, plurima ſunt alia, quorum memoriam non

habeo,

habeo, & quæ mihi incognita ſunt & occulta; pro quibus non minores tibi debeo gratias, quàm pro nunc commemoratis. Imò tanto maiores, quanto manifeſtiùs in ijs tuæ cognoſcitur bonitatis magnitudo: quia quo tempore ego dormiebam, tu vigilabas ad defendendum me à mille periculis, & infinitis me gratijs onerandum. Quemadmodum igitur æquum, imò neceſſarium eſt, vt à te petam remiſsionem non tantùm peccatorum eorum, quæ mihi nota ſunt; ſed & eorum quæ ſunt incognita: ſic etiam æquum & neceſſarium eſt, vt tibi gratias agam, quas poſſum maximas, non tantùm pro beneficijs manifeſtis & cognitis; ſed & pro ijs, quæ mihi occulta ſunt & ignota: ideoque te, ô beneficentiſsime IESV, adoro, te laudo, tibi pro omnibus, & in omnibus benedico. Da mihi Redemptor mi, vt ſic omnibus his beneficijs impoſterum vti & frui aſſueſcam, ne ſint mihi occaſiones vel ſuperbiæ, vel ignauiæ; ſed maioris humilitatis & gratitudinis: vtque maius in me cultus tui deſiderium accendant, qui viuis & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſecula ſeculorum, Amen.

(∴)

CAPVT DECIMVM, CONTINENS PRECATIONES CATHOLICAS ET Christianas, ad sanctissimam Deiparam & Virginem Mariam, aliosque cælestis patriæ ciues.

ROSARIVM B. MARIAE Virginis.

PRAEFATIO IN SEquens Rosarium.

LVdouicus Granatensis, candide Lector, postquam in quinto suo Memorialis vitæ Christianæ libro modum orandi tradidisset, diuersorum argumentorum orationes subiunxit: inter alias quoque septem deuotissimas ad B. Mariam Virginem, quæ cùm propemodum Rosarij formam referebant, & homines plerique B. Mariæ deuotiores eam sæpe Rosario salutare consueuerint, nos eas orationes resoluimus, & paucis interiectis, absolutum ex ijs Rosarium confecimus.

SAlue sanctissima Virgo Maria, quæ à 1.
Deo in Matrem electa es ante omnia secula. Tu es illa beata mulier, de qua Rex cæli & terræ, vt genus humanum

redimeret, carnem aſſumere voluit. Tu es illa pia Mediatrix inter Deum & hominem, cuius interceſsione cælum terræ iungitur; quæque alta ſunt & ſublimia, humilibus conglutinantur. Tu es dux vitæ noſtræ, tu porta diuinæ gratiæ, tu maris mundi huius procelloſi portus es ſecuriſsimus. Obſecro te mea Domina, vt peccatorum meorum remiſsionem, gratiamque impetres, vt ex toto corde meo diligam in poſterum, & honorem Filium tuum, Dominum noſtrum, vnà cum te miſericordiarum genitrice. Aue Maria.

2. Salue Maria, quæ cum intimo cordis deſiderio tot ſeculis ab antiquis illis patribus es expectata: diuerſis typis & figuris adumbrata, necnon & manifeſtis prophetijs, oraculis, & reuelationibus promiſſa. Recipe me glorioſa Virgo in famulum tuum: da vt & ego ſim in numero eorum, quos tu amas, & in tuo caſtiſſimo pectore adſcriptos habes, quos tu doces, dirigis & defendis in omni eorum neceſsitate. Aue Maria.

3. Salue Maria, quæ in vtero matris tuæ ad ſtuporem vſque ſpecioſa facta es, à ſummo Deo illo, qui te omni perfectionum & gratiarum genere adornauit. O Virgo generoſa, Virgo candida, electa ex millibus, ne me repellas Domina, ne reprobus inueniar; ſed potiùs audi me miſerum ad te clamantem, & pauperem te quærentem adiuua, qui

ſpem meam in te collocaui. Aue Maria.

Salue Maria, cuius natiuitas tantopere desiderata, & tam diu ab omnibus gentibus expectata, noua luce, nouoque gaudio mundum vniuersum exhilarauit. O innocentiſsima Virgo, fac me innocentem, & tolle à me quidquid puriſsimis oculis tuis in me diſplicet Eſto mihi miſericors, quia ab ipſis incunabulis creuit tecum miſericordia. Aue Maria. 4.

Salue Maria, in quam Deus omnem pulchritudinem corporalem, omnemque gratiam ſpiritualem copiosè infudit, qua cum te gratam fecit omni populo Chriſtiano. O Virgo gratioſiſsima pariter & formoſiſsima, oro te, vt interceſsione tua anima mea donis ſpiritualibus ornetur: infere in cor meum viuum caſtitatis & puritatis affectum, vt in omni re tibi placeam, tuusque ſim famulus, atque viarum tuarum imitator. Aue Maria. 5.

Salue Maria, quæ à ſanctiſsimis parentibus tuis in templum deducta, Domino es præſentata, eiusque cultui atque miniſterio conſecrata; vbi vitam vixiſti angelicam, in omnibus pia, beneplacens, grata & accepta Domino. Da mihi, vt ſentiam in me ſanctiſsimæ conuerſationis tuæ odorem, vt ita per omnia viuam, ne (quantum fieri poteſt) aliquo modo diſpliceam, aut moleſtus ſim alicui hominum: nullum 6.

offen-

offendam, nulli ſim ſcandalo; ſed omnes in me conſolationem inueniant, & ad amorem Dei, mundiqúe contemptum per me prouocentur. Aue Maria.

7. Salue Maria Virgo, & omnium virginum anteſignana, quæ te totam Deo conſecrans inuſitato exemplo, hilari animo, & deliberata voluntate virginitatem vouiſti. Tu vera imago es caſtitatis & puritatis, cuius caſtiſsima & ſanctiſsima conuerſatio cæleſti quodąm lumine videntium te corda penetrabat, in ijsqúe viuum amorem puritatis & caſtitatis generabat. Oro te, vt à Filio tuo mihi impetres veram animæ & corporis puritatem, vt me nulla turpitudo libidinis iniquet; nullum me vitium poſsideat; nulli delectationi ſenſuali aſſenſum præbeam: ſed ſpretis omnibus blanditijs & cupiditatibus carnis, omnis mea voluptas in vnico tuo Filio ſemper benedicto conquieſcat. Aue Maria.

8. Salue Maria, quæ in ſacris tuis ſtudijs & contemplationum exercitijs à Deo ſic inflammari meruiſti, vt frequentiſsimas conſolationes Angelorum miniſterio perceperis, gaudioqúe admirabili conſcientiæ puritatis perfuſa ſis. Intercede pro me, vt detur mihi amor ſilentij & quietis, cum iugi deſiderio incumbendi meditationibus, orationibus, lectionibus, aliisqúe exercitijs

ſpiri-

ſpiritualibus;idque cum animæ meæ ſinceritate & tranquillitate hæc mea cura, hoc meum ſit ſtudium, quamdiu habitabo miſer in hoc carnis ergaſtulo. Aue Maria

Salue Maria, quę cùm eſſes virgo, conſilio & diſpenſatione diuina virgini ſponſo Ioſepho deſponſata es; ne patiare quæſo beatiſsima Virgo & mater, vt vnquam à te diſcedam: ſed oculis tuis benigniſsimis me ſemper obſerua. Quēadmodum enim quem tu iratis oculis intueris, non poteſt ſemper viuere: ſic ille quem tu benigno vultu aſpicis, non poteſt perpetuò perire. Accipe quæſo animam tui amantem, & ſerua in te ſperantem. Eſto mihi ſemper pia, vt te mediatrice gratiam inueniam apud eundem Dominum, qui te matrem elegit. Aue Maria. 9.

Salue Maria, quæ in medio profundiſsimarum tuarum contemplationum ab Angelo Gabriele humiliter es ſalutata, dum in cubiculo ſedes diuinis meditationibus intenta, vbi ab eodem edocta diuinorum myſteriorum facta es particeps. Vtinam omne gaudium meum in te ſæpe ſalutando, tibique continuum obſequium deferendo conſiſteret. Vtinam tribuat mihi Dominus, ne quid inueniatur in me, quod oculos tuos offendat, oculos, inquam, tuos Angelorum oculis puriores. Pater noſter. Aue Maria. 10.

Sal-

11. Salue Maria, quæ in castissimis tuis visceribus Filium DEI concepisti; ô beata & felix super omnes fœminas; dic mihi, quod gaudium, quam consolationem in cordis tui penetralibus sensisti, quanta dulcedine liquefacta est anima tua in illa hora, qua viuentis aquæ vena, & principium omnis dulcedinis in sanctissimum thalamum tuum intrauit, & purissimam carnem tuam induit? Laudo te, & glorifico te Virgo gloriosa; colo & veneror humillimè intemerata illa & intacta tua viscera, atque obsecro, vt donum puritatis in anima mea crescat & augeatur. Aue Maria.

12. Salue Maria, quæ Regem gloriæ tuo clausum gerens vtero abijsti in montana Iudæę cum festinatione, & cognatam tuam Elizabetham visitasti. Veni quæso & visita quoque animam meam: concede propitia, vt cunctis diebus vitæ meæ fideliter tibi seruiam, teque ex toto corde diligam. Aue Maria.

13. Salue Maria, purissima & delicatissima Domina, quæ grauida cum Ioseph sponso tuo à Galilæę ciuitate Nazareth, in Iudæam ciuitatem Dauid profecta cẽsum soluisti, quem omnes pendere iubebantur. Da mihi gratiam, vt patienter feram miserias huius exilij, semperque cogitationes meas ad cæleste illud domicilium Bethleemiticum habeam eleuatas: vbi verus ille panis vitę IESVS

Chri-

Christus, nostra salus, inuenitur. Aue Maria.

14. Salue Maria, quæ ex itinere fatigata, cùm pariendi tempus venisset, locum in diuersorio, vbi quiesceres, non inuenisti: sed pro puerperij molli lectulo ad stabulum, omnibus ventis, aërisque procellis peruium diuertisti, in eoque Regem cæli, terræque Dominum peperisti. Oro te, vt in memoriam illius gaudij, quo in illa hora viscera tua exultârunt, animæ meæ inordinatos affectus modereris, nihil vt vitiosè diligam, nullum peccatum mihi dominetur; imò fac, vt tanquam hospes & peregrinus semper ad æternam illam ciuitatem anhelem, & in solo Deo requiem quæram atque inueniam. Aue Maria.

15. Salue Maria, quæ sine dolore, aut sine virginitatis tuæ læsione Saluatorem mundi, & gaudium cæli peperisti. Tu simul es Virgo & Mater, tu templum veri Salomonis, tu es arca & sanctuarium Dei; tu porta clausa, quam vidit Ezechiel: tu es hortus conclusus, & cælestis sponsi fons signatus. Impleantur Domina cor meum, omnesque sensus mei diuina gratia, vt ope illius renouatus; in posterum vitam viuam & tibi, & Filio tuo gratissimam. Aue Maria.

16. Salue Maria, quæ Filiolum tuum, pusionem dulcissimum, & fructum ventris tui delicatissimum, laceris fascijs &

vili-

vilibus panniculis inuoluisti, atque in præsepio reclinasti. Da mihi Domina mea, vt amor tui cor meum sic occupet, & pulchritudo tua sic animam meam exornet, ne qua in me labes inueniatur: sed tanquam infans modò genitus efficiar, atque in quacunque tribulatione à te iuuari, tuisque beneficijs refici merear. ô Domina cum infantulo tuo ad me diuerte, eique in corde meo præsepe ad quietem sterne. Aue Maria

17. Salue Maria, quæ purissimum virginei tui pectoris lac infantulo Iesu Christo propinasti, eumque niueis tuis brachijs amplexa dulciter osculatum adorasti. Concede mihi, Domina, vt tribulationibus & miserijs huius vitæ oppressus, ad maternæ pietatis tuæ sinum recurram, & spiritualis consolationis lacte tuo beneficio refocillatus, omnes vani & fallacis mundi huius consolationes despiciam. Aue Maria

18. Salue Maria, quæ post quadraginta dies Iesum in templo præsentasti, vbi sanctus ille senex Simeon eum in brachijs excepit, & dulce illud canticum lachrymis permixtum cecinit, exponens tibi dolores, tribulationes, & persecutiones Filio tuo præparatas, tibique prædicens, quòd gladius doloris tuam pertransiret animam. Obsecro te mater sanctissima, vt intercedas pro me apud Filium tuum, vt me faciat diuturnæ

cru-

crucis & patientiæ ſuæ imitatorem, vt omnes tribulationes, quas mihi immittit, feram patienter, & hoc argumento magnam quam mihi dabit gratiam agnoſcam Aue Maria.

Salue Maria, quæ ab Angelo admonita, quomodo Rex Herodes inſtar canis rabidi circumibat, quærens filiolum tuum Ieſum, vt occideret eum, patriam deſerere, & in AEgyptum fugere iuſſa es Vt autem iſti furori locum dares, media nocte ſurrexiſti, patriam & domum tuam cum paupercula, quam habebas, ſupellectili reliquiſti, & in AEgyptum fugiſti: vbi toto ſeptennio inter Barbaros & infideles peregrina & paupercula cum incredibili patientia vixiſti. Tribue mihi gratiam, ô Regina cæli, vt in itinere pio tibi indiuiduus ſim ſocius, tuam patientiam, humilitatem & paupertatem imitando, atque in hoc mundo non ſecus atque peregrinus viuendo Aue Maria. 19.

Salue Maria, quæ cum Ieſu annos nato duodecim ad templum aſcendiſti, cumque ſine tua culpa perdidiſti, & cum maximo dolore atque diligentia quæſiuiſti: tandem vero in templo inter medios Doctores ſedentem, diſputantemque cum ſummo gaudio inueniſti. Concede mihi Virgo benedicta, vt quotieſcunque gratiam deuotionis mea culpa perdidero, eadem qua tu diligentia quæram; quærens inueniam, 20.

inuentamque maiori cum cura & solicitudine custodiam, vt eiusdem deuotionis ope adiutus ad obsequium mei Creatoris sim alacrior. Pater noster. Aue Maria.

21. SAlue Maria, quæ summa cum diligentia nutriuisti, & educasti Seruatorem nostrum in infantia, teneraque sua ætate: adolescentem verò, & in ætate virili eundem deuotè secuta es, cùm Regnum Dei populo vbique annuntiaret. Da mihi gratiam, vt spretis omnibus rebus transitorijs, te diligam, te sequar, & semper ad tuam præsentiam adspirem. Aue Maria.

22. Salue Maria, quæ ex ærumnis & persecutionibus Filij tui incredibiles dolores concepisti, maximamque de ignominiosa illius morte compassionem habuisti. Tribue vt eundem Dominum pro omnibus, quæ amore mei fecit & sustinuit, semper laudem & glorificem, amoreque illius accensus omnibus afflictis & dolentibus condoleam. Aue Maria.

23. Salue Maria, cuius animam doloris gladius pertransiuit, quando iuxta crucem stabas lachrymis tota perfusa, & pijs, mœstisque oculis tuis crudelissima vulnera, copiosissimumque sanguinem Filij tui toto corpore profluentem conspiciebas. Patere, ô Domina mea, vt iuxta crucem tecum semper maneam, deuotaque mente passionem Filij

tui, Redemptoris nostri colam & adorem Aue Maria.

Salue Maria dulcissima, quæ eodem tempore stans sub cruce tristissimum il- 24.
lud verbum; Mulier ecce Filius tuus, audiuisti; quo dicto Filius tuus te dilecto suo discipulo Ioanni commendabat, tibi filium, illi matrem constituens. Audisti & in eodem loco, quòd sitiebat, nec tibi datum fuit, vt ei modicum aquæ posses, ne in ipso mortis articulo propinare; imò aceto & felle amarissimo illum vidisti potari. Vidisti insuper & summo cum dolore Filium tuum suo Patri spiritum reddere; filium dico tuum, quem tu tanto amore complectebaris. Denique & sanctissimum eius latus lancea aperiri conspexisti; quod vulnus non ille quidem sentiebat, qui mortuus erat; sed purissimum maternumque pectus & cor tuum excipiebat, quod licet mortuum erat in rebus huius seculi, in dolore tamen & pœnis Filij tui charissimi plus quam viuebat. Per omnes illos acerbissimos dolores oro te, ô Virgo sacratissima, vt vulneres cor meum compassione atque memoria omnium dolorum, quos Redemptor meus pro me sustinuit, meque participem ille faciat omnium fructuum ex illis promanantium, ne vnquam amittam remedium mea culpa, quod ille mihi comparauit sua gratia. Aue Maria.

25. Salue Maria, quæ depositum à cruce Filij tui corpus in gremium tuum mœsta nimis excepisti, summoque dolore singula eius vulnera conspexisti, liuores, vibices, tunsiones, puncturas notasti: sordes, sputa, & sanguinis grumos admirata es: præcipuè verò illud vulnus lateris, quo interiora viscera patebant, & ipsum cor apertum videbatur, inspexisti; Filij mortem, & tuam deplorans orbitatem. Oro te, ô clementissima Domina, sit mihi vulnus illud lateris vnigeniti Filij tui semper apertum, vt per illud in arcam admitti, & in corde Domini mei quiescere mihi liceat Da vt nihil aliud velim, nihil sapiam, nihil cogitem, nihil desiderem, nisi Iesum, & hunc crucifixum. Aue Maria

26. Salue Maria, quæ corpus Filij tui aromatibus conditum, & in sindone munda inuolutum, ad sepulchrum multis lachrymis & suspirijs comitata es, Ibi thesaurus tuus depositus est, ibi sepulchrum lapide tectum, ibi facies tua obscurissima tristitiæ nube cooperta est; ibi Filio tuo valedixisti, occidente iam sole, domum tuam repetens, noctes, diesque insomnes apud sepulchrum libenter traductura, nisi religio prohiberet tunc orbitatem experiri, tunc solitudinem sentire cœpisti. Oro te, ô mater gratiosa, da mihi vt Filio tuo consepeliar, alienus à mundo soli Christo vi-

uam, meaque peccata defleam, quibus & mortem Filio, & matri lachrymas procreaui Aue Maria.

27. Salue Maria, quæ incredibili gaudio & consolatione perfusa, nouaque mentis dulcedine in triumphali illa Filij tui resurrectione refocillata es: cùm summo diluculo insigne lumen in conclaui tuo resplenduit, cùm Filius tuus incredibili gloria tibi astitit, teque & illustri sua præsentia, & dulcissimis verbis consolatus est. Eia pijssima Virgo, tuis precibus mihi tribuat omnipotens, vt quomodo Christus surrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & ego per Rom. 6.
vitæ sanctitatem resurgam, & in nouitate vitæ ambulem: partem inueniam in resurrectione prima, ne secun- Apoc. 20
da mors habeat in me potestatem. Aue Maria.

28. Salue Maria, quæ quadragesimo post Filij resurrectionem die, cum cæteris fidelibus ad montem Oliueti conuenisti, ibique Filium tuum, postquam eleuatis manibus tibi benedixisset, omniaque bona precatus esset in cælum euntem vidisti, eumque multis lachrymis prosecuta es; & si fas credere sit, spiritualibus oculis etiam sanctos Patres & iustos cum Filio in triumpho procedentes, Angelorumque choros de cælis ei occurrentes, & cum gloria in cælos deducentes conspexisti. O mater gratiæ, per immensum illud gaudium

te precor, concede mihi, vt ſpiritus meus Filium tuum in cælos ſequatur, vt poſthac quæ ſurſum ſunt quæram, vbi Chriſtus eſt in dextera Patris, non quæ ſuper terram, & vbi theſaurus meus eſt, ibi cor etiam meum conquieſcat. Aue Maria.

29. Salue Maria, quæ in die Pentecoſtes Spiritum ſanctum viſibiliter accepiſti, qui ad ſingulas animæ tuæ potentias ſua dona diffudit, tam copiosè, vt nihil præter hunc Spiritum mente & cogitatione à te perciperetur: tantùm enim tu ſola ex his chariſmatibus accepiſti, quantum ſimul omnes; hoc namque Filius tuus matri debebat, hoc capacitas tua 33. annis præparata merebatur. O Maria, per illud gaudium, quo perfuſa es, viſis Apoſtolis, alijsque fidelibus, qui Spiritûs ſancti participes erant, in alios plane viros mutatis (vt qui iam non ancillæ vocem, imò ne carceres & mortem metuebant; ſed ſe totos in Dei gloriam & proximorum ſalutem effundebant) tribue mihi, vt tuis precibus & fauore Spiritus ſancti repletus in Dei, proximique amorem inardeſcam, & pace atque lætitia interna perfruar. Aue Maria.

30. Salue Maria, quæ poſt aſcenſionem Filij quindecim adhuc annis in hoc mundo vixiſti, Chriſtianis ſolatio, auxilio & exemplo fuiſti, nec non & aliquem Eccleſiæ progreſſum vidiſti: tan-

dem

dem sexaginta tres annos nata moriens in cęlum super omnes Angelorum choros es exaltata, & in regali solio tanquam Regina & Domina omnium creaturarum nunc sedes: te nos Aduocatam & matrem nostram humiliter deprecamur, vt fidelem nostri curam habeas, atque ante Filij tui tribunal sic causam nostram agas, vt, cùm ille venerit viuos & mortuos iudicare, per tuam intercessionem à morte sempiterna liberemur, & à dextris inter eos, qui perpetuò regnabunt, connumeremur. Pater noster. Aue Maria.

SAlue Domina excellentissima, post 31.
Deum inter omnes Sanctos sanctissima Maria, quæ cum virginitate matris, & maternitate virginis, admirabili quodam modo Iesum Christum mundi Seruatorem peperisti. Tu es templum Dei gratiosissimum, tu sacrarium sancti Spiritus, tu secretum sanctissimæ Trinitatis cubile. Tui Filij palma, ô beata Virgo, terræ ambitus continetur: per te viui recreantur, & dulcissimi tui nominis memoria defunctorum animæ refocillantur. Inclina, ô pia Mater, aures tuæ misericordiæ ad orationem vilissimi tui famuli, & sanctitatis tuæ radijs omnem vitiorum meorum obscuritatem discute, vt sic reformatus tibi gratus sim, tuisque oculis benignissimis placeam. Aue Maria.

Salue Maria, reparatrix gratiæ: quis 32.

te non amaret? quis te non honoraret? quis se tibi non commendaret? Tu es lux nostra in rebus dubijs, tu in mœstis consolatio, in angustijs recreatio, in periculis & tentationibus fidele auxilium. Tu post vnigenitum Filium tuum certa salus es & spes nostra. Beati qui te amant, & per sanctitatem vitæ tibi familiares efficiuntur, & deuoti famuli. Commendo animam & corpus meum tuæ pietati; rege, doce, dirige, & defende me, secundùm tuam voluntatem, ô vitæ meæ refugium. Aue Maria.

33. Salue magnificum atrium & nobile Imperatoris æterni palatium, tu es illa mulier amabilis, pia, prudens, elegans, generosa, & digna super omnes creaturas honorari. Tu es illa Regina cæli, rutilans vt aurora, pulchra vt luna, electa vt sol, terribilis Dæmonibus vt castrorum acies ordinata. Da mihi quæso gratiam, vt in omnibus huius vitæ fortunis ad te semper respiciam, omnia visibilia contemnam, pulcherrimasque delitias, & delicatas pulchritudines cælestis illius curiæ sine intermissione contempler. Aue Maria

34. Salue splendidissima stella, & clarissima lux Maria, de qua natus est Sol iustitiæ Christus Seruator noster. Tu es Virgo super omnem formam formosa; tu mater, super omnem honestatem gratiosa; quæ benignissimis oculis tu-

is Ecclesiam Filij tui toto orbe diffusam intueris Dulce tuum nomen reficit laborantes; serena lux tua illuminat cœcos; suauis odor virtutum tuarum exhilarat iustos, & benedictus fructus ventris tui satiat beatos. Tu post Deum prima laudem omnem cùm hominum, tum Angelorum mereris. Ora pro me Domina, vt tuis precibus adiuta Deum Deorum, & te Dominam Dominarum in Sion videre merear. Aue Maria.

Salue beata Mater, plena superna clementia & consolatione, qua mediante 35.
venit in mundum cælestis illa benedictio, æternæque felicitatis gratia in te, & de te carnem assumpsit; deque tuo ventre, tanquam de thalamo, progressus est Iesus dulcis ille pusio, vnicus ille nostræ salutis auctor suauissimus, pulcherrimus, nobilissimus inter omnes filios hominum Tu religiosa memoria consolaris afflictos, tu casta contemplatione lætificas sanctos: tu perfecta innocentia adiuuas peccatores. Impetra mihi perfectam cordis puritatem, vt me etiam in album referas eorum, qui digni sunt à te adamari, & ab vnigenito Filio tuo diligi. Aue Maria.

Salue Maria Virgo formosissima, sal- 36.
ue melle dulcior, balsamo suauior, rosa pulchrior, lilio candidior, & viola suaueolentior: tu es fons Paradisi, puteus aquæ viuæ, thronus veri Salomo-

nis, vas purissimum omni amaritudine carens, & omni dulcedine atque consolatione plenum, Dominus te creauit Virginem sine macula, te elegit ancillam humilem: Dominus te amauit sponsam nobilissimam. Tu es generis humani gloria, tu pulchritudo & ornamentum totius Vniuersi. Ne auertas faciem tuam à me peccatore, imò te precor, ex sordido fac me mundum; ex peccatore iustum, ex ignauo diligentem, ex tepido feruentem, ex arido deuotum. Aue Maria.

37. Salue sanctissima sponsa almi Paracleti, salue rosa sine spinis, de qua nasci, & cuius lacte pasci Rex cælorum voluit. Salue mater Dei speciosa, fauo mellis dulcior, martyr ex compassione, lilio candidior. Tu es laus Confessorum, tu lux iustorum, tu gloria Virginum, & decus Sanctorum omnium; quæ cæteris omnibus ex vita purior, gradu dignior, aspectu pulchrior, & Deo vicinior. Hanc vnam, ô sancta Virgo, mihi gratiam impetra, vt te præ cunctis celebrem, cælici fulgoris lampadem, sanctorum principem, prece efficacissimam, munere largissimam, & almæ Trinitati proximam, in sempiternis gaudijs videre, teque frui sine fine merear. Aue Maria

38. Salue secura spes de seipsis diffidentium, omnium delictorum adiutrix potentissima, quam tuus Filius tanto

prosequitur honore, vt nihil eorum quæ petis deneget: sed omnia præstet, quæ postulas. Tu clauem habes thesauri cælestis: tu Cherubin honoratior, tu Seraphin sublimior. Tu honor & generis humani gloria. Omnes generationes beatam te dicunt, omnes creaturæ tui nominis gloriam prædicant. Tu super omnes Angelorum choros es exaltata. Aue Maria.

Salue Maria lætitia cæli, & exultatio 39.
terræ: tu es illa serenissimi luminis mater, quæ amabiliter animas omnium amantium te illuminas. Tu es illa dulcissima pietatis mater, quæ fideles tuos famulos ad gloriosum cæli feliciter deducis habitaculum: tu es illa columba formosa, quæ iuxta aquarum fluenta sedes, cuius vestimenta incredibilem spirant odoris suauitatem. Ad te faciem meam leuo cæli Reginam: ad te oculi cordis mei suspiciunt, in te confidit anima mea; miserere mei, quia post vnigenitum Filium tuum, in te omnis mea salus est reposita. Aue Maria.

Salue certissimum præsidium om- 40.
nium te inuocantium: tu es arx fortissima; in cuius meditullio securi sunt omnes ad te confugientes; tu es fidelissima propugnatrix omnium te laudantium: tu es lucida nubes appetituum nostrorum ardores temperans: tu es ros delectabilis nostræ cupiditatis æstus

refrigerans Tu es clauis ex gemmis & margaritis conflata, quæ portas paradisi reserat. Tu es flos inter spinas; tu lilium conuallium; tu lætitia oculorum ad te respicientium: tu tota es amabilis, tota delectabilis, tota candida, & tota benigna. Succurre mihi dulcissima Aduocata mea, & post fluctus huius seculi perduc me ad portum beatitudinis æternæ. Pater noster. Aue Maria.

41. SAlue laus Prophetarum, honor Apostolorum, fortitudo Martyrum, Confessorum, & Virginum: tu es palma iustitiæ pulcherrima, lilium castitatis iucundissimum: tu hortus cælestium delitiarum amœnissimus: tu es arca testamenti, in qua manna latet absconditum: tu es terra benedicta, quæ produxisti fructum arboris vitæ: tu es petra, de qua fluxerunt aquæ viuæ riuuli. O virgo beata, purifica cor meum, & munda illud ab omnibus peccatorum sordibus. Expelle à me quidquid tibi displicet in me, animam meam ab omnibus terrenis affectibus munda, rerumque cælestium amore inflamma, ad gloriam tuam, & vnigeniti Filij tui honorem perpetuum. Aue Maria.

42. Salue gemma pretiosissima, humani generis margarita singularis: tota pulchra es Virgo sanctissima, & macula non est in te: tu es vas electionis, tu gratiarum omnium armarium. Tu fi-

dem

dem Patriarcharum ſuperas, tu ſcientiam Prophetarum: tu zelum Apoſtolorum vincis, tu in patientia Martyribus ſublimior, tu in temperantia Confeſſoribus præſtantior, tu in humilitate & innocentia Virginibus excellentior: te totam pretioſiſsimis gemmis exornatam admiratur & ſuſpicit cæleſtis curia. Tu es ſol clariſsimus, qui defectum nullum patitur; in terra viuens illuminaſti cælum, & nunc in cælo ſedens illuminas terram, mundique tenebras & nubila diſsipas. Noli me ſpernere, ô ſpes mea; auxiliare, & fer opem huic miſero peccatori in ſua tribulatione. Aue Maria.

Salue Virgo ſacratiſsima, & inter cunctas mulieres omnis benedictionis genere benedicta: tu es pratum iucundiſſimum æternis vernans floribus: tu es roſa nitidiſsima ſuauitatis odorem reddens inæſtimabilem: tu es rutilans ſtella Iacob, quæ cælum & terram illuſtras: tu es virga Ieſſe, quæ mundum lætificas: omnes Angeli tuam mirantur pulchritudinem, omnes faciem tuam videre geſtiunt. Aſpice Domina lachrymas meas, meaque ſuſpiria exaudi: viſita & conſolare ſeruum tuum inutilem, veniamque illi ſuorum peccatorum exora. Aue Maria. 43.

Salue ſingulare cæli ornamentum, ſalue terrarum optata reparatio. Salue Regis æterni mater, millies felix & bea- 44.

ta, tibi omnes ætates, tibi omnes generationes caput inclinant: tuis pedibus se terrarum substernit ambitus; post ineffabilem enim & summam Trinitatem, nil dignius te, nil pulchrius habet cæleste palatium. Dæmones cùm nomen tuum audiunt contremiscunt, & vlulantes tenebrarum quærunt latibula: quia tu caput antiqui serpentis contriuisti. O Maria, insidiatur ille mihi quotidie, & quasi leo rugiens circumit, quærens me, vt deuoret, eia tu me ab illo protege, tu hostem liga, tu enerua, ne vnquam illius obsit mihi ira, lædátve me eius potentia. Aue Maria.

45. Salue secretum Spiritus sancti conclaue, diuini Verbi sacrum tabernaculum; salue Mater sanctissima, quæ Angelorum gaudium, salutemque hominum Iesum Christum peperisti, & in brachijs tuis lacte pectoris tui purissimo nutriuisti, osculisque, amplexibus, & maternis blanditijs fouisti Oro te Virgo gloriosa, per misericordem illum tuum animum, & per solicitam curam, qua filiolum tuum vnigenitum educasti, vt causam meam coram illo perores, atque impetres mihi, vt omnia peccata mea deleantur, & nomen meum in libro vitæ scribatur. Adiuua me quamdiu in hoc procelloso mari fluctuo, & ad finem vitæ meæ ad tranquillum cælestis Hierusalem portum

me fac peruenire. Aue Maria.

Salue serenissima ac suauissima Virgo Maria. Tu es illa turtur castissima, cuius pium murmur & gemitus mirum in modum sancto placuit Spiritui. O Virgo gratiosa, Virgo admirabilis, Virgo speciosa, illumina tenebras interiores animæ meæ lucis tuæ radio, vt vitiorum meorum obscuritate sublata, magnitudinem pulchritudinis tuæ dignus sim contemplari. Aue Maria. 46.

Salue porta Orientis semper clausa, per quam intrauit ad nos omnium filiorum hominum speciosissimus; tu es clauis Dauid, quæ cælum aperis; tu es lex iustorum, & norma credentium. Conuerte ad me beneuolos virginei tui vultus oculos, affectus meos amore pietatis accende, memoriam meam illustra, cor meum purifica, & voluntatem meam in viam diuinorum mandatorum dirige, vt in tremendo Dei iudicio mihi etiam cum cæteris Sanctis aliqua sit portio. Aue Maria. 47.

Salue solitudinis amatrix, & quietis interioris custos. Salue Virgo honestate admirabili decora, & ineffabili sapientia celebris. ô Virgo electa, Virgo inter omnes filias Hierusalem formosa. Tu es sacratissimum diuinitatis tabernaculum: tu es deliciarum hortus, ex quo prodijt flos ille pulcherrimus, IESVS Christus, animarum nostrarum 48.

Redemptor & Seruator vnicus. Animam meam aduentûs tui claritate illustra, vt fallacias huius mundi agnoscere discat & fugere; spiritum meum in pura sanctitatis tuæ contemplatione suspende, vt æternæ felicitatis dulcedinem aliquam percipiat. Aue Maria.

49. Salue ô generosa mater summi Creatoris, Virgo delicata & suauis, da vt vnguentorum & aromatum tuorum iucundissimus odor in nares meas ascendat: spiritus meus te nocte sentiat, & viscera mea tecum lætentur interdiu. Da vt cor meum erga te dulciter afficiatur, anima mea te amore diligat intimo, & lingua mea in laudibus tuis occupetur sine vllo fastidio. Aue Maria.

50. Salue nobilissimum sanctæ Trinitatis triclinium, filia Dei Patris, genitrix Filij, & nympha Spiritus sancti, ô Regina cæli, porta paradisi, Domina mundi: ô refugium peccatorum, aduocata pauperum, laus iustorum. Tu facta es omnibus omnia; sapientibus & insipientibus copiosissima charitate debitricem te facis: omnibus misericordiæ sinum aperis, vt de plenitudine tua accipiant vniuersi: captiuus redemptionem, æger curationem, tristis consolationem, peccator veniam, iustus gratiam, Angelus lætitiam, denique tota Trinitas gloriam, Filijque persona carnis humanæ

[margin: ...ernard. ...n Serm. ...e B Ma...a, cuius ...itium ...ignum ...nagnū.]

ſubſtantiam: nec eſt qui ſe abſcondat à calore tuo. Accipe quæſo, ô clemens, ô pia, hanc tepidam meam doxologiam, has laudes tuas miſericorditer admitte, nec repelle, quas ore, licet polluto, coram te effudimus preces: ſed nos clientes in ſeruos tuos ſuſcipe: clementia tua nos protege, pietate nos guberna, dulcedine nos ſolare; largire nobis beneficia, confer remedia, medere contritis corde, pone fortitudinem lugentibus Sion, da coronam pro cinere, oleum pro luctu, pallium laudis pro ſpiritu mœroris. Sonet vox noſtra in auribus tuis, oſtende nobis hîc faciem miſerationum tuarum, & ora pro nobis vnigenitum Filium tuum, vt poſt hanc vitam de ſtola immortalitatis induta videamus, regnantem cum Patre, Filio, & Spiritu ſancto, per omnia ſecula ſeculorum, Amen. Pater noſter. Aue Maria.

ORATIO AD DEIPAram Virginem.

O Glorioſa ſemperque benedicta Virgo, qua fronte oratio mea in tuum veniet conſpectum, qui gratiam omnem, quam ſacratiſſima Filij tui paſsio mihi comparauerat, mea negligentia, mea ſocordia, mea ingratitudine tam turpiter amiſi. Quia tamen æqua eſt mea petitio, audebo, licet peccator maximus, te vt me audias interpellare.

Quid enim peto à te, ô Regina cæli, quàm vt Filium tuum preceris, vt pro infinita sua misericordia cuncta crimina mea mihi ignoscat? Scio quidem hac me indignum gratia, sed tuis id mihi precibus indulgeat, ne mea culpa pereat, quod ille ad suam imaginem creauit. Tu es lux in tenebris, tu speculum Sanctorum, tu spes peccatorum. Omnes generationes benedicunt tibi, omnes desolati inuocant te, omnes iusti oculos suos ad te leuauerunt, omnes creaturæ in te exultant. Angeli in cælo tua præsentia gaudent, animæ defunctorum in Purgatorio tua intercessione refocillantur, & homines in terris adhuc exulantes, spe de te concepta corroborantur.

Omnes ad te clamant, omnibus respondes, pro omnibus intercedis. At ego infelix quid agam, vt in tuam me gratiam insinuem? Peccatum meum me arguit, meritum meum aut nullum aut exiguum timidum me reddit, malitia mea os mihi obstruit. Nihilominus oro te, ô Virgo nobilissima, per immensum illum & lethalem dolorem, quo tuus affligebatur animus, cùm dilectissimum Filium tuum maledicta Crucis trabe oneratum, ad locum supplicij prorepere videres, vt omnes inordinatos appetitus, tentationesque carnis in me occidas: ne ego iniquitate mea perdam, quod ille mihi suo sanguine

guine acquisiuit. Piæ istæ lachrymę, quas vberrimè cruentata legens Filij vestigia profudisti, semper in animo versentur meo: vt eas meditanti lachrymarum fluenta oculis meis erumpant, tam copiosa, vt ad eluendas omnium meorum peccatorum maculas abundè sufficiant. Quis enim peccator sine tuo patrocinio audebit coram æterno iudice comparere? qui etsi placabilis sit & patiens in sustinendo & expectando, iustus tamen etiam est, & seuerus in puniendo. Quis iustus adeò, vt in districto illo iudicio tuo non egeat auxilio? Quid igitur fiet de me Virgo sacratissima, si tua intercessione non recuperauero, quod meo peccato perdidi? Magnum quid peto, si mea intuearis crimina; sed exiguum est, si tuam inspexeris potentiam. Nihil est quod ego peto, si conferatur cum illo, quod tu potes dare vel impetrare.

Emenda vitam meam, ô Regina Angelorum, omnia opera mea sic dirige, vt licet indignus, merear à te exaudiri. In me tuam ostende misericordiam, vt omnes boni te laudent, omnes mali in te sperent. Dolores & cruciatus illi, quos tu in amarissima Filij tui Redemptoris nostri passione sustinuisti, semper in conspectu meo sint, mecum vigilent, mecum dormiant, mei cordis sint solatia. Auxilium tuum non auferatur â me, pietas tua non deserat me,

memoria tui nunquam in me moriatur. Si tu me Domina derelinquas, quis me ſuſcipiet? ſi tu oblita fueris mei, quis recordabitur? ſi tu, quæ ſtella maris es, & peccatorum ductrix, me non illumines, quò tandem vadam? quid de me fiet?

Ne ab inimico tentari me patiare: ſi tentatus fuero, ne cadam: ſi cecidero, porrige manum, & me rurſum eleua. Quis vnquam te inuocauit, & exauditus non eſt? quis vnquam rem æquam à te petijt, & non impetrauit? Quis vnquam ſeruiuit tibi, cui mercedem amplissimam non reddidiſti? Da mihi, ô benedicta Virgo, vt cor meum ſentiat horrorem illum, qui te inuaſit, quando pretioſiſsimum Filij tui corpus de cruce ſublatum tuis brachijs excipiebas, intuens ſanctiſsimam illam faciem, quam adorant Angeli, liuoribus, puncturis, tunſionibus, ſputis, ſordibus & ſanguinis eius grumis tam miſerè commaculatam, videnſque barbaram illam crudelitatem, quam paſſa erat iuſti innocentia, vt ſatisfaceret pro peccatoris inobedientia. Vere tunc gladius doloris animam tuam pertranſiuit. Lucæ 2.

O Regina cæli, videor mihi videre te ſub cruce expanſis brachijs, oculis præ lachrymarum multitudine caligantibus, capite in terram demiſſo, vultu pallido, & tanto animi dolore obrutam, quãtum nemo vnquam hominum

ſenſit, aut ſentiet in poſterum. Hæreant ſemper in mente mea verba illa mœſtiſſima, quæ forſitan ad eos dixiſti, qui te intuebantur. O vos omnes qui tranſitis, attendite & videte, ſi eſt dolor, ſicut dolor meus: vt virtute verborum illorum merear à te exaudiri. Transfige animam meam illo doloris gladio, qui tuam ipſius animam pertranſiuit, quando lacerum & dilaniatum corpus Filij tui in ſepulchrum intuliſti, vt ſemper & vbique memor ſim, me terram eſſe, & in terram reuerſurum: ne me decipiat perituri huius mundi gloria. Da vt ſemper meminerim, quoties in monumentum, in quo pretioſiſsimus ille theſaurus erat reconditus, inſpexiſti, vt ad meas etiam preces reſpicere non dedigneris. Thren. 1.

Memoria tuæ ſolitudinis, ô beata Virgo, mea ſit indiuidua comes: illam ſolitudinem dico, in qua mœrens illo tempore ſedebas, quo Filius in ſepulchro quieuit: quo nihil apud te, aut in te viuebat, præter dolores, cruciatus, afflictionesque ineffabiles: quando aquas amariſsimarum tuarum lachrymarum bibebas, & cibum triſtiſsimarum rerum recordationis manducabas: vt & ego plangendo peccata mea per tuas iſtas anguſtias, quas in his terris ſuſtinuiſti, merear aliquando tuam illam videre gloriam, qua nunc in cæleſti frueris conſortio, & in ſecula ſeculorum frueris, Amen.

ORATIO AD QVEMVIS *Apostolum.*

Collector. SAlue sancte N. magnæ Dei Ecclesiæ Princeps maxime: Salue belli triumphalis dux: Salue cælestis aulæ heros inclyte, quem Christus Seruator noster de hoc mundo elegit, vt per te mundi infimum & infirmum, ea quæ erant potentissima deijceret. Tu es asini mandibula, in qua verus Samson Christus IESVS Philistæorum fudit agmina: tu vomer, quo Sangarus viros fortissimos interfecit: tu baculus & funda, quibus mysticus noster Dauid gigantem deiecit, per te rudem, indoctum, & simplicem Deus nomen suum per cunctas nationes fama celebrauit, & asperrimam Diaboli tyrannidem euertit. Cùm enim sonus tuus in omnem terram exiret, & verba tua in fines orbis terræ, mundus fuit ædificatus in sinceritate fidei, in bonitate operum fœcundatus, à negligentijs excitatus, ad cælestium contemplationem incitatus, & à Dæmonum potestate liberatus.

Iudic.15.

Iudic.3.

Tu viuens itaque in carne Ecclesiam Dei tua prædicatione plantasti, & tuo sanguine irrigasti: ideoque coronam triumphalem meritus es; cælum verbo claudis, & seras eius soluis: singularique prærogatiua tibi datum est, quod in consummatione seculi sedebis cum viuorum ac mortuorum iudice, super se-

dem tuam, iudicaturus duodecim tribus Iſrael.

O igitur maxime ac fideliſsime DEI nuntie, qui non tibi ſoli vixiſti, non tibi ſoli mortuus es: ſed ei, qui pro te mortuus eſt, & maximè nobis miſeris peccatoribus propter illum: Pro nobis enim facit tua doctrina, tua vita, tua mors: Tu enim nobis in conuerſatione continentiam, in prædicatione ſapientiam, in paſsione tua patientiam contuliſti, & quartum vſque hodie conferre non ceſſas, miſericordia plenus: quod eſt ſanctarum fructus orationum. Scio enim quòd qui potens fuiſti in terra, potentior es in cælis, ante faciem Domini tui. Qui enim, dum hîc adhuc viueres, miſertus es peccatoribus, & oraſti pro illis, nunc cùm multo veriùs agnoſcas miſerias noſtras, pro nobis non orabis? Beata illa patria tuam charitatem non mutauit, ſed augmentauit, imò tibi viſcera miſericordiæ mouit, qui iugiter ante fontem miſericordiæ verſaris.

Bernard. Serm. 3. de SS Petro & Paulo.

Cur igitur non ſperabo? cur in tuo patrocinio non confidam? cur precibus preces tuas, & cur deuotis ſuſpirijs tuam intercesſionem non implorabo? Eia igitur ſancte Dei Apoſtole N legationem pro me ad thronum miſericordiæ ſuſcipe: impetra mihi veram fidem, quæ in perſecutionibus non frangitur; ſolidam ſpem, quæ in tribulationibus

non deijcitur; ardentem charitatem, quæ in multifarijs huius ſeculi negotijs non extinguitur; & perſeuerantiam in bonis operibus, ne ad ſiniſtram vel ad dexteram declinem, ſed viam regiam ambulem, donec perueniam ad eum, qui eſt via, veritas, & vita, Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

AD QVEMVIS MARtyrem

Colle-ctor

O Glorioſe Martyr Dei, ô fortiſsime Athleta, ô miles inuictiſsime ſancte N. qui conſtanti & intrepido animo nomen veri Dei confeſſus, ex atrociſſimis pugnis per patientiam & tolerantiam victor euaſiſti: fractum quidem & dilaceratum eſt corpus tuum, & concidit: animus autem triumphans ad originem ſuam lætus euolauit. Quantus in te tuimetipſius neglectus, imò aſpernatio? minas iudicum non timuiſti, tortorum carnificinam non horruiſti, rimante ferro latera ſacrum è carne tua ebullire ſanguinem lætus aſpexiſti, non aliter corpus, quàm lapidem aut lignum reſpiciens. Teſtis veritatis factus es, non affeueratione ſola, vel iureiurando: ſed ſanguine, vita & aſperitate cruciatuum intolerabili. O beata lingua, quæ ſacram illam vocem emiſit, quam aër excipiens ſacer factus eſt: Angeli audientes plauſerunt: Dia-

bolus cum ſuis dæmonibus magnam accepit plagam, Dominus in cælo deſcripſit.

Quid fiet de nobis miſerrimis peccatoribus, qui vitam in omni mollitie ducimus, in delitijs & voluptatibus deſides ac ſecuri? qui intolerabile cenſemus, ſi quid duriuſculum acciderit, aut contra animi ſententiam, corpora & animos geſtamus delicatiſsima: nec eſt tam leue quid, à quo non impatientiſsimè percellimur. Qua tandem freti fiducia Chriſti nomen audebimus ferre? illum appellare patrem, & tribunalis illius expectare cenſuram? Si non coronetur niſi qui legitimè certarit, ecquam nos coronam vel petimus, vel ſperamus, qui nunquam certamus? qui omne certamen non aliter, quàm rem omnium longè miſerrimam exhorremus? 2.Tim 2.

Te nobis, ô ſanctiſsime Chriſti martyr, Deus propoſuit exemplum, vt in te ſemper, tanquam oculus iaculantis in album animo & cogitatione eſſemus intenti: teque imitaremur laborantem & pugnantem in mundo, quem ſequi cupimus triumphantem in cælo Quod cùm viribus noſtris præſtare nequeamus, eia intercede pro nobis apud Deum pro gratia, vt diſcamus ex te fidem quærendo acquirere, viuendo excolere, moriendo ſeruare: diſcamus plus peccatum timere, quàm gladium: di-

ſcamus propter vitam magis iuſtitiam amare, quàm vitam: fidemque & timorem Dei plus, quàm mundi gloriam. Quem tu in media belli tribulatione ſeruaſti, ne nos in ſecuritate pacis perdamus. Anchoram ſpei & religionis, quam tu cuſtodiſti in fluctu, ne nos amittamus in portu.

Nunc veritatem, quam vita & ſanguine teſtificatus es, perſpicis, exutus tenebris lucem intraſti ſempiternam, tantæque victoriæ præmio perfrueris: vtinam nobis etiam aliquantulum conſtantiæ & patientiæ, pauxillumque promptæ voluntatis à chariſsimo tibi Chriſto impetres, vt tum crucem iſtam tuam magnam atque excellentem cuperemus tecum portare, tum minutas has, quæ in hac vitæ noſtræ quietudine ac ſecuritate incidunt, auidè complectamur, libenter & ſine detrectatione geſtemus vt quatenus nobis conceditur, laborum atque ærumnarum Chriſti temporarium quoddam ſumamus experimentum, vt regni illius, quod ipſe per crucem ſuam aſſecutus eſt, conſortes ſimus in æternitate. Amen.

AD QVEMVIS CONFESſorem Oratio.

SAlue cæleſtis curiæ triumphale decus, ô ſanctiſsime Dei Confeſſor beate N. ſingularis amice Dei, & lumen Eccleſiæ: viuum templum Spiritus ſancti,

cti, currus Iſrael & auriga eius: ſerua populum tuum in ſanctitate & iuſtitia miſertus noſtri, qui inter tot & tantas miſerias memoriam abundantiæ tuæ eructamus Magna eſt ſuper te diuinæ diſpenſatio pietatis, quæ te paruum fecit in oculis tuis, magnum in ſuis. Feſtiuitas tua, quæ meritò tuis virtutibus votiua impenditur, tuis nobis efficiatur meritis & precibus ſalutaris. Gloria ſanctitatis tuæ, quæ à nobis frequentatur, continuatur ab Angelis, ſic erit nobis dignè iucunda, ſi fuerit & fructuoſa Liceat nobis aliquas te migrante retinere reliquias de fructibus ſpiritus, quibus onuſtus aſcendiſti, qui in tuo hodie tam delitioſo conuiuio congregamur. Bernard. in vita Malachiæ.

Vita tua lex vitæ & diſciplinæ; mors tua mortis portus, & porta vitæ: memoria tua dulcedo ſuauitatis, & gratiæ: præſentia tua corona gloriæ in manu Domini Dei tui. O oliua fructifera in domo Dei, ô oleum lætitiæ vngens & lucens, fouens beneficijs, coruſcans miraculis; fac nos eius, qua frueris, lucis, ſuauitatiſque participes.

O odoriferum lilium in æternum ante Dominum germinans, florens & ſpargens vbique viuificum ſuauitatis odorem: cuius apud nos memoria in benedictione eſt, apud ſuperos præſentia in honore: da ſalutantibus te & inuocantibus tuam interceſsionem, tan-

tæ plenitudinis participio non fraudari. O luminare magnum, & lux in tenebris lucens, signorum radijs & meritorum, illuminans carcerem, & lætificans ciuitatem, fuga de cordibus nostris virtutum splendoribus tenebras vitiorum. O stella matutina, eò cæteris clarior, quò diei vicinior, similior soli: dignare præire nobis, vt & nos in lumine ambulemus, quasi filij lucis, & non filij tenebrarum.

Ex Ludouico Viue.

O aurora diescens super terram, quàm multos exemplo vitæ, quàm multos verbis & oratione, quàm multos precibus adduxisti ad meliorem frugem, & lucrifecisti Christo? Quantum erat solatium hominibus in rebus suis aduersis, vel ex sola tua (cùm viueres in terris) præsentia? quum se innixos tibi populi existimarent, quasi columnæ firmissimæ, & habere se quodammodo Christum ante oculos corporis præsentem? Nunc solutus hoc carcere miserrimo, lętus, securusque reuolasti in patriam: non iam malis vrgeris ampliùs vitæ huius, nec infestaris à Satana, nec solicitaris varijs artibus, vt desciscas à Christo: nos hîc iactamur tot casibus, fluctuamus inter vndas præsentissimi periculi; ora Patrem cælestem, cui nunc inseparabiliter coniunctissimus es, vt nos istuc quoque vocet: imò siue vltro, siue renitentes pertrahat, vt vnum & tecum simus, & cum illo, præstante Domino nostro

Iesu

Iesu Christo, cui laus in secula seculorum, Amen.

AD QVAMVIS VIRGINEM Martyrem.

GAude, ô Christi martyr inuictissima, & virgo sanctissima N. dupli- *Collector.* ci nobis veneranda titulo, quæ non contenta virginitatis puritate, huic addere voluisti martyrij constantiam. Quare te mater Ecclesia meritò vniuersum per orbem terrarum veneratur, festum diem tibi cum canticis agens, & corollas purpureis ex rosis, candidisque lilijs contextas offerens. In te licet vasculo fragiliori potentiam suam Deus ostendit: per te Reges & Principes cum omni inferorum atque huius seculi tyrannide contemnens. Tu tenerrima Virgo iudicem non timuisti, sententiam eius spreuisti, minas & verbera irrisisti.

Simul vt tuba tyranni insonuit, ad prælium, agonemque te quam ocyssimè præparasti: verbera tibi amœnissimæ rosæ fuerunt, tormenta coronæ, carcer obscurus ridentibus plenus floribus ager Torpebant cruciando lictores, manus eorum vt cera defluebant; tu verò adamante durior, robustior leone, & immota rupe constantior permanebas. Luxata cuncta membra & contrita erant, sanguis toto corpore copiosus erumpebat, corpore quidem stabas exanguis, sed animus stabilis omnino

perſeuerabat, & inuictus. Non enim potuiſti oculos tuos in tormentis, ſed in paratas tibi à ſponſo tuo coronas defixiſti. Totius mundi tempeſtas, & omnium tormentorum genera fidem Chriſto ſemel datam labefactare non potuerunt. Fortis enim vt mors erat tua dilectio, imò morte fortior; quæ mortem, omniaque mortis arma atque inſtrumenta fortiter proſtrauit, & inuicta deuicit.

Ideo meruiſti in ſummi Regis aulam manibus Angelorum deportari, vbi nunc fulges coronata, vbi ludis inter virgines & puellas, quæ annos ſuos ſanctis moribus tranſſcenderunt, palmamque martyrij per fidei conſtantiam rapuerunt: vbi diſpar eſt gloria ſingulorum, ſed communis eſt lætitia omnium.

Nos miſeri, qui adhuc in hoc procelloſo mundi pelago fluctuamus, adeò debiles ſumus, adeò infirmi & molles, vt vel leuis aura, vel exigua commoditas, turpis cupiditas, aut breuis voluptas à Chriſti ſponſi tui charitate abſtrahat; propter res penè pueriles & ludicras pietatem & iuſtitiam prodimus. Quare, ô Virgo ſanctiſsima N. per inuictum illud robur tuum, per ipſum te rogo, qui te elegit, qui te talem fecit, de cuius pulchritudine iam ſatiaris, de cuius immortalitate iam immortalis facta es, eſto memor no-

ſtri,

ſtri, & deprecare pro nobis communem Dominum noſtrum IESVM Chriſtum, vt immotam nobis tribuat fidei conſtantiam, & charitatem, à qua nec bonum temporalium iactura, nec popularis auræ metus, nec voluptatis titillatio, nec cupiditas aut animi vlla perturbatio ſeparet: ſed quæ inter omnes terrores & minas huius ſeculi, inter omnes tentationes Diaboli, inter omnes illecebras carnis maneat illæſa & integra; donec perueniamus ad illam patriam, quæ tranquilla eſt, quæ nec hoſtem timet, nec vllo metu mortis afficitur: ſed de perpetuæ gloriæ incorruptione lætatur, vbi tu cum Chriſto viuis & regnas, per omnia ſecula ſeculorum, Amen.

ORATIO AD QVAMVIS *Virginem non Martyrem.*

SAlue caſtiſsima Virgo, beatiſsima N. quæ ab ipſis incunabulis corpus tuum Chriſto conſecraſti, & in hoc mundo inter homines non humanam, ſed Angelicam vitam duxiſti; in carne viuens, ſed nullum carnis habens conſortium: Ideo ſibi ſponſam elegit Dominus. Nobilitatem huius ſeculi, pulchritudinemque humanam contempſiſti; ſed genere & dignitate nobilior, quouis homine Chriſtus te annulo fidei ſuæ ſubarrauit. Diuitias & pompam huius ſeculi aſpernata es, ſed gem-

mis & auro ornauit te altiſsimus Dexteram tuam & collum tuum cinxit lapidibus pretioſis, tradidit auribus tuis inæſtimabiles margaritas, vernantibus & coruſcantibus gemmis circundedit te.

Ipſi ſoli fidem ſeruaſti, ipſi te tota de-
Pſal.44. uotione tradidiſti. Audiſti & vidiſti, & inclinaſti aurem tuam: oblita es populum tuum, & domum patris tui, quia nec alium amatorem aſpicere, nec eum derelinquere voluiſti, cui te æterna charitatis copula deuinxeras. Ideo concupiuit Rex ſpeciem tuam: præparauit tibi Dominus coronam in æternum, & thronum ſuum in te collocauit: cum
Matt. 25. lampade & oleo Sponſo occurriſti, &
Apoc.14. cum Angelis in Paradiſum ad nuptias Agni admiſſa, ſequeris illum quocunque ierit, & canticum cantabis, quod nemo cantare poterit, niſi quæ ſe ab omni carnis pollutione mundam ſeruauerit.

Magna fuit, ô ſanctiſsima Virgo N. fides tua, magna dilectio: ſed maior merces, quam cum mundo decertando tandem conſecuta es Eia Virgo impetra nobis gratiam ab eo, cui ſeruiuiſti, quem ſuper omnia dilexiſti, in cuius amplexibus nunc molliter quieſcis, vt templum Spiritûs ſancti, quod nos ſumus, omni diligentia cuſtodiamus, ne immundis actibus, obſcœnis cogitationibus, aut impuris verbis polluamus. Ne in nobis caro dominetur, aut corde

luxu-

luxuriemur, ſi opere, quod volumus, implere non liceat. Impetra mihi gratiam, vt purum me ſeruem atque immunem ab omni opere carnali, vt ſi ſupremum virginitatis gradum attingere nequeam, ſaltem vt proximum conſequar, & in impuritate mea me purum contineam, nec vnquam eò perueniam, vt vita mea beſtijs, quàm homini ſit ſimilior. Ora pro me Chriſtum Sponſum tuum, vt fortitudinem mihi conferat, qua carnem ſpiritui ſubijciam, eius deſideria in me occidam, & iam non ſecundum carnem, ſed ſecundum ſpiritum ambulem: tollat à me omnes peccandi occaſiones, & det, ne cùm voluntas prompta ſit, caro per infirmitatem labatur.

Scio quidem ardua eſſe quæ peto, & ſupra hominem poſita; nihilominus cùm conſidero diuitias, nobilitatem, pulchritudinem, ætatis florem, cæteraſque, quas habuiſti, peccandi occaſiones; & cùm conſidero ſummam in te animi, corporiſque puritatem, Virginitatiſque immobilem conſtantiam, non diffido, imò potius confido, quòd tu, quæ eiuſdem mecum naturæ, id tibi à ſummo Deo impetrare potuiſti, etiam mihi impetrabis nunc ad orationum tuarum præſidium recurrenti; quatenus mihi detur in hoc ſeculo puritas mentis & carnis, poſt hanc verò vitam æterna illa beatitudo, qua tu nunc frueris cum

Sponso tuo, Domino nostro IESV Christo, per omnia secula seculorum, Amen.

ORATIO AD QVAMVIS *S. Viduam aut Coniugatam.*

Collector. PVlchra facie, sed pulchrior fide es, o beata N. quæ in sexu fragili manum

Prou.vlt. ad fortia quæque mittens, sic in hoc mundo vixisti, vt cæleſtis patriæ desiderium nunquam amiſeris: sic carnis voluptates temperaſti, vt virtutis aspe-

1.Cor.7. ritates nunquam subterfugeris: sic virum habuisti, quaſi non habueris, sciens quia præterit figura mundi huius. Tu licet viro subdita seruiebas, non carnaliter, sed spiritualiter alium amatorem habebas, cui Ecclesia ipsa (cuius tu membrum eras) coniunx est, quæ fidei, spei, charitatis integritate non in solis virginibus ſanctis, sed & in coniugatis & viduis tota virgo est. Nulla tibi maior cura, nulla solicitudo familiarior, quàm vt huic Sponso placeres, corporeque & spiritu sancta esses.

Tu gloria Ecclesiæ, tu lætitia Angelorum, tu magnificentia cælorum, quia fecisti viriliter, & confortatum est cor tuum. Manum tuam aperuisti inopi, & palmas tuas extendisti ad pauperem: oculus fuisti cæco, & pes claudo: mater orphanorum, & consolatrix viduarum. confidebat in te cor viri tui, & filij tui te prædicabant: os aperiebas sa-

pien

pientiæ, & lex clementiæ ſemper erat in lingua tua. Semitas domus tuæ conſiderabas, & panem otioſa non comediſti. Ideo auris audiens beatificabat te, & oculus videns teſtimonium reddebat tibi. Dedit tibi Dominus de fructu manuum tuarum, & laudant te in cælis opera tua: Dominus confortauit te, & eris benedicta in ſecula.

Obſecro te per tuam charitatem, quæ ſecura es de te, eſto ſolicita de me: ſecura es de tua immarceſcibili gloria, eſto ſolicita de mea multiplici miſeria. Ora pro me DEVM & tuum & meum, vt reſecet in me temeritatem iniquam, infrunitos carnis motus, omnemque voluptatis cupiditatem: auferat deſidiam & pigritiam, mentis hebetudinem, cordis obſtinati cæcitatem, inobedientiam bonis conſilijs repugnantem. Det mihi miſericordiæ opera, pietatis ſtudia, vt compatiar afflictis, neminem deſpiciam, bonos ſequar, à malis recedam; largiatur mihi in aduerſis patientiam, in proſperis continentiam. Det denique vt magno animo terreno hæc contemnam, & toto pectore cæleſtia quæram, ad eaque tuis precibus tandem perueniam, per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

(∴)

CAPVT XI.

PRECATIONES DEPRECATORIAE, QVIBVS pro euitandis maris spiritualibus & internis diuinam opem imploramus.

Quot tentationibus exposita sit vita nostra, & quàm necessarium nobis sit diuinum auxilium.

1. Collector. Ex meditat. Beati Bernard. Psal. 38. Iob 10.

NOtum fac mihi Domine finem meum, & numerum dierum meorum indica mihi: Nunquid non paruitas dierum meorum finietur breui? tædet enim animam meam vitæ meæ. Quæ namque hæc vita est, vbi non desunt continuæ tribulationes? vbi plena laqueis & hostibus sunt omnia? Vix vna tentatio recedit, & alia mox succedit: sed adhuc priore durante conflictu, alij plures superueniunt & insperati. Adiuua me igitur Domine Deus meus, quoniam inimici mei circundederunt animam meam: hinc corpus, illinc Diabolus, istinc mundus instant, & vim faciunt, quærentes animam meam. A corpore fugere non possum, nec ipsum fugare: circumferre illud necesse est; quoniam alligatum est mihi:

peri-

perimere non licet; sustentare cogor; & cùm illud impinguo, hostem meum aduersum me nutrio. Mundus circumcingit & obsidet me vndique, & per quinque corporis fenestras, visum, auditum, gustum, odoratum & tactum, sagittis suis me vulnerat, & mors intrat per fenestras meas in animam meam. Diabolum videre non possum, & ideo minùs mihi ab eo çauere: tetendit arcum suum, & in eo parauit sagittas suas, vt vulneret me repentè: narrauit vt absconderet laqueos suos, & dixit; Quis videbit eos? Quocunque me verto, nulla securitas est. Caro suggerit mihi mollia, mundus vana, Diabolus amara. De somno, de potu, de cibo, cæterisque ad carnis curam pertinentibus loquitur mihi caro: De ambitione seculi, de iactantia, de arrogantia, de superbia mundus mihi fabulabatur: ad iram verò, malitiam & amaritudinem animi Diabolus me prouocat.

Ecce infideles & subuersores mecum sunt Domine, & cum scorpionibus habito. Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est, habitaui cum habitantibus Cedar: multùm incola fuit anima mea. Et in hoc tam sæuo discrimine nihil in me, quò confugiam, inuenio. Cor enim meum vanum est, vagum & instabile: omni mobili mobilius, per infinita distrahitur, hac atque illac per innumera discurrit; & dum per di- Ezech. 2. Psal. 119.

uerſa currit, requiem non inuenit. Sicut enim molendinum velociter currit, & nihil reſpuit, ſed quicquid imponitur molit; ſi autem nihil apponitur, ſeipſum conſumit: ſic cor meum ſemper eſt in motu, & nunquam requieſcit, cogitatio amara turbat, immunda maculat, vana inquietat & fatigat illud. Dum futurum non curat gaudium, nec tuum quærit auxilium, ab amore cæleſtium elongatur, & amore terreſtrium occupatur. Cumque elabitur ab illis, & inuoluitur iſtis, vanitas illud recipit, curioſitas deducit, cupiditas allicit, voluptas ſeducit, luxuria polluit, torquet inuidia, turbat iracundia, cruciat triſtitia: ſicque miſeris caſibus ſubmergitur omnibus vitijs, & vilis quandoque res eſt, vnde grauis tentatio prouenit. Infelix ego homo, quis me liberabit
Rom.7. de corpore mortis huius? In his omnibus ſuccumbo Domine, niſi tu me adiuues.

Miſerere igitur, miſerere mei Domine, & eripe me de luto, vt non infigar. ne permaneam deiectus vſquequaque.
Pſal.58. Eripe me de inimicis meis Deus meus, & ab his qui oderunt me, quoniam confortati ſunt ſuper me. Sed tu Domine libera nos de laqueo venantium, & à verbo aſpero, vt confiteamur tibi dicen-
Pſal.123. tes; Benedictus Deus qui non dedit nos in captionem dentibus eorum Anima noſtra ſicut paſſer erepta eſt de laqueo

venantium. Laqueus contritus eſt, & nos liberati ſumus.

Contra quamlibet tentationem.

2. Ex Belgico manſcripto.

VIdes, ô benignisſime Pater, ſummum in quo verſor periculum: vides inſidias quas mihi ſtruunt inimici mei, & violentiam quam exercent in me, vt me, ô pie Pater, è numero tuorum rapiant filiorum, & me ouiculam tuam ferocisſimorum tradant dentibus luporum. Supplex igitur te oro, pro paterna tua charitate, adiuua me, & corrobora me, quoties videris me periclitari: vt videant inimici mei, quia Deus meus es, & quòd fruſtra perſequuntur me, fortiorem ſe: quodque nil aliud proficiunt his ſuis machinationibus, quam vt me tibi reddant chariorem, ſuasque inſidias mihi faciant manifeſtiores, conſiliaque magis execranda.

Infirmitas quidem mea pacem & tranquillitatem optaret, (quomodo enim homo imbecillis & fragilis hoſtes tam potentes, mundum ſcilicet, Diabolum, & omnium periculoſisſimum corpus meum non metuam?) tamen cùm non ignorem, Pater, tentationes nobis adeò vtiles eſſe, & ſalutares, vt in ijs exultare debeamus: nil aliud te peto, quàm vt ante omnia multitudinem peccatorum meorum auferas, quæ immenſo pondere ſuo non tantùm nauiculam meam deprimerent, ſed opem etiam

& au-

& auxilium tuum à me auerterent. Audiam in meis tentationibus, quod olim audiuit Paulus tentatione circumuen-
.Cor.12. tus; Sufficit tibi gratia mea. O Domine, si istud non denegaueris mihi, di-
'sal.26. cam cum Propheta: Dominus illuminatio mea & salus mea, quem timebo? Dominus protector vitæ meæ, à quo trepidabo? Si consistant aduersum me castra, non timebit cor meum. Si exurgat aduersum me prælium, in hoc ego sperabo.

Ecce Pater mi, quàm imperterritos faciat nos tui fiducia, & quàm timidos reddat nos peccatum: scriptum est enim;
'rou.28. quòd fugit impius nemine persequente: vidensque orientem Luciferum, mortis esse vmbram arbitratur. Tolle igitur à me peccata, quæ timidum & pauidum me efficiunt: & largire mihi gratiam tuam, si omnino non expediat mihi vita, quæ ab omni tentatione immunis est; vt impugnationibus quibuscunque fortiter resistam, maiorique cum desiderio ad cælestem illam patriam anhelem, vbi nec tentatio solicitat, nec dolor cruciat, nec tribulatio affligit: vbi tu cælestis Pater cum Filio & Spiritu sancto viuis & regnas Deus per omnia secula seculorum, Amen.

Contra tentationes Diaboli.

3. cap.16 liloq. Aug.

DOmine Deus, creator & conseruator generis humani, en iterum in-

stat

ſtat funeſtus ille Draco, ſerpens antiquus, qui ortus eſt in Paradiſo voluptatis, qui cauda ſua trahit tertiam partem ſtellarum cæli, & eas mittit in terram: qui veneno ſuo corrumpit aquas terræ, vt bibentes homines moriantur. Et quis defendet me à morſibus eius? quis eruet me ab ore eius? niſi tu Domine, qui confregiſti capita Draconis magni? Adiuua me, prætende Domine ſuper me alas tuas, vt fugiamus ſub eis à facie Draconis huius, qui me perſequitur, & ſcuto tuo libera me à cornibus eius. Hoc enim eſt continuum ſtudium eius, hoc vnicum deſiderium eius, vt animas quas creaſti deuoret. Et ideo DEVS meus clamo ad te, libera me ab aduerſario meo quotidiano: qui ſiue dormiam, ſiue vigilem, ſiue comedam, ſiue bibam, ſiue quid aliud agam, omnibus modis inſtat die ac nocte fraudibus & artibus, nunc palàm, nunc occultè ſagittas venenatas contra me dirigens, vt animam meam interficiat. Apoc. 12.

Sed tu Leo inuictiſsime de tribu Iuda, adde militi tuo robur aduerſus Leonem rugientem, qui oberrat ſemper, quærens quem deuoret. Tu ſerpens ille ſalutifer, in ſublimi fixus ſtipite, adde paruulo aſtutiam, aduerſus callidiſsimi Serpentis inſidias. Tu Agnus ille niueus, Satanicæ tyrannidis expugnator, da ouiculæ tuæ vires ſpiritûs tui, vt in

se fragilis, in te fortis, superet omnes Diaboli assultus, ne de me glorietur hostis meus: sed per te victor gratias agam tuæ misericordiæ, quæ tibi fidentes nunquam destituit, Amen.

Contra tentationes mundi.

4. Collector. VIm patior Domine IESV Christe, vim patior: veni, vindica me ab aduersario meo, & libera me. Nónne

Ioan.16. tu dixisti; Confidite, ego vinci mundum? Vnde igitur mundo vires hæ, vt in Electos tuos sic sæuiat? ferro & flamma persequatur omnes, qui non relicto te, venerantur & adorant ipsum? Vt quid tam latè dominatur inter eos, quos tu de mundo elegisti, vt essent tui? præsertim in hac delira senescentis ætate, in qua potentiam ipsius decrescere, non crescere oportebat? Vbique regnat diuini verbi contemptus, ingratitudo, luxus, crapula, illicitæ voluptates, & omnium rerum abusus maximus: & qui

Sap.5. hæc sectari noluerit, in derisum habetur, & similitudinem improperij: vita eius æstimatur insania, & finis eius sine honore. Grauis est mundo ad videndum, quia dissimilis est alijs vita illius.

Hæc sæpe pulsant animos nostros Domine, vt penè mouent pedes nostros, vt relictis vijs tuis duris, in partes mundi transeamus, qui nobis omnia felicia, iucunda, dulcia & amœna pollicetur:

placi-

placido nobis arridens vultu, & huius seculi diuitias, honores & voluptates plenis manibus offerens. Sed tu Domine segrega me de caligine, dolis & turpitudine mundi huius. Illumina oculos meos, vt videam & intelligam, quàm breuis, quàm incerta, quàm fallax, quàm cæca, quàm periculosa sit huius domini felicitas. Conserua me in agnitione nominis tui, ne in hac auara & ebria mundi ætate inuoluar curis secularibus, quæ animos ab exercitijs pietatis abducunt, & motus à Spiritu sancto excitatos suffocant.

Da mihi Domine, vt mundus mihi sit crucifixus, & ego mundo: nequaquam illi placere studeam, ne dum amicus mundi factus fuero, meipsum inimicum tuum constituam: eius odia & conuicia nihili faciam, eius iudicium peruersissimum facilè contemnam, sciens quia in nullo gloriari oportet, quàm in cruce tua Domine, qui viuis & regnas cum Patre & Spiritu sancto in secula seculorum, Amen.

Contra tentationes carnis.

VBi es, ô bone IESV, vbi es? iterum sæuit Iezabel, iterum fuit caro, domestica, sed tamen inimica infensissima. Adesto IESV, adesto; veni, fer opem periclitanti: quoniam intrauerunt aquæ vsque ad animam meam, & desideria carnis opprimunt me. 5. Collector.

Caro mea de luto facta, nil nisi lutosas & sordidas profert cogitationes, à mundo vanas, & curiosas; à Diabolo malas & amaras accipit, quibus concupiscit aduersus spiritum: nata de peccato, nutrita in peccato, vitijs corrupta ab ipsa origine, sed multo amplius vitiata praua consuetudine. Quis aduersus hostem tam potentem stabit Domine? vim illius quis sustinebit? Illicitos motus excitat, venenatas cogitationes inflammat, mouet bella, nutrit odia, incitat gulam, mouet libidinem, peccati occasiones parat, & mille nocendi artibus pulsare spiritum non cessat. Grauis lucta est, & graue periculum aduersus domesticum hostem pugnare: maximè cùm nos aduenæ simus, & ille ciuis: Ille suam inhabitat regionem, non exules sumus & peregrini.

Non ignoras infirmitatem meam, ô dulcissime IESV, scis quàm imbecilla arx & caduca hæc est: scis quòd necessariò ruere debet tot impetita machinis, nisi tuo Christe robore muniatur. Ad te igitur clamo ex toto corde meo, da mihi gratiam tuam, ne sequar concupiscentias carnis meæ, & ne prouocem sensus meos effræni licentia, sed fortiter illis resistam. Adiuua me, vt domem corpus meum & in seruitutem redigam, ne caro mea luxurians præuaricetur, & iustas metas transiliat, ne cor & corpus meum vitijs carnalibus, luxu, crapula,

& illicitis voluptatibus contaminetur. Sanctifica me, & rege me, vt cuſtodiantur oculi mei, claudantur aures, nil tangam illicitum, fugiam quod noxium eſt. etſi aculeum ſentiam, conſenſum tamen non adhibeam, carnem ſic nutriam, ne recalcitret, & ſic reprimam ne inſoleſcat. Largire mihi, vt in omnibus, & per omnia ſic carnem ſpiritui ſubijciam, vt tandem vltrò ei obtemperet, eique non iam ampliùs imperet, vt Domina; ſed ſeruiat vt Ancilla: vt inter vtrumque ſit ſummus conſenſus, optata pax, perpetua concordia, Amen.

Deuicta tentatione.

GRatia tibi Domine Deus, cuius benignitate factum eſt, vt ſedata tempeſtate hac, optata appareat ſerenitas. 6. Ioan. Ferus.
Tibi triumphus ille decantatur: à te, non per me ſuperbus proſtratus eſt Goliath; tibi aſsignandum eſt, quidquid boni effectum eſt. Quantum enim in me fuit, cadere neceſſe fuiſſet: nunc verò victor perſto, quòd in te auxiliatorem fortem certam poſuerim victoriæ ſpem: ſemper ante oculos veluti appenſum quid habens; Si DEVS pro nobis, quis contra nos? &, Omnia poſſum in eo qui me corroborat. Rom.8. Philip.4.

Licet autem de parta hac victoria trophæa tibi canam Domine, quia tamen edocti ſumus, cùm omnia quæ fortem

athletam decent peregerimus, non ad luxus & voluptates redire, sed in Spiritu sancto fortes stare in acie contra assiduas Diaboli velitationes: ideo ad te omnium in te sperantium conseruatorem confugio. adauge meam in te fiduciam, vt indies magis magisque fide crescens, hostium nostrorum deficiat virtus: quousque extra custodiam posueris eò, vbi nullius pugnæ, nullius periculi, nullius formido angustiæ, sed sempiterna per te parta securitas est; quando regnum Patri tuo trades, cum quo viuis & regnas Deus in æuum, Amen.

Contra conflictum vitiorum.

7. Ioannes Lansper- gius in Phare- tra, &c.

PIjssime Domine IESV Christe, en miserum & mendicum & vilissimum me peccatorem, ad misericordiæ tuæ pedes prouolutum; en vulnera, plagas, liuores & vitia animæ meæ, quæ ipse mihi (heu) peccando intuli, & nunc oculis misericordiæ tuæ sananda exhibeo. Clementissime IESV, miserere infirmitatis, captiuitatis & infelicitatis meæ, quibus misera anima mea ad terrena deprimitur, & in varia desideria distrahitur. Amantissime IESV, per charitatem illam, quæ te in manus peccatorum ligandum tradidit, & crucifigendum; quæque te tribus horis in cruce magis, quàm claui illi manibus ac pedibus tuis infixi, continuit, obse-

cro te; solue iugum captiuitatis meæ, & à cunctis vitijs, concupiscentijs & prauis inclinationibus libera me. Ab omnibus verò insidijs hostium, & in omni tribulatione protege me.

Extingue & occide in me radicitus omnem priuatum amorem, omnes inordinatos motus, passiones & affectus: omnem fomitem, omnemque pronitatem & inclinationem ad superbiam, iram, inuidiam, vanam gloriam, &c. Ab his enim solus tu me potes liberare.

Dulcis IESV, reple me gratia tua, & perfectissima charitate tua; conserua me in omni bono, vt omnes peccandi occasiones fugiam; tentationes fortiter vincam, carnem spiritui subdam, vitia persequar & exterminem; inspirationibus tuis obediam, Diaboli insidias & fraudes euadam, nulli peccato vnquam consentiam, nihil quod tibi displicet foueam: sed honorem, laudem & gloriam tuam ardentissimè sitiam, fidelissimè promoueam, & me totum in beneplacitum tuum expendam, Amen.

Contra malas cogitationes.

DOmine DEVS meus, ne elongeris à me; Deus meus in auxilium meum respice: quoniam insurrexerunt in me variæ cogitationes, & timores magni affligentes animam meam. Quomodo pertransibo illæsus? quomodo 8. Thomas Campẽs. lib. 2. de Imitat. Christi.

Esa. 45. perfringam eas? Ego, inquis, ante te ibo, & gloriosos terræ humiliabo. Fac Domine vt loqueris, vt fugiant à facie tua omnes iniquæ cogitationes. Hæc spes & vnica consolatio mea, ad te in omni tribulatione confugere, tibi confidere, te ex intimo corde inuocare, & patienter consolationem tuam expectare, Amen.

Contra varia peccatorum genera.

9. Sanctus Iacobus frater Domini in Liturgia.

DEus Pater Domini & Dei ac Seruatoris nostri IESV Christi, magni nominis Dominus, natura beata, bonitas effusa, Deus omnium ac Dominus, qui es benedictus in secula, qui à Seraphin glorificaris, cui assistunt mille millia, & decies millies decies millena millia sanctorum Angelorum & Archangelorum militiæ: gratia Christi tui, & aduentu sanctissimi Spiritus tui sanctifica quæsumus animas nostras, corpora & spiritus nostros: nostras quoque mentes tange, explora conscientias, omnemque malam cogitationem à nobis aufer: omnem impudicam ratiocinationem, omnem turpem cupiditatem, indecentem omnem cogitationem, omnem inuidiam, superbiam & hypocrisin: omne mendacium, omnem dolum, omnem huius vitæ distractionem, omnem auaritiam, omnem vanam gloriam, desidiam omnem, omne vitium, omnem iram, omnem iracundiam,

omnem iniuriarum recordationem, omnem blaſphemiam, commotionem omnem carnis & ſpiritus alienam à ſanctitatis tuæ voluntate, Amen.

Contra auaritiam.

QVotidiana corporis neceſsitas animum ad ſe trahit ac detrudit. Mitte nobis, Pater, cui ſcimus de nobis eſſe curam, panem illum quotidianum, quem nos abs te iuſsit & petere & ſperare vnicus tuus Chriſtus. Da neceſſarijs contentos viuere, ſuperuacanea aſpernari; vt nos neque ineuitabilis neceſsitas vincat, neque obruat affluentia. Atque ea ipſa neceſſaria ita mitte, ne per offenſam tui paremus Ita omni alia cura explicati & ſoluti, id ſolum curabimus, vt amicitiam tuam, quantum erit virium noſtrarum, conſeruemus, eamque curam tu iuuabis: qui ſi deſis, nihil poterit conſiſtere. Transfer cor meum à ſeruitute Idolorum ad ſeruitutem tui, cui ſeruire regnare eſt. Immitte pro cupidine harum diuitiarum, quæ & tempori, & iniuriæ hominum, & caſibus ſunt obnoxiæ, cupiditatem tuarum, quæ ſempiternæ & inuiolabiles, ſemel acceptæ, poſsidentur, Amen. 10. Ludouic. Viues.

Contra ſuperbiam.

O Pater ſapientiſsime atque optime, qui ſemper excogitas quemadmo- 11. Idem.

dum nobis profis, cùm nos ſemper cogitemus, quemadmodum te offendamus, dediſti humano generi ſuperbiſſimo, indomito, rebelli cæleſte Filij tui exemplum moderationis, atque obedientiæ. Conuerte mentes noſtras ad te, atque illud tuum exemplum, vt nos tam demiſsè nos geramus, mali atque imbecilles, quàm ille optimus & potentiſſimus, Amen

Contra ebrietatem.

12. B. Auguſtinus.

OMnipotens miſericors Deus, ita nos inſpicere dignare, vt tam lugendum atque etiam erubeſcendum ebrietatis malum ita nobis in horrorem veniat, vt nunquam illud fieri permittamus: ſed quod in ebrietate periturum erat, in pauperum refectionem proficiat. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

Contra iniuriarum recordationem.

13. Ex Miſſa Æthiopum.

ODomine, ex beneplacito tuo imple corda noſtra pace tua, & munda nos ab omni mala cogitatione, & immunditia, & ab omni memoria iniuriarum, & ab omni inuidia, & recordatione malorum, quæ mortem inferunt. O Domine, fac nos omnes dignos, vt ſalutemur ad inuicem ſalutatione ſancta, & immaculata: & recipiamus ſine iudicio, & ſine morte donum tuum cæleſte, hoc eſt, gratiam tuam cum Spiritu ſancto, Amen.

Con

Contra iram.

CAEca hæc noſtri indulgentia quantum in animos noſtros errorum importat, vt iniuria exiſtimemus fieri, quod fit iuſtiſsimè: vt in eo alijs denegemus veniam, in quo nos ſingulis momentis labimur & venia indigemus: vt nobis vltionem ſumamus pueri, dementes, furioſi, iniuſti: & præripiamus illi, qui ſolus ſapiens eſt, & iuſtus: quem & propter ſapientiam nulla res fallit, & propter æquitatem nihil abducit à recto. 14. Ludouicus Viues.

O Chriſte mitiſsime, exemplar moderationis, fons manſuetudinis, aliquid in nos aſperge de lenitate iſta tua, quò nos imitatione tui conuicijs impetiti, iniurijs affecti, calumnijs & contumelijs oppreſsi atque afflicti, beneficium tamen pro malo rependamus.

Contra inuidiam.

TV Domine repertor & conditor es omnium, tu munerum tuorum diſtributor, quæ pro immenſa tua liberalitate elargiris; nemini non tribuens plus, quàm meretur; nemini non quantum ſufficit. Quæ ergo inuidendi cauſa nobis relinquitur, quando tu omnibus das de tuo, & immerentibus das, & vnicuique quod eſt ad beatitudinem ſuam ſatis. 15. Idem.

Adde Pater hoc quoque ad cætera,

beneficiorum tuorum iudicio & distributioni acquiescere, vt pro ijs quæ accepimus agamus gratias. Pro ijs quæ in alios contulisti, ne tacitè apud nosmetipsos & sacram tuam voluntatem damnemus, & consilium non inuestigabile. Sed amemus potiùs & in bonis aliorum tuam munificentiam, qui tam es in omnes benignus, nullius rei egens, à nullo nec accipiens quicquam, nec sperans, Amen.

Contra mentis euagationem in precibus & deuotione.

16. Petrus Michaelis in Sertis suis.

OMnipotens æterne Deus, cordium cognitor & scrutator renum, cui manifestum, quàm instabiles sint in hac vita mentes hominum, quamque facilè à contemplatione summi boni, & inuocatione sanctissimi tui nominis, per varias distractiones, & intempestiuas curas abduci, & gustu dulcedinis tuæ tanquam fructu deuotionis nos priuari, & veluti procellosis fluctibus huc illucque disijci patiamur; nouisti Domine in his imperfectum meum, imò summam meam negligentiam, quę sanè mihi in conspectu tuo displicet ex toto corde. Sed quis cordis mei imperium meliùs regat teipso, Deus cordis mei?

Exurge igitur & impera ventis multiplicis distractionis mentis meæ, vt quiescant, & cor meum sinant ad te arden-

ti deuotione erigi, tibiqúe abſque impedimento (quoad in hac vita poſsibile eſt) perfectè vniri. Effice in me Domine Deus, quod deuotæ tibi animæ ſpopondiſti, meqúe duc in ſolitudinem in Oſee 2.
te ſolum collecti cordis, vt ibi loquaris ad me, & ego exaudiam: hîc ſedeam ſo- Thren. 3.
litarius in te vnum intentus, & leuem me ſupra me, teqúe intimè complectar, teneam, nec dimittam donec benedixe- Gen. 32.
ris mihi.

O quàm bonus es Domine illis, qui recto ſunt corde, qui te toto corde ſuo quærunt, & coram te effundunt animas ſuas, purasqúe ad te leuant cum cordibus manus: atque omnem adhibent diligentiam, ne in oratione ſint, ſicuti homo tentans Deum, cuius labia Eſa. 29.
illum honorent, dum cor procùl eſt ab eo.

Largire mihi amantiſsime Deus, quod populo tuo per Ieremiam promiſiſti, at- Ierem. 33.
que ſpiritum tuum nouum renoua in viſceribus meis: Aufer à me cor lapideum, & da mihi cor carneum, vt ſenſu tui amoris fretus, in mandatis tuis ambulem; iudicia & iuſtificationes tuas ita cuſtodiam, vt de populo tuo cenſear, tuque ſis & permaneas Deus meus, qui ſicut me doces rectè à te petere, ita per IESVM Chriſtum Filium tuum Dominum noſtrum, quod poſtulo, concedere mihi & omnibus fidelibus hodie digneris, Amen.

Contra Sectas & Schismata Religionis.

17. Idem ibidem. O Pax vera, atque fidelis Pastor ouilis Ecclesiæ tuæ, Domine IESV Christe, in cuius conspectu omnes tanquam vnus panis esse oportet, qui de vno pane participamus: id est, inter nos tanquam membra tecum, ceu cum capite, veræ fidei, spei & charitatis vinculo colligatos semper existere: Exaudi preces nostras, & miserere ærumnarum & vastationis populi tui. Et cùm non ignoremus peccatis nostris meritò acceptum referri, quòd tot Hæreses atque perditionis Sectas in nos, tanquam efferatas belluas grassari permiseris: oramus te per acerbißimam paßionem & mortem tuam, vt populo tuo cor contritum & humiliatum, quod nunquam despicere soles, largiaris.

Obliga & sana, obsecro, omnia vulnera nostra. Redeat, pulsis altercationibus, & corruptelis verbi tui, alma veritas; & pax quæ eruperat omnem sensum, custodiat corda & intelligentias nostras, sub legitimis pastoribus nostris in te supremo omnium Capite nostro, à quo omnis influxus lucis & gratiæ, in tibi coniuncta sacræ pacis nexu membra deriuatur, Amen.

(∴)

CAPVT XII.

PRECATIONES QVIBVS DOMINO SVPPLICAMUS, vt nos à diuersis malis corporalibus & externis liberet.

In quacunque tribulatione.

Iserere mei Domine, miserere mei, quia peccaui, iniquitatem feci, & te ad iracundiam prouocaui: ideoque meritò castigor, & dignus sum, qui has pœnas sustineam. Si peccata mea cum tuis flagellis conferam, multò maiora sunt, quæ merui, quàm quæ patior: misericordia est, non ira; blanditiæ sunt, non supplicia; oscula, non flagella, quibus me excipis. Si enim intraueris cum seruo in iudicium, sulphur, & pix, & omnia tormenta inferni minora sunt, quàm vt pro merito meam punire queant iniquitatem. Vt vt Domine me tractaueris, iustus es, & iusta sunt iudicia tua: ego verò iniustus, & qui grauiora promerui

1 *Collector.*

At tu Domine, qui es solatium afflictorum, gaudium mœrentium, & refugium nostrum in tempore tribulationis, noli potentiam tuam ostendere contra folium quod vento rapitur, & Iob 13.

ſtipulam ſiccam noli perſequi. Noli ſcribere contra me amaritudines, & peccatis adoleſcentiæ meæ ne conſumas me. Ne ſecundùm peccata mea facias mihi, quibus indignationem tuam commerui; ſed ſecundùm miſericordiam tuam, quæ omnia, non tantùm mea, ſed & totius mundi peccata ſuperat.

Tibi Domine nota eſt carnis meæ imbecillitas, quòd pauidus ſum & formidoloſus, qui in cruce & varijs periculorum caſibus ſubſiſtere ex viribus meis non poſſum: ideo de profundis tribulationum ad te clamo, ô Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis; Conſerua me ſub cruce & calamitatibus ſolidum in fide, firmum in ſpe, conſtantem in patientia: vt tribulationes, & res quaſque aduerſas æquo ac magno animo perferam: ne fractus dolore aliquid contra mandatum tuum faciam, quo ira tua magis in me exardeſcat; ſed da vt hunc calicem, velut abs te porrectum, patienter & obedienter ebibam.

Pſal.6. Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me: miſerere mei, quia infirmus ſum. Adiuua me ſecundùm beneplacitum tuum: potes enim, ſi velis, hunc calicem à me tollere.
Marc.14. Spiritus quidem promptus eſt, caro autem infirma. Si tamen viſum eſt adde doloribus; fiat voluntas tua, non

mea: ſed adde obſecro & patientiæ dono, velisque has corporis afflictiones mihi cedere in remiſsionem peccatorum meorum.

Quòd ſi paterna tua pietas hac miti caſtigatione contenta ſit, tempeſtatem hanc excipiat ſerenitas: vt tibi vtroque nomine gratias agam, & quòd inutilem famulum clementer emendaueris, & quòd afflictionis amaritudinem conſolationis dulcedine ſuſtuleris: Illic rationem habens neceſsitatis: hîc non immemor infirmitatis. Tibi laus & gratiarum actio in omne æuum, Amen.

In anguſtijs & extremis periculis.

DOmine Deus, qui Suſannam matronam honeſtam calumnioſè circunuentam à falſo iudicio liberam feciſti; qui Danielem vatem tuum in ſpelunca leonum, & tres pueros in ardente camino ignis conſeruaſti incolumes: qui Petrum, quem iam marini fluctus obruere, & ſubmergere cœperant, dextera tua ad auxilium porrecta, ſubleuaſti, te oro, ô Deus clementiſsime, vt me indignum, & ſimul vniuerſum populum Christianum, ex his miſerijs & anguſtijs, quibus circumſepti ſumus, extrahas & liberes.

2. Ioannes Fabri

Dan 1. 4. & 3.

Matt. 14.

Parce quæſo genti tuæ, quam pretioſo ſanguine tuo mercatus es. Hanc gentem, hunc populum tanto pretio

per te redemptum, in pace & mutua concordia atque coniunctione, ad laudem tui nominis perpetuam conserua, Amen.

Tempore belli inter Christianos.

3. Petrus Michaelis in Sertis suis.

DOmine Pater misericordiarum, pacis & dilectionis Deus, quamdiu quæso irasceris super populum tuum Christianum, non auferens execranda bella, & euersiones eius atrocissimas? Respice in afflictionem & exitium extremum populorum atque nationum. Exaudi gemitus pauperum, commoueat te ad miserandum effusus Christianus sanguis.

Heu Domine, sunt quidem hæc omnia peccatorum nostrorum iustissima supplicia: peccauimus, iniquitatem fecimus, te fontem vitæ & felicitatem nostram dereliquimus, contempsimus irrisimus, contra te, tuaque mandata perfricta fronte peccatis nostris bellum gessimus. Mandata tua nulla seruauimus, de quibus dixisti; Si seruaueritis, seruabunt vos: si nolueritis, gladius deuorabit vos. At tu Domine, cùm irasceris iustè, misericordiæ tuæ recordare, & vt illius capaces reddamur, da populo tuo quæso cognitionem & confessionem impiæ vitæ suæ. Mitte in eum spiritum gratiæ & precum, vt vbique corde contrito & humiliato, quod non despicis, ad te clament, dicentes:

Esa. 1.

Do-

Domine miſerere, Domine miſerere populi tui, quem pretioſo ſanguine redemiſti: peccauimus, iniquitatem fecimus. Iuſta ſunt in nos iudicia tua, ſupplices ruentes, gratiam & miſericordiam tuam implorabimus, vt deſinat vindex manus tua.

Conuerte, ô Domine, cruentum & voracem gladium tuum in vaginam ſuam. Impera malis beſtijs, id eſt, omnibus qui ad bellum cauſam præbent, vt reuertantur ad locum ſuum, atque ſalutiferam pacem, diu deſideratam, inter nos Chriſtianos tutò regnare permittant, ad laudem & gloriam ſanctiſsimi nominis tui; qui percutis & ſanas, occidis & viuificas, Amen.

Tempore belli Turcici.

CAElestis Pater, commeruimus peccatis noſtris pœnas, verùm tu ipſe caſtiga ſecundùm miſericordiam tuam, & non in furore tuo. Melius & tolerabilius nobis eſt, tradere nos caſtigandos manibus tuis, quàm in hominum, aut hoſtis manus incidere: ſicut & Dauid precabatur Magna eſt enim miſericordia tua. Tibi ſoli peccauimus, & mandata tua tranſgreſsi ſumus. 4. Borkenſis in Enchiridio.

Sed omnipotens Deus Pater, probè tu quidem noſti, nihil nos contra Diabolum, mundum & Turcam deliquiſſe, nec ipſi aliquid iuris, aut poteſtatis plectendi nos habent. Verùm tu opera

eorum, tanquam ſæua virga, contra nos vti potes. Atqui bone Deus, cæleſtis Pater, nihil aduerſus ipſos deliquimus, vt meritò ac iure plectere nos videantur. Quin mallent ipſi nos vnà ſecum contra te horribiliter peccare.

Non enim curant hoc, vt tibi obedientes ſimus; ſed omni genere idololatriæ (quemadmodum ipſi faciunt) contaminemur, falſam doctrinam, falſam fidem, & mendacia amplectamur: coinquinemur adulterijs, libidinibus, cædibus, latrocinijs, veneficijs, & omne genus flagitiorum contra te perpetremus. Verùm hoc eſt aduerſus eos peccatum noſtrum, quòd te Deum Patrem verum, ac vnicum Deum, & dilectum Filium tuum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, & Spiritum ſanctum vnicum Deum prædicamus, credimus, & confitemur: hoc eſt, peccatum noſtrum aduerſus eos.

Cæterùm ſi abnegaremus te, pacem & tranquillitatem nobis diabolus, mundus & Turca conceſſuri eſſent: ſicut inquit dilectus Filius tuus; Si de mundo eſſetis, mundus quod ſuum eſt diligeret. Hîc iam reſpice miſericors Pater ſuper nos, & ſeuere iudex ſuper inimicos noſtros. Non enim magis ſunt noſtri, quàm tui hoſtes. Quare cùm perſequuntur & affligunt nos, perſequuntur & affligunt te. Nam verbum hoc quod prædicamus, credimus, & confitemur,

Ioan. 15.

non

non nostrum, sed tuum verbum est: & quicquid est in nobis, est Spiritûs sancti tui opus. Id Diabolus ferre non potest, sed tuo loco vult esse Deus: Mundus vult pro verbo tuo nobis obtrudere sua mendacia; & Turca vult Mahometem suum in locum dilecti Filij tui IESV Christi collocare: quem quidem blasphemat ille, negans eum verum esse Deum, & affirmans Mahometem suum longè illo esse superiorem.

Si hoc peccatum sit, quòd te æternum Patrem, & dilectum Filium tuum, & Spiritum sanctum vt verum & vnicum Deum colimus, confitemur & celebramus, ipse tu peccator ille es, qui ista in nobis operaris, præcipis, ac requiris. Quapropter illi quidem teipsum oderunt, affligunt, & plectunt; si ob eam causam nos oderint, affligant, & plectant. Quare expergiscere, Domine Deus, & sanctifica nomen tuum, quod illi blasphemant horribiliter. Stabilito regnum tuum, quod illi in nobis conturbant, & perfice voluntatem tuam, quam impedire illi in nobis conantur: nec patiaris te propter peccata nostra ita conculcari ab ijs, qui non peccata nostra in nobis plectunt, sed sanctum nomen tuum. Nomen & opus tuum in nobis opprimere, & delere conantur, ne tu pro Deo colaris, nec aliquem habeas, qui te prædicet, in te credat, & te profiteatur.

Has preces clementer ac benignè recipere & exaudire, & quemadmodum credimus ac ſperamus, ex omnibus his malis nos liberare digneris, propter dilectum Filium tuum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, qui tecum & cum Spiritu ſancto viuit & regnat in ſempiterna ſecula, Amen.

Tempore peſtis.

5. Ioannes Ferus.

NOn ſunt nobis remotæ cauſæ, Domine Deus, Pater iuſtiſsime, tantam eſſe rebellionem omnium ferè creaturarum in vnum hominem, cui (ſi omnia creationis modo conſtarent) obedire & ſubeſſe debebant: nunc terræmotus, nunc tonitrua, nunc eluuies, nunc coniunctiones ſyderum nocentiſsimæ, nunc infectio aëris, quotidie noua atque alia audiuntur mala. Sed hæc pœna, quòd munificentiæ tuæ donis abutimur, mandata tua tranſgredimur, quòd minis non deterremur, promiſsis non allicimur.

Agnoſcimus his te caſtigationibus à terrenis hiſce nos abducere, ad cęleſtium deſideria attrahere; & in hoc creaturas tuas tibi obſequi. Memor eſto in magna hac ira tua miſericordiarum tuarum, & contagij malum, quod tua ira in nos effuſum eſt, tolle propitius. Nullum enim malum peſtilens aër importabit, ſi omnigenis peccatis bellum indixerimus. Omnia tamen abs te Patre pijſsimo ſunt,

& quòd

& quòd corpore à contagio hoc ſecuri, & quòd anima à peccati malo tuti ſumus.

Etſi autem alij huius vitæ amore detenti in mortalitatis eiuſcemodi periculis huc illucque opem implorantes diſcurrunt; tamen à nemine rectiùs, tutiuſque petitur auxilium, quàm abs te vno: cuius potentiam nemo poteſt effugere, qui nos in gratiam recipies, cùm neminem non ſuſcipis in tua bonitate ſperantem. Ad te igitur clamamus Domine, exaudi preces & orationes noſtras, vt liberes nos ab hac plaga peſtifera & funeſta. Præcipe Angelo tuo percutienti nos, vt recondat gladium ſuum in vaginam, ne nos feriat vſque ad conſummationem: ne facias progreſsionem iræ tuæ, parce animabus noſtris, & ne concludas nos peſte. Additio

Reuertere, reuertere Domine, & deprecabilis eſto ſuper ſeruos tuos: aufer à nobis hanc inclementiam cæli, & inſalubritatem loci, ne aër infectus noxam, qua afficitur, in noſtram perniciem effundat. O Domine, vertatur quæſo manus tua, ſufficit iam, ceſſet nunc manus tua, vt ſciat omnis terra, quia tu es Domine Deus noſter, & quia nomen tuum inuocatum eſt ſuper nos, Amen. 2.Reg 2 6.

Tempore famis & annonæ caritatis. Petrus Michae lis in Se tis ſuis.

IVſtiſsime Domine Deus, qui pro meritis populi tui benedictionem tuam

im-

impartiris, & retrahis; reſpice in egeſtatem noſtram, qui agnoſcimus præſentem annonæ caritatem & famem, qua tabeſcimus, tanquam virgam in manu, qua caſtigas & punis multiplicem abuſum bonorum tuorum apud nos in crapula & ebrietate creberrima, alijſque deſiderijs carnis, & diſsipatione donorum tuorum; quæ largitus es, non vt contra te impinguati & dilatati recalcitremus, ſed potiùs vt datori muneris ex animo ſeruiamus. Quid de profanatione nominis tui per iuramenta & imprecationes horrendas, de violatione Feſtorum & cultus tui, non conqueramur?

Sed quidnam miſeri, & in iniquitatibus noſtris à te iuſtiſsimè flagellati, aliud faciamus, quàm vt in conſpectu & vultu tuo irato procidentes, accuſemus atque deploremus peccata noſtra, tum gratiam & miſericordiam imploremus, vt reſpicere de cælo digneris, quò citiùs terra noſtra largiatur fructum ſuum benedictione tua, atque adeò neceſſarijs alimentis refecti, te pro accepta benedictione tua laudemus, & ad ſeruiendum tibi nos magis deuinctos profiteamur, Amen.

Contra tempeſtates aëris & tonitrua.

REx æterni imperij omnipotens Deus, qui das eſcam omni carni, qui operis cælum nubibus, & paras terræ

pluuiam: qui transfers Auſtrum de cælo, & inducis in virtute tua Africum qui rigas montes de ſuperioribus ſuis, & de fructu operum tuorum ſatiabitur terra: qui Angelo præcepiſti, vt terræ, mari, arboribus non noceret: parce metuentibus, propitiare ſupplicantibus.

in Sacerdotali Rom. part. 3. Apoc. 9.

Te enim Domine ſupplices exoramus, vt procul abſcedat incurſio turbinum, calamitas tempeſtatum, fragor grandinum, percuſſus fulminum, & quęlibet inſidiæ inimici temperentur. Infeſta tonitrua, noxiæ pluuiæ, ventorum flamina fiant moderatè ſuſpenſa. omnis quoque ſpiritus procellarum, & aëreæ tempeſtates dextera tuæ virtutis proſternantur.

Domine qui intonas de cælo, & das vocem tuam: qui mittis ſagittas tuas, & fulgura tua multiplicas, auerte quæſumus ſæuiſsimam hanc tempeſtatem, ne nobis adferat exitium. Cohibe fulmina, & ſagittas tuas, ne nos lædant. Cuſtodi nos & nidulos noſtros, ne contactu fulgurationum & ictibus fulminum pereamus. Protege ædes noſtras, ne aduſtionibus cælitus ſuccenſæ conflagrent & conſumantur.

Additio. Pſal. 17.

Miſericordiſsime Domine, ne quæſo pluas grandinem ſuper faciem terræ, neque percutias quæ ſunt in agris noſtris, herbam & arborem regionis noſtræ ne confringas: ſegetem noſtram ne perimas, neque tradas iumenta noſtra

Pſal. 77.

ſtra grandini, vt intereant: ſed iram furoris tui in miſericordia tua contine, vt qui pro peccatis noſtris iuſtè affligimur, miſericordia tua præueniente gratiam & indulgentiam tuam ſentiamus, Amen.

Tempore nimiæ pluuiæ.

8. Collector. 3.Reg.17. & 18.

POtentiſsime & ſapientiſsime Deus, qui ad vocem vnius Heliæ Prophetæ tui cælum & clauſiſti, & aperuiſti, ita vt toto triennio nec ros nec pluuia terræ ſuperficiem humectauerit, iterumque vt nubes copioſos imbres dederint, hoc in beneficium, illud in vltionem populi tui: te credimus, & confitemur eum, qui omnia quæcunque vis facis in cælo, in terra, in mari, & in omnibus abyſsis: producens & leuans nubes ab extremo terræ; qui cælum nubibus operis, & terræ paras pluuiam, ad educendum in montibus fœnum, & herbam ſeruituti hominum.

Nos quidem receſsimus à te, & non audiuimus vocem tuam, vt ambularemus in præceptis tuis: verbum tuum hactenus cum nauſea & faſtidio magno aſpernati ſumus, dies feſtos in otio & luxu tranſegimus, cultum tuum neglexímus, & carnis noſtræ cupiditatibus fræna laxauimus. Ideo ſtillauit ſuper nos maledictio & deteſtatio, quam in lege tua minatus es nobis inferre, vt maledicti eſſemus in ciuitate, & in agro: (Deut.12.)

male-

maledictum eſſet horreum noſtrum, & maledictus fructus terræ noſtræ, armenta boum noſtrorum, & greges ouium noſtrarum.

Oſtendiſti nobis Domine anni huius initia, læta, proſpera, & ſpe plena: fruges in agris noſtris copioſam nobis meſſem pollicebantur; herba in paſcuis luxurians gratum præbebat iumentis & pecoribus pabulum.

At tu Domine vt viſitares iniquitates noſtras ſuper nos, rupiſti fontes abyſſi magnæ, cataractas cæli aperuiſti, & facta eſt pluuia ſuper terram multa nimis. Inundârunt aquæ, & niſi tu Domine clemens & propitius noſtri miſerearis, auferent labores manuum noſtrarum: & ſpes noſtra erit tanquam lanugo, quæ à vento tollitur; tanquam ſpuma gracilis, quæ à procella diſpergitur. Sap. 5.

Supplices igitur, & ad genua tuæ Maieſtatis prouoluti te deprecamur, ne in infinitum procedat ira tua: dic cælis: Sufficit; & nubibus cæli, vt moderatiùs pluant ſuper terram. Cuſtodi nos ab imbribus immodicis, qui frugibus ſunt pernicioſi, & accerſunt æruginem: aut qui nimia illuuione omnia ſata conuertunt, & perdunt. Obicem pone fluminibus, ne cooperiant terram, & mari dic; Vſque huc venies, & non procedes amplius: & hîc confringes tumentes fluctus tuos. Da moderatas pluuias Iob 38.

ad fœcundandam terram, & benedictionem tuam effunde super nos, vt habentes vitæ necessaria tibi gratias agamus, & te in pauperibus tuis honorificemus, cui laus, honor & gloria est in secula seculorum, Amen.

CAPVT XIII.

PRECATIONES PETITORIAE, QVIBVS PRO expetendis bonis spiritualibus Deum obsecramus.

Pro diuina gratia impetranda.

Thomas Campēs. de imit. Christi lib. 2. cap. 32.

Omine Deus meus, qui me creasti ad imaginem & similitudinem tuam, concede mihi gratiam tuam, quam ostendisti mihi tam magnam & necessariam ad salutem, vt vincam pessimam naturam meam, trahentem me ad peccata & perditionem. Sentio enim in carne mea legem peccati, contradicentem legi mentis meæ, & captiuum me ducentem, ad obediendum sensualitati in multis: nec possum resistere passionibus eius, nisi assistat sanctissima gratia tua, cordi meo ardenter infusa.

Opus est gratia tua, & magna gratia, vt vincatur natura ad malum semper prona, etiam ab adolescentia sua. Nam

per primum hominem lapſa, & vitiata per peccatum, in omnes homines pœna huius maculæ deſcendit, vt ipſa natura, quæ bona & recta condita fuit, pro vitio nunc & infirmitate corruptæ naturæ ponatur: eò quòd motus eius ſibi relictus ad malum & inferiora trahat. Nam modica vis quæ remanſit, eſt quaſi ſcintilla quædam latens in cinere Hæc eſt ipſa ratio naturalis, circumfuſa magna caligine, adhuc iudicium habens boni & mali, veri falſique diſtantiam: licet impotens ſit implere omne quod approbat, nec pleno iam lumine veritatis, nec ſuauitate affectionum ſuarum potiatur.

Hinc eſt Deus meus quòd condelector legi tuæ, ſecundùm interiorem hominem, ſciens mandatum tuum fore bonum, iuſtum & ſanctum: arguens etiam omne malum, & peccatum fugiendum: carne autem ſeruio legi peccati, dum magis ſenſualitati obedio, quàm rationi. Hinc eſt quòd velle bonum mihi adiacet, perficere autem non inuenio. Hinc ſępe multa bona propono, ſed quia gratia deeſt, ad adiuuandam infirmitatem meam, ex leui reſiſtentia reſilio, & deficio.

O quàm maximè eſt mihi neceſſaria gratia tua Domine, ad inchoandum bonum, ad perſeuerandum, & ad perficiendum? Nam ſine ea nihil poſſum facere: omnia autem poſſum in te, con-

fortante me gratia. O verè cæleſtis gratia, ſine qua nulla ſunt propria merita, nulla quoque naturæ dona ponderanda. Nihil artes, nihil diuitiæ, nihil pulchritudo, vel fortitudo; nihil ingenium, vel eloquentia valent apud te Domine, ſine gratia. Nam dona naturæ bonis & malis ſunt communia, electorum autem proprium donum eſt gratia: qua inſigniti digni habentur vita æterna. Tantum eminet hæc gratia, vt nec donum prophetiæ, nec ſignorum operatio, nec quantalibet alta ſpeculatio aliquid æſtimetur, ſine illa. Sed neque fides, neque ſpes, neque aliæ virtutes tibi acceptæ ſint, ſine charitate & gratia.

O beatiſsima gratia, quæ pauperem ſpiritu virtutibus diuitem facis, & diuitem multis bonis humilem corde reddis. Veni, deſcende ad me, reple me manè conſolatione tua, ne deficiat præ laſsitudine & ariditate mentis anima mea. Obſecro Domine, vt inueniam gratiam in oculis tuis. Sufficit enim mihi gratia tua, cæteris non obtentis, quæ natura deſiderat. Si fuero tentatus & vexatus tribulationibus multis, non timebo mala, dum mecum fuerit gratia tua.

Ipſa fortitudo mea, ipſa conſilium confert & auxilium. Cunctis hoſtibus potentior eſt, & ſapientior vniuerſis ſapientibus. Magiſtra eſt veritatis, do-

ctrix disciplinæ, lumen cordis, solamen pressuræ, fugatrix tristitiæ, ablatrix timoris, nutrix deuotionis, productrix lachrymarum. Quid sum sine illa, nisi aridum lignum & stirps inutilis ad eijciendum?

Tua ergo me Domine gratia semper præueniat & sequatur, ac bonis operibus iugiter præstet esse intentum per Iesum Christum dilectum Filium tuum, in quo tibi complacuit, Amen.

Oratio pia, qua à Deo iustificationem expetimus.

QVi in æternum dominaris & solus potes omnia, DEVS cæli & terræ moderator, ad cuius nutum omnes creaturæ contremiscunt, & cæli cardines nutant. O Domine cælestis, perfecte opifex & figule, ego miser de limo effectus, vel potius limus sordidus, cum timore & trepidatione ad thronum tuæ Maiestatis venio: agnosco & confiteor meam imbecillitatem. Scio quòd nihil sum, imò quòd abominatio mera, & horror existam coram tuo aspectu, si tua gratia & misericordia destituar. Sine te nihil boni cogito, sine te nihil boni facio, sine te sum reptile quoddam deperditum. Non possum saluari sine te; in tua manu est omnis mea salus. Ioannes Fabri.

Ago tibi gratias ô DEVS, vel propter hoc, quòd eam cognitionem mihi de-

deris, vt videam & cognoſcam me nihil eſſe, vel poſſe abſque te. Tu es figulus, & ego limus: qualem me eſſe vis, talem potes effingere & formare. Si beatum me reddis, oſtendis miſericordiam tuam, & gratiam: ſi conijcis in perditionem, demonſtras iuſtitiam, & tuum exequeris iudicium. Nec meum eſt contra dicere, cur hoc, aut qua ratione facis? Etenim cui tu bene vis, miſereris. Hæc ego mecum reputo, ô Domine, & iudicia extimeſco.

Cùm igitur omnis mea incolumitas & ſalus ex te pendeat, & in manu tua atque poteſtate ſita ſit; cumque vniuerſo mundo maximè placabilem & miſericordem Deum te exhibueris, per hoc quòd filium tuum chariſsimum Ieſum Chriſtum innocentem pro nobis noxijs mori, & noſtra peccata illius ſanguine in cruce voluiſti expiare: Cùm denique docueris nos, in omni noſtra perturbatione te inuocare, tuam gratiam & miſericordiam efflagitare, promittens quòd daturus es nobis omnia, quæ in nomine Filij tui ſimus petituri: Venio ad te limus & maſſa lutea, ô clemens & cæleſtis figule, à te peto ſuppliciter, vt miſericordia tua vtaris: ex hac licet indigna materia facias vaſculum ad æternam gloriam.

Digneris etiam ex mera tua gratia ad fidem veram, ſpem ſolidam, caſtum & ſanctum amorem voluntatem meam

per-

permouere: vt per hæc dona iuſtificatus, integer, perfectus, bonus, ſanctus, ſecundùm tuum beneplacitum in medio vitæ meæ, & in fine, atque adeò in extremo die iudicij inueniar. O mitis Pater, concede mihi veniam omnium peccatorum meorum, per mortem filij tui amantiſsimi IESV Chriſti. Fac vt tibi vni placeam, tibi gratus ſim filius & hæres: adauge in me clementer iuſtitiam qualemcunque mihi diuinitus datam, vt in ea pergam viuere Auge in me fidem acceptam, confirma ſpem meam, accende & illuſtriorem redde in me tui amorem: vt auxilio tuo, tuæque gratiæ præſentia, & ex operatione tuæ ſanctiſſimæ voluntatis vitam æternam, quam tu ſolus meruiſti, & nobis promiſiſti, impetrare queam, vt te laudem, tibi gratias agam in regno tuo, per æterna ſæcula, Amen.

Pro fide firma & ſincera.

EXcæcatus eſt homo à peccato, ſed miſeratione patris tui appoſitus es tu Chriſte, dux cæco, magiſter rudi. Illud tamen atrociſsimum in cæcitate hac & ruditate malum, quòd ſubinde trepidamus & nutamus, aliâs optima præceptoris monita non capimus, aliâs hæremus & ambigimus de veritate. O miſerum & cęcum, quomodo paratam perniciem euades, ſi te ſubtrahis? ſi nec ipſe noſti viam, nec fidem habes monſtranti? Ludouic. Viues.

Christe veritas pura & sempiterna, dignare ita pectoribus nostris illabi, vt te ac tua omnia sicuti veriora sunt, ita pro certioribus habeamus, quàm quæ vel oculis nostris cernimus, vel digitis contrectamus, fallacibus corporis sensibus, quibus stolida & bruta caro tantopere confidit. Seda & compone motus istos carnis, detrudentes nos subinde ad mutationem eius, quod firmissimum atque stabilissimum oportet esse apud animos nostros, Donum est luminis tui fides; hoc tu Christe benignissime ita cordibus nostris instilla, vt vitiosi isti oculi vel reluctantes & inuiti cogantur illud aspicere.

Credo Domine, sed tu adiuua incredulitatem meam: succurre imbecilli & languidæ fidei meæ, quæ in me est exigua, instar grani sinapis: vt illa indies succrescens, in te radices agat; firma & immobilis maneat semper, ne inter tot sectas & schismata huius mundi labascat aut deficiat.

Da quoque ô pie IESV, ne fides mea sit nuda, inanis, seu mortua, sine operibus & fructibus bonis: sed efficax, & per charitatem operans, vt finem fidei reportem, salutem scilicet animæ meæ: vt te, quem nunc fide cognosco, tanquam per speculum & ænigma, facie ad faciem conspiciam in altero seculo, vbi viuis & regnas cùm Patre & Spiritu sancto Deus, per omnia secula seculorum, Amen.

Pro solida spe & fiducia.

QVare tristis es anima mea, & quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei, & Deus meus. Credo enim visurum me bona Domini in terra viuentium. Expecta igitur, ô anima mea Dominum, viriliter age & sustine Dominum, quia bonus est omnibus sperantibus in eum. Cur dubitas quòd dabit tibi bona sua, qui non dedignatus est suscipere mala tua? *Collector.* Psal. 41. Psal. 42.

Adesto igitur, ô dulcissime IESV, auctor spei & consolationis: Plasma tuum sum; manus tuæ Domine fecerunt me, & plasmauerunt me, manus inquam illæ, quæ affixæ clauis sunt pro me. Opus manuum tuarum, Domine, ne despicias: vulnera manuum tuarum precor vt aspicias. Ecce in manibus tuis Domine Deus descripsisti me: lege ipsam scripturam, & salua me.

Da mihi gratiam, ô æterne Pater, vt in omnibus necessitatibus, periculis & tribulationibus, quæ in hac vita occurrunt, in te sperem. Misericordia tua namque est infinita, promissiones tuæ sunt vt plurimæ, ita verissimæ: & merita vnigeniti filij tui pretium aut numerum non habent, quæ omnia pro me clamant & vociferantur

Tu igitur es Domine spes mea: quidquid agendum, quidquid declinandum,

quidquid tolerandum, quidquid optandum, tu es Domine ſpes mea. Hæc vna mihi omnium promiſsionum cauſa, hęc tota ratio meæ expectationis. In te Domine ſperauerunt patres noſtri, & liberaſti eos: ad te clamauerunt, & ſalui facti ſunt: in te ſperauerunt, & non ſunt confuſi. Adeſto igitur & mihi ſæpe in tribulationibus de tuis promiſsionibus dubitanti: Eſto mihi turris fortitudinis, vt ſiue inſurgant aduerſum me prælia, ſiue ſæuiat mundus, ſiue fremat malignus, ſiue caro aduerſus ſpiritum concupiſcat, ad te confugiam; non timeam, ſed in te ſperem Domine. Et ſi liberatio iuxta tuam voluntatem ſubinde differatur, & intercapedine temporis prolongetur, ne ambigam de ope & auxilio tuo; ſed ſperem quia veniens venies, & non tardabis: quia fidelis es, & non defraudabis deſiderium noſtrum.

Pſal.21.

Hebr 1.

Benedictus eſto Deus & Pater Domini noſtri IESV Chriſti, qui ſecundùm miſericordiam tuam magnam regeneraſti nos in ſpem viuam; & benedictus vnigenitus filius tuus, qui dilexit nos, & dedit nobis conſolationem & ſpem bonam, per gratiam quæ diffuſa eſt in cordibus noſtris, per Spiritum ſanctum nunc & ſemper & in ſecula ſeculorum, Amen.

1.Pet 1.

2 Theſ.3.

Rom.8.

Pro charitate erga Deum.

Ora-

Orationes huc ſpectantes inuenies, lector, Capite ſexto huius libelli.

Pro charitate erga proximum.

DOmine IESV Chriſte, qui ex ſola tua erga nos charitate, è ſinu Patris in hanc vallem lachrymarum deſcendiſti, pro nobis in ſtabulo natus, triginta tribus annis varijs miſerijs exagitatus, & tandem in cruce mortem amariſsimam paſſus es, etiam tunc, cùm nos omnes inimici tui eramus; non tantùm tua, ſed & temetipſum nobis impendens, vt & nos veſtigia tua ſequeremur, & proximos noſtros diligeremus: qua ſola nota dixiſti tuos diſcipulos à filijs huius ſeculi fore dignoſcendos. Oro te per hanc flagrantiſſimam, abundantemque charitatem tuam, accende corda noſtra frigida affectu veri amoris, vt ſermonem tuum ſeruemus, mandatum ſcilicet illud nouum, quod peculiariter nobis commendaſti, inquiens; Mandatum nouum do vobis, vt diligatis inuicem, ſicut ego dilexi vos. *Collector.* Ioan. 13. Ibidem.

O ardentiſsime amator hominum, excita in nobis fraternæ & feruidæ dilectionis ſtudium, vt quilibet curam proximi habeat, eumque pro viribus iuuet, non ſecus ac membra, quæ in vno corpore compacta alia pro alijs mutuam ſolicitudinem gerunt. Sit dilectio noſtra perfecta, non ſimulata, non

ficta, non morosa, non tædiosa, non fastuosa, nec quæstuosa: sed simus erga proximum patientes & benigni: eius defectus & infirmitates toleremus, eius onera portemus, consilio & auxilio iuuemus, peccantem corrigamus, errantem in viam rectam reducamus, pijs admonitionibus & bonis exemplis eum ad iter salutis pertrahamus, vt sic verè diligamus nos mutuò, non verbo neque lingua, sed opere & veritate. *1.Ioan.3.*

O charitas æterna, ô amor increate, ô Agne Dei qui tollis peccata mundi, tolle à nobis omnem amarulentiam, iram, vociferationem, maledicentiam, æmulationem & contentionem. Inflamma pectora nostra, vt exemplo tuo informati, complectamur etiam inimicos nostros vero amore: bene precemur deuouentibus nos: benefaciamus ijs, qui nos lædunt, & insectantur, tibi relinquentes vindictam & vltionem in omnibus, quam retribues illis, & nos ad æternam illam vitam perduces, qua tu cum Patre & Spiritu sancto viuis sine fine, Amen.

Pro corde recto & pura intentione.

Ioannes Faber paucis tamen interiectis.

DEVS æterne & misericors, ad te venio peccator miser, corde saucio, ægro & impuro, quod tantùm vanitatem huius mundi quærit, desiderat & amat, quam tu odisti: Non cogitat de salute sua, expetit quæ sunt caduca &

omnibus caſibus obnoxia; & ſic cogitationes habet in varias res diſperſas.

Quid faciam ô Domine? ad te clamo, ô mitis Saluator, crea in me cor mundum, manſuetum, pacificum, pium, humile, deuotum. Da mihi cor quod nulli noceat, nulli damnum vel iniuriam inferat, non malum malo compenſet, ſed malum bono ſuperare aſſueſcat Largire cor quod amet quod amandum eſt, oderit quod odio habendum eſt; timeat quod verè timendum eſt deſideret quod verè deſiderandum eſt. Ingere mihi cor, quod te ſuper omnia amet, de te perpetuò cogitet, de te loquatur aſsiduè, tibique gratias agat: quod à terrenis ſe auocet, & in cælo verſetur, ſeque in illa æternorum bonorum contemplatione delectet.

Et hoc in me effice, ex tua gratia, quod mea non poteſt natura: tu enim ſolus tale cor, talem mentem largiri potes, quæ virtutes omnes ſecum ferat, vitia auerſetur Munda me, ô Deus, ab omnibus terrenis cupiditatibus: extolle cor meum ad te, qui in cælis habitas: illumina pectus meum vera & viua fide, & legem tuam digitis tuis cordi meo inſcribe. da vt in omnibus operibus meis ad te vnum intentionis meæ oculum dirigam, te ſolum attendam, tibi ſoli placere cupiam, neque ad rectè agendum vllo humano reſpectu, atque intuitu, neque vlla aut neceſsitate, aut

vtilitate, aut hominum metu aut ſimili aliqua ratione, ſed ſolo amore tui impellar.

Cuſtodi, ô Domine, cor & voluntatem, animum & intellectum meum ab omni errore & malo, vt in omni patientia fructus verbi cæleſtis ex me proueniant vberes, & ſic in bono perſeuerem, vſque in finem ad vitam æternam, Amen.

Pro bono propoſito.

Collector. IESV Chriſte, Fili DEI viui, redemptor & mediator æterne, ad te ſuſpiro creatura tua: Creator es, recrea me: vita es, viuifica me: plaſmator es, reforma me AEgrotus ſum, ad medicum clamo: cæcus ſum, ad lucem propero: mortuus ſum, ad vitam aſpiro. Tu es medicus, tu lux, tu vita; IESV Nazarene miſerere mei, fili Dauid miſerere mei fons miſericordiæ. Omnia interiora & exteriora mea deprauata ſunt, non eſt bonum in me: intellectus eſt cæcus, voluntas infirma, ſenſus omnes ad peccatum
Gen.8. proni, & cuncta cogitatio cordis intenta eſt ad malum omni tempore: iniquitatem ſicut aquam bibo.

In hac ſarcina ſeculi veluti ſomno premor, cogitationes quibus meditor in te ſimiles, ſunt conatibus expergiſci volentium, qui tamen ſuperati ſoporis altitudine remerguntur. Tu hactenus vocaſti me, & non audiui: tu tra-

xisti me, & ego non ſequebar, nec adhuc ſequor: ſemper obmurmurabam; Modò, & ecce modò; ſine paululum. Sed, ô pie IESV, quando modò & modò illud habebit modum? & iſtud ſine paululum vlterius non ibit? Quamdiu cras & cras? quare non modò? quare non hac hora finis turpitudinis meæ?

Sæpe dico, Hoc faciam, illud perficiam. Adeſt voluntas, non eſt facultas: adeſt facultas, non eſt voluntas. multa propono, nihil perficio. quod vna hora placet, altera diſplicet: quod nunc probo, paulo pòſt improbo & ſic ſemper vacillo, nec vnquam in eodem propoſito permaneo; quia de viribus meis confido. Nunc autem confiteor tibi Domine, quia non in fortitudine ſua robo-rabitur vir, vt glorietur ante te: ſtulta omnis præſumptio carnis. Non enim eſt hominis velle quòd poſsit, aut poſſe quòd velit, ſed potiùs à te greſſus hominis diriguntur.

Obſecro igitur benigniſsime IESV, per viſcera miſericordiæ tuæ, da mihi ſimplex & rectum propoſitum, vt nec committam nec omittam aliquid tuæ voluntati contrarium: nihil in tota vita mea quæram, aut concupiſcam aliud, quàm quod animæ meæ ſit vtile, ac ſalutare: quodque diuinæ Maieſtati tuæ in primis placeat. Da propoſiti huius immobilem conſtantiam, vt ne-

que propter diuitias, neque propter honores, neque propter voluptates, aut pro alia quacunque re mundi te in posterum offendere præsumam: da vt omnia potiùs mundi tormenta ferre, imò vitam hanc potiùs velim amittere, quàm vnum lethale peccatum committere. Scio enim te nulla re magis offendi, nihil magis odisse, nihil in oculis tuis abominabilius esse peccato: vt quod solum tuos humeros flagellis lacerauit, caput tuum spinis pupugit, corpus tuum cruci affixit, & diuinam animam amarissima morte à suo corpore separauit.

Hæc quotiescunque Diabolus impugnat, mens cogitet; hæc quoties mundus tentat, animus meditetur: hæc quoties caro ad peccandum solicitat, consentiat. Ad hoc certamen alacri spiritu curram, aspiciens in te auctorem fidei, & consummatorem Iesum; qui proposito tibi gaudio, sustinuisti crucem; recogitansque te qui talem sustinuisti à peccatoribus contradictionem, ne fatigetur animus meus: sed ad sanguinem vsque resistat aduersus peccatum repugnans, vt post legitimum certamen à te coronetur in cælis, Amen.

Pro humilitate, & suæ vilitatis cognitione.

Granat. in appē-

DOmine mi, quis es tu, & quis sum ego? tu es Deus magnus, Deus cæli

& terræ, Deus Deorum, Rex Regum, & Dominus Dominantium, ego ſum vermis & non homo, fæx hominum, & opprobrium mundi Tu es ſumma bonitas, ſumma dulcedo, ſumma pulchritudo; tu es gloria ſanctorum, theſaurus opulentiſsimus, vera lux, ſplendor clariſsimus, fons vitæ, vita animarum noſtrarum, lumen cæli, & claritas mundi. Ego ſum abyſſus tenebroſa, terra miſerabilis, filius iræ, vas ignominiæ, conceptus in peccatis, natus in miſerijs. Ego ſum ſterquilinium immundum, plenum fœtore & corruptione: infirmus, cæcus, claudus, ſurdus, & mutus; omnium rerum bonarum vacuus, miſeriarum verò plenus. Principium meum fuit peccatum, finis meus erit mors: quæ mihi ſtipendium peccati eſt. dice Memorialis prima.

O Domine mi, quid ſum ego, niſi vmbra mortis, & vniuerſa vanitas? puteus ſordidus, terra ſterilis, & maledicta, cuius fructus ſunt ſpinæ, tribuli & confuſio? Igitur, ô Domine, & Deus miſericordiarum, propitius eſto huic pauperrimæ animæ, quæ nihil eſt, & ratione peccati plus quam nihil: pelagus vanarum cupiditatum, fons peccatorum: pro quibus, ſi pro tua iuſtitia debitè punirer, tot vtique ſupplicia, & tanta tormenta ſuſtinere deberem, quanta eſt tuæ Maieſtatis magnitudo, ſiquidem tanta eſt culpa, quanta eſt Maieſtas offenſa.

O Domine, quis ego ſum, vt loqui tecum audeam, cùm tu ſis Deus ille magnus, verus, omnipotens, immenſus, æternus, incomprehenſibilis, & Angelicis etiam ſpiritibus admirabilis? Audi, ô DEVS, clamores meos, vide lachrymas meas, intellige mea ſuſpiria, & ſuccurre. Illa quæ te mouit pietas vt me redimeres, etiam te moueat, vt me exaudias. Ne perdat mea malitia, quod in me creauit tua potentia. Quando non eram tu me feciſti: cùm erraui, tu me in viam rectam reduxiſti: cùm rudis eram & ignarus, tu me docuiſti: quando cecidi, tu me ſubleuaſti: quando ſtabam, tu me tenuiſti: quando affligebar, tu me conſolatus es: quando deſperabam, tu mihi animum addidiſti: quando dormiebam, tu me cuſtodijſti: quando eram infirmus, tu me ſanaſti: quando veniebam ad te, tu me recepiſti. Omnia hæc tua ſunt Domine, omnia hæc mihi feciſti gratis, nullo meo præcedente merito.

Quid igitur eſt quod à me habeo? quid habeo, quod non à te accepi? ſi autem acceperim, cur gloriabor? Qui enim de bono tuo gloriam ſibi quærit, & non tibi, hic fur eſt & latro: ſimilis diabolo, qui tuam gloriam furari voluit. Quid ſuperbiam ego cinis & puluis? quid me extollam putredo & eſca vermium? *Sed* & ſi quando mens inani gloria ſolicitetur, oro te, ô æterne

Deus,

Deus, & pater humilium, largire mihi virtutum omnium parentem humilitatem: qua in conſpectu Maieſtatis tuæ vilis terræ vermiculus & cinis erubeſcam, & meijpſius vera cognitione vileſcam, omnia tibi ſoli accepta feram; omnibus me facilè lubensque ſubijciam, neque altè de meipſo ſentiam: ſed vilis ſim, abiectusque ſemper in oculis meis, & talis ab omnibus haberi cupiam.

O melliflue Domine mi, cognoſcam me, cognoſcam & te. Qui enim te bene cognoſcit, etiam amat te: & qui amat te, contemnit ſe, & plùs amat te, quàm ſe. Veni igitur ad me, ô fons dulcedinis, cibus animæ, & lumen intellectus mei illumina cæcum hunc; ſana ægrotum hunc, ciba famelicum hunc, viſita captiuum hunc, tege nudum hunc, & ſeruum hunc tot tyrannorum, quot paſsionibus exagitatur, & quot peccata commiſit, tui ſanguinis lytro redime: vt ab omnibus animi perturbationibus, & peccatis, maximè autem à ſuperbiæ atque inanis gloriæ malo liberatus, tibi in omni humilitate, animique demiſſione famuletur hîc, & in perpetuum, Amen.

Pro timore Dei.

SVmme, inæſtimabilis, metuende, & terribilis DEVS, remunerator omnium bonorum & malorum operum iuſtiſ- Granat. lib.5.Memorial.

iustissime, qui per vnigenitum filium
Matt.10. tuum, Verbum verum & æternum admonuisti nos, ne timeamus eos qui corpus occidunt, animam autem non possunt occidere: sed vt potiùs timeamus te, qui potes & animam & corpus perdere in gehennam. Fac Domine, vt anima mea te timeat: non enim minùs dignus es timore, quàm amore, cùm sis vti infinitè misericors, ita etiam infinitè iustus: & quemadmodum opera tuæ misericordiæ sunt infinita, sic & opera iustitiæ tuæ nec numerum habent, nec mensuram: & quod magis metuendum est, plura sunt vasa iræ, quàm misericordiæ: cùm damnandorum numerus sit infinitus, saluandorum verò perexiguus.

Operare igitur in me Domine, vt timeam te, propter magnitudinem tuæ iustitiæ, & propter iudiciorum tuorum profunditatem: propter celsitudinem tuæ maiestatis, & propter immensitatem tuæ magnitudinis: propter multitudinem meorum peccatorum, & super omnia propter rebellionem, qua tuis sanctissimis præceptis & inspirationibus hactenus reluctatus sum. AEquum enim omnino est, vt timeam in conspectu illius, ante quem columnæ cæli, & vniuersæ terræ ambitus contremiscit.

Si igitur omnes creaturæ, tam in cælo, quam in terra te sic metuant, &

reuereantur, tibique obediant: quid faciam ego miserrimus peccator? quid faciam ego cinis & puluis? Si Angeli tremant, cùm te adorant, tibique laudes canunt; cur non tremet cor meum, cùm eidem vacat officio? Ah miserum me, quomodo sic induruit cor meum, vt non infinitas profundat lachrymas, quoties seruus loquitur cum Domino, creatura cum Creatore, homo cum Deo? ille qui de terra formatus est, cum eo, qui omnia fecit de nihilo?

Da Domine, vt inscrutabilia iudicia tua in corde meo fixa sint, propter hæc confige timore carnes meas, vt ab ijs timeam semper. Iudicium tuum magnum fuit casus totius generis humani, propter peccatum vnius. Iudicium tuum fuit magnum, cùm vniuersum terrarum orbem diluuio extinxisti. Magnum fuit iudicium tuum electio Iacob, & Esau reprobatio; Iudæ desperatio, & Pauli vocatio; Iudæorum reiectio, & Gentium assumptio. Super omnia verò metuendum iudicium tuum est, tot nationes in superficie terræ habitare, quæ sedent in regione & vmbra mortis, atque in tenebris infidelitatis; de tenebris interioribus ad exteriores properantes, & de tribulationibus temporalibus ad æterna tormenta progredientes. Propter hanc iudiciorum tuorum abys- Psal. 118.

ſum timebo te Domine, quia incertus ſum an ne & ego de numero eorum ſum, qui à te reprobati, & ab æterna ſalute excluſi ſunt. Si enim iuſtus vix ſaluabitur, impius & peccator vbi parebunt?

1. Pet. 4.

Infinitæ ſunt iniquitates meæ, peccata mea non habent numerum, & ſcio quòd hæc omnia mecum procedent in iudicium, & coram tribunali tuo mecum ſtabunt. Cùm enim in conſpectu tuo ignis exardeſcet, & in circuitu tuo tempeſtas valida ingruet; cùm aduocabis cælum deſuper, & terram diſcernere populum tuum, coram vniuerſi mundi nationibus nudabuntur omnes iniquitates meæ; omnibus agminibus Angelorum patebunt ſcelera mea, non ſolùm actuum, ſed etiam cogitationum, ſimulque locutionum. Tot iudicibus aſtabo, quot me præceſſerunt in opere bono; tot arguentibus confundar, quot mihi præbuerunt bene viuendi exempla; tot conuincar teſtibus, quot me monuerunt pijs ſermonibus, ſeque imitandos iuſtis dederunt actionibus. Domine mi, non ſuppetit quid dicam, non occurrit quid reſpondeam, niſi hoc ſolum: Non intres, Domine, in iudicium cum ſeruo tuo: quia non iuſtificabitur in conſpectu tuo omnis viuens: quem enim inuenies iuſtum, ſi remota pietate iudicaueris? Igitur pro-

Pſal. 49.

ſtra-

ſtratus ante pedes pietatis tuæ corde humili & contrito dicam cum Propheta; Domine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me, &c. Sana me Domine, & ſanabor: ſaluum me fac, & ſaluus ero: quia ſpes mea tu es, qui viuis & regnas Deus per omnia ſecula ſeculorum, Amen.

Pſal. 6.

Ierè 17.

Pro vera obedientia.

DOmine DEVS, deprecatus ſum faciem tuam in toto corde meo: miſerere mei ſecundùm eloquium tuum. Cogitaui vias meas: & conuerti pedes meos in teſtimonia tua. Paratus ſum, & non ſum turbatus: vt cuſtodiam mandata tua. In æternum non obliuiſcar iuſtificationes tuas: quia in ipſis viuificaſti me. Tuus ſum ego, ſaluum me fac, quoniam iuſtificationes tuas exquiſiui.

Petrus Michaelis in Sertis ſuis.

Pſal. 118.

Tibi enim meipſum, & omnia mea tempora, ſenſus, cogitationes dedico, meque totum tanquam holocauſtum tibi offero. Non mea vnquam, ſed tua in me & de me voluntas fiat. Certè ſi tu voles, facilè mihi erit, non ſolùm me præceptis tuis ſubdere, verùm etiam ſacris inſpirationibus nihil penitus obluctari; Neque tantùm Superioribus meis cæca, veloci, humili voluntatis & iudicij obedientia, verùm etiam ad imitationem tui, qui te obſequentem præbuiſti in grauiſsimis tor-

men-

mentis, dum ab impuriſsimis miniſtris iuſſus purpuram induere vel exuere, ſedere vel ſtare, caput, corpusque ad colaphos, alapas & flagella, vel clauos extendere, crucem portare, mortis ſententiam ſuſcipere, omne improperij genus moriendo tolerare, libenter paruiſti: te inquam in tantæ obedientiæ tuæ exemplo intuens, in tolerandis aduerſis, vtpote morbis, damnis, confuſione & contumelia, à quocunque, ſiue meritò, ſiue immeritò illatis; quin imò morte etiam, ſi ita voles, ignominioſa ſubeunda tibi obediam, nihil aliorum iudicia verbaque reueritus à cœpto deſiſtam, aut contra te quicquam agam, dicens cum
Pſal.72. Propheta: Ego tanquam iumentum factus ſum ante te, ego autem ſemper tecum

Hæc mea eſt voluntas, hoc deſiderium, quod te dignum eſt, quodque tuæ in me obedientiæ vis & meditatio excitat. Conſerua DEVS meus, quod operatus es in me. Orabo te Domine IESV cum Dauide, quem ob hanc virtutem virum ſecundùm cor tuum appellaſti, orabo te, inquam, &
Pſal.118. dicam: Vtinam dirigantur vitæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas. Tunc non confundar, cùm perſpexero in omnibus mandatis tuis. Confitebor tibi in directione cordis, in eo quòd didici iudicia iuſtitiæ tuæ. Iuſtificationes

tuas custodiam, non me derelinquas vsquequaque.

Pro mentis & corporis castitate.

DOmine IESV Christe, fons puritatis, & amator castitatis, qui pasceris inter lilia: qui candidus es & rubicundus, sponsus omnium castarum animarum, scio quòd thesaurum incomparabilem, quem in hoc fictili corporis mei vase mihi concreditum circunfero, absque singulari tua gratia illæsum seruare non possum: scio corpus meum esse templum Spiritus sancti, quod contaminare sacrilegium est, sed & scio quòd non possum esse continens, nisi tu Deus dederis: cùm caro semper concupiscat aduersus spiritum, & brutis suis voluptatibus ægrè vult defraudari. *Collector.* Sap.1.

Cùm itaque ô purissime amator hominum, castitas donum tuum sit, supplex ad te venio, obsecrans te, vt extinguas in me omnem flammam libidinis: cingas lumbos meos zona castitatis, & vras igni Spiritus sancti cor meum Domine, vt tibi mundo corde placeam, & casto corpore seruiam.

Tibi hodie & omni tempore puritatem corporis mei commendo, vt sub tua custodia secura sit ab omni actu illicito, siue is violentus sit, siue voluntarius: neque vlla vel locutione obscœ-

na, vel cogitatione immunda polluatur. Extollentiam oculorum ne dederis mihi, ne fortè mors per feneſtras iſtas ad me ingrediatur, & impudicus oculus impudici præcurſor ſit animi Ne derelinquas me in cogitatu immundo, & omne deſiderium malum auerte à me. Aufer à me ventris concupiſcentias, & concubitus concupiſcentiæ ne apprehendant me, & animæ infrunitæ atque irreuerenti ne tradas me: ſed deſponde me tibi in iuſtitia & iudicio, in pietate & miſerationibus: deſponde me tibi in fide, vt verè te cognoſcam & diligam: coniunge me corpori tuo inſertum, vt tibi adglutinatus hauriam ex te ſuccum vitæ, & ſapientiæ cæleſtis, quę non habitat in corpore peccatis ſubdito.

Nihil eſt carne noſtra magis lubricum, ô Domine; ad cogitationem vnam impuram, ad vnum verbum obſcœnum, ad aſpectum vnum impudicum concupiſcentiæ ſtimulis exagitatur, inardeſcit, reluctatur ſpiritui, & illicita concupiſcit: tolle quæſo omnes huiuſmodi occaſiones, & præſerua me, ne pudicitia mea vnquam vel periclitetur, vel carnis deſiderijs ſuccumbat, Amen.

Pro ſalutari morte.

Gran. in appēd. 2. memorialis.

O Domine IESV Chriſte, fili Dei viui, per amariſsimam illam anguſtiam, quæ animam tuam inuaſit, dum

orabas in monte Olitueti; perque tremorem & pauorem illum, qui concusserunt sanctissimam carnem tuam, quando præ dolore dicebas; Tristis est anima mea vsque ad mortem: te oro, animo & spiritu humillimo, corpore quoque in terram prostrato, vt in vltima hora transitûs mei, quando in extrema angustia timor & tremor occupabunt cor & intellectum meum, succurras mihi, & des in tristi illa agonia vitæque & mortis duello robur & fiduciam tuæ misericordiæ.

O suauissime Domine, & Magister mi, noli me illa hora, & in summo illo periculo derelinquere: sed sicut Pater tuus misit tibi Angelum de cælo, qui te consolabatur; ita tu Domine mitte mihi Angelum sanctum tuum, qui mihi assistat in illa hora: qui me confirmet, ac robur mihi subministret, contra omnes impugnationes inimici: quique in omnibus mihi auxilietur. Ne patiaris Domine, vt consilium & tentationes maligni præualeant contra nos, aut eius tentationes nos superent; aut vt ille falsis suis persuasionibus nos seducat, & decipiat.

Arma & corrobora cor nostrum virtute tuæ patientiæ, vt nec aduersitas, nec dolor quantumuis magnus nos ad impatientiam impellat: sed in omnibus & per omnia sit anima nostra subiecta & conformis tuæ diuinæ volun-

tati;

tati, tam in aduerſitate, quàm in proſperitate; tam in morte, quàm in vita: quemadmodum & tu Domine voluntatem tuam naturalem poſtpoſuiſti voluntati Patris tui dicens: Non mea, ſed tua voluntas fiat. Non flagito Domine, vt mortem mihi tribuas dulcem, non vt dolores exiguos, non morbum oro facilem. Omnia hæc tuæ committo pietati, vt diſponas hæc non ſecundùm deſiderium meum, ſed ſecundùm vtilitatem & neceſsitatem ſalutis meæ. Gratia quam à te petimus, hæc eſt, vt in omni afflictione nobis detur robur & fortitudo talis, quæ nulla in re ſuccumbat; ſed inuicta maneat, & inexpugnabilis, vſque ad vitæ terminum: vt ex ſocietate, quam in hac vita tecum habemus per gratiam, mereamur hinc tranſmigrando venire ad illam, quam tecum habent Sancti in gloria, Amen.

(∴)

CAPVT XIIII.

EAS CONTINENS ORATIONES, QVIBVS BONA temporalia à Deo expetimus.

Pro pace impetranda.

Mnipotens ſempiterne Deus, Pater miſericors, largitor pacis, & amator charitatis, qui in tantum pacem nobis commendaſti per filium tuum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, vti ſolos pacificos filios tuos vocare dignareris: da omnibus quibuſcunque cauſis diſcordantibus nobisque tuis filijs veram cum tua voluntate concordiam, quam mundus dare nequit: tu enim ſolus, qui pugnas pro nobis; vt ſepoſita hoſtium formidine, tibi in tua protectione hîc ſeruiamus, & in futuro ſeculo tecum in ſempiterna pace viuamus. Ioannes Ferus. Matt. 5.

Benefac Domine terris, vrbibus & cunctis oppidis, atque locis, in quibus verbum tuum habitat, & ſincerè docetur: conforta ſeras portarum noſtrarum, & benedic filijs tuis in eis: pone fines & terminos noſtros pacem, & adipe frumenti ſatia nos. AEterne DEVS, qui nos vocaſti in pace, da vt cum omnibus hominibus pacem habeamus, quan- Additio. Pſal. 141.

tum in nobis eſt: Mitiga corda noſtra, vt omnes obliuiſcamur iniurias, atque alij alijs in multis rebus mutuam demus veniam, ne vlciſcentes nos, & offenſas noſtras, tollamus vitæ tranquillitatem.

Reprime Domine Satanam turbatorem piæ concordiæ, & Chriſtianæ pacis, qui circumeundo per omnes regiones in terris diſſeminat litium & bellorum occaſiones. Cuſtodi nos à bello & cæde, diſsipa gentes quæ bella volunt. Infringe atque impedi omne malum conſilium, & voluntatem eorum, qui nihil meditantur, nec ſitiunt aliud, quàm vt ſanguinem profundant. Exaudi nos Deus pacis, & largire, vt pax tua exuperans omnem intellectum humanum cuſtodiat corda noſtra, & ſenſus noſtros in Chriſto Ieſu, Domino noſtro, qui tecum viuit & regnat per omnia ſecula ſeculorum, Amen.

Vt vita nobis det Deus neceſſaria.

Collector. VTique Domine DEVS meus, Pater meus, tu corpus meum, animam meam, facultates meas mihi contuliſti, ego de manibus tuis quicquid illud eſt, quod eſſe & poſsidere videor, ſuſcepi. Tu Eccleſiæ tuæ etiam promiſſiones de rebus corporalibus tradidiſti; ideo ad te clamamus filij tui, vt des nobis panem quotidianum, & quidquid pertinet ad corporalem ſuſtentationem.

Mendicitatem prohibe à me, ne egesta- Prou.30.
te compulsus furer, & periurem nomen
DEI mei: néve murmurando contra
tuam voluntatem, & meam sortem,
aut inuidendo ditioribus fortunam eorum
meliorem, offendam te, & mandata
tua transgrediar. Diuitias quoque
ne dederis mihi, ne captus & immersus
terrenarum opum desiderio insatiabili,
néve inhians turpi lucro, obliuiscar regni
tui, & excusem me non posse venire
ad cœnam magnam & cælestem,
ad quam omnes vocati sumus per Euan- Luc.14.
gelium; ne denique satiatus illiciar
ad negandum, & dicam; Quis est Deus
meus?

Tribue tantùm victui meo necessaria:
da victum & amictum, da animum
his contentum. In te enim fiducia mea,
in te spes mea: conquiesco planè in te:
scio quòd non derelinques me. Tibi
omnia mea, vxorem, liberos, domesticos
commendo, ad tua præsidia con- Deut.28.
fugio. Benedic Domine operibus manuum
nostrarum, benedic agris & ædibus
nostris: emitte benedictionem tuam
super horrea & cellas nostras. Manda
virtuti tuæ, & benedic promptuarijs &
omnibus reliquijs nostris. Da alme
Deus, vt in nomine tuo laxemus rete Luc 5.
nostrum, operaque vocationis nostræ
sedulò & diligenter faciamus, cum
inuocatione auxilij tui, & fauore tuo
prosperos habeamus successus in hoc

seculo, & in futuro vitam æternam, Amen.

Pro sanitate corporis.

Ludouic. Viues.

VEra atque vnica est salus, id valere in nobis, quod nostri est pars potissima, tuique Domine simillima. Hoc est, fieri eam, quoad eius perfici queat, cultu atque amore vicinam coniunctamque tibi, qui solus es salus nostra. Sed ea ipsa mens, quatenus corpori est annexa, sentit illius affectiones, & in eis commouetur. Pharmaca & medicinæ omnes ex iussu tuo ac nutu prosunt, superflua atque inania futura, nisi tu annueris, & illorum, & naturæ vniuersæ opifex.

Voluntas tua vnica autor est vitæ ac mortis, valetudinis prosperæ & aduersæ, quam tu sæpe immittis nobis, propter castigandum & prohibendum corpus hoc, effundens se in libidinem omnium proiectissimam, veluti belluam immanem & effrænem, quod viribus & felici habitudine obliuione nos obruit veræ salutis. Da Pater, vt recte valeamus corpore, quo integra & sana sit mens in corpore sano. Aut si bene esse corpori non est è re nostra, tribue saltem fortem animum; præbe vires ac robur, vt morbum posimus tolerare; ne corporis dolor atque infirmitas in ipsam mentem redundet, Amen.

Pro bona fama.

HAE sunt artes Satanæ, accusatoris fratrum nostrorum, ô iustissime Rex, & innocentium patrone, Domine Deus, vt cùm nos palàm ad malitiam inducere non potest, ad insidias antiquas se conuertat: famam scilicet nostram denigrare, & bonum nomen nostrum traducere quouis modo studeat; vt talibus iniurijs, & pessimarum linguarum petulantia ad iram commoueamur, & indignas calumnias impatienter feramus. Ne in hanc igitur tentationem incidamus te oro, pijssime Domine IESV; vt qui calumnias & blasphemias Iudæorum perferendo didicisti compati infirmitatibus nostris, etiam tentatus in hoc; nomen meum & integram famam meam custodire digneris, cùm nihil pretiosius possideam nomine bono, quod melius est diuitijs multis, & vnguenta pretiosissima quæque superat.

Collector. — Eccles. 7.

Hoc autem insigne decus boni nominis habere non possum, sine tuo auxilio: cùm nomen bonum oriatur ex vita bona & inculpata. Te igitur inuoco, mitissime Domine, vitæ integritatem & sanctimoniam mihi concede, ad tuum honorem, & proximi correctionem. Verùm quia etiam innocentia & probitas à venenatis & falsis linguis non semper est tuta, sed interdum

Psalm.11. vulneratur ab ijs, qui dicunt; Linguam
nostram magnificabimus, labia nostra
à nobis sunt, quis noster Deus est?
sæpe vt dum inter amicos versari
Ezech.2. arbitramur, cum Propheta tuo in m
dio scorpionum habitemus. Ideo su
plico tibi, pie defensor innocentium
Psalm.11. disperde vniuersa labia dolosa, & lin-
guam magniloquam. Sepulchrum enim
Psalm.5. patens est guttur eorum, nil nisi fœtidos
odores exhalans, & linguis suis agunt
Psalm.13. dolosè: iudica illos Deus, quoniam ve-
nenum aspidum sub labijs eorum est.
Dentes eorum arma & sagittæ, & lin-
Psal.56. gua eorum gladius acutus. Eripe me de
inimicis meis, & à calumniantibus me
Psal.90. libera me: libera me de laqueo venan-
tium, & à verbo aspero. Libera, inquam,
Psal.119. ô Domine, animam meam à labijs do-
losis, & peruersis, à lingua fallaci defen-
de me.

Si verò sic tibi placeat, ô benignissime Iesu, vt per tales linguas ad pietatem exercear, da mihi, vt cum S. Paulo in bonitate perseuerare possim, quicquid tandem de me sentiant & loquantur inuidi: siue honore me afficiant, siue ignominia, siue malos, siue bonos rumores de me spargant, Amen.

In sumptione antidoti.

Ex libello cui titul[9] Hymni & Collectæ.

DEus infirmitatis humanæ singulare præsidium, qui benedictionis tuæ gratiam ægris infundendo corporibus,

facturam tuam multiplici pietate custodis: ad inuocationem nominis tui benignus assiste, vt per hoc medicamentum omnis de meo corpore pellatur humor pestifer; quatenus clarescentibus meis sensibus in tuo seruitio valeam mundus persistere Per Christum Dominum nostrum, Amen.

In diminutione sanguinis.

MEdiator Dei & hominum Deus homo IESV Christe, qui ne æternæ mortis deputaremur supplicio, tui sacri sanguinis nos redemisti precio, præsta, vt per hanc diminutionem sanguinis proueniat mihi salus corporis; omnes mei clarescant sensus, totiusque in me frigescat prauæ voluntatis luxus; per te Saluator mundi, qui venturus es iudicare viuos & mortuos, & seculum per ignem, Amen. Ibidem.

Tempore diuturnæ siccitatis.

MIsericors & pie Deus, qui in præceptis tuis ambulantibus promisisti daturum te pluuiam temporaneam & serotinam, & colligant frumentum, & vinum, & oleum, fœnumque in agris ad pascenda iumenta, vt comedant ipsi, & saturentur. Vides sitientes agros nostros, vides arentes herbas & segetes ardore solis amburi. In hortis, & agris, & pascuis languent omnia, & quasi intermoriuntur: quia cælum desuper no- *Collector.* Deut. 11.

bis factum est quasi æneum, nec ros, nec pluuia descendit in terram nostram. Non quia tu vanus es in promissioni[bus] tuis, sed quia istæ non pertinent ad [nos,] qui peccauimus, iniquitatem fecim[us,] & declinauimus à mandatis tuis. I[deo] stillauit super nos maledictio & dete[sta]tio, quæ scripta est in libro Moysi fa-
Deut. 12 uli tui.

Pius tamen es, & misericors Domine, nec repellis orationes eorum, qui ex toto corde clamant ad te. Procidentes igitur ad genua diuinæ Maiestatis tuæ, obsecramus te, auertatur ira tua, & furor tuus à nobis, & à loco isto: ne secundùm peccata nostra multa & magna facias nobis, sed secundùm misericordiam tuam, quæ superat omnia opera tua. Aperi cælos tuos, & terram nostram, quam videmus tabescentem, cælestibus aquis perfunde, & irriga eam beneficijs gratiæ sempiternæ. Aërem redde temperatum, pluuias lenes, rores benignos, fructuum magnam vim: vt annus plenam nobis omnium rerum copiam suppeditet, ac totius anni curriculo fructus nobis abundent: quo præsentibus subsidijs sufficienter adiuti, sempiterna expeditius & alacriùs appetamus, & consequamur, per misericordiam vnigeniti filij tui, cum quo benedictus es nunc, & semper, & in secula seculorum, Amen.

Pro frugibus terræ.

Petrus Michaelis in Sertis suis.

OMnipotens, benignissimeque Domine Deus, aperi obsecro tuam infinitæ misericordiæ manum; eleua oculos tuæ munificæ prouidentiæ, & reple orbem terræ benedictione, quò creaturarum tuarum necessitati prospectum sit. Corona annum benignitatis tuæ, vt terra optatos populo tuo proferat fructus.

Conserua & custodi, quod iam natum est, à grandine, & quauis alia tempestate, aërisque omni nociua intemperie. Ante omnia verò te oro, vti nobis eam des mentem, vt timeamus, & rectè colamus te: ne indigni simus, in quos beneficia tua conferantur: sed nos in conspectu tuo filios obsequentes præbeamus, quibus panis mensæ tuæ debebetur, quique tibi ob beneficia accepta honorem & debitum obsequium imparti-ri semper solicitè curent, atque omnibus quæ largitus fueris, ad tuam gloriam & salutem suam vtantur. Amen.

(∴)

CAPVT XV.

PRECATIONES PIÆ QVIBVS FRATRIBVS nostris & proximis fausta omnia, feliciaque precemur.

Pro Ecclesia Catholica.

Collector. AElestis, omnipotens & misericors Deus, qui Ecclesiam sanctam, quæ est congregatio hominum per vniuersum terrarum orbem dispersa, & in vnitate veræ fidei collecta, Vnigenito filio tuo desponsasti tunc, cùm illam amarissima sua morte in Cruce redimeret, ita vt ille nunc Ecclesiæ non
Matt.28. tantùm sponsus sit, sed & caput: qui antequam ad cælos reuerteretur, promisit se cum ea futurum vsque ad consummationem seculi. Nos illius membra rogamus te supplices, vt digneris clementissimos oculos tuos in nos conuertere, & omnes infirmitates nostras à nobis auferre; quæ sanè quàm plurimæ sunt; vt per fidem in nobis operantem liquidò constare queat, cuius patris filij, & cuius præceptoris discipuli sumus.

Ante omnia verò deprecamur te, vt protegas & conserues nauiculam Petri

in medio maris impetuosi, inter omnium turbinum procellas, & terribiles inundationes fluctuantem, ne demersa intereat. Ouile tuum defende ab impetu luporum, ne maceriam perfodiant, & ingressi oues tuas, quæ numero paucæ sunt, prosternant, iugulent, ac deuorent. Expectamus quotidie, & sperauimus hactenus, quòd vnum facies ouile, sicut vnus est pastor, sed ô Domine, videmus quotidie numerum tuarum ouium minui, multas perire, & ouile magis magisque coarctari. Multiplicati sunt lupi, & nusquam non ferox aper inuenitur, qui execrabili sua & maledicta hæresi, doctrinaque tot seculis aut non audita, aut penitus damnata vineam tuam, quam maximis laboribus ex AEgypto transtulisti, exterminare atque depascere gestiunt. sed tu Domine excita potentiam tuam, & ostende te nostrum esse Deum: custodi eos, super quos nomen tuum inuocatum est, & qui in nomine filij tui congregati sunt. Psal. 79.

Memento cęlestis Pater, tibi post Christi filij tui humanitatem nihil charius esse Ecclesia; ne sinas igitur, vt propter nostras transgressiones hæc tua in nos charitas extinguatur, aut nos secundum merita nostra in corruptam fidem incidamus. Oro te Domine, pro me, & pro omnibus qui sub alis Ecclesiæ matris nostræ adhuc latitant: ne nos vnquam patiaris ab eius vnitate deuiare; custo-

di nos ab illis, qui Petri cæterorumque Apostolorum ac Patrum Ecclesiæ doctrinam euertere, & in eius locum Caluinum, Lutherum, Mennonem, aliosque eius farinæ pseudoprophetas suos substituere conantur

Exurge Domine, & vide, quàm multæ innocentes animæ pereunt, nescientes quid faciunt: quæ in nomine tuo baptizatæ sunt, & tamen ad hanc cæ-
Psal. 73. citatem peruenerunt. Quousque, benignissime Pater, videbis templum tuum demoliri? sanctuarium tuum igni accendi? pollui tabernaculum nominis tui? portionem tuam desiderabilem dari in desertum solitudinis; & tacebis? Quamdiu cernes sanctissima tua Sacramenta, ad nostram sanctificationem institutа, conculcari? iuge illud sacrificium Missæ contemni, & impugnari? corpus & sanguinem dilectissimi filij tui, verum animarum nostrarum alimentum, prophanis manibus attrectari, ne dicam pedibus proteri? Hæccine videbis adhuc diutius, & silebis? Cur, Domine, pateris hæc, vt fiant? An peccata mea hæc meruerunt? Meruêre sanè hæc, & mea, & totius populi peccata: ideoque non immeritò horrore concutimur: nam si ea in hoc seculo tanta cæcitate plectantur, quid fiet in futuro, si in hac ingratitudine, cordisque duritia perseueremus?

Tolle igitur à nobis Domine, tolle

causas ad hanc iracundiam te prouocantes: ostende nobis faciem tuam; oriatur nobis sol gratiæ & misericordiæ tuæ: crescat fides nostra sanctissima: extende regni tui pomœria, dilatetur Ecclesia, exerat palmites suos ad mare, & vsque ad flumen propagines suas Infringe potentiam hostium tuorum, qui immani odio cum suis satellitibus grassantur, & conspiratione facta debacchantur aduersus Ecclesiam tuam, vt ea faciant stabula luporum,& antra pernitiosissima.

Conserua nos, vt maneamus in sancta, Catholica & Apostolica Ecclesia, collecta ex membris multarum gentium; sed coniunctis tibi in eadem confessione. Sanctifica nos spiritu tuo, vt peccatis nostris remissis deinceps in nouitate vitæ ambulemus; vt tandem ex hac Ecclesia militante ad illam triumphantem sine vllo offendiculo transmigremus, Amen.

Alia pro Ecclesia breuior.

O Amicissime nostri Christe, ô sponse, cui est vnicè chara tua Ecclesia, quique pollicitus es, te illi nunquam defuturum; auge eam, & fac lætissimam bona sobole, patris simillima, nempe tui: fac nos omnes idem & de te sentire, & in te, vt simus verè vnum corpus illud, cui tu es caput, conglutinati & compacti charitate mutua de tuo illo Ludou Viues.

perpetuo igne accensa. qui ita nos amasti, vt sanguinem & vitam tuam pro nobis impenderes.

O Christe, auctor & suasor charitatis, pacis, beneuolentiæ, emolli durissima nostra pectora, & planè ferrea: calefac corda nostra glacie concreta, & durata, vt mutuò bene cupiamus, quo agnoscant omnes discipulos tuos esse nos, & iam nunc incipiamus vitam illam cælestem exprimere, in qua nulla est dissensio, nullum odium; sed pax & amor omnium inter nos, Amen.

PRO ECCLESIA.

Cùm ab hæreticis bello & falsis doctrinis exagitatur.

Clerus Coloniensis, quo tempore Truchsesius Ecclesiam persequebatur.

OMnipotens & misericors DEVS, creator & moderator cæli & terræ, quem nihil latet eorum, quæ nobis miseris Christianis in hac lachrymarum valle eueniunt: qui etsi iustè propter peccata & iniquitates populi tui irasceris, & permissione horrendi furoris, & persecutionis impiorum grauiter tentari, contristari, & ad tempus lædi pateris: Nihilominus tamen pro paterna tua pietate & prouidentia, in æquissima ira multoties promissæ misericordiæ citò soles recordari, simul ac populus & filij tui, ô benignissime Pater, cordibus contritis ante thronum gratiæ tuæ se humiliant, & spiritu tri-

bulato, firmaque fiducia, per IESVM Christum dilectissimum filium tuum, suum verò fidelem seruatorem & redemptorem, tanquam propitiationem pro peccatis suis, & per quem solum tibi placuit reconciliare, & restituere, quod perditum, atque dirutum fuerat, pro gratia & remissione grauissimi debiti, miserè gemunt & obtestantur, seque auxilio gratiæ tuæ ad omnem emendationem ac obedientiam promptos offerunt; firmiter confidentes, te esse Patrem misericordiarum & Deum totius consolationis, qui non vis mortem peccatorum, sed magis vt conuertantur & viuant, clamasque per filium tuum dilectissimum; Venite ad me, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Matt. 11

Respice propterea, ô clementissime Deus Pater, Deus Filius, & Deus Spiritus sanctus, vnus verus Deus, & æternum bonum; O vnicum Christianismi tui afflictissimi perfugium, respice te obtestamur oculis tuæ infinitæ misericordiæ hunc pusillum Catholicum gregem, quem multis hactenus in periculis conseruasti. Illumina tenebras cordium nostrorum, in omnium hominum ordinibus, vt vnanimes, communique doloris sensu peccata & iniquitates nostras, tanquam causam omnis miseriæ & calamitatis, humiliter agnoscamus, vera cordis contritione confi-

teamur, & dignis pœnitentiæ fructibus castigantes, per sacramenta, gratiæ tuæ instrumenta, in sanguine IESV agni innocentissimi, pro nobis cæsi, eluamus, & expiemus; nosque tibi, ô fidelissime & fortissime liberator, oblationem sanctam, viuam, beneplacentem & perfectam offeramus ac consecremus: quæ tibi in conspectu & æstimatione pretiosissimi sanguinis, passionis & mortis filij tui sic accepta sit, vt coram te in gratiam accepti, & forti brachio tuo, quo sæpius populum tuum è manibus inimicorum tuorum fortiter eruisti, contra inimicorum nostrorum iram & rabidum furorem defensi atque protecti maneamus.

Respice de summo Maiestatis tuæ throno, ô Domine Exercituum, in iram & insolentiam Aduersariorum nostrorum, & vide, quàm temerè veritatem & illustrationem tuam in impuris & abominanda hypocrisi contaminatis cordibus, studijs, machinationibus suis iactitent, Sacramenta profanent, verbum tuum adulterent, thesaurum sanctissimæ carnis & sanguinis tui, quem fidelibus tuis, singulare præsidium & solatium testamento legasti, negent & propulsent, Catholicam & Apostolicam Ecclesiam, sponsam tuam & saluificam religionem conuicijs proscindant, calumnientur, & mendacibus criminationibus insectentur. Nobisque

ideo, quòd ab accepta fideliter à patribus religione, quam tot ſanctorum Martyrum corporibus fundaſti & conteſtatus es, recedere, & nos in ſocietatem impij & iniqui ſtudij & conatus illorum adiungere nolimus, omnis generis clades, per ſeditiones, rapinas, cædes, & incendia minentur, & inferre conentur. O Domine & fortis ſaluator, qui odiſti & citò præcipitas turgidos & inflatos ſpiritus, & nequaquam aſpernaris humiles pauperum tuorum preces & obſecrationes, conuerte ad te corda eorum, vt agnoſcant impios ſuos conatus & deſerant. Imple facies eorum ignominia, vt nomen tuum, quod per excæcationem & ſubuerſionem cordium ſuorum in nobis Catholicis perſequuntur, quærant & inueniant. Infatua & in nihilum conuerte eorum conſilia, confunde eorum ſtudia, vt in veritate experiantur te populi tui, qui ſe ad te conuertit, iuxta promiſsiones tuas obliuiſci, & hoſtibus eorum parcere nequaquam velle. Largire quæſumus Eccleſiaſtico Magiſtratui, Pontifici Romano, Archiepiſcopis & Epiſcopis omnibus veram doctrinam & pietatem. Da Regibus & Principibus ad communem pacem Eccleſiæ, & ſacri Romani Imperij conciliandam, felicem ſucceſſum & victoriam, contra inimicos tuos & ſuos. Da illi & alijs magiſtratibus & huius ciuitatis Moderatoribus & Se-

natui

natui lætitiam ſalutaris tui, & confirma eos ſpiritu principali veræ ſapientiæ & fortitudinis, per quem in omnibus conſtituant & promoueant, quod ad tuum beneplacitum & communem pacem & vtilitatem profuerit. Da etiam Ciuibus noſtris & Inquilinis, ad conſeruationem & defenſionem peruetuſtæ & venerandæ fidei, in te cor imperterritum & inuictum, Magiſtratibus ſuis obedientiſsimum, inter ſe mutuò pacis & concordiæ ſtudioſiſsimum, miſeris & afflictis foris conſolationem & patientiam, nobis & ſingulis nouum ſpiritum cum firmo propoſito & bona voluntate in omnem obedientiam & pietatem paratiſsima, quo in præſentis belli periculis fideliſsimum auxilium ad gloriam nominis tui reipſa experientes, & à timore inimicorum noſtrorum liberati, in ſanctitate & iuſtitia te laudemus, tibi gratias agamus, atque debitum obſequium præſtemus.

Exaudi ergo, ô ſpes & conſolatio afflictorum, hos gemitus & preces noſtras, per IESVM Chriſtum Dominum & Redemptorem, perque interceſsionem glorioſiſsimæ matris illius, atque omnium Sanctorum, eorum præcipuè, quorum pretioſa morte & fortitudine hanc Prouinciam & Ciuitatem bene hactenus ornatam & communitam eſſe voluiſti, qui tecum in perpetua pace, ad quam omnes poſt huius vitæ

ærum-

ærumnas aſpiramus, viuunt & regnant, Amen.

Pro omni Eccleſiæ ſtatu.

O Domine DEVS, cuius miſericordia magna eſt, cuius gratia ſuperabundans eſt, cuius dilectio immenſa eſt, humiliter te obſecramus, miſericordiam, gratiam & charitatem tuam omnibus Eccleſiæ tuæ Præſulibus oſtende propitius, vt officio, quod te tradente veluti per manus acceperunt, dignè incumbant, in ſeipſos & gregem attendant, paſcere Eccleſiam tuam, quam filius tuus proprio ſibi vindicauit ſanguine. Sint inculpatæ vitæ in ſancta conuerſatione, propter ſempiternum illum animarum noſtrarum Epiſcopum. Ioannes Ferus.

Sed & pro omnibus Paſtoribus, & Chriſtianæ Eccleſiæ presbyteris interpellamus, vt gregi Chriſti ſpontaneè, non coactè præſint, pro quo eum apparuerit paſtorum princeps immarceſcibilem accipient gloriæ coronam In Apoſtolicis ſtatutis veluti claro ſpeculo ſe contemplentur, agnoſcant, & emendent.

Pro Romano Imperatore etiam, ô Pater clementiſsime, precamur te, pro Regibus & omnibus Magiſtratibus, vt ad ſenectam vſque perueniant curuam: perfunde in illos gratiæ tuæ benedictionem, Sapientiam illis largire & ſcien-

tiam, vt per te regnent, populumque tuum paterna gubernent ſolicitudine. Admone illos tu, vt erudiri & doceri patiantur ſe, vtque diuinæ legis volumen ipſi in manibus habeant, leganteque ſemper, & ex eo tibi deuoti ſeruiant. Ne timorem tuum illis ſubtrahas, quo pacem inter ſe mutuam conſeruent, & foueant, populumque tuum iuſtè iudicent, & omnibus ex æquo ſine perſonarum reſpectu iuſtitiam adminiſtrent, ſcientes & ſe Dominum in cælis habere.

Conſerua populum tuum in obedientia fidei, vt omnem poteſtatem reuereantur, & venerentur, ipſique quod ſuum eſt tribuant in humilitate: quoniam miniſtra illa tua eſt. Sed & pro omnibus in genere tuam precamur miſericordiam. Confirma debiles, ſana ægrotos, cura infirmos, adiuua derelictos, honorifica contemptos, miſerere pertinacium, illumina inimicos noſtros, dimitte perſequentibus nos, benefac mala facientibus nobis, vt te donante errata ſua tandem agnoſcant.

Pauperibus neceſſaria adminiſtra, peregrinos recrea, captiuos viſita, pupillos & viduas vindica, lætifica mœſtos, conuerte delinquentes, confirma iuſtos, cuſtodi progredientes, paſce fideles operarios, ſuccurre in partu laborantibus, adſis morientibus, conſilia

pia approba, benedic terram, bella compesce, diaboli pessunda malitiam. Angelos tuos de cælo mitte sanctos, qui nos in aduersis tueantur, ab omni malo custodiant, infernalis illius draconis asiduò oppugnent tyrannidem, vt securi persistamus ab illius potentia: præcedant nos semper, vt in tua protectione, quæ bona sunt perficiamus, quæ mala omittamus, per Iesum Christum Dominum & Redemptorem nostrum, Amen.

Pro summo Pontifice Romano.

DOmine IESV Christe, Pontifex æterne, qui per proprium sanguinem introijsti semel in sancta, æterna redemptione inuenta, quique in cælum vnde descenderas ascensurus Apostolo Petro, eiusque successoribus Romanis Pontificibus, Agnos tuos pascere præcepisti, regni cælestis claues tradidisti, eosque Vicarios tuos in terris constituisti, ne visibilis Ecclesiæ corpus, visibili capite in rebus dubijs & aduersis carere videretur. Quæsumus clementiam tuam, vt hunc famulum tuum N. Pontificem Maximum, pastorem & Rectorem nostrum, ab omni aduersitate & periculo tam animæ, quàm corporis, quàm diutissimè serues incolumem: vt Ecclesiam tuam in hac regnorum omnium ruina, & postremæ ætatis calamitatibus grauissimis, atque

Collector Heb. 9.
Ioan. 2[1] Matt. 1[6]

in tot peruerſorum dogmatum, atque hæreſium confuſionibus piè ac ſapienter regat, & tueatur.

Illumina mentem eius vera verbi tui agnitione, vt ſalutaria nos doceat, & oues ſuas paſcat ſanæ atque incorruptæ doctrinæ pabulo. Suggere illi conſilia optima, ſapientiam, induſtriam, fortitudinem animi: vt hæreſes omnes, & peruerſa dogmata tollat è medio, ne poſteritati vlla errandi relinquatur occaſio: quò ſic ab omnibus Regibus & Principibus Chriſtianis veris Eccleſiæ tuæ nutricijs, ſuſpiciatur, diligatur, & à virulentis hoſtium blaſphemijs, violentisque impugnationibus in ſua functione defendatur: vt in animorum concordia, & vnitate fidei tibi Chriſte ſeruiamus; Qui viuis & regnas Deus, per omnia ſecula ſeculorum, Amen.

Pro Epiſcopo & Paſtore.

ollector. DEVS fidelium omnium paſtor & rector, qui hunc famulum tuum N. ad functionem muneris Apoſtolici, vt regeret Eccleſiam hanc, quam acquiſiuiſti ſanguine tuo, vocare dignatus es; te ſupplicibus ac deuotis ſuſpirijs oramus; da illi ſpiritum tuum rectorem linguæ illius, vt potens ſit exhortari in doctrina ſana, & eos qui contradicunt arguere.

Cor.9. Da vt verbo tuo dignè ambulet; ſit exemplum populo ſuo, ne dum alios

docet, ipſe reprobus inueniatur. Attendat ſibi & gregi vniuerſo; ambulet in conſpectu tuo in veritate, & iuſtitia, & recto corde. ſit ſine crimine, ſit hoſpitalis, benignus, ſobrius, iuſtus, ſanctus & continens: fac eum vigilantem & ſolertem, vt audacter ab ouili ſuo depellat lupos rapaces, qui dilacerant & diſpergunt gregem tuum, vt poſsit conuincere pſeudoprophetas redarguendo, & confutando hæreſes eorum. Tit. 1.

Tribue illi os & prudentiam, cui nemo poteſt reſiſtere, & contradicere. Eos qui manifeſtè peccant coram omnibus arguat, ſine reſpectu perſonarum; vt & cæteri timorem habeant, & auertantur à vijs peſsimis: ſi quis autem præoccupatus fuerit aliquo delicto, huiuſmodi ſpiritu manſuetudinis obiurget, ne qua anima ex ouibus ſuis pereat: ſed ad vitam vnà cum vniuerſo grege ſibi concredito perueniat ſempiternam, Amen. Luc. 12.

Pro Cæſare Romano.

MEmento Domine pijſsimi & fidelisſsimi Imperatoris, quem decreuiſti regnare ſuper terram. Da ei arma veritatis, arma bonæ voluntatis: corona eum, obumbra caput eius in die belli, confirma brachium eius. Exalta dexteram eius, corrobora imperium eius, ſubditas illi fac omnes Ex Miſſa Baſilij Magni.

Bar-

Barbaras nationes, quæ bella volunt. Tribue illi profundam & inablatam pacem; loquere in cor eius bona pro Ecclesia tua, & omni populo tuo, vt in tranquillitate eius tranquillam, pacificamque vitam peragamus, in omni pietate & venerabilitate, Amen.

Pro Rege Catholico.

Collector. 1.Par.29. DOminator Domine, Rex cæli & terræ, cuius eſt magnificentia, & potentia, & gloria atque victoria, & tibi laus: cuncta enim quæ in cælo ſunt, & in terra, tua ſunt; tuum Domine regnum, & tu es ſuper omnes principes.
Prou.21. Cor Regis in manu tua eſt, & tu quocunque volueris inclinabis illud. Cùm itaque multum interſit qualem habea-
Eccli 10. mus principem, (Rex enim inſipiens perdit populum, & ciuitates inhabitantur per ſenſum prudentum) te ſupplices rogamus Domine, rege mentem, & voluntatem Principis noſtri, vt ſeruiat tibi Deo omnipotenti in timore, & exultet in tremore: apprehendat diſciplinam veram; & religionem catholicâm aduerſus omnes noſtri temporis hæreticos tueatur: ſit verus Eccleſiæ
Pſal.17. tuæ nutricius: Perſequatur inimicos & tuos & ſuos: comprehendat illos, &
Reg.7. non conuertatur donec deficiant. Stabiliatur Domine regnum eius, & thronus eius ſit firmus iugiter. Largire illi ſapientiam & intellectum agendi, quæ

tibi grata ſunt, quæque ad incrementum Reipublic. faciunt, & omittendi his contraria. Defende eum contra omnes oſores & æmulos, qui clàm aut palàm vitæ & dignitati eius inſidiantur, vt afferat eius imperium pacem populo, & in omni loco vigeat iuſtitia: iudicet afflictos populi, & ſaluos faciat filios pauperum, ne quando iraſcaris Domine, & transferas regnum hoc in gentem alteram.

Similiter tibi ſupplico, ô Rex Regum, & Domine Dominantium, pro inclyta coniuge Regis noſtri, proq́ue prole regia, & omnibus hæredibus eius, vt eos diutiſsimè ſuperſtites & incolumes conſerues, illisque benefacias, & fortunes eos in ſucceſsione dominij, & regiminis, vt felices ſint, & beati, fruantur bona valetudine, & pace; floreant vera Religione, opibus, auctoritate, omniumque rerum proſperitate, & poſt hanc vitam miſeram & caducam ad te in illud æternum regnum tuum perueniant, vbi tu viuis & regnas Deus, per omnia ſecula ſeculorum, Amen.

Pro omni Magiſtratu tam Eccleſiaſtico quàm ciuili.

MIſericors DEVS, cæleſtis Pater, in cuius manu eſt omnis terrena poteſtas & magiſtratus, per te conſtitutus ad ſupplicium malorum, & defenſionem bonorum: in cuius potenti dex- Ioannes Faber.

tera

tera ſita ſint omnia iura & leges imperiorum; Te ſupplices corde deuoto oramus, pro Magiſtratu noſtro Eccleſiaſtico, & ſeculari, vnà cum ijs, qui ſunt vtrique dignati à conſilijs, & qui Rempublic. adminiſtrant; vt gladium tam ſpiritualem, quàm ſecularem, ipſis per te commiſſum, in ſincera & vera fide & timore Dei rectè gerant, eoque pro tua voluntate & iuſſu vtantur Obumbret ipſos virtus & ſapientia altiſsimi Illuminet & conſeruet eos in amore Dei ipſa diuina gratia.

Da illis, ô Domine, ſapientiam & intellectum, concede pacatam gubernationem, & omnes ſubditos in veritate fidei, dilectione, & iuſtitia, quæ tibi cordi eſt, regant, & dicto audientes conſeruent. Proroga ipſis dies vitæ ſuæ, & annos multos largire, vt proſpera & laudata ipſorum functione nomen tuum ſanctificetur, & laudetur in omne æuum, Amen.

Pro ſubditis omnibus Chriſtianis.

Petrus Michaelis in Ser... is ſuis.

MIſericordiſsime Redemptor, & Deus pacis, exaudi preces meas, & per infinitam miſericordiam tuam largire omnibus Chriſtianis ſubditis, vt ſponte & libenter in omnibus ijs, quæ tibi non aduerſantur, Magiſtratibus ſuis morem gerant; eos ſyncerè ament, & honore proſequantur; de illis vt par eſt, ſentiant, ac loquantur, & tribuant,

quæ

quæ illis debent: vt in bona pace & tranquillitate ab omnibus tibi seruiatur, per quem reges regnant, & legislatores iusta decernunt: quique per Apostolum tuum dixisti; Qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit: qui autem Dei ordinationi resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt. Rom. 13.

Tuere, ô DEVS pacis & dilectionis, subditos omnes ab impœnitentiæ & obdurationis grauissimo peccato, ab Hæresibus & perditionis Sectis, quibus transuersum actis sub falso Euangelij & verbi tui prætextu, inobedientia, & manifesta rebellio ad communem perniciem inducuntur. Exaudi etiam, ô Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, exaudi, inquam, oppressorum & protritorum gemitus: adauge illis patientiam, & tandem aliquando de manibus inimicorum & oppressorum suorum eos erue, ad laudem magni nominis tui, quod sit benedictum in æternum, Amen.

Pro parentibus & consanguineis.

DOmine DEVS, qui secundùm te patrem & matrem honorare, pro eorum incolumi vita & fortunis, vt æquum est, orare strictè præcepisti: da parentibus nostris, omnibusque domesticis & consanguineis nostris salutem & pacem. Conserua eos in fidei tuæ pietate; custodi eos ab omni corporis, Ioannes Ferus.

animæque incommodo: largire gratiam, ne vnquam in vllo te offendant: sed propitium te semper Patrem & Deum experiantur, Amen.

Pro fidelibus coniugibus.

Petrus Michaelis in Sertis suis.

BEnignissime DEVS meus, cuius dulcedinis & misericordiæ non est numerus, concede quæso omnibus Christianis coniugibus, quos coniungere, & gratia tua sacramentali benedicere ad populi tui propugnationem dignatus es, vti vocationem suam tanquam tuam ordinationem agnoscant, ornent, & exequantur: vero amore, fideque se diligant, sicut Christus dilexit Ecclesiam; & ab ea merito impensius diligetur. Da, vt tanquam sanctorum filij, quos in sanctificationem vocasti, in omni modestia & vitæ sanctimonia vnanimes cohabitent, & cum liberis suis, quos donasti, vel donaturus es, temporali & ęterna benedictione tua cumulentur, Amen.

Pro muliere prægnante.

Ioannes Ferus.

IVste Domine DEVS, qui propter primæ mulieris piaculum communem omnibus fœminis seueram & ineuitabilem maledictionem denuntiasti, & imposuisti: nempe in peccato originali conciperent, grauidæ multis & magnis cruciatibus subiacerent, & tandem cum vitæ periculo parerent: mitiga-

quæ-

quæso pro tua immensa bonitate, proque inexhausta misericordia tua huius legis edictum: quiescat paululum ira tua, & fœminam hanc N partum enitentem tuæ gratiæ sinu foue; adiuua eam, vt sine periculo vitæ dolorem superare, prolem corpore elegantem, anima nobilem iusto tempore valeat parere; quo pòst oblita angustiæ gaudio miserationis tuæ gratiam celebret, teque benedicat in secula seculorum, Amen.

Pro Christiana iuuentute, vt rectè instituatur.

DEVS, cuius Vnigenitus post assumptam carnem à matre triduo perditus, in templo inter Iudæorum Scribis inuentus est, suæque absentiæ rationem prudenti responso cum obedientia reddidit: da, vt non solum ipsi tuo verbo, tuæque doctrinæ adhæreamus, verùm etiam liberos nostros, quos de tua munificentia habemus, ad nominis tui gloriam, ad timorem, ad disciplinam, ad virtutem, ad obedientiam educemus, vt probitate vitæ, & pietate fidei crescant: tu beneplacitum, nos gaudium sine incommodo habeamus, teque per omnem vitam nostram celebrare valeamus.

Ex libello, cui tit. Hymni & Collectæ.

Non pro nostris tantùm liberis te, Domine, deprecor, sed pro vniuersa Christiana iuuentute. Custodi eam, ne

Additio generaliter pro omni iuuentute.

corrupta doctrina: & falsis inficiatur opinionibus: da vt in tui & veræ Religionis, qua colendus es, cognitione bene formetur, & proficiat; iugumque tuum ab adolescentia libenter portare addiscat. Præserua piam & simplicem iuuentutem à commercio malo, & sodalitio turpi, quod instar contagij & fermenti subigit ac penetrat totam massam. A crapula & ebrietate, à vagis libidinibus, ab otio inerti omnium vitiorum materia, & nutrimento iuueniles animos auerte

Dona omnibus pueris & scholasticis bonitatem ingenij, capacitatem mentis, firmitatem memoriæ, vt admittant, retineantque vtilia, & quæ animabus suis & Rebuspublic. quibus nati sunt, conducunt: vt exculti necessaria scientia & industria omnes in vtiles Ecclesiæ tuæ ciues euadant, ad gloriam nominis sancti tui, & salutem animarum suarum, Amen.

Pro amico.

Ex manuscripto Belgico versa.

CAElestis Pater, æterne DEVS, cùm ipsa me dudum experientia docuerit, in quantis angustijs, & in quot periculis hanc vitam trahimus, ex humana & fraterna sympathia tibi, ô DEVS, pro charissimo amico meo N. supplico, cuius salutem anxiè desidero; vt eum posthac in tuam suscipias tutelam, eum custodias, & diuinæ prouiden-

dentiæ oculos in eum conijcias, haud aliter, quàm pia mater in Filium, quem tenerrimè diligit.

Ne patiare, Domine, vt secundùm carnem ambulet, sed secundùm spiritum: nec ab huius mundi contagio inficiatur, sed dulcedinem spiritus tui gustet, omniaque secundùm hunc iudicet: nullum maius existimans detrimentum, quàm à tua charitate diuelli: nec aliquod lucrum opimius, quàm adhærere tibi, etiam si ob idipsum tribulatio, angustia, iniuria, infirmitas, imo mors ipsa esset perferenda. Confirma illum, Domine, in sanctis cogitationibus; largire illi fidem ardentem, eumque ad opera bona facienda compelle. Perfice dona quæ in eo cœpisti; delicta verò & crimina, in quæ prolapsus est, aufer ab eo: vt cor eius acceptum tibi fiat habitaculum.

Tribue illi victui necessaria, ne aliena rapiat, aut concupiscat: ne imposturis quæstum faciat; sed sua potiùs non habenti largiatur. Adesto illi in omni periculo, & esto turris fortitudinis, aduersus inimicos eius, vt in vocatione sua tibi pacificè & tranquillè seruiat. Vbi verò appropinquauerit dies, in qua eum ex hac misera vita euocare decreueris, ne recedas ab eo: sed ex angustijs huius ergastuli educ animam eius in cælestem illam beatitudinem, vbi tu, mi Pater, viuis & regnas in secula seculorum, Amen.

Pro benefactoribus.

Collector. ALtiſsime Deus, retributor omnium bonorum, cui poteſtas & miſericordia, cui omnis diſplicet ingratitudo; te oro, da mihi animum gratum, & beneficiorum acceptorum memorem, ne oblitus meritorum mihi, vel à te, vel ab hominibus exhibitorum, in turpe & abominandum crimen ingratitudinis incurram. Concede, Domine, vt pro facultatum mearum modulo accepta beneficia recompenſem, & non verbis tantùm, ſed & re ipſa gratus ſim.

Quòd ſi qui ſint, quorum in me beneficia maiora ſunt, quàm vt queam rependere, pro his oro te, Domine, benefac illis hîc, & in reſurrectione iuſtorum. Redde retributionem his, qui me genuerunt, educârunt, inſtituerunt, & promouerunt: omnibusque alijs, qui bene de me meriti ſunt: qui in me contulerunt opera miſericordiæ, & officia humanitatis. Hos omnes tibi precibus meis commendo, oro & obteſtor te, vt ipſi, & eorum familiæ benedicantur: omnia quæcunque faciunt proſperentur; ab omnibus aduerſis, cùm animæ, tum corporis præſeruentur. Si de hoc mundo tranſierint, non præualeat illis Aduerſarius, ſed recipi ad te in vitam æternam mereantur: ſin adhuc ſuperſtites ſint, tuæ miſericor-

diæ fauore, tuaque protectione sic vitam instituant, vt post mortem misericorditer à te bona recipiant æterna. Per Christum Dominum nostrum, Amen.

Pro fratribus in calamitate positis.

VItam hanc singulis penè momentis experimur calamitatibus refertam, quæ vnicuique vel ex carne peccati pullulant, vel ex malitia sua, aut aliena In hoc quoque indulge nobis Pater indulgentissime, ne ad res nostras tristes ex amicorum aduersis accedat tristitia. Exime illos è calamitate, vt & ipsis quietioribus cogitare de te vacet, & nos munere tuo non parua solicitudinis leuemur parte. Ludouic. Viues.

Quòd si hoc vel illis non expedit vel nobis (nam quid cuique expediat tu nosti solus) at certè da illis vires in animo, firmitatem in corpore, quo res duras & graues faciliùs valeant perferre: ne corpore sint impares dolori, nec animus succumbat ægritudini: vnde vel per impatientiam, vel per desperationem aliquid faciant, dicant, cogitent parum tibi gratum, ipsisque pestiferum, Amen.

Pro Captiuis.

CLementissime DEVS, qui audis gemitus compeditorum, & soluis filios interemptorum, miserere obsecro Petrus Michaelis in Sertis suis.

per captiuitatem amantiſsimi Filij tui omnium Chriſtianorum, qui apud Turcas aut Gentiles, Hæreticos vel Schiſmaticos captiui tenentur. Refoue eos in vinculis, & acerba afflictione, cæleſti tuo ſolatio, ne aliquando puſillanimes reddantur, & in infidelitatem, impietatemque acerbitate tribulationum deiecti, temporalibus calamitatibus æternam damnationem adijciant. Adiuua illos Domine eo modo, quo noſti ad eorum conferre ſalutem.

Miſericordiſsime Saluator mundi, qui captiuis prædicari facis redemptionem, vinctis libertatem, & præcepiſti prædicari & annuntiari populo tuo annum placabilem, & diem ſalutis; largire nobis, vt de perpetuis carceribus & infernalibus vinculis liberati, ea deinceps libertate fruamur, qua liberaſti nos; neque patiaris, vt ad ſeruile peccati & diaboli iugum reuertamur, & tandem æternæ damnationi obnoxij reddamur, Amen.

Pro Viduis & Orphanis.

Idem ibidem.

DOmine DEVS, Pater viduarum & orphanorum, auxiliator in tempore oportuno omnium afflictorum & conſolationis egentium; Concede omnibus Chriſtianis viduis, vt ſperent in te Deum viuum, atque ad te tanquam ad fidelem patrem in aduerſis rebus confugiant, mandata tua obſeruent,

vacent bonis operibus, à voluptatibus & ſcandalis abſtineant, quò aſsiduè paternam tuam erga ſe prouidentiam largius experiantur.

Largire etiam, vt Orphani fidelium in tuo timore & omni modeſtia educentur, debitaque cum obedientia educatoribus ſuis obſecundent; in omni temperantia & pietate creſcant, fideli admonitioni, conſilio bono, & diſciplinæ paternæ obtemperent, quò à vitijs & criminibus, opprobrio & exitio immunes exiſtant, & tandem ad vitam æternam perueniant, Amen.

Pro inimicis & ijs qui nobis mala volunt.

Manſuetiſsime & clementiſsime Pater, qui nihil odiſti eorum, quæ creaſti, qui ſuſtines & ſuffers hominum delicta, diſsimulans ea propter pœnitentiam, etiam atque etiam te precamur ſupplices, vt inimicis noſtris ea largiaris plena manu, quæ ſcis illis profutura. In primis verò ſanam atque integram mentem, qua noſcant te, & quærant vera charitate, ac toto pectore: nos autem filios tuos diligant tua cauſa, ne illos odium noſtri lædat, neque nos quodammodo nocumento illis ſimus, qui nequam & imbecilles adiumento eſſe non poſſumus. Ne perdas illos Pater propter odium noſtri, ſed ſerua propter preces noſtras.

Ludouic. Viues.

Emendationem illorum cupimus, Domine, non vltionem: ne ſepares illos à nobis ſupplicio, ſed coniunge & coaduna clementia. Et quandoquidem nos omnes vni ciuitati æternæ deſtinamur ciues, iam hîc per amorem mutuum incipiamus eam ingredi viam, quæ recta nos illuc, ſine vllis ambagibus, adducit Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

Pro iter agentibus.

Ex libello, cui titulus Hymni & Collectæ.

DEVS, qui ad vitam ducis, & confidentes in te paterna protectione cuſtodis, quæſumus Domine, vt præſentibus famulis tuis à nobis egredientibus Angelicum tribuas comitatum, vt tuo auxilio protecti, nulla mala concutiantur formidine, nullo comprimantur aduerſitatis rigore, nullis irruentis inimici moleſtentur inſidijs: ſed ſpatio neceſſarij itineris proſpero greſſu peracto, proprijs locis feliciter reſtitui, vniuerſos reperiant ſoſpites, ac debitas exoluant tuo nomini grates: Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum viuit & regnat in ſecula ſeculorum, Amen.

Pro peccatoribus.

Collector. Ioan. 3.

CLementiſsime Domine, qui Vnigenitum Filium tuum in hunc mundum miſiſti, vt peccatores ſaluos faceret, errantem ouem quæreret, atque mundaret ſibi populum acceptabilem, ſectato-

rem bonorum operum. Ecce refrixit charitas, & abundauit iniquitas. Populus tuus ſicut aquam bibit iniquitatem, omnes declinauerunt, & inutiles facti ſunt, non eſt qui faciat bonum, non eſt vſque ad vnum. Hinc ira tua exardeſcit, hinc fames & peſtis, hinc gladius deuorat plebem tuam, & calamitates inſtar diluuij obruunt nos. Matt. 24. Iob 15. Pſal. 13.

At tu Domine, qui non vis mortem peccatoris, ſed vt conuertatur & viuat, miſerere, miſerere: parce populo tuo, quem pretioſo ſanguine tuo redemiſti. Da quæſo illis gratiam tuam, vt illuminata mente tandem perueniant ad agnitionem peccatorum ſuorum, & conteriti formident iram tuam, & ęternas pœnas, vt reſipiſcant à Diaboli laqueo, capti ab eo ad ipſius voluntatem Aufer contumaciam & duritiem cordis eorum: da eis cor nouum, & ſpiritum nouum: aufer cor lapideum, & da carneum, ſpiritumque tuum pone in viſceribus eorum: vt abnegantes omnem impietatem, & ſecularia deſideria, ſobriè, piè, & iuſtè viuant in hoc ſeculo; expectantes beatam ſpem, & aduentum gloriæ magni Dei, & Saluatoris noſtri IESV Chriſti, qui tecum viuit & regnat in ſecula ſeculorum, Amen. Ezech. 18 Ezech. [illegible] Tit. 2.

Pro Infidelibus, Schiſmaticis, & Hæreticis.

Petrus Michaelis in Sertis suis.

DOmine IESV Christe, vera mundi lux, illumina quæsumus omnium hominum mentes, qui tenebris obscuratum intellectum habentes, procùl aberrant in via veritatis; vtpote Iudæorum, & prophanarum gentium, quæ neque Patrem, neque te, quem misit Filium agnoscunt, sed in cæcitate mentium suarum quotidie blasphemant; tum etiam eorum, qui licet tibi nomen dederint, in omnis generis nihilominus Sectas & errores tanquam dispersæ oues aberrant, & in prædam lupo palàm rapaci cedunt, vel saltem occultè in vno aut altero sacræ Religionis tuæ articulo superbum intellectum suum captiuare nolunt in obsequium sanctissimæ fidei tuę, & obedientiæ Sponsæ tuæ, quæ est Ecclesia Catholica, columna & firmamentum veritatis.

Benignissime Pastor, amator & quæsitor omnium errantium ouium, quære obsecro largitione tuæ gratiæ, & per sedulam Ministrorum Ecclesiæ curam, quod perijt, reduc quod aberrauit, sana quod infirmum est, alliga quod contritum est; aperi cæcorum oculos, & surdorum aures, vt videant & audiant tam ea, ad quæ tendunt exitia, quàm ad quæ eos vocas salutis compendia; solue linguam mutorum, quò te nobiscum vno ore rectè profitentes atque colentes, communem nobiscum, & omnibus Sanctis tuis, salutem consequantur, Amen.

Pro Ethnico ad fidem veniente, vel Haretico ad Ecclesiam reuertente.

DEVS magne, magniq́ue nominis, qui oris tui verbo priores tenebras illuminasti, qui vnigenitum Filium tuum in mundum misisti, vt esset propitiatio pro peccatis nostris: qui sedes super Cherubin, quem glorificant Seraphin, cui omne genu flectitur cælestium, terrestrium & infernorum, quem omnis terra Regem seculorum confitetur, qui ouem errantem in Seruatoris nostri Iesu Christi ouile reduxisti, qui conuertis peccatores à via ipsorum: ipsum hunc quoque seruum tuum à tenebris aduersarijs ad lumen æternum conuerte. Reuoca ipsum ab errore diaboli, ad diuinitatis vnigeniti Filij tui IESV Christi cognitionem. Confirma cor eius in fide & dilectione Christi tui: Partem & hæreditatem ei largire in Ecclesia tua. Aufer ab illo veterem illum errorem, eumq́ue imple ea fide & charitate, quæ est in te. Da ei, vt in cunctis præceptis tuis ambulet, & quæ tibi complacita sunt obseruet. Scribito eum in libro vitæ tuæ, & vnito eum cum ouili hæreditatis tuæ. Tu enim es Deus noster, & vnigenitus Filius tuus, & Spiritus sanctissimus nunc & semper in secula, Amen.

Nicetas in thesauro orthodoxiæ.

Pro vno & pluribus infirmis.

Ioannes Ferus. Esa. 38.

OMnipotens & misericors DEVS, in cuius manu mors & vita sunt; qui mortificas & viuificas, qui quondam Ezechiæ petenti ter quinos vitæ annos donasti, tuam de morte eius reuocans sententiam; per vnigenitum Filium tuum te oro, atque obtestor, famulo tuo N. grauiter in infirmitate decumbenti, pristinæ sanitati propitiatus restitue, vt deinceps in emendata vita tibi per omnia placeat.

Additio generalis.

Sed & memor charitatis Domine, non pro hoc tantùm infirmo te deprecor, sed & pro omnibus ægrotantibus, vbicunque terrarum decumbentibus: succurre illis, & præsertim his, qui in agone mortis suæ cum multis & varijs luctantur tentationibus. Da illis gratiam, vt agnoscant ægritudines non esse fortuitas, sed à te Deo nostro illis paternè immitti, vt reuoces eos ad pœnitentiam, aut in officio contineas. Consolare, consolare illos Domine, in lucta conscientiæ, affulgeat eis spes viua de tua misericordia: tolle ab illis languores, aut saltem mitiga dolores eorum. Restitue eos in pristinam sanitatem, & medere languoribus eorum, pro tua diuina voluntate, ad salutem ipsorum.

Quibus autem pro tuo beneplacito expedit, vt moriantur, hos tuo Spiritu sancto confirma, ne vacillet in eis fides, ne titubet spes, ne refrigescat charitas, ne terrore mortis deijciatur humana infir-

mitas.

mitas. Abbreuia tormenta eorum, & poſteaquam mors occupauerit oculos corporis, mentis tamen à te non deflectantur: cumque linguæ vſum ademerit, cor tamen inſtanter ad te clamet; In manus tuas Domine commendo ſpiritum meum: & ſic placidè in te obdormiſcant, triſtitiaque eorum vertatur in gaudium nunquam auferendum, Amen.

CAPVT XVI.
CONTINENS ORATIONES PARTICVLArium Perſonarum.

Oratio Paſtoris.

Lementiſsime Domine Ieſu Chriſte, Pontifex æterne, qui me indignum famulum tuum, ignorantem egreſſum & introitum meum, ad functionem muneris Apoſtolici vocare dignatus es, vt oues huius ouilis ſalutari pabulo doctrinæ paſcerem, & Eccleſiæ huic, quam pretioſo tuo ſanguine redemiſti, in his quæ ad te ſunt præeſſem, horreo, & toto corpore contremiſco, quoties conſidero, quis ego ſim, & quid requirat onus, quod infirmis humeris meis incumbit. Qui enim pro vna & ſola mea animula rationem reddere non poſſum, pro toto hoc grege quomodo *Collecto*

red-

reddam? Quid ego infelix, quò me vertam, ſi tantum theſaurum, ſi pretioſum depoſitum illud, quod tibi ſanguine proprio pretioſius iudicaſti, contingat me negligentius cuſtodire? Si ſtillantem in Cruce ſanguinem tuum collegiſſem, eſſetque repoſitus penes me in vaſe vitreo, quod portare ſæpius oporteret, quid animi habiturus eſſem in tanto diſcrimine? at certè ſeruandum accepi à te Domine, pro quo tu mercator non inſipiens, imò ipſa Patris ſapientia ſanguinem illum dediſti, idque in vaſis fictilibus, & quouis vitro fragilioribus. Impares ſunt ſanè humeri mei tanto ponderi, ſi meas vires reſpiciam: impeditioris & tardioris linguæ ſum, neſcio loqui, puer ſum, & regi, quàm regere, magis idoneus.

Obſecro igitur te Principem Paſtorum, & Archiepiſcopum noſtrum, qui nullum vocare ſoles ad aliquod munus obeundum, cui non etiam largiri conſueuiſti dotes eas, quibus ornatus & inſtructus dignè perficere poteſt, ad quod vocatus eſt: me etiam inutile inſtrumentum tuum reforma, & vocatione mea me dignum præpara. Da ſeruo tuo cor docile, vt voluntatem tuam annuntiet populo tuo: Da illi amplecti eum, qui ſecundum doctrinam eſt, ſermonem fidelem, vt potens ſit exhortari in doctrina ſana, & eos qui contradicunt arguere. Verbum veritatis ne auferas ab ore meo, & da mihi gratiam, vt feruenti ſpiritu eloquar il-

t. I.

lud,

lud, ne aures tantùm feriat, ſed cor penetret,& fructum optatiſsimum adferat. Renoua vitam meam, & mores meos in melius commuta: né dum alijs prædicem, ipſe reprobus inueniar. 1. Cor. 9.

Tolle à me ſuperbiam, iracundiam, vinolentiam, & turpis lucri cupiditatem. Largire hoſpitalitatem, benignitatem, ſobrietatem, iuſtitiam, ſanctitatem & continentiam; ne vlli hominum impura vita mea ſcandalum præbeam, aut blaſphemandi verbum tuum occaſionem offeram. Concede mihi ſpiritum, quo ſubditos meos in viſceribus meis diligam, nec aliter tractem, quàm mater vnicum, quem habet, filium tractare ſoleat: nemo infirmetur, cum quo ego non infirmer: nemo ſcandalizetur, & ego non vrar. Iuua me Domine, vt quod infirmum eſt conſolidem, quod ægrotum ſanem, quod confractum alligem, quod abiectum reducam, quod perierat quæram. Ezec. 34. Quos cōcrediditi mihi cuſtodiam, & vnus ex eis non pereat. Sanctifica nos in veritate, ô ſanctificator hominum benigniſsime, atque illos ab omnibus inimicis & aduerſitatibus corporis & animę cuſtodi. Sic mihi obtemperent, ſic me diligant, vt ſit rationabile obſequium eorum, & vias Chriſtiano dignas ambulent: vt ego & verbo & exemplis eos prę-cedendo, & illi me ſequendo pariter curramus ad te verum animarum noſtrarū paſtorē, qui nos in loco paſcuæ pinguiſ-

ſimæ

ſimæ collocabis, vt viuis & regnas Deus, per omnia ſecula ſeculorum, Amen.

Oratio Confeſſarij.

Nicola⁹ Galleri⁹ in Euãg. explicãdorum ratione.

DOmine DEVS omnipotens propitius eſto mihi peccatori, vt dignè poſsim tibi gratias agere, qui me indignum, propter magnam tuam miſericordiam, miniſtrum feciſti officij ſacerdotalis, & me exiguum, humilemque conſtituiſti ad orandum, & intercedendum ad Dominum noſtrum IESVM Chriſtum Filium tuum, pro peccatoribus, & ad pœnitentiam reuertentibus.

Ideoque Dominator Deus, qui omnes homines vis ſaluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire: qui non vis mortem peccatorum, ſed vt conuertantur & viuant, ſuſcipe orationem meam, quam fundo pro famulis & famulabus tuis, qui ad pœnitentiam veniunt, vt des illis ſpiritum compunctionis, reſipiſcant à Diaboli laqueis, quibus adſtricti tenentur, vt ad te per dignam ſatisfactionem reuertantur.

Additio.

Sed & mihi Domine indigno famulo tuo adeſto, fidelium tuorum confeſſiones audituro, vt poteſtate ligandi & ſoluendi, mihi à te in conſolationem & inſtructionem Eccleſiæ tuæ tradita, ritè & ſine animæ meæ detrimento fungi poſsim. da mihi ſpiritum conſilij & intellectûs, ſpiritum ſcientiæ & diſcretionis, vt populum tuum iudicare, inter bo-

num

num & malum, inter lepram & non lepram, inter peccatum & non peccatum, rectè queam discernere, & tanquam expertus medicus singulis infirmitatibus conuenientia adhibere pharmaca. Qui viuis & regnas Deus per omnia secula seculorum, Amen.

Oratio in Magistratu constituti & Iudicis.

OMnipotens æterne Deus, qui omnia verbo tuo fecisti, tua sapientia constituisti hominem, vt dominaretur creaturæ à te factæ, & disponat orbem terrarum in æquitate & iustitia, & in directione cordis iudicium iudicem: quique ad terrorem malis, & ad pacem bonis instituisti potestatem, ordinasti gladium. Tu fidis ministris tuis bene Rempublic. administrantibus ingentes retributiones promisisti, pauperum contrà oppressoribus, suaue auxilium pro officij ratione denegantibus, iram tuam, seueritatem, iudiciumque denuntiasti. Ioannes Faber.

Agnosce, ô mi Domine, agnosce & vide quàm timendis periculis pro officij mei conditione vndique implicitus sim. Scio enim, Domine, non esse mihi dominium, sed seruitutem & officium. Scio non bruta mihi, meæque commissa fidei, sed filios selectissimos, illosque tibi charitatis vinculo iunctos, vt pro ipsis temet mortis tradere supplicio non dubitares. Scio Domine, quòd quicunque

pueros tuos iniuria affecerit, oculi tui
Zach.2. pupillam tangit. Exaudis illos scio in quacunque tribulatione clamantes ad te. Concede mihi, ô Domine, ita præsim officio meo, vt omnis accusandi me apud tuum tribunal illis auferatur occasio. Quis enim ego sum mi Deus, qui tanto satisfaciam officio? Homo cùm sim imperfectus & æger, falli & errare mihi facilè, in nullam declinare partium propè impossibile mihi est: adhęc populus tuus plurimus est, semper & in omni loco præstò esse qui possum? Ea propter
Sap.9. te, ô Domine Deus, supplex precor, da mihi sedium tuarum assistricem sapientiam, & noli me reprobare à pueris tuis, quoniam homo infirmus exigui temporis ego, & minor ad intellectum iudicij & legum. Sit licet consummatus quis inter filios hominum, si tamen illi sapientia tua abfuerit, nihili æstimabitur.

Tu ergo, ô Domine, mitte sapientiam illam tuam de cælis sanctis tuis, & à sede magnitudinis tuæ, vt mecum sit, & mecum laboret: vt intelligam & sciam quid acceptũ sit apud te, sic tibi accepta erunt opera mea, sic disponam populum tuum iustè, sic tandem dignus meo habebor officio. Infunde cordi meo timorem tuum, ô Domine, ne quid in gratiam, vel alicuius faciam odium: sed vt secundum veritatem & iustitiam feram sententiam Illumina cor meum & intellectum meum tuo verbo, ô Domine, vt placeat

mihi

mihi quidquid coram te iustum, displiceat quicquid iniquum. Mentem largire Deus amantem eorum, quæ tibi placent; aspernantem, quæ tu minùs probaueris. Spiritum tuum infunde mihi, ô Domine Deus meus, qui in omni verbo regat me, in omni opere ducat me: vt iustè administrans pueris tuis tibi placeam, & tandem coram tuo tribunali lętus, gaudensque compaream, Amen.

Oratio cuiuscunque Subditi.

Orationes subditi pro Cæsare, Rege, Principe, & Magistratu, inueniet Lector capite decimoquinto. Quibus subijciatur subsequens additio.

Domine Deus, supplex etiam te oro, vt omnibus Subditis des spiritum obsequentem, & cor in omnibus, quæ tibi non aduersantur, promptè & alacriter obediendi, Magistratum honorandi, iuuandi atque amandi: dandi quod illis competit, seque ab omni seditione & conspiratione nefaria separandi. Diligant commune bonum magis quàm proprium, teque tanquam auctorem & consummatorem salutis nostræ in omnibus inuocent, vt sub bono Magistratuum regimine in omni pace & tranquillitate, ad gloriam tui sancti nominis, vitam agamus, & in omni pietate & modestia tibi laudes & gratiarum actiones referamus, Amen.

Petrus Michaelis in Ser tis suis.

Oratio Consiliarij vel Senatoris.

Idem ibidem. LArgire mihi Domine IESV Christe, Spiritum consilij & fortitudinis, quem super te requieturum Propheta vaticinatus est, cuius etiam inter alia nomina, quę tibi tributa sunt, illud commemoratur, quòd sis Consiliarius Et quis melior te, qui ipsa Dei Patris es increata Sapientia, quam nihil latere, quæque nec fallere, nec falli potest? Da mihi, vt, quod Salomon docet, dum ad consultationem vocor, oculi mei recta videant, & palpebræ meæ præcedant gressus meos: quando tantum differt sapiens à stulto, quantum distat lux à tenebris: & sapientis oculi in capite ipsius, dum ratione & consilio velut oculis quibusdam vtitur; qui facienda omnia priùs prouideant, quam in opus prodeant: dum stultus in tenebris ambulat, & ratione sopita velut oculis captus, non iudicio & ratione, sed turbulentis affectibus more pecudum ducitur. At tu Deus meus, illuminatio mea, illumina tenebras meas, vt clarè videam, quid ad tuam gloriam, & Reipublicæ salutem consulam, Amen.

Prou. 4.

Eccles. 2.

Oratio Coniugis.

Collector. OMnipotens & misericors Pater, author & institutor Matrimonij, quò status hic carni est propinquior, eò plura in illo se offerunt pericula, & occur-

runt

runt offendicula. Ideo te supplex oro, per dilectum Filium tuum Iesum Christum, Dominum nostrum, ita vt nos in timore & amore tui contineas, ne aut te offendamus, aut tui planè obliuiscamur. Circuncide, ô Domine, cor & carnem nostram, ne velut impuri & impij, in desiderijs & voluptatibus carnis demersi, quæ spiritûs sunt negligamus: sed vt, iuxta Apostoli tui consilium, ex consensu ad tempus abstineamus, vt vacemus orationi, & iterum cum timore tui, in idipsum reuertentes, prolem sanctam & tibi placitam generemus. Si quid hactenus à nobis peccatum sit, ignosce precor, ô clementissime Pater, & conserua nos, ne te posthac in aliqua re iterum offendamus. 1. Cor. 7.

Spiritus sancte Deus, qui amorem coniugalem plantas & conseruas in pectoribus nostris, te rogo, vt suffles & exuscites fomitem castæ dilectionis inter nos coniuges, vt qui sic copulari sumus, sola quòd mors potest nos separare, diligamus inuicem amore forti & inextinguibili, discreto tamen, & qui limites pietatis non excedat: ne amor tui in nobis aut minuatur, aut extinguatur: sed vt diligentes nos mutuò in te, & per te similitudinem Christi & sponsæ illius Ecclesiæ sanctæ referamus.

Da mihi Domine Deus prudentiam, vt cum ratione cohabitem vxori meæ, sciens illi imbecillitatem animi quasi

congenitam esse, quam ob rem multæ mihi ineptiæ sunt ferendæ, multa mihi tædia deuoranda, si in ea affectuum imbecillitatem videro. Sit vxor mihi adiutorium vtile & iucundum, sine perfidia & dolo, vt in ea confidere posſit cor meum, illaque tribuat mihi bonum & non malum: sit solatium animi mei: operetur manibus suis fusum, & paret cibaria familiæ meæ.

Profliga Satanam, huius ordinis tui infensiſsimum hostem, ne ferat inter nos discordias & contentiones. Amputa omnium diſsidiorum & suspicionum occasiones, vt in vera coniunctione animorum viuamus: & tu, qui Deus pacis es, in medio nostrûm habites. Da vt alacri animo inter nos feramus abundantiam & penuriam, diuitias & paupertatem, dolorem & voluptatem, aduersitatem & prosperitatem, morbum & sanitatem, idque sine murmure. Da vt cuius est præesse, alteram non contemnat; & cuius est subesse, alteri non dominetur.

Largire Domine, vt coniugium nostrum non sit sterile, sed fœcundum: & liberos nostros educemus in agnitione & timore nominis tui, ne vel molliori educatione & conniuentia, vel illiberali asperitate, aut malo parentum exemplo deteriores reddantur: sed vt moderata tractatione & bona nostra conuersatione contineantur in timore ingenuo, augeaturque in eis obsequendi studium

& alacritas. Concede nobis, vt ſimul laborantes, quæ ad vitam ſuſtentandam neceſſaria ſunt, honeſtè quæramus, quæſita non dilapidemus: ſed inde piè, & cum honeſtate viuamus, vt moderatam, laudabilemque vitam coram te & vniuerſo mundo ducamus, Amen.

Oratio Patrisfamilias.

QVum omnibus ex æquo proximi ſui rationem habere, res & fortunas prouehere, incommoda verò omnia propellere mandas, quid velis, Pater intelligo: nempe id magis decere patremfamilias in domeſticos ſuos, tum è diuerſo domeſticos in patremfamilias doces. Agnoſco officium, ſed ad regendos, quos meæ tutelæ commiſiſti, vxorem, liberos, ſeruos, ancillas, cæterosque domeſticos, in me facultatem non inuenio, nec iudicium. Ioannes Ferus.

Ad te ergo ſummum Patremfamilias confugio, ad te inquam cæli terræque Rectorem ſupplex gratiam petitum venio. Da pater & rector, vt mihi commiſſos domeſticos in tuo timore, in tua diſciplina conſeruem: tum quæ corporibus, animabusque ipſorum commoditati, quæ honori ſunt & emolumento ipſis tuear: ſine iracundia & amarulentia vindicem. Illi porrò è contrario officia ſua cum timore & obedientia, non ad oculum ſeruientes, beneuolè in cordis ſimplicitate, tanquam coram te Deo,

non homine præstent; quo tandem vtri-que laboris merces reddatur in cælis, Amen.

Oratio Pueri seu Filij.

Collector. OMnipotens æterne Deus, cui omnis obedientia liberorum in parentes placet, omnisque rebellio displicet: quia in lege tua nos parentes honorare præcepisti, mandatum hoc quasi duplici muro muniens, præmio scilicet atque pœna, dum morigero atque obedienti

Exod. 20. filio vitæ diuturnitatem promittis: im-morigero verò atque rebelli maledictio-

Leuit. 20. nem & mortem denuntias. Nec præceptum hoc tuum supra me est, neque procùl positum, vt posim dicere; Quis opere compleat illud. sed iuxta me est, imò in me, cùm ipsa naturæ lex animæ meæ insculpta, ad hoc ipsum me incitet, atque inuitet.

Te igitur, ô benignissime Pater, ex quo omnis paternitas in cælo & in terra est, oro, aufer à me omnem rebellionem & contentionem: ne cuncta hæc diuini & humani iuris vincula perrumpere, & infringere audeam: sed parentes meos omni officiorum genere persequar, honore atque reuerentia debita illos colam, humili & prompta obedientia illorum præceptis obtemperem, subuentioneque, obsequio, & in ministerio meo illis succurram: eorum obiurgationes, austeritatem inconditos clamores, vel er-

rata æquo animo feram: nec mœrore aut solicitudine illos per totum vitæ meæ curriculum afficiam. Si quando per ætatem defecerint sensu & vigore iudicij rationalis, ne eos ludibrio habeam: senectutem & imbecillitatem eorum debita modestia tolerem. eos denique si egeant aut ægrotent ope & opibus meis alam ac sustineam, ne culpa & auaritia mea his pereat vita, à quibus, & per quos ego vitæ exordium accepi: sed tanquam Dominis in omnibus seruiam his, qui me genuerunt. Domine remitte mihi peccata mea, quibus parentes meos charissimos vnquam offendi. Auge multitudinem dierum, & conserua illos in omni mentis & corporis sanitate, videant filios suos tanquam nouellas oliuarum, in circuitu mensæ suæ: educant illos in omni pietate: præsint familiæ suæ sermonibus & exemplis sanctis, vt tandem immaculati ad te perueniant, vbi viuis cum Filio & Spiritu sancto Deus, per omnia secula seculorum, Amen.

Eccli 3.

Psal. 127.

Oratio Præceptoris.

Petrus Michaelis in Sertis suis.

OMnipotens æterne DEVS, in cuius ditione cuncta sunt posita, largire mihi Spiritum tuum sanctum, sine quo nihil discere aut docere possum; vt iuuentutem mihi commissam sedulò instituam, & ad bonos mores, pietatemque colendam, non minùs quam ad literas impigrè, & ad tui nominis gloriam, for-

mem, & in ciues bonos, & Ecclesiæ tuæ vtiles aliquando euadant. Da illis cor docile & intelligens, vt quæ docturus sum facilè percipiant, & retineant, mihique in omnibus, quæ officium meum postulat, morem gerant: seque duci & formari humili & sequenti animo patiantur: vt eorum senectus qui adolescentiam suam honestis artibus instruxerunt, ætate euadat doctior, & veterum studiorum iucundissimos fructus metat, alijsque communicet.

Oratio Professoris alicuius Facultatis.

D. Thomas Aquinas.

CReator ineffabilis Deus, qui de thesauris sapientiæ tuæ nouem ordines Angelorum informasti, & eos miro ordine super cęlum Empyreum collocasti, elegantissimè partes vniuersi disposuisti, tu, inquam, qui verus fons luminis & sapientiæ diceris, atque supereminens principium, infundere digneris super intellectûs mei tenebras tuæ radium claritatis, duplicem, in qua natus sum, remoueas priuationem, peccatum & ignorantiam. Qui linguas infantium facis disertas, linguam meam erudias, atque in labijs meis gratiam tuæ benedictionis infundas. Da mihi intelligendi acumen, retinendi capacitatem, interpretandi subtilitatem, addiscendi facultatem, loquendi gratiam copiosam: gressus instruas, processum dirigas, & egressum compleas. Qui cum Patre & Spiritu sancto vi-

cto viuis & regnas Deus per omnia secula seculorum, Amen.

Oratio litteris operam dantis.

SApientissime Pater, & omnipotentissime DEVS, fons & dator omnis sapientiæ & intelligentiæ, sine quo omnia nostra studia successu carent, qui per Spiritum sanctum tuum ex pastoribus ouium Prophetas populi, & ex piscatoribus Apostolos mundi totius Doctores effecisti, infunde mihi per meritum Christi filij tui eiusdem Spiritûs sancti gratiam, qua intellectus meus liberalibus disciplinis melius illustretur, quas in diuinum honorem tuum aliquando, & spiritalem Ecclesiæ tuæ vtilitatem possim conuertere. Da vt bonas litteras & linguas necessarias fideliter addiscam, & tenaci memoria retineam, & in vsum vitæ melioris conferam: vt ad tuæ sanctissimæ pueritiæ exemplum indies proficiam ætate, sapientia, & gratia apud Deum & homines. Largire docilitatem, & ingenij subtilitatem, vt discenda faciliùs comprehendam, & ex ijs sublimiora eliciam: alacritatem quoque in studijs, ne mens assiduo labore fatigetur, & quodam fastidio capta, à litteris abhorreat. Tempus inutiliter ne perdam, neć iuueniles annos studijs aptissimos in otio transigam, ne parentum sumptus in me malè collocati, eorum in me odium pariant,

Collector. Amos 1.

& ego amicorum meorum ſpem & expectationem turpiter eludam.

Tribue denique mihi Domine cor obediendi præceptoribus meis, vt in ijs colendis nullum pietatis, ſtudij, officij & obſeruantiæ genus prætermittam: ſed præcepta eorum ſuſcipiam, & admonitionibus locum relinquam, vt pietate doctrina & obedientia ornatus, ad clariorem tui agnitionem, perfectumque tuæ bonitatis amorem, & gloriȩ tuæ meritum tandem perueniam, Amen.

Oratio Adoleſcentis ſeu Iuuenis.

Ex manu ſcripto Belgico.

CVm nunc in feruore carnis, pericu loſiſsimoque ætatis meæ curſu viuam, ô Pater cæleſtis, oro te, miſericordia & paterna tua prouidentia non recedant à me, ſed maiori me ſolicitudine conſeruent: ne fortè præda fiam inimicis meis, qui vt lupi famelici in hoc toti ſunt, vt me in hac iuuenili ætate ſic peccatis onerent, ne vnquam ex ijs poſtea emergam.

Sed, ô pie Pater, diffidens de viribus meis, totum me in tuam protectionem confero, vt me nunc & ſemper cuſtodias, ne in eam peccandi conſuetudinem incidam, vt neceſſe ſit in ſeneƈtute mea (niſi priùs in peccatis præfocatus fuero) iuuentutis meæ crimina deflere, & cum Propheta dicere, Delicta iuuentutis meæ ne memineris Domine: ſed potiùs, vt ab hac hora ſic virtutibus aſſue-

Pſal.24.

ſcam,

ſcam, vt quotidie magis magisque in ijs proficiam, tranquilla & pura tibi conſcientia deſeruiens: vt in ſenio cum humili gratiarum actione dicam illud Regis Ezechiæ; Obſecro Domine, memento quæſo quomodo ambulauerim coram te in veritate & in corde perfecto, & quod bonum eſt in oculis tuis fecerim. Eſa. 38.

Dilectiſsime Pater, tu verè omnium hominum pater es, tibi cura eſt de omnibus, tibi commendo animam meam inſtar pueri, qui ex ſe nihil poteſt: defende me ab omnibus inimicis meis, qui mihi malè volunt, & mala machinantur in his, quæ ad corpus vel animam meam pertinent: quique me ſeducere ſtudent, & quæ impia ſunt, docere. Ante omnia commendo tibi hodie caſtitatem corporis mei, vt ea non tantùm immunis ſit ab omni violentia, vel illicito conſenſu, ſed vt & ego eam nec per impuram cogitationem, nec per obſcœnam locutionem polluam. Theſaurus pretioſior eſt, quàm vt ego eum cuſtodire valeam: obſecro igitur, vt qui amator puritatis es, etiam & meæ ſis conſeruator. Ne iuuenile corpus hoc in omni concupiſcentia, infrænique deſiderio excreſcat, aut ſenſus mei illicito capiantur amore, vt te negligam: ſed liberi maneant ab omni amore externo, donec me ad caſtum matrimonium, aut alium ſtatum vocaueris.

Tribue Domine, vt parentibus, & ijs quorum tutelæ traditus ſum, nunc in omni obedientia & humilitate ſeruiam, & da mihi gratiam, vt ſi me ad coniugij vinculum voceris, talis mihi perſona cedat, qua cum tibi in pace & ſanctitate deſeruire, & ſtatum iſtum in honeſtate & fœcunditate queam poſsidere, ſi inquam me huc vocaueris, & hæc voluntas tua ſit, cui me, omniaque mea commendo, vt de me, & in me diſponas, quod tibi beneplacitum, & mihi ſalutare ſit, Amen.

Oratio Militis in bello iuſto.

Collector. IVſtiſsime DEVS, qui propter peccata hominum excitas bella, & inducis ſuper populum tuum gladium, vltorem fœderis tui: ecce hoſtes & tui & Principis noſtri irruunt ſuper nos, terram noſtram crudeliter vaſtant, populantur agros, incendunt pagos, euertunt oppida, parentes, coniuges, liberoſque noſtros dulciſsimos occidunt, vel in contumelioſam ſeruitutem abſtrahunt; profanant & diripiunt templa, monaſteriaque tua: ab ipſis aris & adytis ſacras virgines ad inceſta ſtupra abripiunt, & reſperſa ſunt ſanguine innocentium hominum & ſacerdotum tuorum diuina Chriſti tui myſteria. Nec cupiditati & crudelitati ſuæ modum ponent, priuſquam nos ſedibus noſtris omnino propulerint, aut ſanguinem noſtrum prorſus ex-

ſus exorbuerint, nomenque noſtrum deleuerint.

Non illi à nobis, ſed nos ab illis primùm laceſsiti, atque ad bellum ſumus prouocati. Et nunc Domine armis accincti, & ad iuſtiſsimum hoc bellum à famulo tuo, Principe noſtro euocati, en adſumus. Tu ſcis Domine, quòd nec amore prædæ, nec dominandi cupiditate, nec propriam iniuriam vindicandi libidine, nec denique alia re quapiam iniuſta prouocatus in hanc militiam veni: ſed ab ordinaria poteſtate mea vocatus, vt pro lege, pro rege, pro aris, & pro focis dimicem, violatores mandatorum tuorum, perturbatoresque noſtræ Reipublic. in ordinem redigam, atque ad pacem & tranquillitatem adigam.

Reſpice igitur, ô fortitudo mea, de excelſo ſanctuario tuo, & qui olim pro Iſraëlitis, etiam tacentibus, contra AEgyptios pugnaſti, adeſto mihi famulo tuo, brachium meum corrobora; vt viriliter agam, & victoriam de hoſte hoc immaniſsimo referam. Confundatur ille, & non confundar ego: cadat ille, & non cadam ego, à ſubitanea & improuiſa morte me defende: conſerua me in die belli, ne quando præualeat inimicus meus aduerſus me. Centuriorem ad te venientem non repuliſti, fidem eius laudaſti, militiam vt deſereret non imperaſti; & me precantem

te exaudi Domine, dignum me fac vocatione mea, ne gladio iuſtitiæ abutar, & poteſtas à te ordinata ad defenſionem bonorum, & vindictam malorum, per me malè audiat, & blaſphemetur. Neminem concutiam, nemini calumniam faciam: prædas & ſpolia ab innocentibus non auferam; nullius, qui in partem belli non venit, aut propter quem arma hæc ſumpta non ſunt, ager à me demetatur, vinea deſtruatur, pecus abigatur: ſed ſtipendio meo, mihi publicè decreto, contentus ſim, & ducibus meis in omnibus, quæ contra præceptum tuum non ſunt, obtemperem, & morem geram.

Indue me præter externam hanc panopliam etiam loricam iuſtitiæ: da ſcutum fidei in dextera mea: accinge me gladio ſpiritûs, & galeam ſalutis imponi capiti meo, vt poſsim reſiſtere inuiſibilibus hoſtibus meis in die malo, & in omnibus perfectus ſtare. Prudenter agam in omnibus vijs meis, & tu mecum eſto. Cùm pugnandum eſt, inſere pectori meo fortitudinem, aufer timorem, adauge vires, vt ſim vir fortis, & prælier bella Domini. Extra pugnam tempera ardorem animi mei, ne ſanguinem innoxium profundam. Conſerua me ab omni raptu, inceſtu, aut illicito violentoque concubitu. Viduas aut orphanos non opprimam, pauperibus iniuriam non inferam, ne quan-

do vociferentur ad te, & furor tuus accendatur in me. Sed & hoc ſupplex oro, ô manſuetiſsime Domine, aufer à me omnem iurandi, peierandi & blaſphemandi te conſuetudinem: ſanguis tuus, vulnera tua, nomen & Sacramenta tua apud me ſumma in veneratione ſint: vt mundo corde, labijs circunciſis, & manibus ab omni iniuſtitia & innocenti ſanguine liberis, ſic in vocatione mea ambulem, vt poſt hanc militarem vitam, ad illam tandem triumphalem perueniam, Amen.

Oratio Famuli.

Petrus Michaelis in Ser[...]tis ſuis.

BEnigniſsime Domine Saluator Ieſu Chriſte, qui formam ſerui accepiſti, cùm filius Dei & Dominus eſſes vniuerſorum, vt per obedientiam noſtrorum omnium, ſine perſonarum acceptione, ſalutem operareris in terra, ita vt neque apud te ſit diſtinctio inter omnes tibi famulantes, ſiue liberi ſint, ſiue ſerui: Obteſtor, vt cùm ad ſeruiendum alijs vocaueris, largiaris mihi cor humile & obſequens, quò de manu tuæ prouidentiæ hanc conditionem accipiam, facilè illis, quibus ſeruiendum mihi eſt, me ſubmittam, meque, vt alijs ſeruiendo tibi non diſpliceam, in omnibus comparem: Nunquam contra te aut Superiores meos murmurem; aut conditioni aliorum meliori inuideam: In omnibus quæ

obedientiæ, quam tibi debeo, non ob-
Coloss 3. ſtant, morem geram in omni timore & ſimplicitate cordis, non ad oculum ſeruiendo, vt hominibus placeam, ſed ex toto corde meo, idque propter mandatum tuum, quo obſtrictus tibi teneor.

Da ergo, vt diligenter, fideliter, intelligenterque Superioribus meis ſeruiens, illorum iram declinem, atque nullum in ſancto tuo obſequio detrimentum capiam: tum eam, quam mihi per
Ibidem. paſsionem & mortem tuam comparaſti libertatem ſpiritualem, contra ſeruitutem Peccati, Dæmonis, Mortis, & Inferni, ſedulò conſeruem; vt tandem aliquando ad cæleſtem hæreditatem mihi in cælis promiſſam perueniam, Amen.

Oratio Ægroti.

Collector. BEnedictus ſis DEVS Pater Domini mei, quòd me (qui ob fiduciam, quam in ſanitate mea habebam, ad omne malum præceps ruebam, haud aliter, quam ſi vires meæ in eodem ſemper vigore permanſiſſent, nec vllis morbis debilitari potuiſſent) nunc tam paternè viſitas, per corporalem hanc ægritudinem me meæ admonens mortalitatis, & ad pœnitentiam reuocans. Fateor Domine, perire potuiſſem: imò perijſſem, niſi per morbum hunc oculos meos aperuiſſes, meque præſentis periculi admonuiſſes.

Cur igitur impatiens ero, licet dolores magni ſint, & caro infirma releuari cupiat; cum certò ſciam, hanc virgam mihi eſſe perquam neceſſariam, quæ etſi ego iuſtiſsimus eſſem omnium mortalium, nunquam tamen mihi eſſe poteſt inutilis? Concede mihi Domine fortitudinem & patientiam, ne magnitudine dolorum victus, vnquam aliter credam aut ſentiam. Si ægritudo hæc non ſit ad mortem, fer mihi opem ſuper lecto doloris mei, vniuerſum ſtratum infirmitatis meæ verte mihi in lætitiam, & pro bona voluntate tua fac mecum vt membris meis ſanitas reſtituatur, vt commodius tibi ſeruiam, & ſecundùm vocationem meam ſine querela viuam, ita tamen, ne in poſterum mea fretus incolumitate & robore liberiùs te iterum offendam. Nihilominus ô cæleſtis Pater, tua voluntas in me fiat: tu enim ſolus noſti, quid mihi expediat: tantùm da gratiam, vt tuæ me voluntati totum ſubmittam.

Quòd ſi autem animulam hanc ex huius corpuſculi domicilio, adeoque ex hoc ſeculo demigrare placeat, ô cæleſtis Pater, nolo eſſe obſtreperus. Cur enim in profundo procelloſi huius maris, in mille naufragij periculis conſtitutus, metuam proſperum ventum, qui me in optatiſsimum portum poteſt adducere, vbi nullus dolor eſt amplius? Saltem, ô Pater, opus manuum tuarum

ne despicias: sed animam meam aduersus omnes tentationes tua gratia corrobora, contraque omnes assultus Satanæ cinge me scuto tuæ misericordiæ, qua olim Martyres tuos aduersus horrendos cruciatus & mortes crudelissimas inuictos reddidisti.

Nihil habeo meritorum aut bonorum operum, quod allegem apud te: malorum heu nimis multum video; sed per tuam iustitiam confido me in numero iustorum censendum, quia vnigeniti tui filij morte me redemisti, & sanguine illius lauisti.

Propter peccata quidem mea inducias & prorogationem peterem, si fortè posthac (vt spero) meliorem vitam ducerem: sed quis huius rei me certum & securum faciet, cùm infirmitas & vanitas mea tam magna sit, nisi tu Deus adiuues me? Sine tuo auxilio nec viuere possum, nec mori. Quicquid igitur de me statuas, ne me ope saltem tua destituas, oro Domine DEVS veritatis, qui viuis & regnas cum Filio & Spiritu sancto, vnus DEVS in omni æternitate, Amen.

Oratio Morituri.

gust. ibro Visi- infir- rum.

DEVS meus, Deus meus, misericordia mea, refugium meum desidero te, & ad te confugio, ad te venire festine, ne despicias me in tremendo discrimine positum. Adesto mihi propitius

in his magnis meis necessitatibus. Non possum me redimere meis operationibus, sed tu redime me, & miserere mei.

Diffido de meis meritis, sed confido de tuis miserationibus, & plus confido de tuis miserationibus, quam diffido de malis meis actibus. Tu es spes mea, Deus meus, tibi soli peccaui, mea culpa. Qui fui tibi tam charus ad redimendum, non sim vilis ad perdendum; & nunc ad te venio, qui nulli dees, cupio dissolui, & tecum esse. In manus tuas commendo spiritum meum, Domine; Respice in me Deus veritatis, & præsta mihi Deus meus, vt in pace dormiam & requiescam. Qui in Trinitate perfecta viuis & regnas Deus, per omnia secula seculorum, Amen.

CAPVT XVII.

ORATIONES ET INTERCESSIONES PRO Defunctis.

ADMONITIO.

Raue & laboriosum est differri spem, & quod valde cupias, non assequi. Proinde Christianorum animis eorum, qui cum fide obdormierunt, adhuc in Purgatorio detentis asperrimum est, spem suam prolatari, & arceri Ex Luico ue.

ab eo bono, quod ipsi supra quàm credi possit desiderant. Ideoque cupiunt & implorant opem omnium, quotquot possunt. Adiuuemus itaque nos eos, quando alia re nequimus, certè votis, faustis ominationibus, & pijs orationibus nostris.

ORATIONES ALIQVOT *generales pro omnibus defunctis.*

I.

nctus obus ter mini sua Liturgia.

MEmento, Domine DEVS noster, spirituum & vniuersæ carnis Orthodoxorum, & rectè de fide sentientium, ab Abel iusto, vsque in hodiernum diem: fac eos requiescere in regione viuentium, in regno tuo, & delitijs Paradisi, in sinu Abrahæ, Isaac & Iacob sanctorum patrum nostrorum, vnde exulat dolor, tristitia, & gemitus, vbi præsidet lumen vultus tui, & perpetuò refulget, per benignitatem vnigeniti filij tui, cum quo benedictus es cum sancto, bono, & viuificatore Spiritu tuo, nunc & semper, Amen.

II.

itur- B.Ba-

MEmento Domine Patrum, fratrumque nostrorum, qui obierunt in vera fide; Presbyterorum, Diaconorum, Hypodiaconorum, Lectorum, Cœnobitarum, in cœlibatu perpetuò viuentium; laicorum, & omnium qui decesserunt de hoc ærumnoso mundo, recrea

eos

eos in tabernaculo tuo omnis decoris pleno. Traijce eos trans mansiones cruciatu horrendas, atque in tabernaculis luculentissimis ipsos colloca. Erue eos ex tenebris & caligine, atque ex tribulatione, doloreque eripe: appareatque ipsis vultus tuus pacificus, neque intres cum ipsis in iudicium, aut acrem quęstionem habeas de acta vita: sed siue verbo, siue opere peccauerunt, vtpote homines carne induti, remitte, & abole errores eorum. Quia benignus & summè misericors es, tibique congruit laus, & honor, & potestas: simulque vnigenito filio tuo, & sanctissimo tuo Spiritui bono adorando, vitam largienti, ac tibi in substantia æquali, nunc, & semper, & in secula seculorum, Amen.

III. *Alia.*

Ex Mis AEthio pum.

MEmento, Domine, dormientium Principum, Pontificum, Regum, Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, Sacerdotum, Diaconorum, & Ministrorum tuorum, & omnium in recta fide quiescentium. Miserere animarum seruorum & ancillarum tuarum, qui manducauerunt carnem tuam, & biberunt sanguinem tuum: colloca animas eorum in sinu Abrahæ, Isaac & Iacob.

Additi genera lis.

Etsi enim animæ quorundam illorum in tenebris sedeant, & in loco tormentorum: incredibili tamen tui fla-

grant

grant deſiderio, & multis ſuſpirijs tuam gratiam præſtolantur. Memento quam abundè filius tuus IESVS Chriſtus pro illis ſatisfecit. noli, Domine, noli ampliùs vllum expoſcere debitum, vbi tam copioſa reperitur ſatisfactio. An paternum illud pectus tuum adhuc de inobedientia, luxuria, gula, ſuperbia, ira, & ſimilibus poterit cum illis expoſtulare, vbi frater noſter Chriſtus, vnigenitus tuus tantam obedientiam, caſtitatem, abſtinentiam, humilitatem, charitatem, & ſimilia exhibuit: non pro ſemetipſo, ſed pro nobis, & pro ijs, qui adhuc in pœnis Purgatorij detinentur? qui etſi dum viuerent ingrati fuerint, per eum tamen omnia à te expectant?

Libera eos Domine, quorum nunc ora clauſa ſunt, & qui te tam auidè laudare & glorificare deſiderarent; nec diutiùs in perditione maneant, quos filius tuus triginta tribus annis in deſerto huius mundi, tantis tormentis & cruciatibus quæſiuit, & inuenit. Meretur, ô pie Pater, meretur optimus Paſtor, vt ouibus ſuis bene ſit propter illum, & vt perducas eò, vbi ille tecum viuit, & regnat Deus, in ſecula ſeculorum, Amen.

IIII. *Alia.*

AMiciſsime ac benigniſsime Chriſte, qui ades tibi fidentibus, & illos ab omni eximis periculo, cuius mi-

ſerationes & infinita bonitas vniuerſa hominum ſcelera exuperat, quæ omnia, ſi quis in clementiam tuam conijciat, velut igne validiſsimo conſumentur. Animos fratrum noſtrorum corpore ſolutos maculis deterge, quæ illis ex vitæ huius actionibus adhæſerunt: Frigus eorum quod illos à te arcet, ac ſeparat, ſanctiſsimo charitatis tuæ igne diſpelle: vre, atque incende illos flammis tuis, vt emundati ac perpurgati celerrimè ad te reuolent, tecumque ad ſempiternam beatitudinem vniantur, Amen.

V. Alia.

Petrus Michaelis in Setis ſuis.

OMnipotens ſempiterne DEVS, Deus vitæ & mortis, Iudexque viuorum & mortuorum, qui pro tua bonitate & ſapientia conſtituiſti inter fideles tuos omnes communionem, non gratiæ à te duntaxat comparatæ, & vbertim communicatæ, verùm etiam mutuæ interceſsionis, auxilij & ſolatij: Oro te per amariſsimam paſsionem & mortem, deſcenſionem quoque ad inferos, & reſurrectionem à mortuis, vt noſtras, qui adhuc vitam mortalem ducimus, preces & ſupplicationes apud thronum gratiæ tuæ admittere digneris, pro animabus parentum, conſanguineorum, & amicorum noſtrorum, atque omnium Chriſti fidelium tuorum, vt qui ex illis adhuc carcere Purga-

torij,

torij, & ſupplicijs non ſempiternis detinentur, conſolationem & remiſsionem peccatorum à tua clementia conſequantur, à grauiſsimis tormentis erepti, ad cæleſtis regni requiem & gaudium citiùs deducantur, Amen.

Pro vno defuncto.

k Belgi-) manu ripto.

EX mera fraterna, Chriſtianaque charitate, ô æterne DEVS, commendo tibi animam N. quam tu ex hoc ærumnoſo euocaſti ſeculô: te ſuppliciter orans, vt eam non ſecus ſuſcipias, quàm olim ſuſcepiſti animam mendici tui Lazari. Ne memineris, Domine, quòd dum viueret te offendit: nam præterquam quòd iſtius eum pœnituit, etiam in infinita miſericordia tua ſemper ſperauit, & in nunquam exhauriendo meritorum Filij tui theſauro ſemper eius fiducia fuit collocata, qui ſufficiens eſt non tantùm pro huius miſeri, ſed pro totius mundi peccatis ſatisfacere.

Domine, opus manuum tuarum non ſit in deriſum, & in ſimilitudinem improperij hoſtibus tuis, qui inuident ipſi gloriam, antequam crearetur à te illi præparatam; quàm vt conſequeretur, & locum vnde maligni illi eiecti ſunt poſsideret, toties eum à periculis & animæ & corporis liberaſti. Tu ſcis, Domine, quòd antiqui ſerpentes illi auctores & impulſores fuêre, qui fragilem eius carnem peccare fecerunt: ne igi-

tur, Domine, ab impoſtoribus illis hæreditas tua tibi ſubtrahatur, cum vno verbo deſtruere poteris, quod illi tanto tempore, & tam varijs conſilijs conſtruxerunt; & hanc animam tam puram, ſanctam & nobilem vel vno momento efficere, vt digna ſit vocari & eſſe hæreditas Altiſsimi.

Oſtende illi, ô æterne DEVS, extremam pietatem tuam, intima tuæ miſericordiæ viſcera, pectusque paternum tuum, quod toties dum vixit in hoc ſeculo illi exhibuiſti, in conferendis plurimis gratijs, quibus illam exornaueras. Non tam ingrata fuit, quin te omnis virtutis fontem & largitorem agnouerit: non tam cæca, quin à te petierit illuminari: non ita in peccatis ſepulta, quin ſemper voluerit ſe emendare: non vſque eò poteſtati Dæmonis permiſſa, quin ſemper de paterna tua charitate ſpe plena expectauerit, fore, vt in extrema neceſsitate illi opitulareris, & in gratiam tuam reciperes.

Omnipotentiſsime DEVS, id omnino credimus, quòd nullo nomine aut gratiori tibi, aut iucundiori nobis te indigitare poſſumus, quàm ſi te miſericordem Patrem appellemus: oſtende igitur, ô miſericordiſsime Pater, gratiam & miſericordiam tuam, erga hunc puerum tuum, quem creaſti, quem redemiſti, quem tot ſeculis ante orbem conditum in corde tuo geſtaſti: qui ti-

bi tantæ curæ fuit, vt volens redimere, laueris eum in lauacro pretioſiſsimi filij tui ſanguinis, eiusque carne & ſanguine nutriueris: pro quo nihil facere intermiſiſti aliud, quàm quod aut tibi impoſsibile erat, aut illi non neceſſarium. Quare, ô Domine, te iterum atque iterum obteſtor & oro, tribue nobis, vt cùm & ego aliquando viam vniuerſæ carnis ingreſſus fuero, hunc, pro quo deprecor, inueniam inter Sanctos tuos, vt vnanimiter te laudemus & glorificemus, quia tibi debetur laus & gloria in ſecula ſeculorum, Amen.

Pro recèns defuncto, vel inter ſepeliendum corpus dicenda.

elician' linguar a in Ma uali Pa- ochorũ.

ADeſto Domine ſupplicationibus noſtris, & pias aures tuas ad preces noſtras inclinare digneris, vt nos de throno Maieſtatis tuæ clementer exaudias, & orationes famulatûs noſtri dignanter admittas. Te igitur inuocamus Domine ſancte, Pater omnipotens æterne Deus, pro anima famuli tui, quam hodierna die de hac luce vocare dignatus es, vt iubeas, Domine, ei præparari Paradiſi tui loca virentia, vt non eam exurat flamma ignis crudelis gehennæ. Quia propterea Dominus noſter IESVS Chriſtus filius tuus in ligno crucis ſub Pontio Pilato, pati dignatus eſt, vt animas, quę per Adę tranſgreſsionem perierant, ſua ſancta reſurrectione ab inferni clau-

claustris liberaret. Confundantur gehennæ ianitores, & ministri nequitiæ erubescant. Deducant eam Angelicæ potestates in sinus Patriarcharum Abraham, Isaac & Iacob patrum nostrorum. Consequatur à tua potentia paratam electis iucunditatem, & à dextris hæreditatem adepta lætetur: vt cùm dies illa tremendæ agnitionis aduenerit, vnà cum Sanctis & Electis tuis, qui tibi placuerunt, in gloria Maiestatis tuæ resurgere mereatur ad indulgentiam, non ad pœnam. Et animam illam quam fontis vnda perfudit, & chrisma salutis inunxit, non sinas Domine flammarum ardoribus cruciari, nec peccatorum vinculis alligari: sed liberam redde Paradiso tuo per indulgentiam pietatis tuę: quia tuam clementiam dum in hoc seculo constitit non negauit. Per eundem Christum Dominum nostrum, Amen.

Pro parentibus nostris defunctis.

DEVS qui nos patrem & matrem honorare præcepisti, miserere clementer animabus patris ac matris meæ, eorumque peccata dimitte, meque eos in æternæ claritatis gaudijs fac videre. Per Dominum nostrum, &c. Eccles Roma na.

Pro ijs qui dum viuerent in nostra fuêre congregatione vel fraternitate.

DEVS veniæ largitor & humanæ salutis amator, quæsumus immen- Ex Mi li Col niensi

ſam clementiam tuam, vt noſtræ congregationis fratres & ſorores, qui ex hoc ſeculo tranſierunt; beata Maria ſemper Virgine cum omnibus Sanctis intercedente; ad perpetuæ beatitudinis conſortium peruenire concedas. Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

Pro animabus ijs quæ ſingulares non habent interceſſores

ibidem. MIſerere miſericors DEVS, animabus illis, quæ ſingulares non habent apud te interceſſores, quibus nulla eſt conſolatio in tormentis, neque ſpes vlla, niſi quòd factæ ſunt ad imaginem & ſimilitudinem tuam. Parce & defende plaſma tuum nobile, gloriam nominis tui ne des alteri, opus manuum tuarum reſpice in eis, & libera eas ab omnibus intolerabilibus pœnis & cruciatibus, & perduc eas ad ſocietatem ciuium ſupernorum Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, Qui tecum viuit & regnat Deus per omnia ſecula ſeculorum, Amen.

FINIS.

SALMI POENI-TENTIALES,
CVM LITANIA ECCLESIAE,

PSALMVS 6.

DOmine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me. Miſerere mei Domine, quoniam infirmus ſum: ſana me Domine, quoniam conturbata ſunt oſſa mea. Et ania mea turbata eſt valde: ſed tu Domie vſquequo? Conuertere Domine, & ipe animam meam: ſaluum me fac ropter miſericordiam tuam. Quoniam on eſt in morte qui memor ſit tui: in iferno autem quis confitebitur tibi? aboraui in gemitu meo, lauabo per ngulas noctes lectum meum: lachrynis meis ſtratum meum rigabo. Turbaus eſt à furore oculus meus: inueterai inter omnes inimicos meos. Diſcedieà me omnes, qui operamini iniquitaem: quoniam exaudiuit Dominus voem fletûs mei. Exaudiuit Dominus derecationem meam: Dominus orationem meam ſuſcepit. Erubeſcant & conurbentur vehementer omnes inimici nei: conuertantur, & erubeſcant valdè velociter.

Gloria Patri & Filio, &c.

PSALMVS 31.

BEati quorum remiſſæ ſunt iniquitates: & quorum tecta ſunt peccata. Beatus vir cui non imputauit Dominus peccatum: nec eſt in ſpiritu eius dolus. Quoniam tacui, inueterauerunt oſſa mea: dum clamarem tota die Quoniam die ac nocte grauata eſt ſuper me manus tua: conuerſus ſum in ærumna mea, dum configitur ſpina. Delictum meum cognitum tibi feci: & iniuſtitiam meam non abſcondi. Dixi, confitebor aduerſum me iniuſtitiam meam Domino: & tu remiſiſti impietatem peccati mei. Pro hac orabit ad te omnis ſanctus: in tempore opportuno. Veruntamen in diluuio aquarum multarum: ad eum non approximabunt. Tu es refugium meum à tribulatione, quæ circundedit me: exultatio mea, erue me à circundantibus me Intellectum tibi dabo, & inſtruam te in via hac qua gradieris: firmabo ſuper te oculos meos. Nolite fieri ſicut equus & mulus: quibus non eſt intellectus. In chamo & fræno maxillas eorum conſtringe: qui non approximant ad te Multa flagella peccatoris: ſperantem autem in Domino miſericordia circundabit Lætamini in Domino & exultate iuſti: & gloriamini omnes recti corde.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui ſancto Sicut erat in principio, &c.

PSALMVS 37.

DOmine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me. Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: & confirmâsti super me manum tuam. Non est sanitas in carne mea à faciæ iræ tuæ: non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum. Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum: & sicut onus graue grauatæ sunt super me. Putruerunt & corruptæ sunt cicatrices meæ: à facie insipientiæ meæ. Miser factus sum, & curuatus sum vsque in finem: tota die contristatus ingrediebar. Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: & non est sanitas in carne mea. Afflictus sum & humiliatus sum nimis: rugiebam à gemitu cordis mei. Domine, ante te omne desiderium meum: & gemitus meus à te non est absconditus. Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: & lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum. Amici mei & proximi mei: aduersum me appropinquauerunt & steterunt. Et qui iuxta me erant, de longè steterunt: & vim faciebant, qui quærebant animam meam. Et qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates: & dolos tota die meditabantur. Ego autem tanquam surdus non audiebam: & sicut mutus non

aperiens os suum. Et factus sum sicut homo non audiens: & non habens in ore suo redargutiones. Quoniam in te Domine speraui: tu exaudies me Domine Deus meus. Quia dixi, nequando supergaudeant mihi inimici mei: & dum commouentur pedes mei, super me magna locuti sunt. Quoniam ego in flagella paratus sum: & dolor meus in conspectu meo semper. Quoniam iniquitatem meam annuntiabo: & cogitabo pro peccato meo. Inimici autem mei viuunt, & confirmati sunt super me: & multiplicati sunt qui oderunt me iniquè. Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniam sequebar bonitatem. Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris à me. Intende in adiutorium meum: Domine Deus salutis meæ.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui sancto, Sicut erat in principio, &c.

PSALMVS 50.

MIserere mei Deus: secundùm magnam misericordiam tuam. Et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam. Amplius laua me ab iniquitate mea: & à peccato meo munda me. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper. Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis, &

vincas cùm iudicaris. Ecce enim in iniquitatibus conceptus ſum: & in peccatis concepit me mater mea. Ecce enim veritatem dilexiſti: incerta & occulta ſapientiæ tuæ manifeſtaſti mihi. Aſperges me Domine hyſſopo & mundabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor. Auditui meo dabis gaudium & lætitiam: & exultabunt oſſa humiliata. Auerte faciem tuam à peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele. Cor mundum crea in me Deus: & ſpiritum rectum innoua in viſceribus meis. Ne proijcias me à facie tua: & ſpiritum ſanctum tuum ne auferas à me. Redde mihi lætitiam ſalutaris tui: & ſpiritu principali confirma me. Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur. Libera me de ſanguinibus Deus Deus ſalutis meæ: & exultabit lingua mea iuſtitiam tuam. Domine, labia mea aperies: & os meum annuntiabit laudem tuam. Quoniam ſi voluiſſes, ſacrificium dediſſem vtique: holocauſtis non delectaberis. Sacrificium Deo ſpiritus contribulatus: cor contritum & humiliatum Deus non deſpicies. Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion, vt ædificentur muri Hieruſalem. Tunc acceptabis ſacrificium iuſtitiæ, oblationes & holocauſta: tunc imponent ſuper altare tuum vitulos.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui ſancto, Sicut erat in principio, &c.

PSALMVS 101.

DOmine, exaudi orationem meam: & clamor meus ad te veniat. Non auertas faciem tuam à me: in quacunque die tribulor, inclina ad me aurem tuam. In quacunque die inuocauero te: velociter exaudi me. Quia defecerunt ſicut fumus dies mei: & oſſa mea ſicut cremium aruerunt. Percuſſus ſum vt fœnum, & aruit cor meum: quia oblitus ſum comedere panem meum. A voce gemitus mei: adhæſit os meum carni meæ. Similis factus ſum pelicano ſolitudinis: factus ſum ſicut nycticorax in domicilio. Vigilaui: & factus ſum ſicut paſſer ſolitarius in tecto. Tota die exprobrabant mihi inimici mei: & qui laudabant me, aduerſum me iurabant. Quia cinerem tanquam panem manducabam: & potum meum cum fletu miſcebam. A facie iræ indignationis tuæ: quia eleuans alliſiſti me. Dies mei ſicut vmbra declinauerunt: & ego ſicut fœnum arui. Tu autem Domine in æternum permanes: & memoriale tuum in generatione & generationem. Tu exurgens Domine miſereberis Sion: quia tempus miſerendi eius, quia venit tempus. Quoniam placuerunt ſeruis tuis lapides eius: & terræ eius miſerebuntur. Et timebunt gentes nomen tuum Domine: & omnes

reges terræ gloriam tuam Quia ædificauit Dominus Sion: & videbitur in gloria sua. Respexit in orationem humilium: & non spreuit preces eorum. Scribantur hæc in generatione altera: & populus qui creabitur laudabit Dominum. Quia prospexit de excelso sancto suo: Dominus de cælo in terram aspexit. Vt audiret gemitus compeditorum: vt solueret filios interemptorum. Vt annuntient in Sion nomen Domini:& laudem eius in Hierusalem In conueniendo populos in vnum: & reges vt seruiant Domino. Respondit ei in via virtutis suæ: paucitatem dierum meorum nuntia mihi. Ne reuoces me in dimidio dierum meorum: in generatione & generationem anni tui. Initio tu Domine terram fundasti: & opera manuum tuarum sunt cæli. Ipsi peribunt, tu autem permanes: & omnes sicut vestimentum veterascent. Et sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient. Filij seruorum tuorum habitabunt: & semen eorum in seculum dirigetur.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui sancto, Sicut erat in principio, &c.

PSALMVS 129.

DE profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam. Fiant aures tuæ intendentes: in vo-

cem deprecationis meæ. Si iniquitates obſeruaueris Domine: Domine quis ſuſtinebit? Quia apud te propitiatio eſt: & propter legem tuam ſuſtinui te Domine. Suſtinuit anima mea in verbo eius: ſperauit anima mea in Domino. A cuſtodia matutina vſque ad noctem: ſperet Iſrael in Domino. Quia apud Dominum miſericordia: & copioſa apud eum redemptio. Et ipſe redimet Iſrael: ex omnibus iniquitatibus eius.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui ſancto, Sicut erat in principio, &c.

PSALMVS 142.

DOmine exaudi orationem meam, auribus percipe obſecrationem meam, in veritate tua: exaudi me in tua iuſtitia. Et non intres in iudicium cum ſeruo tuo: quia non iuſtificabitur in conſpectu tuo omnis viuens. Quia perſecutus eſt inimicus animam meam: humiliauit in terra vitam meam. Collocauit me in obſcuris ſicut mortuos ſeculi: & anxiatus eſt ſuper me ſpiritus meus, in me turbatum eſt cor meum. Memor fui dierum antiquorum, meditatus ſum in omnibus operibus tuis: & in factis manuum tuarum meditabar. Expandi manus meas ad te: anima mea ſicut terra ſine aqua tibi. Velociter exaudi me Domine: defecit ſpiritus meus. Non auertas fa-

ciem tuam à me: & ſimilis ero deſcendentibus in lacum. Auditam fac mihi manè miſericordiam tuam: quia in te ſperaui. Notam fac mihi viam in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meam. Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum Domine viuificabis me in æquitate tua. Educes de tribulatione animam meam: & in miſericordia tua diſperdes omnes inimicos meos. Et perdes omnes qui tribulant animam meam: quoniam ego ſeruus tuus ſum.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui ſancto, Sicut erat in principio, &c.

LITANIA ECCLESIAE.

Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon.
Chriſte audi nos.
Saluator mundi, adiuua nos.
Pater de cælis, miſerere nobis.
Fili redemptor mundi Deus, miſerere nobis.
Spiritus ſancte Deus, miſerere nobis.
Sancta Trinitas vnus Deus, miſerere nobis.
Sancta Maria, ora pro nobis.
Sancta Dei Genitrix, ora pro nobis.
Sancta Virgo Virginum, ora pro nobis.

Sancte Michael ora pro nobis
Sancte Gabriel ora pro nobis.
Sancte Raphael ora pro nobis.
Omnes sancti Angeli & Archangeli, orate pro nobis.
Sancte Ioannes Baptista ora pro nobis.
Omnes sancti Patriarchæ & Prophetæ, orate pro nobis.
SAncte Petre ora pro nobis.
Sancte Paule ora
Sancte Andrea ora.
Sancte Iacobe ora
Sancte Ioannes ora.
Sancte Thoma ora.
Sancte Iacobe ora.
Sancte Philippe ora.
Sancte Bartholomæe ora.
Sancte Matthæe ora.
Sancte Simon ora.
Sancte Thadæe ora.
Sancte Matthia ora.
Sancte Barnaba ora.
Sancte Luca ora
Sancte Marce ora.
Omnes sancti Apostoli & Euangelistæ, orate pro nobis.
Omnes sancti Discipuli Domini, orate pro nobis.
Omnes sancti Innocentes, orate pro nobis.
Sancte Stephane ora.
Sancte Line ora.
Sancte Clete ora.
Sancte Clemens ora.

Sancte Sixte ora.
Sancte Corneli ora.
Sancte Cypriane ora.
Sancte Laurenti ora.
Sancte Vincenti ora.
Sancte Hippolyte ora.
Sancte Chrysogone ora.
Sancti Ioannes & Paule, orate pro nobis.
Sancti Cosma & Damiane, orate pro nobis
Sancte Pantaleon ora.
Sancte Fabiane ora.
Sancte Sebastiane ora.
Sancte Felix ora.
Sancte Nabor ora.
Sancte Mauriti cum socijs tuis, orate pro nobis.
Sancte Gereon cum socijs tuis, orate pro nobis.
Sancti Mauri orate pro nobis.
Omnes sancti Martyres, orate pro nobis.
Sancte Syluester ora pro nobis.
Sancte Leo ora.
Sancte Gregori ora.
Sancte Ambrosi ora.
Sancte Hieronyme ora.
Sancte Augustine ora.
Sancte Nicolae ora.
Sancte Martine ora.
Sancte Seuerine ora.
Sancte Antoni ora.
Omnes sancti Confessores, orate pro nobis.
Sancta Felicitas ora.

Sancta Perpetua ora.
Sancta Agatha ora.
Sancta Lucia ora.
Sancta Agnes ora.
Sancta Cæcilia ora.
Sancta Anastasia ora.
Sancta Catharina ora.
Sancta Vrsula cùm sodalibus tuis, ora pro nobis.
Omnes sanctæ virgines & viduæ, orate pro nobis
Omnes sancti orate pro nobis.
Propitius esto parce nobis Domine.
Propitius esto libera nos Domine.
Ab ira tua libera nos Domine.
A peccatis nostris libera nos Domine.
Ab insidijs diaboli libera nos Domine.
A subitanea & improuisa mala morte libera nos Domine.
A morte perpetua libera nos Domine.
A peste & clade libera nos Domine.
Ab omni malo libera nos Domine.
Per incarnationem & natiuitatem tuam libera nos Domine.
Per crucem & passionem tuam libera nos Domine.
Per mortem & sepulturam tuam libera nos Domine.
Per sanctam resurrectionem & admirabilem ascensionem tuam libera nos Domine.
Per aduentum Spiritus sancti paracleti libera nos Domine.
In die Iudicij libera nos Domine.

Peccatores Te rogamus audi nos.
Vt pacem nobis dones Te rogamus audi nos.
Vt ſanitatem nobis dones Te rogamus audi nos.
Vt dextera tua ſancta nos ſemper cuſtodiat Te rogamus audi nos.
Vt Domnum Apoſtolicum, & cunctum Eccleſiaſticum ordinem, in ſancta religione conſeruare digneris Te rogamus audi nos.
Vt Antiſtitem noſtrum in ſancta religione conſeruare digneris Te rogamus audi nos.
Vt Regem noſtrum & exercitum Chriſtianum in perpetua pace & proſperitate conſeruare digneris Te rogamus audi nos
Vt cunctum populum Chriſtianum, pretioſo ſanguine tuo redemptum, conſeruare digneris Te rogamus.
Vt hæreſes & ſchiſmata extirpare digneris Te rogamus audi nos.
Vt nos in tuo ſancto ſeruitio conſeruare & confortare digneris Te rogamus audi nos.
Vt ſeruitus noſtra tibi complaceat Te rogamus audi nos.
Vt nos exaudire digneris Te rogamus audi nos.
Fili Dei Te rogamus audi nos.
Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Miſerere nobis.
Agnus Dei qui tollis peccata mundi,

parce nobis Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem.

Chriſte audi nos. Chriſte exaudi nos.

Kyrie eleiſon Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon. Pater noſter, &c ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo.

l.105. Domine, peccauimus cum patribus noſtris: iniuſtè egimus, iniquitatem fecimus.

Domine, non ſecundùm peccata noſtra facias nobis: Neque ſecundùm iniquitates noſtras retribuas nobis.

.78. Domine, ne memineris iniquitatum noſtrarum antiquarum: Citò anticipent nos miſericordiæ tuæ, quia pauperes facti ſumus nimis.

em. Adiuua nos Deus ſalutaris noſter. Et propter gloriam nominis tui, libera nos: & propitius eſto peccatis noſtris propter nomen tuum.

Domine, ne ſimul tradas nos cum peccatoribus: Et cum operantibus iniquitatem ne perdas nos.

Ne tradas Domine beſtijs animas confitentium tibi: Et animas pauperum ne obliuiſcaris in finem.

38. Fiat miſericordia tua Domine ſuper nos: Quemadmodum ſperauimus in te.

Pro fidelibus defunctis

Requiem æternam dona eis Domine: Et lux perpetua luceat eis.

Requieſcant in pace. Amen.

Eſto

Eſto nobis Domine turris fortitudinis, à facie inimici.

Domine exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat.

ORATIO.

INeffabilem miſericordiam tuam nobis, Domine, clementer oſtende, vt ſimul nos & à peccatis exuas, & à pœnis quas pro his meremur, eripias. Per Chriſtum &c.

ECcleſiæ tuæ, quæſumus Domine, preces placatus admitte, vt deſtructis aduerſitatibus & erroribus vniuerſis, ſecura tibi ſeruiat libertate. Per Dominum &c.

TVere Domine populum tuum, & ab omnibus peccatis clementer emunda, quia nulla ei nocebit aduerſitas, ſi nulla dominetur iniquitas: Per Dominum, &c.

NDEX TOTIVS LIBELLI.

Gra-

Ter-

Con-

CAPVT XVI. *Continens orationes parti cularium Personarum.* 517.

CAPVT XVII. *Orationes & Intercessio pro Defunctis.* 543.

FINIS.

Za Krola Jm.

Racz Boze nasz milosciwie przyiąc
[pro]zby y ofiary, ktore tobie Kosciol twoy za
[do]bre zdrowie IANA KAZIMIERZA Krola
J. K. M: oddaie: a na obronę wiernego ludu twego,
[d]ary dziel raz starodawne one przesta=
[n]e chrzescianskich Krolow y Monarchow cuda
[wie]cznego ramienia twego odnowic aby odniosz=
y z nieprzyiaciol pokoiu wszelkiego znaczne
[zwy]cięstwo przystoynie Maiestatowi twemu
[u]zyc mogl blogoslawienstwa, aby nam sczesliwie
[ro]skazie, w dobrym zdrowiu panowac raczyl,
po doczesnym Panstwie Wiekuistego owa=
[nie]bieskiego Krolestwa dostąpil. Przez P. N. J. &c.

Za Xiędza Biskupa.

[Bo]ze ktorys iest Pasterzem y Rządcą niew
[szystk]ym wszytkich wiernych, racz milosciwie wey
[rzyc] na slugę twego Jasnie Oswieconego X. J. M. X.
[Pio]tra Gembickiego Biskupa Krakowskiego Xiąza
[Siew]ierskiego ktoremus wydane Pasterstwo Ko=
[scio]la twego zlecic raczyl: dayze mu to aby
[ow]ki sobie zwierzone nauką y przykla=
[dem u]zyteczne past, aby potym z trzodą
do zywota wiecznego przyszedl. Przez
[Chr]ystusa Pana naszego. &c.

6

